

# Úradný vestník

L 211

Európskej únie



Zväzok 52

Slovenské vydanie

Právne predpisy

14. augusta 2009

Obsah

I Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie je povinné

NARIADENIA

- ★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky <sup>(1)</sup> ..... 1
- ★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 <sup>(1)</sup> ..... 15
- ★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 <sup>(1)</sup> ..... 36

SMERNICE

- ★ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES <sup>(1)</sup> ..... 55
- ★ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES <sup>(1)</sup> ..... 94

<sup>(1)</sup> Text s významom pre EHP

Cena: 26 EUR

**SK**

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.



## I

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie je povinné)

## NARIADENIA

## NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 713/2009

z 13. júla 2009,

ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru <sup>(1)</sup>,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov <sup>(2)</sup>,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy <sup>(3)</sup>,

keďže:

- (1) V oznámení Komisie „Energetická politika pre Európu“ z 10. januára 2007 sa zdôrazňuje dôležitosť dobudovania vnútorného trhu s elektrinou a zemným plynom. Ako hlavné opatrenie na dosiahnutie tohto cieľa sa stanovilo zlepšenie regulačného rámca na úrovni Spoločenstva.
- (2) Rozhodnutím Komisie 2003/796/ES <sup>(4)</sup> sa zriadila nezávislá poradná skupina pre elektrinu a plyn pod názvom Európska skupina regulačných úradov pre elektrickú energiu

a zemný plyn (ERGEG) s cieľom uľahčiť konzultácie, koordináciu a spoluprácu medzi regulačnými orgánmi v členských štátoch a medzi týmito orgánmi a Komisiou a konsolidovať vnútorné trhy s elektrinou a zemným plynom. Túto skupinu tvoria zástupcovia národných regulačných orgánov zriadených v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou <sup>(5)</sup> a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom <sup>(6)</sup>.

- (3) Práca, ktorú vykonáva skupina ERGEG od svojho zriadenia, pozitívne prispieva k vnútornému trhu s elektrinou a zemným plynom. Predstavitelia sektora rovnako, ako to navrhuje aj ERGEG, však vo všeobecnosti uznávajú potrebu presunutia dobrovoľnej spolupráce medzi národnými regulačnými orgánmi do štruktúr Spoločenstva s jasne stanovenými právomocami a kompetenciou prijímať v niektorých konkrétnych prípadoch individuálne regulačné rozhodnutia.
- (4) Európska rada 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby navrhla opatrenia na zriadenie nezávislého mechanizmu spolupráce národných regulačných orgánov.
- (5) Členské štáty by mali úzko spolupracovať a odstrániť prekážky cezhraničných výmen elektriny a zemného plynu, aby bolo možné dosiahnuť ciele energetickej politiky Spoločenstva. Na základe posúdenia vplyvu požiadaviek na zdroje pre ústredný subjekt sa dospelo k záveru, že nezávislý ústredný subjekt v porovnaní s inými možnosťami prináša rad dlhodobých výhod. Mala by sa zriadiť Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“) s cieľom zaplniť medzeru

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.

<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.

<sup>(3)</sup> Stanovisko Európskeho parlamentu z 18. júna 2008 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 (Ú. v. EÚ C 75 E, 31.3.2009, s. 1), pozícia Európskeho parlamentu z 22. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. júna 2009.

<sup>(4)</sup> Ú. v. EÚ L 296, 14.11.2003, s. 34.

<sup>(5)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37.

<sup>(6)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 57.

v právnych predpisoch na úrovni Spoločenstva a prispieť k účinnému fungovaniu vnútorných trhov s elektrinou a zemným plynom. Agentúra by tiež mala umožniť vnútroštátnym regulačným orgánom, aby posilnili ich spoluprácu na úrovni Spoločenstva a spoločne sa podieľali na výkone funkcií súvisiacich so Spoločenstvom.

- (6) Agentúra by mala zabezpečiť, aby regulačné funkcie, ktoré v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou <sup>(1)</sup> a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom <sup>(2)</sup> vykonávajú národné regulačné orgány, boli správne koordinované a podľa potreby dopĺňané na úrovni Spoločenstva. V tejto súvislosti je potrebné zaručiť nezávislosť agentúry od výrobcov elektriny a plynu, prevádzkovateľov prenosových sústav, prepravných sietí a distribučných sústav, či už verejných, alebo súkromných, a od spotrebiteľov a zabezpečiť súlad jej činnosti s právom Spoločenstva, jej technické a regulačné kapacity a jej transparentnosť, podriadenosť demokratickej kontrole a efektívnosť.
- (7) Agentúra by mala monitorovať regionálnu spoluprácu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav/prepravných sietí v odvetví elektroenergetiky a plynu, ako aj plnenie úloh Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“) a Európskej siete prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ďalej len „ENTSO pre plyn“). Činnosť agentúry je nevyhnutná na zabezpečenie účinnej a transparentnej spolupráce prevádzkovateľov týchto sústav/sietí v prospech vnútorných trhov s elektrinou a plynom.
- (8) Agentúra by mala v spolupráci s Komisiou, členskými štátmi a príslušnými národnými orgánmi monitorovať vnútorné trhy s elektrinou a zemným plynom a o svojich zisteniach prípadne informovať Európsky parlament, Komisiu a vnútroštátne orgány. Tieto monitorovacie úlohy agentúry by nemali zdvojsť monitorovanie zo strany Komisie alebo národných orgánov, najmä orgánov pre hospodársku súťaž, ani by nemali takémuto monitorovaniu brániť.
- (9) Agentúra zohráva dôležitú úlohu pri príprave rámcových usmernení, ktoré nie sú záväznej povahy (ďalej len „rámcové usmernenia“) a s ktorými musia byť sieťové predpisy v súlade. Ďalej sa považuje za vhodné a v súlade s účelom agentúry, aby sa podieľala na posudzovaní sieťových predpisov (tak pri ich tvorbe, ako aj úprave) s cieľom zabezpečiť ich súlad s rámcovými usmerneniami skôr, ako ich odporučí Komisii na prijatie.

- (10) Je vhodné vytvoriť integrovaný rámec, na ktorom sa národné regulačné orgány budú môcť podieľať a v rámci neho spolupracovať. Tento rámec by mal uľahčiť jednotné uplatňovanie právnych predpisov o vnútornom trhu s elektrinou a zemným plynom v celom Spoločenstve. Pokiaľ ide o situácie týkajúce sa viac ako jedného členského štátu, agentúra by mala mať právomoc prijímať samostatné rozhodnutia. Táto právomoc by mala za určitých podmienok zahŕňať aj technické otázky, regulačný režim pre elektroenergetické a plynárenské infraštruktúry, ktoré spájajú alebo ktoré by mohli spájať najmenej dva členské štáty a ako poslednú možnosť výnimky z pravidiel vnútorného trhu pre nové prepojovacie elektrizačné vedenia a nové plynárenské infraštruktúry umiestnené vo viac ako jednom členskom štáte.
- (11) Keďže agentúra má prehľad o národných regulačných orgánoch, mala by plniť úlohu poradcu Komisie, ostatných orgánov Spoločenstva a národných regulačných orgánov, pokiaľ ide o otázky súvisiace s účelom, na ktorý bola zriadená. Jej povinnosťou by tiež malo byť informovať Komisiu, ak zistí, že spolupráca medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav/prepravných sietí neprináša potrebné výsledky alebo že národný regulačný orgán, ktorého rozhodnutie nie je v súlade s usmerneniami, primeraným spôsobom nezohľadnil stanovisko, odporúčanie alebo rozhodnutie agentúry.
- (12) Agentúra by mala mať aj možnosť predkladať odporúčania, ktoré budú regulačným orgánom a účastníkom trhu pomáhať pri výmene osvedčených postupov.
- (13) V prípade potreby by agentúra mala konzultovať so zainteresovanými stranami a poskytnúť im primeranú možnosť vyjadriť sa k navrhovaným opatreniam, ako sú sieťové predpisy a pravidlá.
- (14) Agentúra by mala prispievať k vykonávaniu usmernení týkajúcich sa transeurópskych energetických sietí, ako je ustanovené v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 1364/2006/ES zo 6. septembra 2006, ktorým sa ustanovujú usmernenia pre transeurópske energetické siete <sup>(3)</sup>, najmä pri poskytovaní stanoviska k nezáväzným 6-ročným plánom rozvoja siete/sústavy pre celé Spoločenstvo (plány rozvoja siete/sústavy pre celé Spoločenstvo) v súlade s článkom 6 ods. 3 tohto nariadenia.
- (15) Agentúra by mala prispievať k snahám o posilnenie energetickej bezpečnosti.
- (16) Štruktúra agentúry by mala vyhovovať špecifickým potrebám regulácie v oblasti energetiky. V plnej miere je potrebné prihliadať najmä na osobitnú úlohu národných regulačných orgánov a zabezpečiť ich nezávislosť.

<sup>(1)</sup> Pozri stranu 55 tohto úradného vestníka.

<sup>(2)</sup> Pozri stranu 94 tohto úradného vestníka.

<sup>(3)</sup> Ú. v. EÚ L 262, 22.9.2006, s. 1.

- (17) Správna rada by mala mať potrebné právomoci na zostavenie rozpočtu, kontrolu jeho plnenia, vypracúvanie interných pravidiel, prijímanie finančných opatrení a vymenovanie riaditeľa. V prípade obnovy členov správnej rady vymenúvaných Radou by sa mal používať rotačný mechanizmus, aby sa v priebehu času zabezpečila vyvážená účasť členských štátov. Správna rada by mala konať nezávisle a objektívne vo verejnom záujme a nemala by požadovať ani zohľadňovať politické pokyny.
- (18) Agentúra by mala mať právomoci potrebné na účinný, transparentný, odôvodnený a predovšetkým nezávislý výkon regulačných funkcií. Nezávislosť agentúry od výrobcov elektriny a plynu a prevádzkovateľov prenosových/prepravných a distribučných sústav nie je len kľúčovou zásadou dobrého riadenia, ale aj základnou podmienkou zabezpečenia dôvery trhu. Bez toho, aby bolo dotknuté konanie členov rady regulačných orgánov v mene ich vnútroštátnych orgánov, rada regulačných orgánov by mala konať nezávisle od akýchkoľvek trhových záujmov, mala by sa vyhýbať akémukoľvek konfliktu záujmov a nemala by požadovať alebo zohľadňovať pokyny ani prijímať odporúčania od žiadnej vlády členského štátu, Komisie ani iného verejného či súkromného subjektu. Rozhodnutia rady regulačných orgánov by zároveň mali byť v súlade s právom Spoločenstva v oblasti energie, ako je právo vnútorného trhu s energiou, životného prostredia a hospodárskej súťaže. Rada regulačných orgánov by mala podávať správy o svojich stanoviskách, odporúčaníach a rozhodnutiach inštitúciám Spoločenstva.
- (19) V oblastiach, kde má agentúra rozhodovaciu právomoc, by sa zainteresovaným stranám z dôvodu zjednodušenia postupov malo poskytnúť právo odvolať sa na odvolaciu radu, ktorá by mala byť súčasťou agentúry, ale mala by byť nezávislou od jej administratívnej a regulačnej štruktúry. V záujme kontinuity by sa pri vymenúvaní alebo opätovnom vymenúvaní členov odvolacej rady malo umožniť čiastočné nahrádzanie členov odvolacej rady. Proti rozhodnutiam odvolacej rady by malo byť možné podať odvolanie na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev.
- (20) Agentúra by mala byť financovaná najmä zo všeobecného rozpočtu Európskej únie prostredníctvom poplatkov a dobrovoľných príspevkov. Agentúra by mala mať predovšetkým naďalej k dispozícii zdroje, ktorými regulačné orgány v súčasnosti prispievajú na účely vzájomnej spolupráce na úrovni Spoločenstva. Pokiaľ ide o akékoľvek dotácie hradené zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, naďalej by sa mal uplatňovať rozpočtový postup Spoločenstva. Navyše, v súlade s článkom 91 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2343/2002 z 19. novembra 2002 o rámcovom rozpočtovom nariadení pre subjekty uvedené v článku 185 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev <sup>(1)</sup>, by mal Dvor audítorov vykonať audit.
- (21) Po zriadení agentúry by mal rozpočtový orgán priebežne hodnotiť jej rozpočet na základe jej pracovnej záťaže a výkonu. Rozpočtový orgán by mal zabezpečiť, aby boli splnené najvyššie normy účinnosti.
- (22) Agentúra by mala mať zamestnancov na vysokej odbornej úrovni. Mala by využívať najmä spôsobilosti a skúsenosti zamestnancov vyslaných národnými regulačnými orgánmi, Komisiou a členskými štátmi. Na zamestnancov agentúry by sa mal vzťahovať Služobný poriadok úradníkov Európskych spoločenstiev (ďalej len „služobný poriadok“) a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev (ďalej len „podmienky zamestnávania“) ustanovené v nariadení (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 <sup>(2)</sup> a pravidlá prijaté spoločne inštitúciami Európskeho spoločenstva na účely uplatňovania týchto predpisov. Správna rada by mala prijať po dohode s Komisiou vhodné vykonávacie predpisy.
- (23) Agentúra by mala uplatňovať všeobecné pravidlá o prístupe verejnosti k dokumentom v držbe orgánov Spoločenstva. Správna rada by mala zaviesť praktické opatrenia na ochranu citlivých obchodných údajov a osobných údajov.
- (24) Agentúra by tam, kde je to vhodné, mala byť zodpovedná Európskemu parlamentu, Rade a Komisii.
- (25) Malo by sa umožniť, aby sa v súlade s príslušnými dohodami, ktoré uzatvorí Spoločenstvo, na práci agentúry podieľali krajiny, ktoré nie sú členmi Spoločenstva.
- (26) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu <sup>(3)</sup>.
- (27) Komisia by predovšetkým mala byť splnomocnená na prijatie usmernení potrebných pre situácie, v ktorých sa agentúra stáva príslušným orgánom na rozhodovanie o podmienkach prístupu a prevádzkovej bezpečnosti cezhraničnej infraštruktúry. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tohto nariadenia jeho doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou, ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(1) Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 72.

(2) Ú. v. ES L 56, 4.3.1968, s. 1.

(3) Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

(28) Komisia by mala najneskôr do troch rokov odo dňa, keď prvý riaditeľ začne plniť svoje povinnosti, a potom každé štyri roky predložiť Európskemu parlamentu a Rade hodnotiacu správu o osobitných úlohách agentúry a dosiahnutých výsledkoch spolu s akýmkoľvek vhodnými návrhmi. V tejto správe by Komisia mala predložiť návrhy na ďalšie úlohy agentúry.

(29) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zapojenie a spoluprácu národných regulačných orgánov na úrovni Spoločenstva, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku neprekračuje toto nariadenie rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

## KAPITOLA I

### ZRIADENIE A PRÁVNE POSTAVENIE

#### Článok 1

#### Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“).

2. Účelom agentúry je pomáhať na úrovni Spoločenstva regulačným orgánom uvedeným v článku 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou <sup>(1)</sup> a v článku 39 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom <sup>(2)</sup> pri vykonávaní regulačných úloh, ktoré sa vykonávajú v členských štátoch, a podľa potreby koordinovať ich činnosť.

3. Agentúra bude sídliť v priestoroch Komisie, kým sa nepripravujú priestory.

#### Článok 2

#### Právne postavenie

1. Agentúra je orgánom Spoločenstva s právnou subjektivitou.

2. Agentúra má v každom členskom štáte najširšiu právnu spôsobilosť, akú jeho právo priznáva právnickým osobám. Môže najmä nadobúdať hnutelný a nehnuteľný majetok alebo ho scudzovať, ako aj byť účastníkom súdneho konania.

<sup>(1)</sup> Pozri stranu 55 tohto úradného vestníka.

<sup>(2)</sup> Pozri stranu 94 tohto úradného vestníka.

3. Agentúru zastupuje jej riaditeľ.

#### Článok 3

#### Zloženie

Agentúru tvoria:

- správna rada, ktorá vykonáva úlohy uvedené v článku 13;
- rada regulačných orgánov, ktorá vykonáva úlohy uvedené v článku 15;
- riaditeľ, ktorý vykonáva úlohy uvedené v článku 17;
- odvolacia rada, ktorá vykonáva úlohy uvedené v článku 19.

#### Článok 4

#### Akty agentúry

Agentúra:

- vydáva stanoviská a odporúčania určené prevádzkovateľom prenosových sústav/prepravných sietí;
- vydáva stanoviská a odporúčania určené regulačným orgánom;
- vydáva stanoviská a odporúčania určené Európskemu parlamentu, Rade alebo Komisii;
- prijíma individuálne rozhodnutia v osobitných prípadoch uvedených v článkoch 7, 8 a 9 a
- predkladá Komisii nezáväznú rámcovú usmernenia (ďalej len „rámcové usmernenia“) v súlade s článkom 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničnú výmenu elektriny <sup>(3)</sup> a článkom 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn <sup>(4)</sup>.

## KAPITOLA II

### ÚLOHY

#### Článok 5

#### Všeobecné úlohy

Agentúra môže na žiadosť Európskeho parlamentu, Rady, Komisie alebo z vlastnej iniciatívy poskytnúť Európskemu parlamentu, Rade a Komisii stanovisko alebo odporúčanie ku všetkým otázkam súvisiacim s účelom, na ktorý bola zriadená.

<sup>(3)</sup> Pozri stranu 15 tohto úradného vestníka.

<sup>(4)</sup> Pozri stranu 36 tohto úradného vestníka.

## Článok 6

**Úlohy týkajúce sa spolupráce prevádzkovateľov prenosových sústav/prepravných sietí**

1. Agentúra poskytuje Komisii stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku ENTSO pre elektrinu v súlade s článkom 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 714/2009 a ENTSO pre plyn v súlade s článkom 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 715/2009.

2. Agentúra monitoruje plnenie úloh ENTSO pre elektrinu podľa článku 9 nariadenia (ES) č. 714/2009 a úloh ENTSO pre plyn podľa článku 9 nariadenia (ES) č. 715/2009.

3. Agentúra poskytuje stanovisko:

a) ENTSO pre elektrinu podľa článku 8 ods. 2 nariadenia (ES) č. 714/2009 a ENTSO pre plyn podľa článku 8 ods. 2 nariadenia (ES) č. 715/2009 k návrhom sieťových predpisov, ako aj

b) ENTSO pre elektrinu podľa článku 9 ods. 2 prvého pododseku nariadenia (ES) č. 714/2009 a ENTSO pre plyn podľa článku 9 ods. 2 prvého pododseku nariadenia (ES) č. 715/2009 k návrhu ročného pracovného programu a k návrhu plánu rozvoja sústavy/siete pre celé Spoločenstvo a ďalším príslušným dokumentom uvedeným v článku 8 ods. 3 nariadenia (ES) č. 714/2009 a článku 8 ods. 3 nariadenia (ES) č. 715/2009 s ohľadom na ciele nediskriminácie, efektívnej hospodárskej súťaže a v záujme účinného a bezpečného fungovania vnútorných trhov s elektrinou a zemným plynom.

4. Agentúra poskytne na základe skutkových okolností ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn, Európskemu parlamentu, Rade a Komisii riadne odôvodnené stanovisko a odporúčania, ak usúdi, že návrh ročného pracovného programu alebo návrh plánu rozvoja sústavy/siete pre celé Spoločenstvo, ktorý jej bol predložený v súlade s článkom 9 ods. 2 druhým pododsekom nariadenia (ES) č. 714/2009 a s článkom 9 ods. 2 druhým pododsekom nariadenia (ES) č. 715/2009 neprispieva k nediskriminačnej, efektívnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, ani k dostatočnej úrovni cezhraničných prepojení otvorených pre prístup tretích strán alebo nie je v súlade s príslušnými ustanoveniami smernice 2009/72/ES a nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo smernice 2009/73/ES a nariadenia (ES) č. 715/2009.

Agentúra sa zúčastňuje na vypracúvaní sieťových predpisov v súlade s článkom 6 nariadenia (ES) č. 714/2009 a článkom 6 nariadenia (ES) č. 715/2009.

Agentúra predloží návrh nezáväzných rámcových usmernení Komisii, ak o to bude požiadaná podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 6 ods. 2 nariadenia (ES)

č. 715/2009. Agentúra preskúma návrh nezáväzných rámcových usmernení a opäť ho predloží Komisii, ak o to bude požiadaná podľa článku 6 ods. 4 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 6 ods. 4 nariadenia (ES) č. 715/2009.

Agentúra poskytne ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn odôvodnené stanovisko k sieťovému predpisu v súlade s článkom 6 ods. 7 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článkom 6 ods. 7 nariadenia (ES) č. 715/2009.

Agentúra predloží sieťový predpis Komisii a môže odporučiť jeho prijatie v súlade s článkom 6 ods. 9 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článkom 6 ods. 9 nariadenia (ES) č. 715/2009. Agentúra vypracuje a predloží návrh sieťového predpisu Komisii, ak o to bude požiadaná podľa článku 6 ods. 10 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 6 ods. 10 nariadenia (ES) č. 715/2009.

5. Agentúra poskytne Komisii riadne odôvodnené stanovisko v súlade s článkom 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článkom 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 715/2009, ak ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn nevykonala sieťový predpis vypracovaný podľa článku 8 ods. 2 nariadenia (ES) č. 714/2009 ani článku 8 ods. 2 nariadenia (ES) č. 715/2009, ani sieťový predpis vypracovaný v súlade s článkom 6 ods. 1 až 10 uvedených nariadení, ale ktorý neprijala Komisia podľa článku 6 ods. 11 uvedených nariadení.

6. Agentúra monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 6 ods. 11 nariadenia (ES) č. 714/2009 a článku 6 ods. 11 nariadenia (ES) č. 715/2009 a ich účinok na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu, ako aj ich účinok na nediskrimináciu, efektívnu hospodársku súťaž a efektívne fungovanie trhu, a podáva o ňom správy Komisii.

7. Agentúra monitoruje pokrok dosiahnutý pri realizácii projektov na vytvorenie novej prepojovacej kapacity.

8. Agentúra monitoruje vykonávanie plánu rozvoja siete/sústavy pre celé Spoločenstvo. Ak zistí nezrovnalosti medzi takýmto plánom a jeho vykonávaním, preskúma, aké sú dôvody týchto nezrovnalostí, a predloží odporúčania prevádzkovateľom prenosových sústav/prepravných sietí, národným regulačným orgánom alebo iným príslušným orgánom s cieľom uskutočňovať investície v súlade s 10-ročným plánom rozvoja siete/sústavy pre celé Spoločenstvo.

9. Agentúra monitoruje regionálnu spoluprácu prevádzkovateľov prenosových sústav/prepravných sietí podľa článku 12 nariadenia (ES) č. 714/2009 a článku 12 nariadenia (ES) č. 715/2009 a pri formulovaní svojich stanovísk, odporúčaní a rozhodnutí dôsledne zohľadňuje výsledky tejto spolupráce.

## Článok 7

## Úlohy týkajúce sa národných regulačných orgánov

1. Agentúra prijíma individuálne rozhodnutia o technických otázkach, ak sú tieto rozhodnutia ustanovené v smernici 2009/72/ES, smernici 2009/73/ES, nariadení (ES) č. 714/2009 alebo nariadení (ES) č. 715/2009.

2. Agentúra môže v súlade so svojím pracovným programom alebo na žiadosť Komisie predložiť odporúčania na pomoc regulačným orgánom a účastníkom trhu pri výmene osvedčených postupov.

3. Agentúra vytvorí rámec, v rámci ktorého budú môcť národné regulačné orgány spolupracovať. Podporuje spoluprácu medzi národnými regulačnými orgánmi a medzi regulačnými orgánmi na regionálnej úrovni a na úrovni Spoločenstva a pri formulovaní svojich stanovísk, odporúčaní a rozhodnutí dôsledne zohľadňuje výsledky tejto spolupráce. Ak agentúra usúdi, že sú pre takúto spoluprácu potrebné záväzné pravidlá, predloží Komisii príslušné odporúčania.

4. Agentúra na žiadosť ktoréhokoľvek regulačného orgánu alebo Komisie poskytne na základe skutkových okolností stanovisko k tomu, či je rozhodnutie prijaté regulačným orgánom v súlade s usmerneniami uvedenými v smernici 2009/72/ES, v smernici 2009/73/ES, v nariadení (ES) č. 714/2009 alebo v nariadení (ES) č. 715/2009 alebo s inými príslušnými ustanoveniami týchto smerníc alebo nariadení.

5. Pokiaľ národný regulačný orgán primeraným spôsobom nevyhoví stanovisku agentúry uvedenému v odseku 4 do štyroch mesiacov od dátumu jeho doručenia, agentúra informuje Komisiu a prípadne príslušný členský štát.

6. Ak sa národný regulačný orgán v konkrétnom prípade stretne s ťažkosťami pri uplatňovaní usmernení uvedených v smernici 2009/72/ES, smernici 2009/73/ES, nariadení (ES) č. 714/2009 alebo nariadení (ES) č. 715/2009, môže požiadať agentúru o stanovisko. Agentúra po konzultácii s Komisiou vydá stanovisko do troch mesiacov od prijatia takejto žiadosti.

7. Agentúra rozhoduje o podmienkach prístupu k elektroenergetickej a plynárenskej infraštruktúre, ktorá spája alebo môže spájať najmenej dva členské štáty (ďalej len „cezhraničná infraštruktúra“), a o jej prevádzkovej bezpečnosti v súlade s článkom 8.

## Článok 8

## Úlohy súvisiace s podmienkami prístupu a prevádzkovou bezpečnosťou cezhraničnej infraštruktúry

1. V prípade cezhraničnej infraštruktúry rozhoduje agentúra o tých regulačných otázkach, ktoré patria do pôsobnosti národných regulačných orgánov a ktoré môžu zahŕňať podmienky prístupu a prevádzkovú bezpečnosť, ale iba:

- a) keď príslušné národné regulačné orgány neboli schopné dosiahnuť dohodu do šiestich mesiacov odo dňa oznámenia veci poslednému z týchto regulačných orgánov, alebo
- b) na základe spoločnej žiadosti príslušných národných regulačných orgánov.

Príslušné národné regulačné orgány môžu spoločne žiadať, aby sa obdobie uvedené v písmene a) predĺžilo najviac o obdobie šiestich mesiacov.

Agentúra sa pri príprave svojich rozhodnutí radí s dotknutými národnými regulačnými orgánmi a prevádzkovateľmi prenosových sústav/prepravných sietí a je informovaná o návrhoch a pripomienkach všetkých dotknutých prevádzkovateľov prenosových sústav/prepravných sietí.

2. Podmienky prístupu k cezhraničnej infraštruktúre zahŕňajú:

- a) postup pre pridelovanie kapacity;
- b) časové rámce pridelovania;
- c) rozdelenie príjmov z preťaženia a
- d) výber poplatkov od užívateľov infraštruktúry podľa článku 17 ods. 1 písm. d) nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 36 ods. 1 písm. d) smernice 2009/73/ES.

3. Ak sa vec postúpi agentúre podľa odseku 1, agentúra:

- a) vydá rozhodnutie najneskôr do 6 mesiacov od postúpenia a
- b) môže v prípade potreby vydať predbežné rozhodnutie, ktorým zabezpečí ochranu bezpečnosti dodávok alebo prevádzkovú bezpečnosťnú ochranu dotknutej infraštruktúry.

4. Komisia môže prijať usmernenia pre situácie, v ktorých agentúra stáva orgánom príslušným na rozhodovanie o podmienkach prístupu a prevádzkovej bezpečnosti cezhraničnej infraštruktúry. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 32 ods. 2 tohto nariadenia.



5. V prípade, keď regulačné otázky uvedené v odseku 1 zahŕňajú aj výnimky v zmysle článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 36 smernice 2009/73/ES, predĺženia lehôt stanovené v tomto nariadení a odklady stanovené v uvedených ustanoveniach sa nekumulujú.

#### Článok 9

##### Iné úlohy

1. Agentúra môže rozhodnúť o výnimkách podľa článku 17 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009. Agentúra môže udeľovať výnimky aj podľa článku 36 ods. 4 smernice 2009/73/ES, ak sa príslušná infraštruktúra nachádza na území viac ako jedného členského štátu.

2. Agentúra poskytuje na žiadosť Komisie podľa článku 3 ods. 1 druhého pododseku nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 3 ods. 1 druhého pododseku nariadenia (ES) č. 715/2009 stanovisko k rozhodnutiam národných regulačných orgánov o certifikácii.

Agentúra môže za okolností jasne vymedzených Komisiou v usmerneniach prijatých podľa článku 18 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 23 nariadenia (ES) č. 715/2009 a v otázkach súvisiacich s účelom, na ktorý bola zriadená, byť poverená ďalšími úlohami, ktoré nezahŕňajú rozhodovacie právomoci.

#### Článok 10

##### Konzultácie a transparentnosť

1. Agentúra sa pri plnení svojich úloh, najmä pri vypracúvaní rámcových usmernení podľa článku 6 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 6 nariadenia (ES) č. 715/2009 a pri navrhovaní zmien a doplnení sieťových predpisov podľa článku 7 uvedených nariadení dôkladne a včas radí s účastníkmi trhu, prevádzkovateľmi prenosových sústav/prepravných sietí, spotrebiteľmi, koncovými užívateľmi, a ak je to vhodné, orgánmi pre hospodársku súťaž, bez toho, aby boli dotknuté ich právomoci; pričom koná otvorene a transparentne, najmä ak sa jej úlohy týkajú prevádzkovateľov prenosových sústav/prepravných sietí.

2. Agentúra zabezpečí, aby verejnosť a akékoľvek zainteresované strany dostávali v náležitých prípadoch objektívne, spoľahlivé a ľahko dostupné informácie, najmä o výsledkoch jej práce.

Zverejnia sa všetky dokumenty a zápisnice z konzultácií uskutočnených počas vypracúvania rámcových usmernení podľa článku 6 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 6 nariadenia (ES) č. 715/2009 alebo zmien a doplnení sieťových predpisov podľa článku 7 uvedených nariadení.

3. Pred prijatím rámcových usmernení podľa článku 6 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 6 nariadenia (ES) č. 715/2009 alebo pred navrhnutím zmien a doplnení sieťových predpisov podľa článku 7 uvedených nariadení agentúra uvedie, ako sa zohľadnili pripomienky doručené počas konzultácií, a ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

4. Agentúra zverejňuje na svojej internetovej stránke prinajmenšom program, podkladové dokumenty a v prípade potreby zápisnice zo schôdzí správnej rady, rady regulačných orgánov a odvolacej rady.

#### Článok 11

##### Monitorovanie energetického sektora a sektora zemného plynu a podávanie správ

1. Agentúra v úzkej spolupráci s Komisiou, členskými štátmi a príslušnými národnými orgánmi vrátane národných regulačných orgánov a bez toho, aby boli dotknuté právomoci príslušných orgánov, monitoruje medzinárodný trh s elektrinou a so zemným plynom, najmä maloobchodné ceny elektriny a plynu, prístup k sieti vrátane prístupu k elektrine vyrobenej z obnoviteľných zdrojov a súlad s právami spotrebiteľov stanovenými v smerniciach 2009/72/ES a 2009/73/ES.

2. Agentúra vo svojej výročnej správe zverejňuje výsledky monitorovania uvedeného v odseku 1. V tejto správe uvedie všetky prekážky dokončenia vnútorných trhov s elektrinou a zemným plynom.

3. Pri zverejnení svojej výročnej správy môže agentúra podať Európskemu parlamentu a Komisii stanovisko k opatreniam, ktoré by sa mohli prijať na odstránenie prekážok uvedených v odseku 2.

#### KAPITOLA III

##### ORGANIZÁCIA

#### Článok 12

##### Správna rada

1. Správna rada pozostáva z deviatich členov. Každý člen má náhradníka. Dvoch členov a ich náhradníkov vymenúva Komisia, dvoch členov a ich náhradníkov Európsky parlament a piatich členov a ich náhradníkov vymenúva Rada. Členom správnej rady nemôže byť poslanec Európskeho parlamentu. Funkčné obdobie členov správnej rady a ich náhradníkov je štyri roky a môže sa jedenkrát obnoviť. Pri prvom mandáte bude toto obdobie pre polovicu členov správnej rady a ich náhradníkov šesťročné.

2. Správna rada si spomedzi svojich členov určí predsedu a podpredsedu. Podpredseda automaticky nahradí predsedu, ak predseda nie je schopný vykonávať svoje povinnosti. Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu je dva roky a môže sa jedenkrát obnoviť. Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu však skončí, keď prestanú byť členmi správnej rady.

3. Zasadnutia správnej rady zvoláva jej predseda. Predseda rady regulačných orgánov alebo osoba poverená radou regulačných orgánov a riaditeľ agentúry sa bez hlasovacieho práva zúčastňujú na rokovaní, ak správna rada, pokiaľ ide o riaditeľa, nerozhodne inak. Správna rada sa stretáva najmenej dvakrát ročne na riadnom zasadnutí. Zasadá aj na podnet svojho predsedu, na žiadosť Komisie alebo na žiadosť aspoň tretiny svojich členov. Správna rada môže prizvať kohokoľvek, koho stanovisko môže byť dôležité, aby sa zúčastnil na zasadnutiach ako pozorovateľ. Členom správnej rady môžu s prihliadnutím na rokovací poriadok pomáhať poradcovia alebo experti. Administratívne služby poskytuje správnej rade agentúra.

4. Rozhodnutia správnej rady sa prijímajú na základe dvojtretinovej väčšiny prítomných členov, ak sa v tomto nariadení neuvádza inak. Každý člen správnej rady alebo náhradník má jeden hlas.

5. Rokovací poriadok podrobnejšie určí:

a) mechanizmus hlasovania, najmä podmienky, na základe ktorých môže jeden člen konať v mene iného, a podľa potreby aj pravidlá upravujúce uznášaniaschopnosť a

b) rotačný mechanizmus na obnovu členov správnej rady vymenúvaných Radou, aby sa v priebehu času zabezpečila vyvážená účasť členských štátov.

6. Člen správnej rady nesmie byť členom rady regulačných orgánov.

7. Členovia správnej rady sa zaväzujú konať nezávisle a objektívne vo verejnom záujme, bez toho, aby žiadali alebo zohľadňovali akékoľvek politické pokyny. Na tento účel každý člen správnej rady podá písomné vyhlásenie o záväzkoch a písomné vyhlásenie o záujmoch, v ktorom buď uvedie, že neexistujú žiadne záujmy, ktoré možno považovať za prekážku jeho nezávislosti, alebo uvedie priame alebo nepriame záujmy, ktoré by sa mohli považovať za prekážku jeho nezávislosti. Tieto vyhlásenia sa každoročne zverejnia.

### Článok 13

#### Úlohy správnej rady

1. Správna rada po porade a po získaní súhlasného stanoviska rady regulačných orgánov podľa článku 15 ods. 2 vymenuje riaditeľa v súlade s článkom 16 ods. 2.

2. Správna rada formálne vymenuje členov rady regulačných orgánov v súlade s článkom 14 ods. 1.

3. Správna rada formálne vymenuje členov odvolacej rady v súlade s článkom 18 ods. 1 a ods. 2.

4. Správna rada zabezpečí, aby agentúra vykonávala svoje poslanie a plnila úlohy, ktoré jej boli pridelené, v súlade s týmto nariadením.

5. Správna rada do 30. septembra každého roka po konzultácii s Komisiou a po schválení radou regulačných orgánov v súlade s článkom 15 ods. 3 prijme pracovný program agentúry na nasledujúci rok a postúpi ho Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. Pracovný program sa prijíma bez toho, aby bol dotknutý ročný rozpočtový postup, a zverejní sa.

6. Správna rada prijme viacročný program a v prípade potreby ho zreviduje. Revízia je založená na hodnotiacej správe, ktorú vypracuje nezávislý externý expert na žiadosť správnej rady. Tieto dokumenty sa zverejňujú.

7. Správna rada vykonáva rozpočtové právomoci v súlade s článkami 21 až 24.

8. Správna rada po získaní súhlasu Komisie rozhoduje o prijatí akéhokoľvek odkázaného majetku, darov alebo dotácií z iných zdrojov Spoločenstva, alebo akýchkoľvek dobrovoľných príspevkov od členských štátov alebo regulačných orgánov. Stanovisko, ktoré má správna rada zaujať podľa článku 24 ods. 5, musí obsahovať výslovný odkaz na zdroje financovania uvedené v tomto odseku.

9. Správna rada po porade s radou regulačných orgánov vykonáva disciplinárnu právomoc vo vzťahu k riaditeľovi.

10. Správna rada podľa potreby vypracúva vykonávacie predpisy agentúry na uplatňovanie služobného poriadku v súlade s článkom 28 ods. 2.

11. Správna rada prijme praktické opatrenia o práve na prístup k dokumentom agentúry v súlade s článkom 30.

12. Správna rada prijme a uverejní výročnú správu o činnosti agentúry na základe návrhu výročnej správy uvedenej v článku 17 ods. 8 a postúpi túto správu Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, Dvoru audítorov, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov do 15. júna každého roku. Táto výročná správa o činnosti agentúry obsahuje samostatnú časť schválenú radou regulačných orgánov, ktorá sa týka regulačných činností agentúry počas posudzovaného roka.

13. Správna rada prijme a uverejní svoj rokovací poriadok.

#### Článok 14

### Rada regulačných orgánov

1. Rada regulačných orgánov je zložená z:

a) vysokých predstaviteľov regulačných orgánov podľa článku 35 ods. 1 smernice 2009/72/ES a článku 39 ods. 1 smernice 2009/73/ES a jedného náhradníka za každý členský štát spomedzi súčasných vysokých predstaviteľov týchto orgánov;

b) jedného nehlasujúceho zástupcu Komisie.

Členom rady regulačných orgánov môže byť len jeden zástupca každého členského štátu z národného regulačného orgánu.

Každý národný regulačný orgán zodpovedá za menovanie náhradníka spomedzi súčasných zamestnancov národného regulačného orgánu.

2. Rada regulačných orgánov si spomedzi svojich členov zvolí predsedu a podpredsedu. Podpredseda nahradí predsedu, ak predseda nie je schopný vykonávať svoje povinnosti. Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu je dva a pol roka a môže sa obnoviť. Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu však v každom prípade skončí, keď prestanú byť členmi rady regulačných orgánov.

3. Rada regulačných orgánov prijíma rozhodnutia dvojtretinovou väčšinou prítomných členov. Každý člen alebo náhradník má jeden hlas.

4. Rada regulačných orgánov prijme a uverejní svoj rokovací poriadok, v ktorom sa určia podrobnejšie podmienky hlasovania, najmä podmienky zastupovania jedného člena iným a prípadne pravidlá uznášaniaschopnosti. V rokovacom poriadku sa môžu ustanoviť osobitné pracovné metódy pre posudzovanie otázok vyplývajúcich z regionálnych iniciatív spolupráce.

5. Rada regulačných orgánov pri výkone úloh, ktoré sa jej ukladajú v tomto nariadení, a bez toho, aby tým bola dotknutá činnosť jej členov v mene príslušných regulačných orgánov, koná nezávisle a nežiada ani nezohľadňuje pokyny od žiadnej vlády členského štátu, Komisie ani od žiadneho súkromného alebo verejného subjektu.

6. Administratívne služby poskytuje rade regulačných orgánov agentúra.

#### Článok 15

### Úlohy rady regulačných orgánov

1. Rada regulačných orgánov poskytuje riaditeľovi stanoviská k stanoviskám, odporúčaniam a rozhodnutiam uvedeným v článkoch 5, 6, 7, 8 a 9, pri ktorých sa zvažuje ich prijatie. Rada regulačných orgánov ďalej v rámci svojej pôsobnosti poskytuje usmernenia riaditeľovi pri výkone jeho úloh.

2. Rada regulačných orgánov poskytne stanovisko správnej rade ku kandidátovi, ktorý má byť v súlade s článkom 13 ods. 1 a článkom 16 ods. 2 vymenovaný za riaditeľa. Rada prijme toto rozhodnutie na základe trojštvrтинovej väčšiny svojich členov.

3. Rada regulačných orgánov v súlade s článkom 13 ods. 5 a článkom 17 ods. 6 a v súlade s predbežným návrhom rozpočtu stanoveným podľa článku 23 ods. 1 schváli pracovný program agentúry na nasledujúci rok a do 1. septembra každého roku ho predloží správnej rade na prijatie.

4. Rada regulačných orgánov schvaľuje samostatný oddiel výročnej správy o regulačných činnostiach podľa článku 13 ods. 12 a článku 17 ods. 8.

5. Európsky parlament môže pri plnom rešpektovaní jeho nezávislosti vyzvať predsedu rady regulačných orgánov alebo jeho zástupcu, aby vystúpil pred jeho príslušným výborom a odpovedal na otázky členov tohto výboru.

#### Článok 16

### Riaditeľ

1. Agentúru riadi jej riaditeľ, ktorý pri výkone svojich funkcií koná v súlade s usmerneniami uvedenými v článku 15 ods. 1 druhej vete, a ak tak ustanovuje toto nariadenie, so stanoviskami rady regulačných orgánov. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné úlohy správnej rady a rady regulačných orgánov vo vzťahu k úlohám riaditeľa, riaditeľ nežiada ani nezohľadňuje pokyny od žiadnej vlády, Komisie, ani od žiadneho súkromného alebo verejného subjektu.

2. Riaditeľa vymenúva správna rada po získaní súhlasného stanoviska rady regulačných orgánov na základe kvalít, ako aj schopností a skúseností týkajúcich sa energetického odvetvia, zo zoznamu najmenej dvoch kandidátov navrhnutých Komisiou na základe verejnej výzvy na vyjadrenie záujmu. Pred vymenovaním môžu byť kandidáti vybraní správnu radou vyzvaní, aby vystúpili pred príslušným výborom Európskeho parlamentu a odpovedali na otázky jeho členov.

3. Funkčné obdobie riaditeľa je päťročné. V priebehu deviatich mesiacov pred koncom tohto obdobia Komisia vykoná hodnotenie. V rámci tohto hodnotenia Komisia preskúma najmä:

- a) výsledky činnosti riaditeľa;
- b) povinnosti agentúry a požiadavky na nasledujúce roky.

Hodnotenie sa v prípade uvedenom v písmene b) vypracuje s pomocou nezávislého externého experta.

4. Správna rada môže na návrh Komisie, po čo najdôkladnejšom zohľadnení hodnotenia, ako aj po konzultácii a čo najdôkladnejšom zohľadnení stanoviska rady regulačných orgánov k tomuto hodnoteniu a jedine v prípadoch, keď to možno odôvodniť úlohami agentúry a jej potrebami, jedenkrát predĺžiť funkčné obdobie riaditeľa najviac o tri roky.

5. Správna rada informuje Európsky parlament o svojom úmysle predĺžiť funkčné obdobie riaditeľa. Mesiac pred predĺžením funkčného obdobia môže byť riaditeľ vyzvaný, aby vystúpil pred príslušným výborom Európskeho parlamentu a odpovedal na otázky jeho členov.

6. Ak sa funkčné obdobie nepredĺži, riaditeľ ostáva vo funkcii až do vymenovania svojho nástupcu.

7. Riaditeľa možno odvolať z funkcie len na základe rozhodnutia správnej rady po získaní súhlasného stanoviska rady regulačných orgánov. Správna rada prijme toto rozhodnutie na základe trojštvrтинovej väčšiny svojich členov.

8. Európsky parlament a Rada môžu vyzvať riaditeľa, aby predložil správu o výkone svojich povinností. Európsky parlament môže vyzvať riaditeľa, aby vystúpil pred jeho príslušným výborom a odpovedal na otázky členov tohto výboru.

#### Článok 17

##### Úlohy riaditeľa

1. Riaditeľ zastupuje agentúru a zodpovedá za jej riadenie.

2. Riaditeľ pripravuje prácu správnej rady. Zúčastňuje sa na práci správnej rady bez práva hlasovať.

3. Riaditeľ so súhlasným stanoviskom rady regulačných orgánov prijíma a uverejňuje stanoviská, odporúčania a rozhodnutia uvedené v článkoch 5, 6, 7, 8 a 9.

4. Riaditeľ zodpovedá za realizáciu ročného pracovného programu agentúry pod dohľadom rady regulačných orgánov a pod administratívnou kontrolou správnej rady.

5. Riaditeľ prijíma potrebné opatrenia, predovšetkým pokiaľ ide o prijímanie interných administratívnych pokynov a uverejňovanie oznámení v záujme zabezpečenia fungovania agentúry v súlade s týmto nariadením.

6. Riaditeľ každý rok pripraví návrh pracovného programu agentúry na nasledujúci rok a predloží ho rade regulačných orgánov, Európskemu parlamentu a Komisii do 30. júna daného roka.

7. Riaditeľ vypracúva predbežný návrh rozpočtu agentúry podľa článku 23 ods. 1 a plní rozpočet agentúry podľa článku 24.

8. Riaditeľ každý rok pripraví návrh výročnej správy, ktorá obsahuje samostatný oddiel o regulačných činnostiach agentúry a oddiel o finančných a administratívnych záležitostiach.

9. Riaditeľ vykonáva právomoci vo vzťahu k zamestnancom agentúry ustanovené v článku 28 ods. 3.

#### Článok 18

##### Odvolacia rada

1. Odvolacia rada sa skladá zo šiestich členov a šiestich náhradníkov vybraných spomedzi súčasných alebo bývalých vyšších zamestnancov národných regulačných orgánov, orgánov pre hospodársku súťaž alebo iných vnútroštátnych inštitúcií alebo inštitúcií Spoločenstva s príslušnými skúsenosťami v energetickom sektore. Odvolacia rada vymenúva svojho predsedu. Rozhodnutia odvolacej rady sa prijímajú na základe kvalifikovanej väčšiny najmenej štyroch zo šiestich jej členov. Odvolacia rada sa schádza podľa potreby.

2. Členov odvolacej rady vymenúva formálne správna rada na návrh Komisie na základe verejnej výzvy na vyjadrenie záujmu a po porade s radou regulačných orgánov.

3. Funkčné obdobie členov odvolacej rady je päť rokov. Toto obdobie sa môže obnoviť. Členovia odvolacej rady sú pri svojom rozhodovaní nezávislí; nesmú byť viazaní žiadanými pokynmi. Nesmú vykonávať žiadne iné funkcie v agentúre, v jej správnej rade ani v rade regulačných orgánov. Člena odvolacej rady možno odvolať počas jeho funkčného obdobia, len ak bol usvedčený zo závažného protiprávneho konania, pričom o tom musí rozhodnúť správna rada po porade s radou regulačných orgánov.

4. Členovia odvolacej rady sa nesmú zúčastniť na odvolacom konaní, ak sú na ňom osobne zainteresovaní alebo ak sa predtým angažovali ako zástupcovia jedného z účastníkov konania, alebo ak sa podieľali na rozhodnutí, ktoré je predmetom odvolania.

5. Ak člen odvolacej rady v dôsledku niektorého z dôvodov uvedených v odseku 4 alebo akýchkoľvek iných dôvodov usúdi, že by sa iný člen odvolacej rady nemal zúčastniť na niektorom odvolacom konaní, náležite o tom informuje odvolaciu radu. Proti členovi odvolacej rady môže namietiť ktorýkoľvek účastník odvolacieho konania z dôvodu uvedeného v odseku 4 alebo ak existuje podozrenie zo zaujatosti. Takáto námietka je neprípustná, ak sa zakladá na štátnej príslušnosti člena alebo ak namietajúci účastník odvolacieho konania, aj keď vedel o dôvode na namietanie, vykonal v odvolacom konaní procesný úkon, iný ako je námietka voči zloženiu odvolacej rady.

6. Odvolacia rada rozhodne o krokoch, ktoré treba podniknúť v prípadoch uvedených v odsekoch 4 a 5, bez účasti príslušného člena. Na účely prijatia tohto rozhodnutia sa príslušný člen v odvolacej rade nahradí jeho náhradníkom. Ak sa tento náhradník sám nachádza v podobnej situácii, predseda určí náhradu spomedzi dostupných náhradníkov.

7. Členovia odvolacej rady sa zaväzujú konať nezávisle a vo verejnom záujme. Na tento účel urobia písomné vyhlásenie o záväzkoch a písomné vyhlásenie o záujmoch, v ktorom budú uvedú, že neexistujú žiadne záujmy, ktoré možno považovať za prekážku ich nezávislosti, alebo uvedú priame alebo nepriame záujmy, ktoré by sa mohli považovať za prekážku ich nezávislosti. Tieto vyhlásenia sa každoročne zverejnia.

#### Článok 19

#### Odvolania

1. Ktorákoľvek fyzická alebo právnická osoba vrátane národných regulačných orgánov sa môže odvolať proti rozhodnutiu podľa článkov 7, 8 alebo 9, ktoré je určené tejto osobe, alebo proti rozhodnutiu, ktoré sa priamo a konkrétne týka tejto osoby, hoci má formu rozhodnutia určeného inej osobe.

2. Odvolanie sa spolu s odôvodnením podáva agentúre písomne v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia príslušnej osobe, respektíve v prípade absencie tohto oznámenia do dvoch mesiacov odo dňa, keď agentúra uverejnila svoje rozhodnutie. Odvolacia rada rozhodne o odvolaní do dvoch mesiacov od jeho podania.

3. Odvolanie podané podľa odseku 1 nemá odkladný účinok. Odvolacia rada však môže pozastaviť uplatňovanie sporného rozhodnutia, ak usúdi, že si to situácia vyžaduje.

4. Ak je odvolanie prípustné, odvolacia rada preskúma, či je opodstatnené. Podľa potreby vyzve účastníkov odvolacieho konania, aby v rámci stanovených lehôt predložili svoje stanoviská k ňou vydaným oznámeniam alebo k oznámeniam iných účastníkov odvolacieho konania. Účastníci odvolacieho konania majú právo podať ústne vysvetlenie.

5. Odvolacia rada môže v súlade s týmto článkom uplatniť akúkoľvek právomoc, ktorá patrí do pôsobnosti agentúry, alebo môže postúpiť prípad príslušnému orgánu agentúry. Tento orgán je viazaný rozhodnutím odvolacej rady.

6. Odvolacia rada prijme a uverejní svoj rokovací poriadok.

7. Rozhodnutia odvolacej rady uverejňuje agentúra.

#### Článok 20

#### Žaloby pred Súdom prvého stupňa a Súdnym dvorom

1. Rozhodnutie odvolacej rady, alebo ak odvolacia rada nie je príslušná rozhodovať o opravnom prostriedku, rozhodnutie agentúry možno napadnúť žalobou na Súde prvého stupňa alebo na Súdnom dvore v súlade s článkom 230 zmluvy.

2. V prípade, ak agentúra neprijme rozhodnutie, možno na Súde prvého stupňa alebo na Súdnom dvore podať žalobu pre nečinnosť v súlade s článkom 232 zmluvy.

3. Agentúra je povinná prijať opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s rozsudkom Súdu prvého stupňa alebo Súdného dvora.

#### KAPITOLA IV

#### ROZPOČTOVÉ USTANOVENIA

#### Článok 21

#### Rozpočet agentúry

1. Príjmy agentúry tvorí predovšetkým:

a) príspevok Spoločenstva zahrnutý vo všeobecnom rozpočte Európskej únie (oddiel Komisia);

- b) poplatky platené agentúre podľa článku 22;
  - c) dobrovoľné príspevky členských štátov alebo regulačných orgánov podľa článku 13 ods. 8 a
  - d) dedičstvá, dary alebo dotácie podľa článku 13 ods. 8.
2. Výdavky agentúry tvoria personálne, administratívne, infraštrukturálne a prevádzkové náklady.
3. Príjmy a výdavky agentúry musia byť vyvážené.
4. Všetky príjmy a výdavky agentúry sú predmetom odhadov na každý rozpočtový rok, ktorý sa zhoduje s kalendárnym rokom, a musia byť zanesené do jej rozpočtu.

#### Článok 22

##### Poplatky

1. Agentúre sa platia poplatky za žiadosť o rozhodnutie o výnimke podľa článku 9 ods. 1.
2. Poplatky uvedené v odseku 1 stanoví Komisia.

#### Článok 23

##### Zostavovanie rozpočtu

1. Do 15. februára každého roku riaditeľ vypracuje predbežný návrh rozpočtu zahŕňajúci prevádzkové výdavky a program predpokladanej práce na nasledujúci finančný rok a odovzdá tento predbežný návrh rozpočtu správnej rade spolu s predbežným zoznamom pracovných miest. Na základe predbežného návrhu rozpočtu vypracovaného riaditeľom správna rada každý rok vyhotoví odhad príjmov a výdavkov agentúry na nasledujúci rozpočtový rok. Tento odhad vrátane navrhovaného plánu početného stavu zamestnancov zašle správna rada Komisii najneskôr do 31. marca. Návrh vypracovaný riaditeľom sa pred prijatím odhadu postúpi rade regulačných orgánov, ktorá k nemu môže zaujať odôvodnené stanovisko.
2. Odhad uvedený v odseku 1 zasiela Komisia Európskemu parlamentu a Rade (ďalej len „rozpočtový orgán“) spolu s predbežným návrhom všeobecného rozpočtu Európskej únie.
3. Komisia na základe odhadov začlení do predbežného návrhu všeobecného rozpočtu Európskej únie predpokladané náklady, ktoré považuje za nevyhnutné v nadväznosti na organizačný poriadok, a sumu príspevku, ktorá sa má vyplatiť zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, v súlade s článkom 272 zmluvy.
4. Rozpočtový orgán prijme plán početného stavu zamestnancov agentúry.

5. Rozpočet agentúry zostavuje správna rada. Rozpočet sa stáva konečným po konečnom prijatí všeobecného rozpočtu Európskej únie. V prípade potreby sa zodpovedajúcim spôsobom upraví.

6. Správna rada bezodkladne oznámi rozpočtovému orgánu úmysel realizovať akýkoľvek projekt, ktorý by mohol mať výrazný finančný vplyv na financovanie rozpočtu agentúry, najmä akýkoľvek projekt týkajúci sa nehnuteľností, napríklad prenájom alebo nákup budov. O tomto úmysle správna rada informuje aj Komisiu. Ak niektorá zložka rozpočtového orgánu plánuje zaujať stanovisko, v priebehu dvoch týždňov od získania informácií o projekte informuje agentúru o tomto zámere. Ak agentúra nedostane odpoveď, môže pokračovať v plánovanom projekte.

#### Článok 24

##### Plnenie a kontrola rozpočtu

1. Riaditeľ povoľuje finančné operácie a plní rozpočet agentúry.
2. Do 1. marca po skončení každého rozpočtového roka účtovník agentúry zašle účtovníkovi Komisie a Dvoru audítorov predbežnú účtovnú závierku spolu so správou o rozpočtovom a finančnom hospodárení za daný finančný rok. Okrem toho správu o rozpočtovom a finančnom hospodárení zašle účtovník agentúry najneskôr do 31. marca nasledujúceho roku Európskemu parlamentu a Rade. Účtovník Komisie potom konsoliduje predbežné účtovné závierky inštitúcií a decentralizovaných orgánov v súlade s článkom 128 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev <sup>(1)</sup> (ďalej len „rozpočtové nariadenie“).
3. Do 31. marca po skončení každého rozpočtového roka zašle účtovník Komisie Dvoru audítorov predbežnú účtovnú závierku agentúry spolu so správou o rozpočtovom a finančnom hospodárení za daný rozpočtový rok. Správa o rozpočtovom a finančnom hospodárení za daný rozpočtový rok sa postúpi aj Európskemu parlamentu a Rade.
4. Po prijatí pripomienok Dvora audítorov k predbežnej účtovnej závierke agentúry v súlade s ustanoveniami článku 129 rozpočtového nariadenia riaditeľ na vlastnú zodpovednosť zostaví konečnú účtovnú závierku agentúry a zašle ju správnej rade s vyžiadanim jej stanoviska.
5. Správna rada zaujme stanovisko ku konečnej účtovnej závierke agentúry.
6. Riaditeľ zašle túto konečnú účtovnú závierku spolu so stanoviskom správnej rady do 1. júla po skončení rozpočtového roka Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a Dvoru audítorov.
7. Konečná účtovná závierka sa zverejní.

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

8. Riaditeľ zašle Dvoru audítorov odpoveď na jeho pripomienky najneskôr do 15. októbra. Kópiu tejto odpovede zašle aj správnej Rade a Komisii.

9. Riaditeľ predloží Európskemu parlamentu na jeho žiadosť a v súlade s ustanoveniami článku 146 ods. 3 rozpočtového nariadenia akékoľvek informácie potrebné pre bezproblémový postup udelenia absolutória za príslušný rozpočtový rok.

10. Európsky parlament na základe odporúčania Rady konajúcej na základe kvalifikovanej väčšiny udelí riaditeľovi absolutórium za plnenie rozpočtu za rozpočtový rok N, a to do 15. mája roku N + 2.

#### Článok 25

### Rozpočtové pravidlá

Rozpočtové pravidlá uplatniteľné na agentúru vypracuje správna rada po konzultácii s Komisiou. Tieto pravidlá sa môžu odchyľovať od nariadenia (ES, Euratom) č. 2343/2002, ak si to vyžadujú osobitné potreby fungovania agentúry a len ak k tomu vopred dá súhlas Komisia.

#### Článok 26

### Opatrenia proti podvodom

1. V záujme boja proti podvodom, korupcii a inému protiprávnemu konaniu sa na agentúru vzťahujú bez obmedzení ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) <sup>(1)</sup>.

2. Agentúra pristúpi k Medziinštitucionálnej dohode z 25. mája 1999 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Komisiou Európskych spoločenstiev o interných vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) <sup>(2)</sup> a okamžite prijme primerané opatrenia vzťahujúce sa na všetkých pracovníkov agentúry.

3. Rozhodnutia v oblasti financovania, dohody a z nich vyplývajúce vykonávacie nástroje výslovne stanovujú, že Dvor audítorov a OLAF môžu v prípade potreby vykonávať kontroly na mieste týkajúce sa prijímateľov peňazí vyplácaných agentúrou, ako aj zamestnancov zodpovedných za pridelovanie týchto peňazí.

#### KAPITOLA V

### VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

#### Článok 27

### Výsady a imunity

Na agentúru sa vzťahuje Protokol o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev.

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.

<sup>(2)</sup> Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 15.

#### Článok 28

### Zamestnanci

1. Na účely uplatňovania týchto predpisov sa na zamestnancov agentúry vrátane jej riaditeľa vzťahuje služobný poriadok, podmienky zamestnávania a pravidlá prijaté spoločne inštitúciami Európskeho spoločenstva.

2. Správna rada po dohode s Komisiou prijme vhodné vykonávacie predpisy v súlade s článkom 110 služobného poriadku.

3. Agentúra vo vzťahu k svojim zamestnancom vykonáva právomoci zverené služobným poriadkom ustanovujúcemu orgánu a podmienkami zamestnávania orgánu poverenému uzatváraním zmlúv.

4. Správna rada môže prijať ustanovenia o zamestnávaní národných expertov, ktorých do agentúry dočasne vyšlú členské štáty.

#### Článok 29

### Zodpovednosť agentúry

1. V prípade mimozmluvnej zodpovednosti agentúra v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne predpisy členských štátov uhradí akúkoľvek škodu, ktorú spôsobí agentúra alebo jej zamestnanci pri plnení svojich povinností. V spore o náhradu takejto škody je príslušný rozhodovať Súdny dvor.

2. Osobná finančná zodpovednosť a disciplinárna zodpovednosť zamestnancov agentúry voči agentúre sa spravuje príslušnými ustanoveniami vzťahujúcimi sa na zamestnancov agentúry.

#### Článok 30

### Prístup k dokumentom

1. Na dokumenty držané agentúrou sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie <sup>(3)</sup>.

2. Správna rada prijme praktické opatrenia na vykonávanie nariadenia (ES) č. 1049/2001 do 3. marca 2010.

3. Rozhodnutia prijaté agentúrou podľa článku 8 nariadenia (ES) č. 1049/2001 môžu byť predmetom sťažnosti ombudsmanovi za podmienok stanovených v článku 195 zmluvy alebo predmetom konania pred Súdnym dvorom za podmienok stanovených v článku 230 zmluvy.

<sup>(3)</sup> Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

## Článok 31

**Účasť tretích krajín**

1. Agentúra je otvorená účasti tretích krajín, ktoré uzatvorili so Spoločenstvom dohody, na základe ktorých prijímajú a uplatňujú právo Spoločenstva v oblasti energetiky a prípadne v oblastiach životného prostredia a hospodárskej súťaže.

2. Na základe príslušných ustanovení týchto dohôd sa vytvoria mechanizmy stanovujúce najmä povahu, rozsah a procesné aspekty účasti týchto krajín na práci agentúry vrátane ustanovení týkajúcich sa finančných príspevkov a zamestnancov.

## Článok 32

**Výbor**

1. Komisii pomáha výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES, so zreteľom na jeho článok 8.

## Článok 33

**Jazykový režim**

1. Na agentúru sa vzťahujú ustanovenia nariadenia Rady č. 1 z 15. apríla 1958, ktorým sa určujú jazyky používané v Európskom hospodárskom spoločenstve <sup>(1)</sup>.

2. O vnútornom jazykovom režime agentúry rozhodne správna rada.

3. Prekladateľské služby potrebné na chod agentúry zabezpečuje Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 13. júla 2009

Za Európsky parlament  
predseda  
H.-G. PÖTTERING

Za Radu  
predseda  
E. ERLANDSSON

## KAPITOLA VI

**ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

## Článok 34

**Hodnotenie**

1. Komisia vykonáva s pomocou nezávislého externého experta hodnotenie činnosti agentúry. Toto hodnotenie sa týka výsledkov dosiahnutých agentúrou a jej pracovných metód v súvislosti s jej cieľom, mandátom a úlohami stanovenými v tomto nariadení a v jej ročných pracovných programoch. Toto hodnotenie musí byť založené na širokej konzultácii v súlade s článkom 10.

2. Komisia predloží hodnotenie uvedené v odseku 1 rade regulačných orgánov agentúry. Rada regulačných orgánov vydá odporúčania Komisii týkajúce sa zmien tohto nariadenia, agentúry a jej pracovných metód, pričom Komisia môže postúpiť tieto odporúčania spolu s vlastným stanoviskom, ako aj vhodným návrhom Európskemu parlamentu a Rade.

3. Prvé hodnotenie predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade do troch rokov od prevzatia funkcie prvým riaditeľom. Komisia potom predloží hodnotenie najmenej každé štyri roky.

## Článok 35

**Nadobudnutie účinnosti a prechodné opatrenia**

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2. Články 5 až 11 sa uplatňujú od 3. marca 2011.

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES 17, 6.10.1958, s. 385.



**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 714/2009**

**z 13. júla 2009**

**o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru <sup>(1)</sup>,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov <sup>(2)</sup>,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy <sup>(3)</sup>,

keďže:

- (1) Cieľom vnútorného trhu s elektrinou, ktorý sa postupne zavádza od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve, či už ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšený objem cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti.
- (2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou <sup>(4)</sup> a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 z 26. júna 2003 o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektrickej energie <sup>(5)</sup> významne prispeli k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu s elektrinou.
- (3) V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohla predávať elektrina za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup do sústavy a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu a stále sa ešte vyskytujú izolované trhy.

(4) V oznámení Komisie z 10. januára 2007 s názvom Energetická politika pre Európu sa zdôraznil význam dobudovania vnútorného trhu s elektrinou a vytvorenia rovnakých podmienok pre všetky elektroenergetické podniky v Spoločenstve. Oznámenia Komisie z 10. januára 2007 s názvom Vyhliadky vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou a Vyšetrovanie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 1/2003 v odvetviach plynárenstva a elektrickej energie v Európe (záverečná správa) ukázali, že súčasné pravidlá a opatrenia nielenže neposkytujú potrebný rámec, ale ani nezabezpečujú vytváranie kapacít spojovacích vedení na dosiahnutie cieľa, ktorým je dobre fungujúci, efektívny a otvorený vnútorný trh.

(5) Okrem toho, že sa bude dôkladne vykonávať platný regulačný rámec, v súlade s týmito oznámeniami by sa mal upraviť regulačný rámec vnútorného trhu s elektrinou ustanovený v nariadení (ES) č. 1228/2003.

(6) Potrebná je najmä zvýšená spolupráca a koordinácia medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav, aby sa vypracovali sieťové predpisy pre poskytovanie a riadenie účinného a transparentného cezhraničného prístupu k prenosovým sústavám a zaručilo koordinované plánovanie dostatočne zamerané na budúcnosť a zdravý technický vývoj prenosových sústav v Spoločenstve vrátane vytvárania kapacít spojovacích vedení pri riadnom zohľadnení životného prostredia. Tieto sieťové predpisy by mali byť v súlade s rámcovými usmerneniami, ktoré majú nezáväzný charakter (ďalej len „rámcové usmernenia“) a ktoré vypracovala Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky <sup>(6)</sup> (ďalej len „agentúra“). Agentúra by sa mala podieľať na preskúvaní návrhov sieťových predpisov na základe skutkového stavu, a to vrátane ich súladu s rámcovými usmerneniami, a mala by mať možnosť ich odporúčať Komisii na prijatie. Agentúra by mala posudzovať navrhované úpravy sieťových predpisov a mala by mať možnosť odporúčať Komisii ich prijatie. Prevádzkovatelia prenosových sústav by mali prevádzkovať svoje siete v súlade s týmito sieťovými predpismi.

(7) S cieľom zabezpečiť optimálne riadenie prenosovej sústavy a umožniť obchodovanie s elektrinou a dodávky elektriny cez hranice v Spoločenstve by sa mala zriadiť Európska sieť

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.

<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.

<sup>(3)</sup> Stanovisko Európskeho parlamentu z 18. júna 2008 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 (Ú. v. EÚ C 75 E, 31.3.2009, s. 16), pozícia Európskeho parlamentu z 22. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. júna 2009.

<sup>(4)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37.

<sup>(5)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 1.

<sup>(6)</sup> Pozri stranu 1 tohto úradného vestníka.

- prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“). Úlohy ENTSO pre elektrinu by sa mali vykonávať v súlade s predpismi Spoločenstva o hospodárskej súťaži, ktoré sa naďalej uplatňujú na rozhodnutia ENTSO pre elektrinu. Úlohy ENTSO pre elektrinu by mali byť dostatočne vymedzené a spôsob práce by mal byť taký, aby zabezpečil efektívnosť, transparentnosť a reprezentatívnu povahu ENTSO pre elektrinu. Cieľom sieťových predpisov pripravených ENTSO pre elektrinu nie je nahradiť potrebné národné sieťové predpisy určené pre záležitosti, ktoré nemajú cezhraničný rozmer. Vzhľadom na to, že pokrok možno účinnejšie dosiahnuť prostredníctvom regionálneho prístupu, prevádzkovatelia prenosových sústav by mali vytvoriť v rámci celkovej štruktúry spolupráce regionálne štruktúry, čím sa zabezpečí kompatibilita výsledkov na regionálnej úrovni so sieťovými predpismi a nezáväznými 10-ročnými plánmi rozvoja sústavy na úrovni Spoločenstva. Členské štáty by mali podporovať spoluprácu a monitorovať účinnosť sústavy na regionálnej úrovni. Spolupráca na regionálnej úrovni by mala byť zlučiteľná s pokrokom smerom ku konkurencieschopnému a efektívnemu vnútornému trhu s elektrinou.
- (8) Všetci účastníci trhu by sa mali podieľať na činnosti, ktorá sa očakáva od ENTSO pre elektrinu. Preto sú nevyhnutné efektívne konzultácie, pri ktorých by mali dôležitú úlohu zohrávať existujúce štruktúry, ako sú napr. Únia pre koordináciu prenosu elektriny (UCTE), národné regulačné orgány alebo agentúra, vytvorené na ich uľahčenie a zjednodušenie.
- (9) Na zabezpečenie väčšej transparentnosti týkajúcej sa celej elektrizačnej prenosovej sústavy v Spoločenstve by ENTSO pre elektrinu mala vypracovať, zverejniť a pravidelne aktualizovať nezáväzný 10-ročný plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo (plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo). Do tohto plánu rozvoja sústavy by sa mali zahrnúť prevádzkyschopné prenosové sústavy a potrebné regionálne spojovacie vedenia, ktoré majú význam z obchodného hľadiska alebo z hľadiska bezpečnosti dodávok.
- (10) Toto nariadenie by malo ustanoviť základné zásady týkajúce sa tarifkácie a pridelovania kapacít a súčasne zabezpečiť prijatie usmernení upresňujúcich ďalšie relevantné zásady a metodiky s cieľom umožniť rýchle prispôbovanie sa zmeneným podmienkam.
- (11) Na otvorenom konkurencieschopnom trhu by mali byť prevádzkovateľom prenosových sústav kompenzované náklady, ktoré im vznikli v dôsledku prenosu cezhraničných tokov elektriny cez ich sústavu, a to zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia.
- (12) Platby a príjmy pochádzajúce z kompenzácií medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav by sa mali zohľadňovať pri stanovovaní taríf v národných sústavách.
- (13) Skutočne splatné sumy za cezhraničný prístup do sústav môžu výrazne kolísat v závislosti od zúčastnených prevádzkovateľov prenosových sústav a v dôsledku rozdielov v štruktúre tarifných systémov uplatňovaných v členských štátoch. Preto je potrebný istý stupeň harmonizácie s cieľom zabrániť deformáciám obchodu.
- (14) Bol by potrebný vhodný systém dlhodobých lokačných signálov, založený na zásade, že výška poplatku za prístup do sústavy by mala odrážať rovnováhu medzi výrobou a spotrebou v dotknutom regióne, na základe diferencovania poplatkov za prístup do sústavy výrobcom a/alebo spotrebiteľom.
- (15) Používanie taríf založených na vzdialenosti alebo, pokiaľ už existujú vhodné lokačné signály, špecifických taríf, ktoré by platili len vývozcom alebo dovozcom navyše k všeobecnému poplatku za prístup do národnej sústavy, by nebolo vhodné.
- (16) Predpokladom skutočnej hospodárskej súťaže na vnútrnom trhu s elektrinou sú nediskriminačné a transparentné poplatky za používanie sústavy vrátane spojovacích vedení v prenosovej sústave. Dostupná kapacita týchto vedení by mala byť stanovená na maximálnych úrovniach, ktoré sú v súlade s bezpečnostnými normami bezpečnej prevádzky sústavy.
- (17) Je dôležité zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže v dôsledku rozdielnych bezpečnostných, prevádzkových a plánovacích noriem používaných prevádzkovateľmi prenosových sústav v členských štátoch. Okrem toho by účastníci trhu mali mať transparentné informácie, pokiaľ ide o dostupné prenosové kapacity a bezpečnostné, plánovacie a prevádzkové normy, ktoré majú vplyv na dostupné prenosové kapacity.
- (18) Monitorovanie trhu, ktoré v posledných rokoch vykonal národné regulačné orgány a Komisia, ukázalo, že súčasné požiadavky transparentnosti a pravidlá prístupu k infraštruktúre nie sú postačujúce na zabezpečenie skutočného, dobre fungujúceho, otvoreného a efektívneho vnútorného trhu s elektrinou.
- (19) Potrebný je rovnaký prístup k informáciám týkajúcim sa fyzického stavu a efektívnosti sústavy, ktorý by všetkým účastníkom trhu umožňoval posúdiť celkový stav dopytu a ponuky a určiť dôvody pohybov veľkoobchodných cien. To zahŕňa presnejšie informácie o výrobe elektriny, dopyte a ponuke vrátane prognóz, kapacity sústavy a kapacity spojovacích vedení, tokoch a údržbe, vyrovnávaní a rezervnej kapacity.

- (20) V záujme posilnenia dôvery v trh si jeho účastníci potrebujú byť istí, že správanie vedúce k zneužívaniu možno účinne, primerane a odrádzajúcim spôsobom sankcionovať. Príslušné orgány by mali mať právomoc účinne vyšetriť obvinenia zo zneužívania trhu. Preto je potrebné, aby príslušné orgány mali prístup k údajom, ktoré obsahujú informácie o prevádzkových rozhodnutiach dodávateľských podnikov. Na trhu s elektrinou prijímajú mnohé závažné rozhodnutia výrobcovia, ktorí by mali na určené časové obdobie sprístupňovať s tým súvisiace informácie príslušným orgánom a umožňovať, aby im boli ľahko dostupné. Príslušné orgány by okrem toho mali pravidelne monitorovať dodržiavanie pravidiel prevádzkovateľmi prenosových sústav. Od tejto povinnosti by sa mali oslobodiť mali výrobcovia, ktorí nemajú reálnu schopnosť narušiť trh.
- (21) Mali by existovať pravidlá o využívaní príjmov pochádzajúcich z postupov riadenia preťaženia, pokiaľ špecifická povaha dotknutého spojovacieho vedenia neoprávňuje výnimku z takýchto pravidiel.
- (22) Riešenie problémov súvisiacich s preťažením by malo poskytovať korektné ekonomické signály pre prevádzkovateľov prenosových sústav a účastníkov trhu a malo by byť založené na trhových mechanizmoch.
- (23) Mali by sa výrazne podporovať investície do významnej novej infraštruktúry a zároveň by sa malo zaručiť správne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou. Vo fáze prípravy projektu by sa mal testovať záujem trhu a mali by sa prijať pravidlá pre riadenie preťaženia, aby sa zvýšil pozitívny účinok spojovacích vedení jednosmerného prúdu, ktorým bola udelená výnimka, na hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok. Ak sa spojovacie vedenia jednosmerného prúdu nachádzajú na území viac ako jedného členského štátu, žiadosti o výnimky by mala vybavovať agentúra ako posledná inštitúcia, aby sa lepšie zohľadnili cezhraničné dôsledky žiadosti a aby sa uľahčilo jej administratívne vybavenie. Vzhľadom na výnimočný rizikový profil výstavby takýchto významných projektov infraštruktúry, ktorým bola udelená výnimka, by sa navyše malo umožniť, aby bolo podnikom so záujmami v oblasti dodávky a výroby v prípade dotknutých projektov dočasne umožnené odchyliť sa od dodržiavania pravidiel úplného oddelenia. Výnimky udelené na základe nariadenia (ES) č. 1228/2003 sa naďalej uplatňujú až do stanoveného dátumu skončenia ich platnosti, ktorý je uvedený v rozhodnutí o udelení výnimky.
- (24) Aby sa zabezpečilo hladké fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, mali by sa ustanoviť postupy, ktoré umožnia Komisii prijímať rozhodnutia a usmernenia týkajúce sa okrem iného tarifkácie a prideľovania kapacity, pričom by sa súčasne mala zabezpečiť účasť regulačných orgánov členských štátov na tomto procese, pokiaľ možno cez ich európske združenie. Regulačné orgány, v spolupráci s ostatnými príslušnými orgánmi v členských štátoch, zohrávajú dôležitú úlohu pri prispievaní k správne fungovaniu vnútorného trhu s elektrinou.
- (25) Národné regulačné orgány by mali zabezpečiť dodržiavanie pravidiel obsiahnutých v tomto nariadení a usmerneniach prijatých na jeho základe.
- (26) Členské štáty a príslušné vnútroštátne orgány by mali povinne poskytovať relevantné informácie Komisii. Komisia by mala s týmito informáciami zaobchádzať ako s dôvernými. Pokiaľ to bude nevyhnutné, Komisia by mala mať možnosť vyžiadať si v prípade potreby relevantné informácie priamo od dotknutých podnikov pod podmienkou, že to oznámi príslušným vnútroštátnym orgánom.
- (27) Členské štáty by mali ustanoviť pravidlá ukladania sankcií za porušenie ustanovení tohto nariadenia a zabezpečiť ich vykonanie. Takéto sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.
- (28) Opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu <sup>(1)</sup>.
- (29) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijímanie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tohto nariadenia jeho doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.
- (30) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to ustanovenie harmonizovaného rámca pre cezhraničné výmeny elektriny, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, a možno ho preto lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (31) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa vykonávajú v nariadení (ES) č. 1228/2003, je kvôli jasnosti a zjednodušeniu žiaduce, aby sa príslušné ustanovenia prepracovali a spojili sa do jedného textu v novom nariadení,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

#### Článok 1

#### Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Cieľom tohto nariadenia je:

- a) stanoviť spravodlivé pravidlá pre cezhraničnú výmenu elektriny a tým podporiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu s elektrinou, berúc do úvahy špecifika národných a regionálnych trhov. Toto bude zahŕňať zriadenie kompenzačného

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

mechanizmu pre cezhraničné toky elektriny a určenie harmonizovaných zásad pre poplatky za cezhraničný prenos a pridelovanie dostupných kapacít spojovacích vedení medzi národnými prenosovými sústavami;

- b) uľahčiť vývoj dobre fungujúceho a transparentného veľkoobchodného trhu s vysokou úrovňou bezpečnosti dodávok elektriny. Nariadenie stanovuje mechanizmy na harmonizáciu pravidiel pre cezhraničné výmeny elektriny.

## Článok 2

### Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú vymedzenia pojmov uvedené v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou<sup>(1)</sup>, s výnimkou vymedzenia pojmu „spojovacie vedenie“, ktoré sa nahrádza takto:

- „spojovacie vedenie“ je prenosové vedenie, ktoré prechádza cez hranicu medzi členskými štátmi alebo ju preklenuje a ktoré spája národné prenosové sústavy členských štátov.
2. Uplatňujú sa tieto vymedzenia pojmov:
- a) „regulačné orgány“ sú regulačné orgány uvedené v článku 35 ods. 1 smernice 2009/72/ES;
- b) „cezhraničný tok“ je fyzický tok elektriny cez prenosovú sústavu členského štátu, ktorý vyplýva z vplyvu činností výrobcov a/alebo odberateľov na prenosovú sústavu mimo tohto členského štátu;
- c) „preťaženie“ je situácia, pri ktorej spojovacie vedenie spájajúce národné prenosové sústavy nemôže prijať všetky fyzické toky vyplývajúce z medzinárodného obchodu požadovaného účastníkmi trhu z dôvodu nedostatku kapacity spojovacích vedení a/alebo dotknutých národných prenosových sústav;
- d) „deklarovaný vývoz“ je odoslanie elektriny z jedného členského štátu na zmluvnom základe, v dôsledku čoho sa v inom členskom štáte alebo tretej krajine simultánne uskutoční zodpovedajúce prijatie (deklarovaný dovoz) elektriny;
- e) „deklarovaný tranzit“ je stav, pri ktorom sa uskutoční deklarováný vývoz elektriny a kde nominovaná trasa transakcie zahŕňa krajinu, v ktorej sa neuskutoční ani odoslanie, ani simultánne zodpovedajúce prijatie elektriny;

- f) „deklarovaný dovoz“ je prijatie elektriny v členskom štáte alebo v tretej krajine simultánne s odoslaním elektriny (deklarovaný vývoz) z iného členského štátu;
- g) „nové spojovacie vedenie“ je spojovacie vedenie, ktoré k 4. augustu 2003 ešte nebolo dokončené.

Pokiaľ sú prenosové sústavy dvoch alebo viacerých členských štátov úplne alebo čiastočne súčasťou jedného riadiaceho bloku, iba na účely kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav uvedeného v článku 13 sa riadiaci blok ako celok považuje za časť prenosovej sústavy jedného z dotknutých členských štátov, aby sa zabránilo tomu, aby sa toky v rámci riadiaceho bloku považovali za cezhraničné toky podľa písm. b) prvého pododseku tohto odseku, čo by viedlo k vzniku kompenzačných platieb podľa článku 13. Regulačné orgány dotknutých členských štátov môžu rozhodnúť o tom, za súčasť ktorého členského štátu sa bude považovať riadiaci blok ako celok.

## Článok 3

### Certifikácia prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Komisia preskúma oznámenie o rozhodnutí o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 10 ods. 6 smernice 2009/72/ES hneď, ako jej ho doručia. Komisia do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto oznámenia doručí príslušnému národnému regulačnému orgánu svoje stanovisko o dodržaní ustanovení článku 10 ods. 2 alebo článku 11 a článku 9 smernice 2009/72/ES.

Pri príprave stanoviska uvedeného v prvom pododseku si môže Komisia vyžiadať od agentúry stanovisko k rozhodnutiu národného regulačného orgánu. V takomto prípade sa dvojmesačná lehota uvedená v prvom pododseku predlžuje o ďalšie dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

2. Národný regulačný orgán prijme do dvoch mesiacov od doručenia stanoviska Komisie konečné rozhodnutie ohľadom certifikácie prevádzkovateľa prenosovej sústavy, pričom v najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Komisie. Rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne.

3. Regulačné orgány a/alebo Komisia môžu kedykoľvek počas tohto postupu od prevádzkovateľa prenosovej sústavy a/alebo podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

4. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.

<sup>(1)</sup> Pozri stranu 55 tohto úradného vestníka.

5. Komisia môže prijať usmernenia ustanovujúce podrobný postup, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní odsekov 1 a 2 tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

6. Ak je Komisii doručené oznámenie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 9 ods. 10 smernice 2009/72/ES, Komisia prijme rozhodnutie o certifikácii. Regulačný orgán rozhodnutiu Komisie vyhoví.

#### Článok 4

### **Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu**

Všetci prevádzkovatelia prenosových sústav spolupracujú na úrovni Spoločenstva prostredníctvom ENTSO pre elektrinu s cieľom podporovať dobudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a cezhraničný obchod a zabezpečiť optimálne riadenie, koordinovanú prevádzku a vhodný technický vývoj európskej elektrizačnej prenosovej sústavy.

#### Článok 5

### **Zriadenie ENTSO pre elektrinu**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav pre elektrinu do 3. marca 2011 predložia Komisii a agentúre na účel zriadenia ENTSO pre elektrinu návrh stanov, zoznam členov a návrh rokovacieho poriadku ENTSO pre elektrinu vrátane rokovacieho poriadku pre konzultácie s ostatnými zainteresovanými subjektmi.

2. Agentúra poskytne Komisii stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku do dvoch mesiacov odo dňa ich doručenia a po formálnej porade s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, najmä užívateľov sústavy vrátane odberateľov.

3. Komisia vydá stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku po zohľadnení stanoviska agentúry prijatého podľa odseku 2, a to do troch mesiacov odo dňa doručenia stanoviska agentúry.

4. Prevádzkovatelia prenosových sústav do troch mesiacov odo dňa doručenia stanoviska Komisie zriadia ENTSO pre elektrinu, prijímú jej stanovú a rokovací poriadok a uverejnia ich.

#### Článok 6

### **Vypracúvanie sieťových predpisov**

1. Komisia po porade s agentúrou, ENTSO pre elektrinu a ostatnými relevantnými zainteresovanými subjektmi vypracuje ročný zoznam priorit, v ktorom sa určia oblasti uvedené v článku 8 ods. 6, ktoré sa zohľadnia pri vypracúvaní sieťových predpisov.

2. Komisia požiada agentúru, aby jej v primeranej lehote nepresahujúcej šesť mesiacov predložila nezáväznú rámcovú usmernenia (ďalej len „rámcové usmernenia“) s jasnými a objektívnymi zásadami v súlade s článkom 8 ods. 7 pre vypracovanie sieťových predpisov, ktoré súvisia s oblasťami určenými v zozname priorit. Všetky rámcové usmernenia musia prispievať k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu. Komisia môže na základe odôvodnenej žiadosti agentúry túto lehotu predĺžiť.

3. Agentúra sa po dobu najmenej dvoch mesiacov otvorene a transparentne formálne radí o rámcových usmerneniach s ENTSO pre elektrinu a s ostatnými relevantnými zainteresovanými stranami.

4. Ak Komisia usúdi, že rámcové usmernenia neprispievajú k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, môže agentúru požiadať, aby rámcové usmernenia v primeranej lehote prepracovala a opätovne ich predložila Komisii.

5. Ak agentúra nepredloží alebo opätovne nepredloží rámcové usmernenia v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 2 alebo 4, príslušné rámcové usmernenia vypracuje Komisia.

6. Komisia požiada ENTSO pre elektrinu, aby agentúre v primeranej lehote nepresahujúcej dvanásť mesiacov predložila sieťový predpis, ktorý je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami.

7. Agentúra do troch mesiacov odo dňa doručenia sieťového predpisu, počas ktorých môže uskutočniť formálne konzultácie s relevantnými zainteresovanými subjektmi, poskytne ENTSO pre elektrinu odôvodnené stanovisko k sieťovému predpisu.

8. ENTSO pre elektrinu môže na základe stanoviska agentúry sieťový predpis zmeniť a opätovne ho predložiť agentúre.

9. Po tom, čo sa agentúra uistí, že sieťový predpis je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami, predloží sieťový predpis Komisii a môže odporučiť jeho prijatie v primeranej lehote. Ak Komisia sieťový predpis neprijme, uvedie dôvody neprijatia.

10. Ak ENTSO pre elektrinu nevypracovala sieťový predpis v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 6, Komisia môže požiadať agentúru, aby na základe príslušných rámcových usmernení vypracovala návrh sieťového predpisu. Agentúra môže počas vypracovania návrhu sieťového predpisu na základe tohto odseku začať ďalšie konzultácie. Agentúra predloží Komisii návrh sieťového predpisu, ktorý vypracovala na základe tohto odseku, a môže odporučiť jeho prijatie.

11. Komisia môže z vlastného podnetu, ak ENTSO pre elektrinu nevypracovala sieťový predpis, alebo ak agentúra nevypracovala návrh sieťového predpisu uvedeného v odseku 10 tohto článku, alebo na odporúčanie agentúry podľa odseku 9 tohto článku, prijať jeden alebo viaceré sieťové predpisy v oblastiach uvedených v článku 8 ods. 6.

Ak Komisia navrhuje prijatie sieťového predpisu z vlastného podnetu, najmenej počas obdobia dvoch mesiacov konzultuje návrh sieťového predpisu s agentúrou, ENTSO pre elektrinu a všetkými relevantnými zainteresovanými stranami. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

12. Týmto článkom nie je dotknuté právo Komisie prijímať a meniť usmernenia uvedené v článku 18.

#### Článok 7

##### Zmeny a doplnenia sieťových predpisov

1. Osoby, pri ktorých sa dá predpokladať záujem o sieťový predpis, vrátane ENTSO pre elektrinu, prevádzkovateľov prenosových sústav, užívateľov sústav a spotrebiteľov, môžu agentúre predkladať návrhy na zmeny a doplnenia sieťového predpisu prijatého podľa článku 6. Agentúra môže predkladať návrhy úprav aj z vlastného podnetu.

2. Agentúra sa poradí so všetkými zainteresovanými stranami v súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 713/2009. Agentúra potom môže predložiť odôvodnené návrhy zmien a doplnení Komisii, pričom uvedie, ako sú tieto návrhy v súlade s cieľmi sieťových predpisov ustanovenými v článku 6 ods. 2.

3. Komisia môže prijímať zmeny a doplnenia všetkých sieťových predpisov prijatých podľa článku 6, pričom zohľadňuje návrhy agentúry. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

4. Zvažovanie návrhov zmien a doplnení podľa postupu uvedeného v článku 23 ods. 2 sa obmedzuje na zvažovanie aspektov, ktoré súvisia s navrhovanými zmenami a doplneniami. Takýmito navrhovanými zmenami a doplneniami nie sú dotknuté iné zmeny a doplnenia, ktoré môže navrhnúť Komisia.

#### Článok 8

##### Úlohy ENTSO pre elektrinu

1. ENTSO pre elektrinu vypracúva na žiadosť Komisie podľa článku 6 ods. 6 sieťové predpisy pre oblasti uvedené v odseku 6 tohto článku.

2. ENTSO pre elektrinu môže vypracúvať sieťové predpisy pre oblasti uvedené v odseku 6 v záujme splnenia cieľov stanovených v článku 4, pričom takéto sieťové predpisy sa netýkajú oblastí, na ktoré sa vzťahuje žiadosť, ktorú ENTSO pre elektrinu adresovala Komisii. Tieto sieťové predpisy sa predkladajú agentúre, aby k nim zaujala stanovisko. ENTSO pre elektrinu toto stanovisko riadne zohľadní.

3. ENTSO pre elektrinu prijme:

- a) spoločné nástroje na prevádzku sústavy s cieľom zabezpečiť koordináciu prevádzky sústavy za podmienok normálnej prevádzky a núdzového stavu vrátane spoločnej stupnice na klasifikáciu poruchových udalostí a výskumné plány;
- b) každé dva roky nezáväzný 10-ročný plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo (ďalej len „plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo“) obsahujúci európsky výhľad primeranosti výroby energie;
- c) odporúčania o koordinácii technickej spolupráce medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav Spoločenstva a prevádzkovateľmi prenosových sústav tretích krajín;
- d) ročný pracovný program;
- e) výročnú správu;
- f) ročný výhľad primeranosti výroby energie v letnom a zimnom období.

4. Európsky výhľad primeranosti výroby energie uvedený v odseku 3 písm. b) sa zaoberá celkovou primeranosťou elektrizačnej sústavy z hľadiska schopnosti uspokojovať súčasný a projektovaný dopyt po elektrine počas nasledujúcich piatich rokov, ako aj počas obdobia medzi piatimi a 15 rokmi od vydania výhľadu. Tento európsky výhľad primeranosti výroby energie sa musí zakladať na vnútroštátnych výhľadoch primeranosti výroby energie vypracovaných všetkými jednotlivými prevádzkovateľmi prenosových sústav.

5. Ročný pracovný program uvedený v odseku 3 písm. d) obsahuje zoznam a opis sieťových predpisov, ktoré sa majú vypracovať, plán koordinácie prevádzky sústavy a výskumno-vývojové činnosti, ktoré sa majú vykonať v danom roku, ako aj orientačný harmonogram.

6. Sieťové predpisy uvedené v odsekoch 1 a 2 zahŕňajú tieto oblasti, pričom vo vhodných prípadoch zohľadňujú regionálne špecifiká:

- a) pravidlá týkajúce sa bezpečnosti a spoľahlivosti sústavy vrátane pravidiel pre technickú rezervu prenosovej kapacity pre prevádzkovú bezpečnosť sústavy;
- b) pravidlá pripojenia k sústave;
- c) pravidlá prístupu pre tretie strany;
- d) pravidlá výmeny údajov a zúčtovania;
- e) pravidlá interoperability;
- f) prevádzkové havarijné postupy;
- g) pravidlá prideľovania kapacity a riadenia preťaženia;
- h) pravidlá obchodovania týkajúce sa technickej a prevádzkovej stránky poskytovania služieb prístupu k sústave a vyrovňovania sústavy;

- i) pravidlá transparentnosti;
- j) pravidlá vyrovnávania odchýlky vrátane pravidiel týkajúcich sa výkonovej rezervy pre potreby sústavy;
- k) pravidlá týkajúce sa harmonizovaných štruktúr taríf za prenos, vrátane lokačných signálov a pravidiel kompenzácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav a
- l) energetickú efektívnosť súvisiacu s električnými sústavami.

7. Sieťové predpisy sa vypracujú pre cezhraničné sieťové záležitosti a záležitosti týkajúce sa integrácie trhu a nie je nimi dotknuté právo členských štátov ustanoviť národné sieťové predpisy, ktoré neovplyvňujú cezhraničný obchod.

8. ENTSO pre elektrinu monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 6 ods. 11, ako aj ich účinok na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu. ENTSO pre elektrinu oznamuje svoje zistenia agentúre a výsledky analýzy zahŕňa do výročnej správy uvedenej v odseku 3 písm. d) tohto článku.

9. ENTSO pre elektrinu sprístupňuje všetky informácie, ktoré agentúra požaduje na účely plnenia jej úloh podľa článku 9 ods. 1.

10. ENTSO pre elektrinu každé dva roky prijme a uverejní plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo. Plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo musí obsahovať modelovanie integrovanej sústavy, vypracúvanie scenárov, európsky výhľad primeranosti výroby energie a hodnotenie odolnosti sústavy.

Plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo najmä:

- a) vychádza z národných investičných plánov pri zohľadnení regionálnych investičných plánov uvedených v článku 12 ods. 1 a vo vhodných prípadoch z aspektov Spoločenstva týkajúcich sa plánovania sústavy vrátane usmernení pre transeurópske energetické siete v súlade s rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1364/2006/ES<sup>(1)</sup>;
- b) vychádza, pokiaľ ide o cezhraničné spojovacie vedenia, aj z primeraných potrieb jednotlivých užívateľov sústav a integruje dlhodobé záväzky investorov uvedené v článkoch 8, 13 a 22 smernice 2009/72/ES a
- c) identifikuje investičné medzery, obzvlášť pokiaľ ide o cezhraničné kapacity.

So zreteľom na písm. c) druhého pododseku, k plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo môže byť priložený prehľad prekážok zvyšovania cezhraničnej kapacity sústavy vyplývajúcich z rozličných postupov schvaľovania alebo rozličnej praxe.

(1) Ú. v. EÚ L 262, 22.9.2006, s. 1.

11. Agentúra vypracuje stanovisko k národným 10-ročným plánom rozvoja sústavy s cieľom posúdiť ich súlad s plánom rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo. Ak agentúra zistí nesúlad medzi národným 10-ročným plánom rozvoja sústavy a plánom rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo, navrhne vhodným spôsobom zmeniť národný plán rozvoja sústavy alebo plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo. Ak je takýto národný plán rozvoja sústavy vypracovaný v súlade s článkom 22 smernice 2009/72/ES, agentúra odporučí príslušnému národnému regulačnému orgánu zmeniť národný 10-ročný plán rozvoja sústavy v súlade s článkom 22 ods. 7 uvedenej smernice a informuje o tom Komisii.

12. Na žiadosť Komisie poskytuje ENTSO pre elektrinu Komisii stanoviská k prijímaniu usmernení uvedených v článku 18.

#### Článok 9

#### Monitorovanie agentúrou

1. Agentúra monitoruje plnenie úloh ENTSO pre elektrinu uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 a podáva o tom správy Komisii.

Agentúra monitoruje, ako ENTSO pre elektrinu vykonáva sieťové predpisy vypracované podľa článku 8 ods. 2 a sieťové predpisy, ktoré sa vypracovali v súlade s článkom 6 ods. 1 až 10, ktoré však neprijala Komisia podľa článku 6 ods. 11. V prípade, že ENTSO pre elektrinu nevykonala ktorýkoľvek z uvedených sieťových predpisov, agentúra požiada ENTSO pre elektrinu, aby poskytla riadne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré takéto predpisy nevykonala. Agentúra informuje Komisiu o tomto vysvetlení a poskytne k nemu stanovisko.

Agentúra monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 6 ods. 11 a ich účinok na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu, ako aj ich účinok na nediskrimináciu, skutočnú hospodársku súťaž a efektívne fungovanie trhu a podáva o tom správy Komisii.

2. ENTSO pre elektrinu predloží agentúre návrh plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo, návrh ročného pracovného programu vrátane informácií týkajúcich sa konzultačného postupu a ďalšie dokumenty uvedené v článku 8 ods. 3, aby k nim agentúra zaujala stanovisko.

Ak agentúra usúdi, že návrh ročného pracovného programu alebo návrh plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo predložený ENTSO pre elektrinu neprispieva k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, ani k dostatočnej úrovni cezhraničných spojovacích vedení otvorených pre prístup tretích strán, do dvoch mesiacov odo dňa doručenia návrhov poskytne pre ENTSO pre elektrinu a Komisiu riadne odôvodnené stanovisko, ako aj odporúčania.

### Článok 10

#### Konzultácie

1. ENTSO pre elektrinu pri vypracúvaní sieťových predpisov, návrhu plánu rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo a ročného pracovného programu uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 dôkladne, včas, otvorene a transparentne konzultuje so všetkými relevantnými účastníkmi trhu, a najmä s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, a to v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v článku 5 ods. 1. Týchto konzultácií sa zúčastňujú aj národné regulačné orgány a ostatné vnútroštátne orgány, dodávateľské a výrobné podniky, užívatelia sústavy vrátane odberateľov, prevádzkovatelia distribučných sústav vrátane relevantných odvetvových združení, technických orgánov a platforiem zainteresovaných subjektov. Cieľom konzultácií je zistiť stanoviská a návrhy všetkých relevantných účastníkov počas rozhodovacieho procesu.

2. Všetky dokumenty a zápisnice zo zasadnutí týkajúce sa konzultácií uvedených v odseku 1 sa zverejnia.

3. ENTSO pre elektrinu pred prijatím ročného pracovného programu a sieťových predpisov uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 uvedie spôsob, akým boli zohľadnené pripomienky, ktoré dostala v priebehu konzultácií. Ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

### Článok 11

#### Náklady

Náklady spojené s činnosťami ENTSO pre elektrinu uvedenými v článkoch 4 až 12 znášajú prevádzkovatelia prenosových sústav a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a primerané.

### Článok 12

#### Regionálna spolupráca prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav nadviažu regionálnu spoluprácu v rámci ENTSO pre elektrinu s cieľom podieľať sa na činnostiach uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3. Konkrétne, každé dva roky uverejnia regionálny investičný plán a môžu prijímať investičné rozhodnutia, ktoré sú na ňom založené.

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav podporujú prevádzkové opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť optimálne riadenie sústavy, ako aj rozvoj výmen energie, koordinované pridelenie cezhraničnej kapacity prostredníctvom nediskriminačných trhovo orientovaných riešení, v ktorých sa venuje náležitá pozornosť špecifickým výhodám implicitných aukcií pri krátkodobom pridelovaní, a integráciu vyrovnávajúcich a rezervných energetických mechanizmov.

3. V záujme dosiahnutia cieľov uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku môže Komisia vymedziť zemepisnú oblasť, na ktorú sa vzťahujú jednotlivé štruktúry regionálnej spolupráce, pričom zohľadní existujúce štruktúry regionálnej spolupráce. Každý členský štát môže podporovať spoluprácu vo viacerých zemepisných oblastiach. Opatrenie uvedené v prvej vete, zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením, sa prijme v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

Komisia sa na tento účel poradí s agentúrou a ENTSO pre elektrinu.

### Článok 13

#### Kompenzačný mechanizmus medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav dostávajú kompenzáciu za náklady, ktoré im vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov elektriny cez ich sústavy.

2. Kompenzáciu uvedenú v odseku 1 platia prevádzkovatelia národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia.

3. Kompenzačné platby sa uskutočňujú pravidelne a za dané časové obdobie v minulosti. Ak je to potrebné, vykonajú sa dodatočné úpravy zaplatených kompenzácií, aby zodpovedali skutočne vzniknutým nákladom.

Prvé obdobie, za ktoré sa uskutočnia kompenzačné platby, sa určí v usmerneniach uvedených v článku 18.

4. Komisia rozhodne o sumách splatných kompenzačných platieb. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

5. Objem prenášaných cezhraničných tokov a objem cezhraničných tokov, ktoré sa označia ako toky, ktoré pochádzajú alebo končia v národných prenosových sústavách, sa určia na základe fyzických tokov elektriny skutočne nameraných v danom časovom období.

6. Náklady, ktoré vznikli v dôsledku prenosu cezhraničných tokov, sa stanovujú na základe projektovaných dlhodobých priemerných prírastkových nákladov, pričom sa zohľadnia straty, investície do novej infraštruktúry a primeraný podiel nákladov na existujúcu infraštruktúru, pokiaľ sa táto infraštruktúra využíva na prenos cezhraničných tokov, obzvlášť pri zväžení potreby garantovať bezpečnosť dodávky. Pri stanovovaní vzniknutých nákladov sa použijú uznávané, štandardné metodiky stanovovania nákladov. Prijímaná kompenzácia sa znižuje zohľadnením výhod, ktoré sústave vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov.



## Článok 14

**Poplatky za prístup do sústav**

1. Poplatky účtované prevádzkovateľmi sústav za prístup do sústav musia byť transparentné, zohľadňovať potrebu bezpečnosti sústavy, odzrkadľovať skutočne vzniknuté náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa sústavy, a uplatňované nediskriminačným spôsobom. Tieto poplatky nie sú závislé od vzdialenosti.

2. Pokiaľ je to vhodné, výška taríf účtovaných výrobcom a/alebo odberateľom poskytuje lokálne signály na úrovni Spoločenstva a zohľadňuje objem sieťových strát a spôsobené preťaženie, ako aj investičné náklady na infraštruktúru.

3. Pri stanovovaní poplatkov za prístup do sústavy sa zohľadňujú:

- a) platby a príjmy vyplývajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav;
- b) skutočne realizované a prijaté platby, ako aj platby očakávané v budúcom období, odhadované na základe minulých období.

4. Stanovovaním poplatkov za prístup do sústavy podľa tohto článku nie sú dotknuté poplatky za deklarované dovozy a deklarované vývozy vyplývajúce z riadenia preťaženia uvedené v článku 16.

5. Za individuálne transakcie deklarovaných tranzitov elektriny sa nestanovia žiadne špecifické sieťové poplatky.

## Článok 15

**Poskytovanie informácií**

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav vytvoria mechanizmy na koordináciu a výmenu informácií s cieľom zabezpečiť bezpečnosť sústav v kontexte riadenia preťaženia.

2. Bezpečnostné, prevádzkové a plánovacie normy používané prevádzkovateľmi prenosových sústav sa zverejnia. Uverejnené informácie budú zahŕňať všeobecný model pre výpočet celkovej prenosovej kapacity a rozpätie spoľahlivosti prenosu založené na elektrických a fyzikálnych vlastnostiach sústavy. Tieto modely podliehajú schváleniu regulačnými orgánmi.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav zverejňujú odhady dostupnej prenosovej kapacity pre každý deň, pričom uvádzajú všetku už rezervovanú prenosovú kapacitu. Takéto zverejňovanie sa vykonáva v určených časových úsekoch pred dňom prenosu a v každom prípade zahŕňa odhady na týždeň a mesiac vopred, ako aj kvantitatívne určenie očakávanej spoľahlivosti dostupnej kapacity.

4. Prevádzkovatelia prenosových sústav uverejňujú príslušné údaje o súhrnnom predpoklade a skutočnom dopyte, o dostupnosti a skutočnom využívaní výrobných aktív a aktív na strane odberu, o dostupnosti a využití sústav a spojovacích vedení a o regulačnej elektrine a rezervnej kapacite. Pokiaľ ide o dostupnosť a skutočné využívanie malých výrobných aktív a aktív na strane odberu, možno použiť súhrnné odhady.

5. Dotknutí účastníci trhu poskytnú prevádzkovateľom prenosových sústav relevantné údaje.

6. Výrobné podniky, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú výrobné aktíva, z ktorých aspoň jedno má inštalovanú výrobnú kapacitu minimálne 250 MW, uchovávajú pre národný regulačný orgán, národný orgán pre hospodársku súťaž a Komisiu po dobu piatich rokov všetky hodinové údaje za jednotlivé elektrárne, ktoré sú potrebné na overovanie všetkých prevádzkových dispečerských rozhodnutí a ponukového správania na burzách s elektrinou, aukciách kapacity spojovacích vedení, rezervných trhoch a mimoburzových trhov. Medzi informácie za jednotlivé elektrárne a za každú hodinu, ktoré sa majú uchovávať, patria okrem iného údaje o dostupnej výrobnéj kapacite a viazaných rezervách vrátane rozdelenia týchto viazaných rezerv medzi jednotlivé elektrárne v čase uvedenia ponuky a v čase výroby.

## Článok 16

**Všeobecné zásady riadenia preťaženia**

1. Problémy preťaženia sústavy sa riešia nediskriminačnými, trhovo orientovanými riešeniami, ktoré poskytujú účinné ekonomické signály dotknutým účastníkom trhu a prevádzkovateľom prenosových sústav. Problémy preťaženia sústavy sa prednostne riešia metódami, ktoré nie sú založené na transakciách, t. j. metódami, ktoré nezahŕňajú výber medzi zmluvami jednotlivých účastníkov trhu.

2. Postup krátenia transakcií sa používa len v núdzových situáciách, keď prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí konať rýchlo a redispečing alebo protiobchod nie sú možné. Všetky takéto postupy sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom.

S výnimkou prípadov zásahu vyššej moci sú účastníci trhu, ktorým bola pridelená kapacita, za každé krátenie kompenzovaní.

3. V súlade s bezpečnostnými normami spoľahlivej prevádzky sústavy sa účastníkom trhu sprístupní maximálna kapacita spojovacích vedení a/alebo prenosových sústav, ktoré ovplyvňujú cezhraničné toky.

4. Účastníci trhu v dostatočnom časovom predstihu pred príslušným prevádzkovým obdobím informujú dotknutých prevádzkovateľov prenosových sústav, či menia využitie pridelenú kapacitu. Akákoľvek nevyužitá pridelená kapacita sa vráti na trh otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom.

5. Prevádzkovatelia prenosových sústav, pokiaľ je to technicky možné, započítavajú požiadavky na kapacitu všetkých tokov elektriny v opačnom smere na preťaženom spojovacom vedení tak, aby využili maximálnu kapacitu tohto vedenia. Po úplnom zohľadnení bezpečnosti sústavy sa nikdy nezamietajú transakcie, ktorými sa uvoľňuje preťaženie.

6. Všetky príjmy vyplývajúce z pridelenia spojovacích vedení sa použijú na tieto účely:

- a) garantovanie skutočnej dostupnosti pridenej kapacity a/alebo
- b) udržiavanie alebo zvyšovanie kapacít spojovacích vedení prostredníctvom investícií do sústav, najmä do nových spojovacích vedení.

Ak príjmy nemožno efektívne použiť na účely uvedené v prvom pododseku písm. a) a/alebo b), možno ich použiť po schválení regulačnými orgánmi dotknutých členských štátov ako príjem, ktorý regulačné orgány zohľadnia pri schvaľovaní metodiky výpočtu a/alebo stanovovania sieťových taríf, pričom maximálnu sumu v takomto prípade určia tieto regulačné orgány.

Zvyšok príjmov sa uloží na osobitný interný účet, pokiaľ ho nebude možné použiť na účely uvedené v prvom pododseku písm. a) alebo b). Regulačné orgány informujú agentúru o schválení uvedenom v druhom pododseku.

#### Článok 17

### Nové spojovacie vedenia

1. Novým spojovacím vedeniam jednosmerného prúdu možno na základe žiadosti udeliť na obmedzenú dobu výnimku z uplatňovania ustanovení článku 16 ods. 6 tohto nariadenia a/alebo článkov 9, 32 a článku 37 ods. 6 a 10 smernice 2009/72/ES, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) investícia musí zvyšovať hospodársku súťaž v oblasti dodávok elektriny;
- b) úroveň rizika spojeného s investíciou je taká, že investícia by sa bez udelenia výnimky neuskutočnila;
- c) spojovacie vedenie musí vlastniť fyzická alebo právnická osoba, ktorá je, minimálne pokiaľ ide o jej právnu formu, oddelená od prevádzkovateľov sústav, v ktorých sa takéto spojovacie vedenie vybuduje;
- d) od užívateľov takéhoto spojovacieho vedenia sa budú vyberať poplatky;

e) od čiastočného otvorenia trhu uvedeného v článku 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou<sup>(1)</sup> sa žiadna časť kapitálových alebo prevádzkových nákladov na spojovacie vedenie nezískala späť zo žiadnej zložky poplatkov za využívanie prenosových alebo distribučných sústav spojených daným spojovacím vedením a

f) výnimka nesmie poškodzovať hospodársku súťaž, efektívne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, ani účinné fungovanie regulovanej sústavy, na ktorú je spojovacie vedenie napojené.

2. Odsek 1 sa vo výnimočných prípadoch uplatňuje aj na spojovacie vedenia striedavého prúdu, pokiaľ sú náklady a riziko danej investície obzvlášť vysoké v porovnaní s nákladmi a rizikom, ktoré normálne vzniknú pri spájaní dvoch susediacich národných prenosových sústav spojovacím vedením striedavého prúdu.

3. Odsek 1 sa vzťahuje aj na prípady výrazného zvyšovania kapacity existujúcich spojovacích vedení.

4. Regulačné orgány dotknutých členských štátov prijímajú rozhodnutie o udelení výnimky podľa odsekov 1, 2 a 3 v každom jednotlivom prípade osobitne. Výnimka sa môže vzťahovať na celú kapacitu nového spojovacieho vedenia alebo existujúceho spojovacieho vedenia s výrazne zvýšenou kapacitou, alebo časť ich kapacity.

Do dvoch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z dotknutých regulačných orgánov môže agentúra predložiť týmto regulačným orgánom poradné stanovisko, na základe ktorého môžu tieto orgány rozhodnúť.

Pri rozhodovaní o udelení výnimky je potrebné brať v každom jednotlivom prípade osobitne do úvahy potrebu stanoviť podmienky týkajúce sa doby trvania výnimky a nediskriminačného prístupu k spojovaciemu vedeniu. Pri rozhodovaní o uvedených podmienkach je potrebné brať do úvahy predovšetkým dodatočnú kapacitu, ktorá sa má vybudovať, alebo modifikáciu existujúcej kapacity, časový horizont projektu a okolnosti v danom štáte.

Regulačné orgány dotknutých členských štátov pred udelením výnimky rozhodnú o pravidlách a mechanizmoch riadenia a prideľovania kapacity. Pravidlá riadenia preťaženia zahŕňajú povinnosť ponúknuť nevyužitú kapacitu na trhu, a užívatelia zariadenia majú právo obchodovať so svojimi zmluvnými kapacitami na sekundárnom trhu. Pri posudzovaní kritérií uvedených v odseku 1 písm. a), b) a f) sa zohľadňujú výsledky postupu prideľovania kapacity.

Ak všetky dotknuté regulačné orgány dosiahli dohodu týkajúcu sa rozhodnutia o výnimke do šiestich mesiacov, informujú o tomto rozhodnutí agentúru.

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20.

Rozhodnutie o udelení výnimky vrátane podmienok uvedených v druhom pododseku tohto odseku sa musí riadne odôvodniť a uverejniť.

5. Rozhodnutie uvedené v odseku 4 prijíma agentúra:

- a) vtedy, ak všetky dotknuté regulačné orgány neboli schopné dosiahnuť dohodu do šiestich mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z nich, alebo
- b) na základe spoločnej žiadosti dotknutých regulačných orgánov.

Pred prijatím takéhoto rozhodnutia uskutočňuje agentúra konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi a žiadateľmi.

6. Bez ohľadu na odseky 4 a 5 môžu členské štáty ustanoviť, že regulačné orgány, prípadne agentúra, musia na účely formálneho rozhodnutia predkladať príslušnému orgánu v členskom štáte svoje stanovisko k žiadosti o udelenie výnimky. Takéto stanovisko sa uverejní spolu s rozhodnutím.

7. Regulačné orgány pošlú kópiu každej žiadosti o výnimku bezodkladne po jej doručení agentúre a Komisii na informačné účely. Dotknuté regulačné orgány alebo agentúra (ďalej len „oznamujúce orgány“) ihneď oznámia rozhodnutie Komisii spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa daného rozhodnutia. Tieto informácie môžu byť Komisii zaslané v súhrnej forme, čo umožní Komisii prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Tieto informácie obsahujú najmä:

- a) podrobné zdôvodnenie, na základe ktorého sa výnimka udelila alebo zamietla, vrátane finančných informácií, ktoré odôvodňujú potrebu výnimky;
- b) analýzu vplyvu udelenia výnimky na hospodársku súťaž a efektívne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou;
- c) zdôvodnenie časového obdobia a podielu na celkovej kapacite spojovacieho vedenia, pre ktoré sa udeľuje výnimka, a
- d) výsledok konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi.

8. Do dvoch mesiacov odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia podľa odseku 7 môže Komisia vydať rozhodnutie, ktorým požiada oznamujúce orgány o zmenu alebo stiahnutie rozhodnutia o udelení výnimky. Táto dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak Komisia potrebuje získať dodatočné informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií. Pôvodná dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť aj na základe súhlasu Komisie a oznamujúcich orgánov.

Ak sa požadované informácie neposkytnú v lehote stanovenej v žiadosti, oznámenie sa považuje za stiahnuté, pokiaľ sa pred uplynutím danej lehoty táto lehota so súhlasom Komisie a oznamujúcich orgánov nepredĺži, alebo pokiaľ oznamujúce orgány v riadne odôvodnenom vyhlásení neinformujú Komisiu o tom, že oznámenie považujú za úplné.

Oznamujúce orgány vyhovejú rozhodnutiu Komisie zmeniť alebo stiahnuť rozhodnutie o výnimke v lehote jedného mesiaca od prijatia rozhodnutia Komisie a informujú o tom Komisiu.

Komisia zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.

Schválenie rozhodnutia o udelení výnimky Komisiou stráca účinnosť dva roky po jeho prijatí, ak sa výstavba spojovacieho vedenia dovtedy nezačala, a po piatich rokoch od jeho prijatia, ak sa spojovacie vedenie dovtedy nesprevádzkovalo, pokiaľ Komisia nerozhodne, že akékoľvek omeškanie je spôsobené závažnými prekážkami mimo kontroly osoby, ktorej bola výnimka udelená.

9. Komisia môže prijať usmernenia o uplatňovaní podmienok uvedených v odseku 1 tohto článku a stanoviť postup, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní odsekov 4, 7 a 8 tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

## Článok 18

### Usmernenia

1. V súlade so zásadami ustanovenými v článkoch 13 a 14 usmernenia týkajúce sa kompenzačných mechanizmov medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav vo vhodných prípadoch obsahujú:

- a) informácie o postupe na určenie prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí sú povinní zaplatiť kompenzáciu za cezhraničné toky, aj pokiaľ ide o rozdelenie medzi prevádzkovateľov národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia, v súlade s článkom 13 ods. 2;
- b) informácie o platobnom postupe, ktorý sa má dodržiavať, vrátane určenia prvého obdobia, za ktoré sa má kompenzácia zaplatiť, v súlade s druhým pododsekom článku 13 ods. 3;
- c) informácie o metodikách na určovanie prijatých cezhraničných tokov, za ktoré sa má podľa článku 13 zaplatiť kompenzácia, pokiaľ ide o množstvo aj druh takýchto tokov, a stanovenie objemu tokov, ktoré pochádzajú z prenosových sústav jednotlivých členských štátov alebo v nich končia v súlade s článkom 13 ods. 5;

- d) informácie o metodike na určovanie nákladov a výnosov vzniknutých v dôsledku prenosu tranzitných cezhraničných tokov v súlade s článkom 13 ods. 6;
- e) informácie o postupe súvisiacom s kompenzačným mechanizmom uplatňovaným medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav pre toky elektriny, ktoré pochádzajú z krajín mimo Európskeho hospodárskeho priestoru alebo v nich končia, a
- f) informácie o účasti národných sústav, ktoré sú prepojené vedeniami jednosmerného prúdu, v súlade s článkom 13.

2. Usmerneniami sa tiež môžu ustanoviť vhodné pravidlá vedúce k postupnej harmonizácii základných zásad určovania poplatkov účtovaných výrobcom a spotrebiteľom (zaťaženie) v národných tarifných systémoch, vrátane premietnutia kompenzačného mechanizmu uplatňovaného medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav do poplatkov v národnej sústave a poskytnutia vhodných a účinných lokačných signálov v súlade so zásadami stanovenými v článku 14.

Usmerneniami sa zabezpečia vhodné a efektívne harmonizované lokačné signály na úrovni Spoločenstva.

Žiadna harmonizácia v tejto oblasti nebráni členským štátom, aby používali mechanizmy na zabezpečenie toho, aby poplatky za prístup do sústavy zo strany odberateľov (záťaž) boli na celom ich území porovnateľné.

3. Ak je to vhodné, usmernenia ustanovujúce minimálny stupeň harmonizácie potrebný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia obsahujú aj:

- a) informácie o poskytovaní informácií v súlade so zásadami ustanovenými v článku 15;
- b) informácie o pravidlách obchodovania s elektrinou;
- c) informácie o pravidlách stimulovania investícií do kapacity spojovacích vedení vrátane lokačných signálov;
- d) informácie o oblastiach uvedených v článku 8 ods. 6.

Na tento účel Komisia konzultuje s agentúrou a ENTSO pre elektrinu.

4. Usmernenia o riadení a pridelovaní dostupnej prenosovej kapacity spojovacích vedení medzi národnými sústavami sú uvedené v prílohe I.

5. Komisia môže prijať usmernenia o otázkach uvedených v odsekoch 1, 2 a 3. V súlade so zásadami ustanovenými v článkoch 15 a 16 môže zmeniť usmernenia uvedené v odseku 4 tohto článku, predovšetkým tak, aby zahŕňali podrobné usmernenia pre všetky postupy pridelovania kapacity používané v praxi a aby sa nimi zabezpečilo, že pravidlá riadenia preťaženia sa budú vyvíjať spôsobom, ktorý bude zlučiteľný s cieľmi vnútorného trhu.

Pokiaľ je to vhodné, pri týchto zmenách sa pre používanie a prevádzku siete ustanovia spoločné pravidlá pre minimálne bezpečnostné a prevádzkové normy uvedené článku 15 ods. 2. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 2.

Pri prijímaní alebo zmene usmernení Komisia:

- a) zabezpečí, aby sa v nich ustanovovala minimálna úroveň harmonizácie potrebná na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia a aby neprekračovali rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov, a
- b) uvedie, aké kroky podnikla, pokiaľ ide o súlad týchto usmernení s predpismi v tretích krajinách, ktoré tvoria súčasť elektrizačnej sústavy Spoločenstva.

Pri prvom prijímaní usmernení podľa tohto článku Komisia zabezpečí, aby vo forme jediného návrhu opatrenia pokrývali aspoň otázky uvedené v odseku 1 písm. a) a d) a v odseku 2.

#### Článok 19

### Regulačné orgány

Regulačné orgány pri vykonávaní svojich povinností zabezpečujú dodržiavanie tohto nariadenia a usmernení prijatých podľa článku 18. Keď je to vhodné, na splnenie cieľov tohto nariadenia, spolupracujú medzi sebou navzájom, s Komisiou a agentúrou v súlade s kapitolou IX smernice 2009/72/ES.

#### Článok 20

### Poskytovanie informácií a dôvernosť

1. Členské štáty a regulačné orgány poskytujú Komisii na požiadanie všetky informácie potrebné na účely článku 13 ods. 4 a článku 18.

Konkrétne, na účely článku 13 ods. 4 a 6 regulačné orgány pravidelne poskytujú informácie o skutočných nákladoch, ktoré vznikli prevádzkovateľom národných prenosových sústav, údaje a všetky relevantné informácie týkajúce sa fyzických tokov v sústavách prevádzkovateľov prenosových sústav a náklady sústavy.

Komisia určí primeranú lehotu, v ktorej sa majú tieto informácie poskytnúť, pričom berie do úvahy komplexnosť požadovanej informácie a naliehavosť, s akou je potrebná.

2. Pokiaľ dotknutý členský štát alebo regulačný orgán neposkytne informácie uvedené v odseku 1 v stanovenej lehote podľa odseku 1 tohto článku, Komisia môže požiadať priamo dotknuté podniky o všetky informácie potrebné na účely článku 13 ods. 4 a článku 18.

Komisia pri posielaní žiadosti o informácie podniku zároveň pošle kópiu žiadosti regulačným orgánom členského štátu, na ktorého území sa nachádza sídlo podniku.

3. Vo svojej žiadosti o informácie podľa odseku 1 Komisia uvedie právny základ žiadosti, lehotu, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť, účel žiadosti, ako aj sankcie uvedené v článku 22 ods. 2 za poskytnutie nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich informácií. Komisia určí primeranú lehotu, pričom berie do úvahy komplexnosť požadovanej informácie a jej naliehavosť.

4. Požadované informácie poskytujú vlastníci podniku alebo ich zástupcovia a, v prípade právnických osôb, osoby oprávnené na ich zastupovanie zo zákona alebo ich zakladateľským dokumentom. Ak informáciu za svojho klienta poskytujú riadne splnomocnení právni zástupcovia, klient ostáva v plnej miere zodpovedný za to, ak sú poskytnuté informácie neúplné, nesprávne alebo zavádzajúce.

5. Pokiaľ podnik neposkytne požadované informácie v rámci lehoty stanovenej Komisiou alebo poskytne neúplné informácie, Komisia môže rozhodnutím požiadať o poskytnutie informácií. V rozhodnutí sa uvedie, aké informácie sa požadujú, a stanoví sa v ňom primeraná lehota, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť. Uvedú sa v ňom sankcie ustanovené v článku 22 ods. 2. Takisto sa v ňom uvedie právo na preskúmanie rozhodnutia Súdny dvorom Európskych spoločenstiev.

Komisia zároveň pošle kópiu tohto rozhodnutia regulačným orgánom členského štátu, na území ktorého sa nachádza bydlisko osoby alebo sídlo podniku.

6. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 sa používajú len pre účely článku 13 ods. 4 a článku 18.

Komisia zachováva mlčanlivosť o informáciách získaných podľa tohto nariadenia, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo.

#### Článok 21

##### Právo členských štátov vydať podrobnejšie opatrenia

Týmto nariadením nie sú dotknuté práva členských štátov udržiavať alebo zavádzať opatrenia, ktoré obsahujú podrobnejšie ustanovenia ako tie, ktoré sú ustanovené v tomto nariadení a v usmerneniach uvedených v článku 18.

#### Článok 22

##### Sankcie

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných v prípade porušenia

ustanovení tohto nariadenia a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia Komisii pravidlá zodpovedajúce ustanoveniam nariadenia (ES) č. 1228/2003 do 1. júla 2004 a bezodkladne jej oznamujú všetky následné zmeny a doplnenia, ktoré ich ovplyvňujú. Členské štáty oznámia Komisii tie pravidlá, ktoré nezodpovedajú ustanoveniam nariadenia (ES) č. 1228/2003 do 3. marca 2011 a bezodkladne jej oznamujú všetky následné zmeny a doplnenia, ktoré ich ovplyvňujú.

2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom pokuty neprevyšujúce 1 % z ich celkového obratu za predchádzajúci obchodný rok, pokiaľ v odpovedi na žiadosť podľa článku 20 ods. 3 zámerne alebo z nedbanlivosti poskytnú nesprávne, neúplne, alebo zavádzajúce informácie alebo neposkytnú informácie v lehote stanovenej rozhodnutím prijatým podľa prvého pododseku článku 20 ods. 5.

Pri stanovovaní výšky pokuty Komisia prihliada na závažnosť nedodržania požiadaviek prvého pododseku.

3. Sankcie podľa odseku 1 a rozhodnutia prijaté podľa odseku 2 nemajú trestnoprávnu povahu.

#### Článok 23

##### Výbor

1. Komisii pomáha výbor zriadený článkom 46 smernice 2009/72/ES.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

#### Článok 24

##### Správa Komisie

Komisia monitoruje vykonávanie tohto nariadenia. Vo svojej správe podľa článku 47 ods. 6 smernice 2009/72/ES Komisia tiež uvedie skúsenosti získané pri uplatňovaní tohto nariadenia. Správa najmä skúma, v akom rozsahu bolo toto nariadenie úspešné pri zabezpečovaní nediskriminačných a nákladovo efektívnych podmienok prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny s cieľom prispieť k možnostiam výberu odberateľa na dobre fungujúcom vnútornom trhu s elektrinou a k dlhodobej bezpečnosti dodávok, ako aj to, v akom rozsahu existujú účinné lokálne signály. V prípade potreby sa k správe priložia vhodné návrhy a/alebo odporúčania.

## Článok 25

**Zrušovacie ustanovenie**

Nariadenie (ES) č. 1228/2003 sa zrušuje od 3. marca 2011. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 13. júla 2009

Za Európsky parlament  
predseda  
H.-G. PÖTTERING

## Článok 26

**Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 3. marca 2011.

Za Radu  
predseda  
E. ERLANDSSON

## PRÍLOHA I

USMERNENIA O RIADENÍ A PRIDELENÍ DOSTUPNEJ PRENOSOVEJ KAPACITY SPOJOVACÍCH VEDENÍ  
MEDZI NÁRODNÝMI SÚSTAVAMI

## 1. Všeobecné ustanovenia

- 1.1. Prevádzkovatelia prenosových sústav (PPS) sa usilujú prijímať všetky obchodné transakcie, vrátane takých transakcií, ktorých súčasťou je cezhraničný obchod.
- 1.2. Ak nedochádza k preťaženiu, prístup k spojovacím vedeniam sa nijako neobmedzí. Ak je to zvyčajný stav, pre prístup k cezhraničnej prenosovej službe nie je potrebný žiadny permanentný všeobecný postup pridelovania.
- 1.3. V prípade, ak plánované obchodné transakcie nie sú zlučiteľné s bezpečnou prevádzkou sústavy, PPS znížia preťaženie v súlade s požiadavkami prevádzkovej bezpečnosti sústavy a súčasne sa usilujú zabezpečiť, aby nijaké súvisiace náklady nepresiahli hospodársky únosnú úroveň. Nápravný redispečing alebo protiobchod sa zvažuje v prípade, ak nie je možné použiť menej nákladné opatrenia.
- 1.4. Ak sa vyskytne štruktúrne preťaženie, PPS okamžite použijú príslušné vopred definované a dohodnuté metódy riadenia preťaženia. Metódy riadenia preťaženia zabezpečia, aby fyzické toky elektriny súvisiace s celou pridelenou prenosovou kapacitou boli v súlade s bezpečnostnými normami sústavy.
- 1.5. Metódy riadenia preťaženia poskytnú účastníkom trhu a PPS účinné ekonomické signály, budú podporovať konkurenciu a budú vhodné na použitie v rámci regiónu i celého Spoločenstva.
- 1.6. Pri riadení preťaženia sa nesmie rozlišovať na základe transakcií. Konkrétna požiadavka na prenosovú službu sa bude môcť odmietnuť len vtedy, keď budú súčasne splnené tieto podmienky:
  - a) zvýšené fyzikálne toky elektriny vyplývajúce z prijatia žiadosti naznačujú, že by sa už viac nedala zaručiť bezpečná prevádzka elektrizačnej sústavy, a
  - b) finančná hodnota spojená so žiadosťou v postupe riadenia preťaženia je nižšia než pri všetkých ostatných žiadostiach o rovnaké služby za rovnakých podmienok, ktorým sa mieni vyhovieť.
- 1.7. Pri vymedzovaní príslušných sieťových oblastí, v ktorých a medzi ktorými sa má použiť riadenie preťaženia, sa PPS budú riadiť zásadami efektívnosti vynaložených nákladov a minimalizácie negatívneho dopadu na vnútorný trh s elektrinou. Konkrétne, PPS nesmú obmedzovať kapacitu spojovacích vedení, aby vyriešili preťaženie vo svojej regulačnej oblasti, s výnimkou uvedených dôvodov a dôvodov prevádzkovej bezpečnosti<sup>(1)</sup>. Ak taká situácia nastane, PPS ju opíšu a transparentne prezentujú všetkým užívateľom sústavy. Takáto situácia sa toleruje iba dovtedy, pokiaľ sa nenájde dlhodobé riešenie. PPS opíšu všetkým užívateľom sústavy a transparentne im prezentujú metodiku a projekty na dosiahnutie dlhodobého riešenia.
- 1.8. Pri dosahovaní rovnováhy súvahy vo svojej regulačnej oblasti prostredníctvom prevádzkových opatrení v sústave a prostredníctvom redispečingu PPS zohľadnia účinok týchto opatrení na susediace regulačné oblasti.
- 1.9. Do 1. januára 2008 sa koordinovane a za bezpečných prevádzkových podmienok stanovia mechanizmy pre intraday riadenie kapacitného preťaženia spojovacích vedení s cieľom maximalizovať obchodné príležitosti a upraviť cezhraničné vyrovnávanie.

(1) Prevádzková bezpečnosť znamená „udržiavanie prenosovej sústavy v dohodnutých bezpečnostných limitoch“.

- 1.10. Národné regulačné orgány budú pravidelne vykonávať hodnotenie metód riadenia preťaženia, pričom budú venovať osobitnú pozornosť dodržiavaniu zásad a pravidiel stanovených v tomto nariadení a v týchto usmerneniach a dodržiavaniu ustanovení a podmienok stanovených samotnými regulačnými orgánmi v súlade s týmito zásadami a pravidlami. Súčasťou tohto hodnotenia budú konzultácie so všetkými účastníkmi trhu a špecializované štúdie.

## 2. Metódy riadenia preťaženia

- 2.1. Pre uľahčenie účinného cezhraničného obchodu budú metódy riadenia preťaženia založené na trhových princípoch. Na tento účel sa kapacita bude pridelať iba prostredníctvom explicitných (kapacita) alebo implicitných (kapacita a energia) aukcií. Na tom istom spojovacom vedení môžu súčasne existovať obidve metódy. Pre obchody v priebehu dňa možno použiť priebežné obchodovanie.
- 2.2. V závislosti od konkurenčných podmienok môže vzniknúť potreba, aby metódy riadenia preťaženia umožňovali dlhodobé aj krátkodobé pridelenie prenosovej kapacity.
- 2.3. V každom postupe pridelenia kapacity sa prideli predpísaný podiel dostupnej kapacity spojovacích vedení plus akákoľvek zostávajúca kapacita, ktorá predtým nebola pridelená, a akákoľvek kapacita, ktorú držiteľia kapacity uvoľnili z predošlých pridelení.
- 2.4. PPS optimalizujú stupeň, do ktorého je kapacita garantovaná, pričom zohľadnia povinnosti a práva príslušných PPS a povinnosti a práva účastníkov trhu s cieľom uľahčiť efektívnu a účinnú hospodársku súťaž. Primeraný podiel kapacity sa môže na trhu ponúknuť pri zníženom stupni garantovateľnosti, účastníkom trhu však budú vždy oznámené presné podmienky prepravy cezhraničnými vedeniami.
- 2.5. Prístupové práva sú v prípade dlhodobých a strednodobých pridelení garantované práva na prenosovú kapacitu. Podliehajú zásade „využitia alebo straty“ či „využitia alebo predaja“ v čase určenia.
- 2.6. PPS vymedzia vhodnú štruktúru na pridelenie kapacity medzi rozličnými časovými rámcami. Jej súčasťou môže byť možnosť vyhradenia minimálneho percenta kapacity spojovacích vedení pre denné pridelenie alebo intra-day pridelenie. Táto štruktúra pridelovania podlieha preskúmaniu príslušných regulačných orgánov. Pri zostavovaní svojich návrhov PPS zohľadnia:
- vlastnosti trhov;
  - prevádzkové podmienky, ako napríklad dôsledky saldovania garantovaných deklarováných harmonogramov;
  - úroveň harmonizácie percentuálnych podielov a časových rámcov prijatých pre rozličné existujúce mechanizmy pridelenia kapacity.
- 2.7. Pridelenie kapacity nesmie rozlišovať medzi účastníkmi trhu, ktorí chcú využívať svoje práva na použitie dvojstranných zmlúv o dodávke alebo na ponuku na burze s elektrinou. Úspešné budú ponuky s najvyššou hodnotou predložené implicitne alebo explicitne v danom časovom rámci.
- 2.8. V regiónoch, kde existujú rozvinuté termínované finančné trhy s elektrinou a kde preukázali svoju účinnosť, možno prideliť celú kapacitu spojovacích vedení prostredníctvom implicitných aukcií.
- 2.9. Okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003 alebo článku 17 tohto nariadenia, stanovovanie cien za rezerváciu nie je v mechanizme pridelenia kapacity povolené.
- 2.10. V zásade sa všetkým potenciálnym účastníkom trhu povoľuje neobmedzená účasť na procese pridelenia. Aby sa predišlo vzniku alebo zhoršeniu problémov súvisiacich s potenciálnym využívaním dominantného postavenia akéhokoľvek subjektu na trhu, príslušné regulačné orgány a/alebo orgány pre hospodársku súťaž v odôvodnenom prípade môžu uložiť všeobecné obmedzenia alebo obmedzenia jednotlivcej spoločnosti z dôvodu dominantného postavenia na trhu.
- 2.11. Účastníci trhu oznámia PPS do určeného termínu záväznú požiadavku pre každý časový rámec týkajúcu sa využívania kapacity. Tento termín sa stanoví tak, aby PPS mohli znovu poskytnúť nevyužitú kapacitu na opätovné pridelenie v ďalšom relevantnom časovom rámci – vrátane intra-day obchodov.



- 2.12. Kapacita je na sekundárnej báze voľne obchodovateľná za predpokladu, že PPS bude informovaný v dostatočnom predstihu. Ak PPS odmietne akýkoľvek sekundárny obchod (transakciu), musí to jasne a transparentne oznámiť a vysvetliť všetkým účastníkom trhu a musí o tom upovedomiť regulačný orgán.
- 2.13. Finančné dôsledky neplnenia záväzkov súvisiacich s pridelením kapacity ponесú tí, ktorí sú za neplnenie zodpovední. Ak účastníci trhu nevyužijú kapacitu, ktorú sa zaviazali využiť, alebo ak v prípade explicitne draženej kapacity neuskutočnia obchod na sekundárnej báze alebo nevrátia kapacitu načas, stratia na túto kapacitu práva a uhradia poplatok odrážajúci výšku nákladov. Akékoľvek poplatky odrážajúce výšku nákladov za nevyužívanie kapacity musia byť odôvodnené a primerané. Ak PPS nesplní svoj záväzok, je povinný odškodniť účastníka trhu za stratu práv na kapacitu. Na tento účel sa neberú do úvahy žiadne vedľajšie straty. Kľúčové pojmy a metódy na určenie zodpovednosti, ktorá vznikne pri neplnení záväzkov, budú vopred stanovené s ohľadom na finančné dôsledky a podliehajú preskúmaniu príslušným národným regulačným orgánom alebo orgánmi.

### 3. Koordinácia

- 3.1. Pridelovanie kapacity na spojovacom vedení sa bude koordinovať a realizovať tak, že príslušní PPS použijú spoločné postupy pridelovania. V prípadoch, keď sa očakáva, že obchodná výmena medzi dvoma krajinami (PPS) významne ovplyvní podmienky fyzického toku v akejkoľvek tretej krajine (PPS), budú metódy riadenia preťaženia koordinované medzi všetkými takto dotknutými PPS prostredníctvom spoločných postupov riadenia preťaženia. Národné regulačné orgány a PPS zabezpečia, aby žiadne postupy riadenia preťaženia s významným vplyvom na fyzické toky elektriny v iných sústavách neboli navrhnuté jednostranne.
- 3.2. Spoločné koordinované metódy riadenia preťaženia a postupy pridelovania kapacity trhu najmenej každý rok, každý mesiac a deň vopred sa budú uplatňovať od 1. januára 2007 medzi krajinami v týchto regiónoch:
- a) severná Európa (t. j. Dánsko, Švédsko, Fínsko, Nemecko a Poľsko);
  - b) severozápadná Európa (t. j. Benelux, Nemecko a Francúzsko);
  - c) Taliansko (t. j. Taliansko, Francúzsko, Nemecko, Rakúsko, Slovinsko a Grécko);
  - d) stredná a východná Európa (t. j. Nemecko, Poľsko, Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Rakúsko a Slovinsko);
  - e) juhozápadná Európa (t. j. Španielsko, Portugalsko a Francúzsko);
  - f) Veľká Británia, Írsko a Francúzsko;
  - g) pobaltské štáty (t. j. Estónsko, Lotyšsko a Litva).

Pri prepojení zahŕňajúcom krajiny, ktoré patria do viacerých regiónov, sa použité metódy riadenia preťaženia môžu líšiť v záujme dosiahnutia súladu s metódami používanými v iných regiónoch, do ktorých patria tieto krajiny. V takomto prípade relevantní PPS navrhnu metódu, ktorá bude podliehať preskúmaniu príslušnými regulačnými orgánmi.

- 3.3. Regióny uvedené v bode 2.8 môžu pridelovať celú kapacitu spojovacích vedení pridelovaním deň vopred.
- 3.4. Vo všetkých týchto siedmich regiónoch budú definované zlučiteľné postupy riadenia preťaženia s cieľom vytvoriť skutočne integrovaný vnútorný trh s elektrinou. Účastníci trhu nebudú konfrontovaní s nekompatibilnými regionálnymi sústavami.
- 3.5. S cieľom podpory spravodlivej a efektívnej hospodárskej súťaže a cezhraničného obchodu bude koordinácia medzi PPS v rámci regiónov uvedených v bode 3.2 zahŕňať všetky kroky od výpočtu kapacity a najlepšieho využitia pridelenia po bezpečnú prevádzku sústavy s jasným stanovením zodpovednosti. Táto koordinácia bude zahŕňať najmä:
- a) použitie spoločného prenosového modelu, ktorý bude účinne riešiť vzájomne závislé fyzické kruhové toky a prihliadať na nezrovnalosti medzi fyzickými a komerčnými tokmi;

- b) pridelenie a určenie kapacity na účinné riešenie vzájomne závislých fyzických kruhových tokov;
  - c) totožné záväzky pre držiteľov kapacity spočívajúce v poskytovaní informácií o ich plánovanom využití kapacity, t. j. určení kapacity (pre explicitné aukcie);
  - d) totožné časové rámce a časy ukončenia;
  - e) totožnú štruktúru na pridelenie kapacity medzi rôznymi časovými rámcami (napr. 1 deň, 3 hodiny, 1 týždeň atď.) a v zmysle predaných kapacitných blokov (množstvo elektriny v MW, MWh atď.);
  - f) konzistentný zmluvný rámec s účastníkmi trhu;
  - g) overovanie tokov s cieľom dodržania požiadaviek bezpečnosti sústavy pre prevádzkové plánovanie a pre prevádzku v reálnom čase;
  - h) účtovanie a zúčtovanie činností pri riadení preťaženia.
- 3.6. Súčasťou koordinácie je aj výmena informácií medzi PPS. Druh, čas a frekvencia výmeny informácií musia byť zlučiteľné s činnosťami uvedenými v bode 3.5 a s fungovaním trhov s elektrinou. Táto výmena informácií musí predovšetkým umožniť PPS čo najlepšie predpovedať celkový stav sústavy, aby mohli odhadnúť toky vo svojej sústave a dostupné kapacity spojovacích vedení. Každý PPS, ktorý zhromažďuje informácie v záujme iných PPS, poskytne zúčastnenému PPS výsledky zhromažďovania údajov.

#### 4. Harmonogram trhových operácií

- 4.1. Pridelenie dostupnej prenosovej kapacity sa uskutoční v dostatočnom časovom predstihu. Pred každým pridelením príslušní PPS spoločne zverejnia kapacitu, ktorá má byť pridelená, pričom v prípade potreby zohľadnia kapacitu uvoľnenú z garantovaných prenosových práv, a ak sa to vzťahuje na daný prípad, súvisiace zosaldované nominácie spolu s akýmkoľvek časovými obdobiami, počas ktorých kapacita bude znížená alebo nebude dostupná (napríklad z dôvodu údržby).
- 4.2. S plným prihliadnutím na bezpečnosť sústavy, určenie prenosových práv sa uskutoční v dostatočnom časovom predstihu pred obchodmi uzatváranými deň vopred na všetkých príslušných organizovaných trhoch a pred zverejnením kapacity, ktorá má byť pridelená na základe mechanizmu pridelenia deň vopred alebo v intra-day. Určenia prenosových práv v opačnom smere budú zúčtované s cieľom účinného využitia spojovacieho vedenia.
- 4.3. Následné pridelenia dostupnej prenosovej kapacity v priebehu dňa na deň D sa uskutočnia v dňoch D – 1 a D po vydaní harmonogramov indikovanej alebo skutočnej výroby stanovených deň vopred.
- 4.4. Pri príprave prevádzky sústavy deň vopred si PPS vymenia informácie so susediacimi PPS, vrátane ich predpokladanej topológie sústavy, dostupnosti a predpokladanej produkcie výrobných jednotiek a výkonových tokov s cieľom optimalizácie využívania celkovej sústavy prostredníctvom prevádzkových opatrení v súlade s pravidlami pre bezpečnú prevádzku sústavy.

#### 5. Transparentnosť

- 5.1. PPS zverejnia všetky relevantné údaje týkajúce sa dostupnosti sústavy, prístupu do sústavy a využívania sústavy, vrátane správy o mieste výskytu preťaženia a jeho dôvodoch, metód použitých na riadenie preťaženia a plánov na jeho riadenie v budúcnosti.
- 5.2. PPS zverejnia všeobecný opis metódy riadenia preťaženia používanej za rôznych okolností na maximalizáciu kapacity dostupnej na trhu a všeobecný model na výpočet kapacity spojovacích vedení pre rozličné časové rámce vytvorený na základe skutočného elektrického a fyzického stavu sústavy. Tento model podlieha preskúmaniu regulačnými orgánmi dotknutých členských štátov.
- 5.3. PPS podrobne opíšu a transparentne poskytnú všetkým potenciálnym užívateľom sústavy používané postupy riadenia preťaženia a pridelenia kapacity spolu s časmi a postupmi týkajúcimi sa podávania žiadostí o kapacitu, opis ponúkaných produktov a záväzkov i práv PPS, ako aj strany, ktorá získava kapacitu, vrátane zodpovedností vyplývajúcich z nesplnenia záväzkov.

- 5.4. Prevádzkové a plánovacie bezpečnostné normy sú neoddeliteľnou súčasťou informácií, ktoré PPS zverejňujú vo verejne dostupnom dokumente. Tento dokument takisto podlieha preskúmaniu národnými regulačnými orgánmi.
- 5.5. PPS zverejnia všetky relevantné údaje týkajúce sa cezhraničného obchodu založené na čo najpresnejšej prognóze. Účastníci trhu, ktorých sa to týka, poskytnú PPS v záujme splnenia tejto povinnosti relevantné údaje. Spôsob zverejnenia týchto informácií podlieha preskúmaniu regulačnými orgánmi. PPS zverejnia aspoň:
- a) raz ročne: informácie o dlhodobom vývoji prenosovej infraštruktúry a jeho dopade na cezhraničnú prenosovú kapacitu;
  - b) raz mesačne: prognózy prenosovej kapacity dostupnej pre trh zostavené mesiac vopred a rok vopred, pričom zohľadnia všetky relevantné informácie, ktoré sú k dispozícii PPS v čase výpočtu prognózy (napr. dopad letných a zimných období na kapacitu vedení, údržbu sústavy, dostupnosť výrobných jednotiek atď.);
  - c) raz týždenne: prognózy prenosovej kapacity dostupnej pre trh zostavené týždeň vopred, pričom zohľadnia všetky relevantné informácie, ktoré sú k dispozícii PPS v čase výpočtu prognózy, ako je predpoveď počasia, plánovaná údržba sústavy, dostupnosť výrobných jednotiek atď.;
  - d) raz denne: prenosovú kapacitu dostupnú pre trh stanovenú deň vopred a intra-day pre každú trhovú časovú jednotku, pričom zohľadnia všetky určenia zosaldované deň vopred, harmonogramy výroby stanovené deň vopred, predpovede dopytu a plánovanú údržbu sústavy;
  - e) celkovú kapacitu, ktorá už bola pridelená, na trhovú časovú jednotku a všetky relevantné podmienky, za ktorých je možné využívať túto kapacitu (napr. aukčná zúčtovacia cena, záväzky týkajúce sa spôsobu využívania kapacity atď.) s cieľom identifikácie akejkoľvek zostávajúcej kapacity;
  - f) pridelenú kapacitu čo najskôr po každom pridelení, aj s uvedením zaplatených cien;
  - g) celkovú využívanú kapacitu na trhovú časovú jednotku okamžite po určení;
  - h) čo najbližšie k reálnemu času: súhrnné realizované obchodné a fyzické toky na trhovú časovú jednotku, vrátane opisu účinkov akýchkoľvek nápravných opatrení, ktoré prijali PPS (ako napríklad krátenie) na vyriešenie problémov sústavy;
  - i) predbežné informácie o plánovaných výpadkoch a následné informácie za predošlý deň o plánovaných a neplánovaných výpadkoch výrobných jednotiek väčších ako 100 MW.
- 5.6. Všetky relevantné informácie budú k dispozícii na trhu včas na prerokovanie všetkých transakcií (ako je čas prerokovania zmlúv o ročných dodávkach pre priemyselných odberateľov alebo čas, keď treba zaslať ponuky na organizované trhy).
- 5.7. PPS zverejnia relevantné informácie o predpokladanom dopyte a o výrobe podľa časových rámcov uvedených v bodoch 5.5 a 5.6. PPS takisto zverejnia relevantné informácie pre potreby cezhraničného vyrovnávacieho trhu.
- 5.8. Pri zverejnení prognóz budú takisto zverejnené následne zrealizované hodnoty prognostických informácií v časovom období nasledujúcom po časovom období, na ktoré sa vzťahuje prognóza, alebo najneskôr v nasledujúci deň (D + 1).
- 5.9. Všetky informácie, ktoré PPS zverejnia, budú voľne k dispozícii v ľahko dostupnej forme. Všetky údaje budú takisto prístupné prostredníctvom primeraných a štandardizovaných prostriedkov výmeny informácií, ktoré je potrebné definovať v úzkej spolupráci s účastníkmi trhu. Údaje budú zahŕňať informácie o minulých časových obdobiach s minimálnou dĺžkou dvoch rokov, aby prístup k týmto údajom mali aj subjekty, ktoré ešte len vstupujú na trh.
- 5.10. PPS si budú pravidelne vymieňať súbor dostatočne presných údajov o sústave a výkonových tokoch, aby bolo možné uskutočniť výpočty výkonových tokov pre každého PPS v jeho príslušnej oblasti. Rovnaký súbor údajov bude na požiadanie prístupný regulačným orgánom a Komisii. Regulačné orgány a Európska komisia zabezpečia, aby samotné regulačné orgány a Komisia a akýkoľvek poradný subjekt, ktorý pre ne vykonáva analytické práce na základe týchto údajov, dodržiavali mlčanlivosť v súvislosti s týmto súborom údajov.

**6. Použitie príjmov z preťaženia**

- 6.1. Postupy riadenia preťaženia spojené s vopred špecifikovaným časovým rámcom môžu produkovať príjem iba v prípade preťaženia vzniknutého v tomto časovom rámci, okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003 alebo článku 17 tohto nariadenia. Postup rozdeľovania týchto príjmov podlieha preskúmaniu regulačnými orgánmi a tento postup nesmie skresľovať postup pridelovania v prospech ktorejkoľvek strany, ktorá žiada o kapacitu alebo elektrinu, ani odrádzať od znižovania preťaženia.
  - 6.2. Národné regulačné orgány budú postupovať transparentne, pokiaľ ide o použitie príjmov vyplývajúcich z pridelovania kapacity spojovacích vedení.
  - 6.3. Príjem z preťaženia sa rozdelí medzi príslušných PPS podľa kritérií dohodnutých medzi príslušnými PPS a preskúmaných príslušnými regulačnými orgánmi.
  - 6.4. PPS vopred jasne stanoví spôsob použitia akéhokoľvek príjmu z preťaženia, ktorý môžu získať, a budú poskytovať správy o skutočnom použití tohto príjmu. Regulačné orgány preveria, či je toto použitie v súlade s týmto nariadením a týmito usmerneniami a či je celková výška príjmu z preťaženia vyplývajúceho z pridelenia kapacity spojovacích vedení určená na jeden alebo viaceré z troch účelov uvedených v článku 16 ods. 6 tohto nariadenia.
  - 6.5. Regulačné orgány každoročne do 31. júla zverejnia správu, v ktorej bude uvedená suma príjmu získaného za obdobie 12 mesiacov až do 30. júna toho istého roka a spôsob použitia predmetných príjmov, spolu s overením, či je tento spôsob použitia v súlade s týmto nariadením a týmito usmerneniami a či je celková suma príjmu z preťaženia určená na jeden alebo viaceré z troch predpísaných účelov.
  - 6.6. Použitie príjmu z preťaženia na investície s cieľom udržania alebo zvýšenia kapacity spojovacích vedení sa prednostne pridelí špecifickým vopred definovaným projektom, ktoré prispievajú k zmierneniu existujúceho združeného preťaženia a ktoré je možné takisto realizovať v primeranom čase, najmä z hľadiska schvaľovacieho procesu.
-

## PRÍLOHA II

## TABUĽKA ZHODY

Nariadenie (ES) č. 1228/2003	Toto nariadenie
článok 1	článok 1
článok 2	článok 2
—	článok 3
—	článok 4
—	článok 5
—	článok 6
—	článok 7
—	článok 8
—	článok 9
—	článok 10
—	článok 11
—	článok 12
článok 3	článok 13
článok 4	článok 14
článok 5	článok 15
článok 6	článok 16
článok 7	článok 17
článok 8	článok 18
článok 9	článok 19
článok 10	článok 20
článok 11	článok 21
článok 12	článok 22
článok 13	článok 23
článok 14	článok 24
—	článok 25
článok 15	článok 26
príloha	príloha I

## NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 715/2009

z 13. júla 2009

## o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru <sup>(1)</sup>,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov <sup>(2)</sup>,konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy <sup>(3)</sup>,

keďže:

- (1) Cieľom vnútorného trhu so zemným plynom, ktorý sa postupne zavádza od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšiť objem cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti.
- (2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom <sup>(4)</sup> a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005 z 28. septembra 2005 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn <sup>(5)</sup> významne prispeli k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu so zemným plynom.
- (3) Skúsenosti získané pri vykonávaní a monitorovaní prvého súboru usmernení pre správnu prax prijatých Európskym fórom pre reguláciu plynu v roku 2002 (Madridské fórum) ukazujú, že aby sa zabezpečilo úplné vykonávanie pravidiel ustanovených v uvedených usmerneniach vo všetkých členských štátoch a poskytla minimálna záruka dodržiavania podmienok rovnakého prístupu na trh v praxi, je potrebné zabezpečiť ich právnu vymáhateľnosť.

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.<sup>(3)</sup> Stanovisko Európskeho parlamentu z 9. júla 2008 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 (Ú. v. EÚ C 75 E, 31.3.2009, s. 38), pozícia Európskeho parlamentu z 22. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. júna 2009.<sup>(4)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 57.<sup>(5)</sup> Ú. v. EÚ L 289, 3.11.2005, s. 1.

(4) Druhý súbor spoločných pravidiel s názvom „Druhé usmernenia pre správnu prax“ bol prijatý na zasadnutí Madridského fóra 24. a 25. septembra 2003 a účelom tohto nariadenia je na základe týchto usmernení ustanoviť základné zásady a pravidlá pre prístup do sietí a pre služby poskytované pre prístup tretích strán, pre riadenie preťaženia, transparentnosť, vyvažovanie a obchodovanie s právmi na kapacitu.

(5) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom <sup>(6)</sup> umožňuje existenciu kombinovaného prevádzkovateľa prepravnej a distribučnej siete. Preto si pravidlá ustanovené v tomto nariadení nevyžadujú zmenu organizácie národných prepravných a distribučných sietí, ktoré sú v súlade s príslušnými ustanoveniami uvedenej smernice.

(6) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia patria aj vysokotlakové plynovody, ktoré sa primárne nepoužívajú na miestnu distribúciu a ktorými sú miestni distribútori pripojení k plynárenskej sieti.

(7) Je potrebné špecifikovať kritériá, podľa ktorých sa určujú tarify za prístup do siete, aby sa zabezpečil ich úplný súlad so zásadou nediskriminácie a potrebou dobre fungujúceho vnútorného trhu a aby sa plne zohľadnila potreba integrity siete a skutočne vynaložené náklady, pokiaľ zodpovedajú nákladom efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa siete a sú transparentné, vrátane primeranej návratnosti investícií a aby sa podľa vhodnosti zohľadňovali aj výsledky porovnávania taríf regulačnými orgánmi.

(8) Pri výpočte taríf za prístup do sietí je dôležité zohľadniť skutočne vynaložené náklady, pokiaľ zodpovedajú nákladom efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa siete, a sú transparentné, ako aj potrebu zabezpečiť primeranú návratnosť investícií a stimuly na výstavbu novej infraštruktúry vrátane špeciálneho regulačného prístupu k novým investíciám v súlade so smernicou 2009/73/ES. V tomto ohľade a najmä, ak bude existovať účinná konkurencia paralelných plynovodov, budú výsledky porovnávania taríf regulačnými orgánmi relevantným faktorom.

(9) Využívanie trhových mechanizmov, ako napr. aukcií, na určovanie taríf, musí byť zlučiteľné s ustanoveniami smernice 2009/73/ES.

<sup>(6)</sup> Pozri stranu 94 tohto úradného vestníka.

- (10) Na poskytovanie spoločného minimálneho štandardu v oblasti prístupu v praxi v celom Spoločenstve, na zabezpečenie dostatočnej kompatibility služieb pre prístup tretích strán a zabezpečenie využívania výhod vyplývajúcich z dobre fungujúceho vnútorného trhu so zemným plynom je potrebný spoločný minimálny súbor služieb pre prístup tretích strán.
- (11) V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohol predávať plyn za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup do siete a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu a izolované trhy pretrvávajú.
- (12) V záujme dokončenia vnútorného trhu so zemným plynom by sa mala dosiahnuť dostatočná úroveň cezhraničnej prepojovacej kapacity a posilniť integrácia trhu.
- (13) V oznámení Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Energetická politika pre Európu“ sa zdôraznil význam budovania vnútorného trhu so zemným plynom a vytvorenia rovnakých podmienok pre všetky plynárenské podniky v Spoločenstve. Oznámenia Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Vyhliadky vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou“ a „Vyšetrovanie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 1/2003 v odvetviach plynárenstva a elektrickej energie v Európe (záverečná správa)“ ukázali, že súčasné pravidlá a opatrenia neposkytujú potrebný rámec ani nezabezpečujú vytvorenie prepojovacích kapacít na dosiahnutie cieľa, ktorým je dobre fungujúci, efektívny a otvorený vnútorný trh.
- (14) Okrem toho, že sa bude dôkladne vykonávať platný regulačný rámec, by sa mal v súlade s týmito oznámeniami upraviť regulačný rámec vnútorného trhu so zemným plynom ustanovený v nariadení (ES) č. 1775/2005.
- (15) Potrebná je najmä zvýšená spolupráca a koordinácia medzi prevádzkovateľmi prepravných sietí na vypracovanie sieťových predpisov pre poskytovanie a riadenie účinného a transparentného cezhraničného prístupu do prepravných sietí a zaručenie koordinovaného plánovania dostatočne zameraného na budúcnosť a zdravý technický vývoj prepravných sietí v Spoločenstve, vrátane vytvorenia prepojovacích kapacít, s náležitým ohľadom na životné prostredie. Sieťové predpisy by mali byť v súlade s rámcovými usmerneniami, ktoré sú svojou povahou nezáväznú (ďalej len „rámcové usmernenia“) a ktoré vypracovala Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009 o zriadení Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky <sup>(1)</sup> (ďalej len „agentúra“ Agentúra) by sa mala podieľať
- na preskúvaní návrhov sieťových predpisov založenom na faktickom stave vrátane ich súladu s rámcovými usmerneniami a mala byť mať možnosť ich odporúčať Komisii na prijatie. Agentúra by mala tiež posudzovať navrhované úpravy sieťových predpisov a mala by mať možnosť odporúčať Komisii ich prijatie. Prevádzkovatelia prepravných sietí by mali prevádzkovať svoje siete v súlade s týmito sieťovými predpismi.
- (16) S cieľom zabezpečiť optimálne riadenie prepravnej siete pre plyn v Spoločenstve by sa mala zriadiť Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ďalej len „ENTSO pre plyn“). Svoje úlohy by mala ENTSO pre plyn vykonávať v súlade s predpismi Spoločenstva o hospodárskej súťaži, ktoré naďalej platia pre rozhodnutia ENTSO pre plyn. Úlohy ENTSO pre plyn by mali byť dostatočne vymedzené a spôsob práce by mal byť taký, aby zabezpečil efektívnosť, transparentnosť a reprezentatívnu povahu ENTSO pre plyn. Cieľom sieťových predpisov pripravovaných ENTSO pre plyn nie je nahradiť potrebné národné sieťové predpisy určené pre záležitosti, ktoré nemajú cezhraničný rozmer. Vzhľadom na to, že pokrok možno účinnejšie dosiahnuť prostredníctvom regionálneho prístupu, prevádzkovatelia prepravných sietí by mali vytvoriť v rámci celkovej štruktúry spolupráce regionálne štruktúry, čím sa zabezpečí kompatibilita výsledkov na regionálnej úrovni so sieťovými predpismi a nezáväznými 10-ročnými plánmi rozvoja siete na úrovni Spoločenstva. Spolupráca v rámci takýchto regionálnych štruktúr si vyžaduje účinné oddelenie sieťových činností od ťažby a dodávok. Regionálna spolupráca medzi prevádzkovateľmi prepravných sietí v prípade absencie takéhoto oddelenia vedie k riziku konania v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže. Členské štáty by mali podporovať spoluprácu a monitorovať účinnosť sieťových operácií na regionálnej úrovni. Spolupráca na regionálnej úrovni by mala byť zlučiteľná s pokrokom smerom ku konkurencieschopnému a efektívnemu vnútornému trhu s plynom.
- (17) Všetci účastníci trhu by sa mali podieľať na činnosti, ktorá sa očakáva od ENTSO pre plyn. Preto sú nevyhnutné efektívne konzultácie, pri ktorých by mali dôležitú úlohu zohrávať existujúce štruktúry, ako je napr. Európske združenie pre racionalizáciu výmeny energie, národní regulátori alebo agentúra, vytvorené na ich uľahčenie a zjednodušenie.
- (18) Na zabezpečenie väčšej transparentnosti týkajúcej sa rozvoja plynárenskej prepravnej siete v Spoločenstve by ENTSO pre plyn mala vypracovať, zverejniť a pravidelne aktualizovať nezáväzný 10-ročný plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo (ďalej len „plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo“). Do tohto plánu rozvoja siete by mali patriť životaschopné prepravné siete plynu a potrebné regionálne prepojenia, dôležité z hľadiska obchodu alebo bezpečnosti dodávok.

(1) Pozri stranu 1 tohto úradného vestníka.

- (19) Na podporu hospodárskej súťaže prostredníctvom likvidných veľkoobchodných trhov s plynom je dôležité, aby sa s plynom mohlo obchodovať nezávisle od miesta, na ktorom sa v rámci siete nachádza. Jediný spôsob, ako to dosiahnuť, je poskytnúť užívateľom siete voľnosť nezávisle si rezervovať vstupnú a výstupnú kapacitu, čím sa zabezpečí preprava plynu cez oblasti, a nie podľa zmluvne dohodnutých trás. Väčšina zainteresovaných strán už na 6. zasadnutí Madridského fóra 30. až 31. októbra 2002 vyjadrila názor, že kvôli uľahčeniu rozvoja hospodárskej súťaže uprednostňujú siete so vstupno-výstupným tarifným systémom. Tarify by nemali závisieť od prepravnej trasy, a preto by sa tarify stanovené pre jeden alebo viacero vstupných bodov nemali viazať na tarify stanovené pre jeden alebo viacero výstupných bodov a naopak.
- (20) Odkazy na harmonizované zmluvy o preprave v kontexte nediskriminačného prístupu prevádzkovateľov prepravných sietí do siete neznamenajú, že podmienky v zmluvách o preprave určitého prevádzkovateľa siete v niektorom členskom štáte musia byť rovnaké ako podmienky iného prevádzkovateľa prepravnej siete v tom istom členskom štáte alebo inom členskom štáte, čo sa nevzťahuje na prípadné minimálne požiadavky, ktoré musia byť zahrnuté do všetkých zmlúv o preprave.
- (21) V plynárenských sieťach dochádza k značnému zmluvnému preťaženiu. Zásady riadenia preťaženia a zásady pridelovania kapacity pre nové alebo novouzavreté zmluvy sú preto založené na uvoľňovaní nevyužitej kapacity tak, že sa užívateľom siete umožní prenájom alebo ďalší predaj ich zmluvných kapacít a prevádzkovateľom prepravných sietí uloží povinnosť ponúknuť nevyužitú kapacitu na trhu, a to minimálne jeden deň vopred a na prerušiteľnom základe. Vzhľadom na veľký podiel už uzatvorených zmlúv a na potrebu vytvoriť skutočne rovnaké podmienky pre užívateľov novej a už pridelenej kapacity by sa tieto zásady mali uplatňovať na všetky zmluvné kapacity vrátane už uzatvorených zmlúv.
- (22) Napriek tomu, že fyzické preťaženie sietí je v súčasnosti v Spoločenstve problémom zriedkakedy, môže sa ním stať v budúcnosti. Preto je dôležité ustanoviť základné zásady pridelovania preťaženej kapacity v takýchto podmienkach.
- (23) Monitorovanie trhu, ktoré v posledných rokoch vykonali národné regulačné orgány a Komisia, ukázalo, že súčasné požiadavky na transparentnosť a pravidlá prístupu k infraštruktúre nie sú postačujúce na zabezpečenie skutočného, dobre fungujúceho, otvoreného a efektívneho vnútorného trhu s plynom.
- (24) Aby mohli všetci účastníci trhu posúdiť celkový stav dopytu a ponuky a určiť dôvody pohybu veľkoobchodných cien, je potrebné zabezpečiť rovnaký prístup k informáciám týkajúcim sa fyzického stavu a účinnosti siete. To zahŕňa presnejšie informácie o dopyte a ponuke, kapacite siete, tokoch a údržbe, vyvažovaní a dostupnosti a využívaní skladovania. Význam týchto informácií pre fungovanie trhu si vyžaduje zmiernenie existujúcich obmedzení pri zverejňovaní informácií z dôvodu ich dôverného charakteru.
- (25) Požiadavky na dôvernosť citlivých obchodných informácií sú však osobitne dôležité v prípadoch, keď ide o strategické obchodné údaje podniku, keď zásobník využíva len jeden užívateľ alebo keď ide o informácie z výstupných bodov v rámci siete alebo podsiete, ku ktorým nie je pripojená iná prepravná alebo distribučná sieť, ale len jeden koncový priemyselný odberateľ, ak by zo zverejnenia týchto údajov a informácií vyplývali dôverné informácie o výrobnom procese tohto odberateľa.
- (26) V záujme posilnenia dôvery v trh si musia byť jeho účastníci istí, že zneužívajúce správanie možno účinne, primerane a odrádzajúcim spôsobom sankcionovať. Príslušné orgány by mali mať možnosť účinne vyšetriť obvinenia zo zneužívania postavenia na trhu. Preto je potrebné, aby príslušné orgány mali prístup k údajom o prevádzkových rozhodnutiach dodávateľských podnikov. Na trhu s plynom sa všetky tieto rozhodnutia oznamujú prevádzkovateľom sietí vo forme rezervácií kapacít, nominácií a realizovaných tokov. Prevádzkovatelia sietí by mali istý stanovený čas tieto informácie uchovávať, aby boli dispozícii a ľahko dostupné pre príslušné orgány. Príslušné orgány by mali okrem toho pravidelne monitorovať dodržiavanie pravidiel zo strany prevádzkovateľov prepravnej siete.
- (27) Prístup do zásobníkov plynu a zariadení na skvapalnený zemný plyn („LNG“) je v niektorých členských štátoch nedostatočný, a preto je potrebné zlepšiť vykonávanie existujúcich pravidiel. Na základe monitorovania Európskou skupinou regulačných orgánov pre elektrickú energiu a zemný plyn sa dospelo k záveru, že dobrovoľné usmernenia pre prevádzkovateľov zásobníkov týkajúce sa osvedčených postupov v oblasti prístupu tretích strán, odsúhlasené všetkými zainteresovanými stranami na Madridskom fóre, sa uplatňujú nedostatočným spôsobom, a preto sa musia stať záväznými.
- (28) Nediskriminačné a transparentné systémy vyvažovania pre plyn, ktoré prevádzkujú prevádzkovatelia prepravných sietí, sú dôležité mechanizmy najmä pre nových účastníkov trhu, ktorí môžu mať väčšie ťažkosti pri vyvažovaní portfólia svojho celkového predaja, ako spoločnosti, ktoré sa už etablovali v rámci príslušného trhu. Preto je potrebné ustanoviť pravidlá, ktorými sa zabezpečí, že prevádzkovatelia prepravných sietí používajú takéto mechanizmy spôsobom, ktorý je v súlade s podmienkami nediskriminačného, transparentného a efektívneho prístupu do siete.
- (29) Obchodovanie s právami na primárnu kapacitu je dôležitou súčasťou budovania konkurencieschopného trhu a vytvárania likvidity. Týmto nariadením by sa preto mali ustanoviť základné pravidlá takéhoto obchodovania.



- (30) Národné regulačné orgány by mali zabezpečiť dodržiavanie pravidiel obsiahnutých v tomto nariadení a usmernení prijatých na jeho základe.
- (31) V usmerneniach, ktoré tvoria prílohu k tomuto nariadeniu, sú na základe druhého súboru usmernení pre osvedčenú prax vymedzené špecifické podrobné vykonávacie pravidlá. Podľa vhodnosti sa tieto pravidlá budú časom rozvíjať, pričom sa zohľadnia rozdiely vo vnútroštátnych plynárenských sieťach.
- (32) Pri navrhovaní zmien usmernení ustanovených v prílohe k tomuto nariadeniu by mala Komisia zabezpečiť predchádzajúce konzultácie so všetkými príslušnými stranami, ktorých sa usmernenia týkajú, zastúpenými odbornými organizáciami, a členskými štátmi v Madridskom fóre.
- (33) Členské štáty a príslušné vnútroštátne orgány by mali byť povinné poskytovať Komisii relevantné informácie. Komisia by mala s týmito informáciami zaobchádzať ako s dôvernými.
- (34) Týmto nariadením a usmerneniami prijatými v súlade s týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie predpisov Spoločenstva o hospodárskej súťaži.
- (35) Opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu <sup>(1)</sup>.
- (36) Komisia by mala byť splnomocnená najmä na ustanovenie a prijímanie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tohto nariadenia okrem iného jeho doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.
- (37) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to stanovenie spravodlivých pravidiel v oblasti podmienok prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, zásobníkov a zariadení LNG, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy prijať opatrenia. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (38) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa majú vykonať v nariadení (ES) č. 1775/2005, je kvôli jasnosti a racionalizácii žiaduce, aby sa dotknuté ustanovenia prepracovali a spojili do jedného textu v novom nariadení,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

### Článok 1

#### Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Cieľom tohto nariadenia je:

- stanoviť nediskriminačné pravidlá pre podmienky prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn pri zohľadnení špecifik národných a regionálnych trhov a so zámerom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom;
- vytvoriť nediskriminačné pravidlá pre podmienky prístupu do zariadení LNG a do zásobníkov pri zohľadnení osobitostí národných a regionálnych trhov; a
- uľahčiť vývoj dobre fungujúceho a transparentného veľkoobchodného trhu s vysokou úrovňou bezpečnosti dodávok plynu a ustanoviť mechanizmy na harmonizáciu pravidiel prístupu do siete pre cezhraničné výmeny plynu.

Ciele uvedené v prvom pododseku tohto článku zahŕňajú stanovenie harmonizovaných zásad pre tarify za prístup do siete, ale nie k zásobníkom, alebo metód ich výpočtu, vytvorenie služieb pre prístup tretích strán a vytvorenie harmonizovaných zásad pridelovania kapacity a riadenia preťaženia, určenie požiadaviek na transparentnosť, pravidiel vyvažovania a poplatkov za odchýlky a uľahčenie obchodovania s kapacitami.

S výnimkou článku 19 ods. 4 sa toto nariadenie uplatňuje len na zásobníky, na ktoré sa vzťahuje článok 33 ods. 3 alebo 4 smernice 2009/73/ES.

Na účely vykonávania jednej alebo viacerých činností, ktoré v bežných prípadoch vykonáva prevádzkovateľ prepravnej siete, môžu členské štáty v súlade so smernicou 2009/73/ES zriadiť subjekt alebo orgán, ktorý sa riadi požiadavkami tohto nariadenia. Tento subjekt alebo orgán podlieha certifikácii v súlade s článkom 3 tohto nariadenia a určeniu v súlade s článkom 10 smernice 2009/73/ES.

### Článok 2

#### Vymedzenia pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- „preprava“ je preprava zemného plynu cez sieť, ktorú tvoria najmä vysokotlakové plynovody a ktorá nie je ťažobnou sieťou ani časťou vysokotlakového plynovodu používaného primárne na miestnu distribúciu zemného plynu, s cieľom dodať plyn odberateľom, ktorá však nezahŕňa samotnú dodávku;

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. „zmluva o preprave“ je zmluva, ktorú prevádzkovateľ prepravnej siete uzavrel s užívateľom siete s cieľom vykonať prepravu;
  3. „kapacita“ je maximálny prietok, na ktorý má užívateľ siete nárok podľa ustanovení zmluvy o preprave, vyjadrený v metroch kubických za časovú jednotku alebo v energetickej jednotke za časovú jednotku;
  4. „nevyužitá kapacita“ je pevná kapacita, ktorú získal užívateľ siete na základe zmluvy o preprave, ale ktorú tento užívateľ nenominoval v lehote stanovenej v zmluve;
  5. „riadenie preťaženia“ je riadenie portfólia kapacít prevádzkovateľa prepravnej siete s cieľom optimálne a maximálne využiť technickú kapacitu a včas zistiť budúce body preťaženia a nasýtenia;
  6. „sekundárny trh“ je trh, na ktorom sa obchoduje s kapacitou mimo primárneho trhu;
  7. „nominácia“ je predchádzajúce hlásenie užívateľa siete podané prevádzkovateľovi prepravnej siete o skutočnom prietoku, ktorý chce užívateľ siete vtlačiť do siete alebo z nej odobrať;
  8. „renominácia“ je následné oznámenie opravenej nominácie;
  9. „integrita siete“ je každá situácia prepravnej siete vrátane potrebných prepravných zariadení, keď sa tlak a kvalita zemného plynu nachádzajú medzi minimálnou a maximálnou hranicou stanovenou prevádzkovateľom prepravnej siete, takže je preprava zemného plynu z technického hľadiska zaručená;
  10. „vyvažovacie obdobie“ je obdobie, v ktorom sa odber množstva zemného plynu, vyjadrený v energetických jednotkách, musí vyrovnáť každým užívateľom siete prostredníctvom vtlačenia rovnakého množstva zemného plynu do prepravnej siete v súlade so zmluvou o preprave alebo sieťovým predpisom;
  11. „užívateľ siete“ je odberateľ alebo potenciálny odberateľ prevádzkovateľa prepravnej siete a samotní prevádzkovatelia prepravných sietí, pokiaľ ním potrebujú byť na výkon svojich činností vo vzťahu k preprave;
  12. „prerušiteľné služby“ sú služby, ktoré prevádzkovateľ prepravnej siete ponúka v súvislosti s prerušiteľnou kapacitou;
  13. „prerušiteľná kapacita“ je kapacita prepravy plynu, ktorú môže prevádzkovateľ prepravnej siete prerušiť podľa podmienok ustanovených v zmluve o preprave;
  14. „dlhodobé služby“ sú služby ponúkané prevádzkovateľom prepravnej siete na obdobie najmenej jedného roka;
  15. „krátkodobé služby“ sú služby, ktoré prevádzkovateľ prepravnej siete ponúka na obdobie kratšie ako jeden rok;
  16. „pevná kapacita“ je kapacita prepravy plynu, ktorú prevádzkovateľ prepravnej siete zmluvne zaručuje ako neprerušiteľnú;
  17. „pevné služby“ sú služby, ktoré prevádzkovateľ prepravnej siete ponúka v súvislosti s pevnou kapacitou;
  18. „technická kapacita“ je maximálna pevná kapacita, ktorú môže prevádzkovateľ prepravnej siete ponúknuť užívateľom siete pri zohľadnení integrity siete a prevádzkových požiadaviek prepravnej siete;
  19. „zmluvná kapacita“ je kapacita, ktorú prevádzkovateľ prepravnej siete pridelil užívateľovi siete prostredníctvom zmluvy o preprave;
  20. „dostupná kapacita“ je tá časť technickej kapacity, ktorá nie je pridelená a je v danom čase dostupná v sieti;
  21. „zmluvné preťaženie“ je situácia, keď je úroveň dopytu po pevnej kapacite vyššia ako technická kapacita;
  22. „primárny trh“ je trh, na ktorom s kapacitou obchoduje priamo prevádzkovateľ prepravnej siete;
  23. „fyzické preťaženie“ je situácia, keď je úroveň dopytu po skutočnej dodávke v určitom časovom okamihu vyššia ako technická kapacita;
  24. „kapacita zariadenia LNG“ je kapacita terminálu LNG na skvapalňovanie zemného plynu alebo dovoz, vykládku, doplnkové služby a dočasné uskladnenie a spätné splynovanie LNG;
  25. „pracovný objem“ je objem plynu, ktorý môže užívateľ zásobníka využívať na skladovanie plynu;
  26. „ťažobný výkon“ je množstvo plynu, ktoré je užívateľ zásobníka oprávnený ťažiť zo zásobníka;
  27. „vtlačný výkon“ je množstvo plynu, ktoré je užívateľ zásobníka oprávnený vtlačiť do zásobníka;
  28. „uskladňovacia kapacita“ je kombinácia pracovného objemu, vtlačného výkonu a ťažobného výkonu.
2. Bez toho, aby boli dotknuté vymedzenia pojmov v odseku 1 tohto článku, sa uplatňujú aj vymedzenia pojmov uvedené v článku 2 smernice 2009/73/ES relevantné z hľadiska uplatňovania tohto nariadenia, s výnimkou vymedzenia pojmu prepravy v bode 3 uvedeného článku.
- Vymedzenia pojmov v odseku 1 bodoch 3 až 23 tohto článku týkajúce sa prepravy sa analogicky uplatňujú aj na zásobníky a zariadenia LNG.

## Článok 3

**Certifikácia prevádzkovateľov prepravnej siete**

1. Komisia preskúma oznámenie o rozhodnutí o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete podľa článku 10 ods. 6 smernice 2009/73/ES, akonáhle jej ho doručia. Komisia do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto oznámenia doručí príslušnému národnému regulačnému orgánu svoje stanovisko o dodržaní ustanovení článku 10 ods. 2 alebo článku 11 a článku 9 smernice 2009/73/ES.

Pri príprave stanoviska uvedeného v prvom pododseku si môže Komisia vyžiadať od agentúry stanovisko k rozhodnutiu národného regulačného orgánu. V takomto prípade sa dvojmesačná lehota uvedená v prvom pododseku predlžuje o ďalšie dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom alebo druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

2. Národný regulačný orgán prijme do dvoch mesiacov od doručenia stanoviska Komisie svoje konečné rozhodnutie ohľadom certifikácie prevádzkovateľa prepravnej siete, pričom v najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Komisie. Rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne.

3. Regulačné orgány alebo Komisia môžu kedykoľvek počas tohto postupu od prevádzkovateľov prepravných sietí alebo podnikov, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

4. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosc citlivých obchodných informácií.

5. Komisia môže prijať usmernenia ustanovujúce podrobný postup, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní odsekov 1 a 2 tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 28 ods. 2.

6. Ak je Komisii doručené oznámenie o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete podľa článku 9 ods. 10 smernice 2009/73/ES, Komisia prijme rozhodnutie o certifikácii. Regulačný orgán rozhodnutiu Komisie vyhovie.

## Článok 4

**Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn**

Všetci prevádzkovatelia prepravných sietí spolupracujú na úrovni Spoločenstva prostredníctvom ENTSO pre plyn s cieľom podporovať dobudovanie a fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom a cezhraničného obchodu a zabezpečiť optimálne riadenie, koordinovanú prevádzku a vhodný technický vývoj prepravnej siete pre zemný plyn.

## Článok 5

**Zriadenie ENTSO pre plyn**

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí pre plyn do 3. marca 2011 predložia Komisii a agentúre návrh stanov, zoznam členov a návrh rokovacieho poriadku ENTSO pre plyn vrátane rokovacieho poriadku pre konzultácie s ostatnými zainteresovanými subjektmi.

2. Agentúra poskytne Komisii stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku do dvoch mesiacov odo dňa ich doručenia a po formálnej porade s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, najmä užívateľmi siete vrátane odberateľov.

3. Komisia vydá stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku po zohľadnení stanoviska agentúry prijatého podľa odseku 2, a to do troch mesiacov odo dňa doručenia stanoviska agentúry.

4. Prevádzkovatelia prepravných sietí do troch mesiacov odo dňa doručenia stanoviska Komisie zriedia ENTSO pre plyn, prijmú jej stanov a rokovací poriadok a uverejnia ich.

## Článok 6

**Vypracúvanie sieťových predpisov**

1. Komisia po porade s agentúrou, ENTSO pre plyn a ostatnými relevantnými zainteresovanými subjektmi vypracuje ročný zoznam priorít, v ktorom sa určia oblasti uvedené v článku 8 ods. 6, ktoré sa zohľadnia pri vypracúvaní sieťových predpisov.

2. Komisia požiada agentúru, aby jej v primeranej lehote nepresahujúcej šesť mesiacov predložila nezáväznú rámcovú usmernenia (ďalej len „rámcové usmernenia“) s jasnými a objektívnymi zásadami v súlade s článkom 8 ods. 7 pre vypracovanie sieťových predpisov, ktoré súvisia s jednotlivými oblasťami určenými v zozname priorít. Všetky rámcové usmernenia musia prispievať k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu. Komisia môže na základe odôvodnenej žiadosti agentúry túto lehotu predĺžiť.

3. Agentúra sa po dobu najmenej dvoch mesiacov formálne, otvorene a transparentne radí o rámcových usmerneniach s ENTSO pre plyn a ostatnými relevantnými zainteresovanými stranami.

4. Ak Komisia usúdi, že rámcové usmernenia neprispievajú k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, môže agentúru požiadať, aby rámcové usmernenia v primeranej lehote prepracovala a opätovne ich predložila Komisii.

5. Ak agentúra nepredloží alebo opätovne nepredloží rámcové usmernenia v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 2 alebo 4, príslušné rámcové usmernenia vypracuje Komisia.

6. Komisia požiada ENTSO pre plyn, aby agentúra v primeranej lehote nepresahujúcej dvanásť mesiacov predložila sieťový predpis, ktorý je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami.

7. Agentúra do troch mesiacov odo dňa doručenia sieťového predpisu, počas ktorých môže uskutočniť formálne konzultácie s relevantnými zainteresovanými subjektmi, poskytne ENTSO pre plyn odôvodnené stanovisko k tomuto sieťovému predpisu.

8. ENTSO pre plyn môže na základe stanoviska agentúry sieťový predpis zmeniť a opätovne ho predložiť agentúre.

9. Po tom, čo sa agentúra uistí, že sieťový predpis je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami, predloží ho Komisii a môže odporučiť jeho prijatie v primeranej lehote. Ak Komisia sieťový predpis neprijme, uvedie dôvody jeho neprijatia.

10. Ak ENTSO pre plyn nevypracovala sieťový predpis v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 6, Komisia môže vyzvať agentúru, aby na základe príslušných rámcových usmernení vypracovala jeho návrh. Agentúra môže počas vypracovávania návrhu sieťového predpisu na základe tohto odseku začať ďalšie konzultácie. Agentúra predloží návrh sieťového predpisu, ktorý vypracovala na základe tohto odseku, Komisii a môže odporučiť jeho prijatie.

11. Komisia môže z vlastného podnetu, ak ENTSO pre plyn nevypracovala sieťový predpis, alebo ak agentúra nevypracovala návrh sieťového predpisu uvedeného v odseku 10 tohto článku, alebo na odporúčanie agentúry podľa odseku 9 tohto článku prijať jeden alebo viaceré sieťové predpisy v oblastiach uvedených v článku 8 ods. 6.

Ak Komisia navrhuje prijatie sieťového predpisu z vlastného podnetu, najmenej dva mesiace konzultuje návrh sieťového predpisu s agentúrou, ENTSO pre plyn a všetkými relevantnými zainteresovanými stranami. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 28 ods. 2.

12. Týmto článkom nie je dotknuté právo Komisie prijímať a meniť usmernenia uvedené v článku 23.

#### Článok 7

##### Zmeny a doplnenia sieťových predpisov

1. Osoby, pri ktorých sa dá predpokladať záujem o daný sieťový predpis, vrátane ENTSO pre plyn, prevádzkovateľov prepravných sietí, užívateľov siete a spotrebiteľov, môžu agentúre predkladať návrhy na zmeny a doplnenia sieťového predpisu prijateľného podľa článku 6. Agentúra môže predkladať návrhy na zmeny a doplnenia aj z vlastného podnetu.

2. Agentúra konzultuje so všetkými zainteresovanými stranami v súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 713/2009. Agentúra potom môže predložiť odôvodnené návrhy zmien a doplnení Komisii, pričom vysvetlí, ako sú tieto návrhy v súlade s cieľmi sieťových predpisov ustanovenými v článku 6 ods. 2 tohto nariadenia.

3. Komisia môže prijímať zmeny a doplnenia všetkých sieťových predpisov prijatých podľa článku 6, pričom zohľadňuje návrhy agentúry. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 28 ods. 2.

4. Zvažovanie návrhov zmien a doplnení podľa postupu uvedeného v článku 28 ods. 2 sa obmedzuje na zvažovanie aspektov, ktoré súvisia s navrhovanými zmenami a doplneniami. Takýmito navrhovanými zmenami a doplneniami nie sú dotknuté iné úpravy, ktoré môže navrhnuť Komisia.

#### Článok 8

##### Úlohy ENTSO pre plyn

1. ENTSO pre plyn vypracúva na žiadosť Komisie podľa článku 6 ods. 6 sieťové predpisy pre oblasti uvedené v odseku 6 tohto článku.

2. ENTSO pre plyn môže vypracúvať sieťové predpisy pre oblasti uvedené v odseku 6 v záujme dosiahnutia cieľov uvedených v článku 4, ak sa takéto sieťové predpisy netýkajú oblastí, na ktoré sa vzťahuje žiadosť, ktorú ENTSO pre plyn adresovala Komisii. Tieto sieťové predpisy sa predkladajú agentúre, aby k nim zaujala stanovisko. ENTSO pre plyn toto stanovisko riadne zohľadní.

3. ENTSO pre plyn prijme:

a) spoločné nástroje na prevádzku siete na zabezpečenie koordinácie prevádzky siete za normálnych a núdzových podmienok vrátane spoločnej stupnice na klasifikáciu poruchových udalostí, a výskumné plány;

b) každé dva roky nezáväzný 10-ročný plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo (ďalej len „plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo“) obsahujúci európsky výhľad primeranosti dodávok;

c) odporúčania o koordinácii technickej spolupráce medzi prevádzkovateľmi prepravnej siete zo Spoločenstva a z tretích krajín;

d) ročný pracovný program;

e) výročnú správu;

f) ročný výhľad dodávok v letnom a zimnom období.

4. Európsky výhľad primeranosti dodávok uvedený v odseku 3 písm. b) sa zaoberá celkovou primeranosťou plynárenskej siete z hľadiska schopnosti uspokojovať súčasný a projektovaný dopyt po plyne počas nasledujúcich piatich rokov, ako aj počas obdobia medzi piatimi a 10 rokmi od vydania výhľadu. Tento európsky výhľad primeranosti dodávok sa musí zakladať na vnútroštátnych výhľadoch dodávok vypracovaných všetkými jednotlivými prevádzkovateľmi prepravných sietí.

5. Ročný pracovný program uvedený v odseku 3 písm. d) obsahuje zoznam a opis sieťových predpisov, ktoré sa majú vypracovať, plán koordinácie prevádzky siete a výskumno-vývojové činnosti, ktoré sa majú vykonať v danom roku, ako aj orientačný harmonogram.

6. Sieťové predpisy uvedené v odsekoch 1 a 2 zahŕňajú tieto oblasti, pričom vo vhodných prípadoch zohľadňujú regionálne špecifiká:

- a) pravidiel týkajúce sa bezpečnosti a spoľahlivosti siete;
- b) pravidiel pripojenia k sieti;
- c) pravidiel prístupu pre tretie strany;
- d) pravidiel výmeny údajov a zúčtovania;
- e) pravidiel interoperability;
- f) prevádzkové havarijné postupy;
- g) pravidiel pridelovania kapacity a riadenia preťaženia;
- h) pravidiel obchodovania týkajúce sa technickej a prevádzkovej stránky poskytovania služieb prístupu do siete a vyvažovania siete;
- i) pravidiel transparentnosti;
- j) pravidiel vyvažovania vrátane pravidiel pre postupy nominácie týkajúce sa siete, pravidiel spolplatňovania odchýlok a pravidiel prevádzkového vyvažovania medzi sieťami prevádzkovateľov prepravných sietí;
- k) pravidiel týkajúce sa harmonizovaných štruktúr prepravných taríf a
- l) energetickej efektívnosti súvisiacej s plynárenskými sieťami.

7. Sieťové predpisy sa vypracujú pre cezhraničné sieťové záležitosti a otázky týkajúce sa integrácie trhu a nie je nimi dotknuté právo členských štátov ustanoviť národné sieťové predpisy, ktoré neovplyvňujú cezhraničný obchod.

8. ENTSO pre plyn monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 6 ods. 11, ako aj ich účinok na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu. ENTSO pre plyn oznamuje svoje zistenia agentúre a výsledky analýzy zahŕňa do výročnej správy uvedenej v odseku 3 písm. e) tohto článku.

9. ENTSO pre plyn sprístupňuje všetky informácie, ktoré agentúra požaduje na účely plnenia jej úloh podľa článku 9 ods. 1.

10. ENTSO pre plyn každé dva roky prijme a uverejní plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo uvedený v odseku 3 písm. b). Tento plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo musí obsahovať modelovanie integrovanej siete, vypracúvanie scenárov, európsky výhľad primeranosti dodávok a hodnotenie odolnosti siete.

Plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo najmä:

- a) vychádza z národných investičných plánov zohľadňujúc regionálne investičné plány uvedené v článku 12 ods. 1 a vo vhodných prípadoch aspektov Spoločenstva týkajúcich sa plánovania siete vrátane usmernení pre transeurópske energetické siete v súlade s rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1364/2006/ES <sup>(1)</sup>;
- b) vychádza, pokiaľ ide o cezhraničné prepojenia, aj z primeraných potrieb jednotlivých užívateľov sietí a integruje dlhodobé záväzky investorov uvedené v článkoch 14 a 22 smernice 2009/73/ES, a
- c) identifikuje investičné medzery, obzvlášť pokiaľ ide o cezhraničné kapacity.

So zreteľom na písm. c) druhého pododseku, k plánu rozvoja siete pre celé Spoločenstvo môže byť priložený prehľad prekážok zvyšovania cezhraničnej kapacity siete vyplývajúcich z rozličných postupov schvaľovania alebo rozličnej praxe.

11. Agentúra preskúma národné 10-ročné plány rozvoja siete s cieľom posúdiť ich súlad s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete na úrovni Spoločenstva. Ak agentúra zistí nesúlad medzi národným 10-ročným plánom rozvoja siete a nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete na úrovni Spoločenstva, odporučí zmeny v národnom pláne rozvoja siete alebo v nezáväznom 10-ročnom pláne rozvoja siete na úrovni Spoločenstva. Ak je takýto národný plán rozvoja siete vypracovaný v súlade s článkom 22 smernice 2009/73/ES, agentúra odporučí príslušnému národnému regulačnému orgánu zmeniť národný 10-ročný plán rozvoja siete v súlade s článkom 22 ods. 7 uvedenej smernice a informuje o tom Komisiu.

12. Na žiadosť Komisie poskytuje ENTSO pre plyn Komisii stanoviská k prijímaniu usmernení uvedených v článku 23.

#### Článok 9

#### Monitorovanie agentúrou

1. Agentúra monitoruje plnenie úloh ENTSO pre plyn uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 a podáva o tom správy Komisii.

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ L 262, 22.9.2006, s. 1.

Agentúra monitoruje, ako ENTSO pre plyn vykonáva sieťové predpisy vypracované podľa článku 8 ods. 2 a sieťové predpisy, ktoré sa vypracovali v súlade s článkom 6 ods. 1 až 10, ktoré však neprijala Komisia podľa článku 6 ods. 11. Ak ENTSO pre plyn nevykonáva ktorýkoľvek z týchto sieťových predpisov, Agentúra ju požiada, aby poskytla riadne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré predpisy nevykonáva. Agentúra informuje Komisiu o tomto vysvetlení a uvedie k nemu svoje stanovisko.

Agentúra monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 6 ods. 11, a ich účinok na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu, ako aj ich účinok na nediskrimináciu, skutočnú hospodársku súťaž a efektívne fungovanie trhu a podáva o tom správy Komisii.

2. ENTSO pre plyn predloží agentúre návrh plánu rozvoja siete pre celé Spoločenstvo a návrh ročného pracovného programu vrátane informácií týkajúcich sa konzultačného postupu a ostatných dokumentov uvedených v článku 8 ods. 3, aby k nim agentúra zaujala stanovisko.

Ak agentúra usúdi, že návrh ročného pracovného programu alebo návrh plánu rozvoja siete pre celé Spoločenstvo predložený ENTSO pre plyn neprispieva k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži, efektívnemu fungovaniu trhu ani k dostatočnej úrovni cezhraničného prepojenia otvoreného pre prístup tretích strán, do dvoch mesiacov odo dňa doručenia návrhov poskytne pre ENTSO pre plyn a Komisiu riadne odôvodnené stanovisko, ako aj odporúčania.

#### Článok 10

##### Konzultácie

1. ENTSO pre plyn pri vypracúvaní sieťových predpisov, návrhu plánu rozvoja siete pre celé Spoločenstvo a ročného pracovného programu uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 dôkladne, včas, otvorene a transparentne konzultuje so všetkými relevantnými účastníkmi trhu, a najmä s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, a to v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v článku 5 ods. 1. Týchto konzultácií sa zúčastňujú aj národné regulačné orgány a iné vnútroštátne orgány, dodávateľské a ťažobné podniky, užívatelia siete vrátane odberateľov, prevádzkovatelia distribučných sietí vrátane relevantných odvetvových združení, technických orgánov a platforiem zainteresovaných subjektov. Cieľom konzultácií je zistiť stanoviská a návrhy všetkých relevantných účastníkov počas rozhodovacieho procesu.

2. Všetky dokumenty a zápisnice zo zasadnutí týkajúce sa konzultácií uvedených v odseku 1 sa zverejnia.

3. ENTSO pre plyn pred prijatím ročného pracovného programu a sieťových predpisov uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3 uvedie spôsob, akým boli zohľadnené pripomienky, ktoré dostala v priebehu konzultácií. Ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

#### Článok 11

##### Náklady

Náklady spojené s činnosťami ENTSO pre plyn uvedenými v článkoch 4 až 12 znášajú prevádzkovatelia prepravných sietí a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a primerané.

#### Článok 12

##### Regionálna spolupráca prevádzkovateľov prepravných sietí

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí nadviažu regionálnu spoluprácu v rámci ENTSO pre plyn s cieľom podieľať sa na úlohách uvedených v článku 8 ods. 1, 2 a 3. Konkrétne, každé dva roky uverejnia regionálny investičný plán a môžu prijímať investičné rozhodnutia, ktoré sú na ňom založené.

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí podporujú prevádzkové opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť optimálne riadenie siete, ako aj rozvoj výmen energie, koordinované pridelovanie cezhraničnej kapacity prostredníctvom nediskriminačných trhovo orientovaných riešení, v ktorých sa venuje náležitá pozornosť osobitným výhodám implicitných aukcií pri krátkodobom pridelovaní, a integráciu mechanizmov vyvažovania.

3. V záujme dosiahnutia cieľov uvedených v odsekoch 1 a 2 môže Komisia vymedziť zemepisnú oblasť, na ktorú sa vzťahuje jednotlivá štruktúra regionálnej spolupráce, pričom zohľadní existujúce štruktúry regionálnej spolupráce. Každý členský štát môže podporovať spoluprácu vo viacerých zemepisných oblastiach. Opatrenie uvedené v prvej vete zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijme v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 28 ods. 2.

Komisia na tento účel konzultuje s agentúrou a s ENTSO pre plyn.

#### Článok 13

##### Tarify za prístup do sietí

1. Tarify alebo metodiky použité na ich výpočet, uplatňované prevádzkovateľmi prepravných sietí a schválené regulačnými orgánmi podľa článku 41 ods. 6 smernice 2009/73/ES, ako aj tarify uverejnené podľa článku 32 ods. 1 uvedenej smernice musia byť transparentné a zohľadňovať potrebu integrity siete a jej zlepšovania a odrážať skutočne vynaložené náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štruktúrne porovnateľného prevádzkovateľa siete a sú transparentné, za súčasného zabezpečenia vhodnej návratnosti investícií, a kde je to vhodné, za súčasného zohľadnenia výsledkov porovnávania taríf regulačnými orgánmi. Tarify alebo metodiky použité na ich výpočet sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom.

Členské štáty môžu rozhodnúť, že tarify možno určiť aj prostredníctvom trhových opatrení, ako sú aukcie, za predpokladu, že takéto opatrenia a príjmy z nich schváli regulačný orgán.

Tarify alebo metodiky použité na ich výpočet uľahčujú efektívny obchod s plynom a hospodársku súťaž a zároveň predchádzajú krížovým dotáciami medzi užívateľmi sietí a poskytujú stimuly pre investície a udržiavanie alebo vytváranie interoperability prepravných sietí.

Tarify pre užívateľov siete sú nediskriminačné a stanovia sa samostatne pre každý vstupný a výstupný bod prepravnej siete. Mechanizmy pridelovania nákladov a metodiky na stanovovanie množstiev v súvislosti so vstupnými a výstupnými bodmi schvaľujú národné regulačné orgány. Členské štáty zabezpečia, aby sa po prechodnom období, t.j. do 3. septembra 2011, sieťové poplatky nevypočítavali na zmluvnom základe.

2. Tarify pre prístup do siete nesmú obmedzovať likviditu trhu ani narúšať cezhraničný obchod medzi rôznymi prepravnými sieťami. Ak by rozdiely v štruktúre taríf alebo mechanizmov vyvažovania bránili obchodu medzi prepravnými sieťami, a bez ohľadu na článok 41 ods. 6 smernice 2009/73/ES, prevádzkovatelia prepravných sietí sa v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi aktívne snažia o konvergenciu štruktúr taríf a zásad s poplatňovania, okrem iného aj v súvislosti s vyvažovaním.

#### Článok 14

##### Služby prevádzkovateľov prepravných sietí pre prístup tretích strán

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí:
  - a) zabezpečujú, aby ponúkali služby všetkým užívateľom siete na nediskriminačnom základe;
  - b) poskytujú pevné aj prerušiteľné služby pre prístup tretích strán, pričom cena prerušiteľnej kapacity vychádza z pravdepodobnosti prerušenia;
  - c) ponúkajú užívateľom siete dlhodobé aj krátkodobé služby.

Vo vzťahu k písm. a) prvého pododseku, ak prevádzkovatelia prepravných sietí ponúkajú rovnakú službu rôznym odberateľom, musia ju ponúkať za rovnakých zmluvných podmienok s použitím buď harmonizovaných zmlúv o preprave, alebo spoločného sieťového predpisu, schváleného príslušným orgánom v súlade s postupom ustanoveným v článku 41 smernice 2009/73/ES.

2. V súlade so zásadami ustanovenými v článku 13 ods. 1 zmluvy o preprave podpísané k neštandardnému dátumu začiatku plnenia alebo s kratšou dobou trvania ako bežná ročná zmluva o preprave nesmú mať za následok svojvoľné zvýšenie ani zníženie taríf, ktoré neodráža trhovú hodnotu služby.

3. Ak je to vhodné, služby pre prístup tretích strán možno poskytnúť pod podmienkou, že užívatelia siete poskytnú vhodné záruky, pokiaľ ide o ich dôveryhodnosť. Takéto záruky nesmú vytvárať neprimerané prekážky vstupu na trh a musia byť nediskriminačné, transparentné a primerané.

#### Článok 15

##### Služby pre prístup tretích strán do zásobníkov a zariadení LNG

1. Prevádzkovatelia zariadení LNG a zásobníkov:
  - a) ponúkajú služby na uspokojenie dopytu na trhu všetkým užívateľom siete na nediskriminačnom základe; najmä ak prevádzkovateľ zariadení LNG alebo zásobníkov ponúka rovnakú službu rôznym odberateľom, musí ju ponúkať za rovnakých zmluvných podmienok;
  - b) ponúkajú služby, ktoré umožňujú využívanie vzájomne prepojených prepravných sietí pre plyn, a uľahčuje prístup prostredníctvom spolupráce s prevádzkovateľom prepravnej siete a
  - c) zverejňujú dôležité informácie, a to najmä údaje o využívaní a dostupnosti služieb, v časovom rámci, ktorý je v súlade s prijateľnými obchodnými potrebami užívateľov zariadenia LNG alebo zásobníkov, pričom takéto zverejnenie podlieha monitorovaniu zo strany národného regulačného orgánu.
2. Každý prevádzkovateľ zásobníkov:
  - a) poskytuje pevné aj prerušiteľné služby pre prístup tretích strán; cena prerušiteľnej kapacity pritom vychádza z pravdepodobnosti prerušenia;
  - b) ponúka užívateľom zásobníkov dlhodobé aj krátkodobé služby a
  - c) ponúka užívateľom zásobníkov oddelené aj neoddelené služby súvisiace so skladovacím objemom, vťlačným výkonom a ťažobným výkonom.
3. Zmluvy o využívaní zariadení LNG a zásobníkov nesmú mať za následok svojvoľné zvýšenie taríf v prípade, že sa podpisú:
  - a) mimo stanoveného bežného roku k neštandardnému dátumu začiatku plnenia alebo
  - b) s kratšou dobou trvania ako bežná zmluva o využívaní zariadení LNG a zásobníkov.

4. Ak je to vhodné, služby pre prístup tretích strán možno poskytnúť pod podmienkou, že užívatelia siete poskytnú vhodné záruky, pokiaľ ide o ich dôveryhodnosť. Takéto záruky nesmú vytvárať neprimerané prekážky vstupu na trh a musia byť nediskriminačné, transparentné a primerané.

5. Zmluvné obmedzenia týkajúce sa minimálnej požadovanej kapacity zariadenia LNG a uskladňovacej kapacity musia byť opodstatnené na základe technických obmedzení a musia umožňovať získať prístup k skladovacím službám aj menším užívateľom zásobníkov.

#### Článok 16

##### **Zásady mechanizmov pridelovania kapacity a postupy riadenia preťaženia týkajúce sa prevádzkovateľov prepravných sietí**

1. Účastníkom trhu sa sprístupňuje maximálna kapacita vo všetkých príslušných bodoch uvedených v článku 18 ods. 3, pričom sa zohľadňuje integrita siete a efektívna prevádzka siete.
2. Prevádzkovateľ prepravnej siete zavedie a uverejní nediskriminačné a transparentné mechanizmy pridelovania kapacity, ktoré:
  - a) poskytujú vhodné ekonomické signály na efektívne a maximálne využívanie technickej kapacity a uľahčujú investície do novej infraštruktúry a cezhraničné výmeny zemného plynu;
  - b) sú v súlade s trhovými mechanizmami vrátane spotových trhov a obchodných hubov a zároveň sú flexibilné a schopné prispôsobiť sa meniacej sa situácii na trhu a
  - c) sú v súlade so systémami prístupu do sietí členských štátov.
3. Prevádzkovateľ prepravnej siete zavedie a uverejní nediskriminačné a transparentné postupy riadenia preťaženia, ktoré uľahčujú cezhraničnú výmenu zemného plynu na nediskriminačnom základe a ktoré vychádzajú z týchto zásad:
  - a) v prípade zmluvného preťaženia ponúka prevádzkovateľ prepravnej siete nevyužitú kapacitu na primárnom trhu najneskôr deň vopred a ako prerušiteľnú a
  - b) užívatelia siete, ktorí si želajú opakovane predať alebo prenajať nevyužitú zmluvnú kapacitu na sekundárnom trhu, sú oprávnení to urobiť.

So zreteľom na písmeno b) prvého pododseku členský štát môže od užívateľov siete požadovať, aby prevádzkovateľovi prepravnej siete poslali o tejto skutočnosti oznámenie alebo ho o nej informovali.

4. V prípade fyzického preťaženia uplatňuje prevádzkovateľ prepravnej siete, prípadne regulačné orgány, mechanizmy nediskriminačného a transparentného pridelovania kapacity.
5. Prevádzkovatelia prepravných sietí pravidelne posudzujú dopyt na trhu z hľadiska nových investícií. Prevádzkovatelia prepravných sietí pri plánovaní nových investícií posudzujú dopyt na trhu a zohľadňujú bezpečnosť dodávok.

#### Článok 17

##### **Zásady mechanizmov pridelovania kapacity a postupy riadenia preťaženia týkajúce sa zásobníkov a zariadení LNG**

1. Účastníkom trhu sa sprístupňuje maximálna uskladňovacia kapacita a maximálna kapacita zariadení LNG, pričom sa zohľadňuje integrita a prevádzka siete.
2. Prevádzkovatelia zariadení LNG a zásobníkov zavedú a uverejnia nediskriminačné a transparentné mechanizmy pridelovania kapacity, ktoré:
  - a) poskytujú vhodné ekonomické signály na efektívne a maximálne využívanie kapacity a uľahčujú investície do novej infraštruktúry;
  - b) sú v súlade s trhovými mechanizmami vrátane spotových trhov a obchodných hubov a zároveň sú flexibilné a schopné prispôsobiť sa meniacej sa situácii na trhu a
  - c) sú v súlade s prepojenými systémami prístupu do siete.
3. Zmluvy o využívaní zariadení LNG alebo zásobníkov obsahujú opatrenia na zabránenie hromadeniu kapacity, pričom v prípade zmluvného preťaženia zohľadňujú tieto zásady:
  - a) prevádzkovateľ siete musí bezodkladne ponúknuť nevyužitú kapacitu zariadenia LNG a uskladňovaciu kapacitu na primárnom trhu; v prípade zásobníkov ju ponúkne najneskôr deň vopred a ako prerušiteľnú;
  - b) užívatelia zariadení LNG a zásobníkov, ktorí si želajú opakovane predať svoju zmluvnú kapacitu na sekundárnom trhu, musia byť oprávnení to urobiť.

#### Článok 18

##### **Požiadavky na transparentnosť týkajúce sa prevádzkovateľov prepravných sietí**

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí zverejňujú podrobné informácie o službách, ktoré ponúkajú, a príslušných podmienkach, ktoré sa uplatňujú, spolu s technickými informáciami, ktoré užívatelia sietí potrebujú na získanie účinného prístupu do siete.
2. S cieľom zabezpečiť transparentné, objektívne a nediskriminačné tarify a uľahčiť efektívne využívanie plynárenskej siete prevádzkovatelia prepravných sietí alebo príslušné vnútroštátne orgány uverejňujú primerané a dostatočne podrobné informácie o výpočte, metodike a štruktúre taríf.
3. Každý prevádzkovateľ prepravnej siete pravidelne, priebežne a štandardizovaným spôsobom zrozumiteľným užívateľovi zverejňuje k poskytovaným službám informácie o technických, zmluvných a dostupných kapacitách v číselných údajoch pre všetky príslušné body vrátane vstupných a výstupných bodov.



4. Príslušné body prepravnej siete, o ktorých sa musia zverejňovať informácie, schvaľujú príslušné orgány po konzultácii s užívateľmi siete.

5. Prevádzkovateľ prepravnej siete vždy zverejňuje informácie požadované na základe tohto nariadenia zmysluplným, kvantitatívne jasným a ľahko prístupným spôsobom a nediskriminačne.

6. Prevádzkovateľ prepravnej siete zverejňuje predbežné, ako aj následné informácie o ponuke a dopyte na základe nominácií, predpovedí a uskutočnených prietokov pri vtláčaní alebo ťažbe. Národný regulačný orgán zabezpečí, že všetky takéto informácie sa zverejnia. Úroveň podrobnosti informácií, ktoré sa zverejňujú, vychádza z informácií, ktoré má prevádzkovateľ prepravnej siete k dispozícii.

Prevádzkovateľ prepravnej siete zverejňuje opatrenia prijaté na vyvažovanie siete, ako aj náklady a príjmy, ktoré pri ňom vznikli.

Dotknutí účastníci trhu poskytujú prevádzkovateľovi prepravnej siete údaje uvedené v tomto článku.

#### Článok 19

##### **Požiadavky na transparentnosť týkajúce sa zásobníkov a zariadení LNG**

1. Prevádzkovatelia zariadení LNG a zásobníkov zverejňujú podrobné informácie o službách, ktoré ponúkajú, a príslušných podmienkach, ktoré sa uplatňujú, spolu s technickými informáciami, ktoré užívatelia zariadení LNG a zásobníkov potrebujú na získanie účinného prístupu do zariadení LNG a zásobníkov.

2. Prevádzkovatelia zariadení LNG a zásobníkov pravidelne, priebežne a štandardizovaným spôsobom zrozumiteľným užívateľovi v číselných údajoch zverejňujú k poskytovaným službám informácie o zmluvných a dostupných uskladňovacích kapacitách a kapacitách zariadenia LNG.

3. Prevádzkovatelia zariadení LNG a zásobníkov vždy zverejňujú informácie požadované na základe tohto nariadenia zmysluplným, kvantitatívne jasným a ľahko prístupným spôsobom a nediskriminačne.

4. Prevádzkovatelia zariadení LNG a zásobníkov zverejňujú množstvo plynu v každom zásobníku alebo zariadení LNG, alebo skupine zásobníkov, ak to zodpovedá spôsobu, akým sa prístup ponúka užívateľom, množstvo vtláčeného a vyťaženého plynu a dostupné uskladňovacie kapacity zásobníka a kapacity zariadenia LNG vrátane tých zariadení, ku ktorým nemajú prístup tretie strany. Informácie sa oznamujú aj prevádzkovateľovi prepravnej siete, ktorý ich zverejňuje súhrnne za sieť alebo podsieť, ktorá sa vymedzuje príslušnými bodmi. Informácie sa aktualizujú minimálne každý deň.

Užívateľ zásobníkov môže podať odôvodnenú žiadosť národnému regulačnému orgánu o dôverné zaobchádzanie s údajmi uvedenými v prvom pododseku, ak je jediným užívateľom zásobníkov. Ak národný regulačný orgán dospeje k záveru, že táto žiadosť je odôvodnená, pričom zohľadňuje najmä potrebu zabezpečenia rovnováhy medzi oprávnenou ochranou obchodného tajomstva, ktorého zverejnením by sa mohla negatívne ovplyvniť celková obchodná stratégia užívateľa zásobníkov, a cieľom, ktorým je vytvorenie konkurencieschopného vnútorného trhu s plynom, môže na obdobie maximálne jedného roka povoliť užívateľovi zásobníkov, aby údaje uvedené v prvom pododseku nezverejňoval.

Druhý pododsek sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté povinnosti oznámenia prevádzkovateľovi prepravnej siete a povinnosti zverejnenia prevádzkovateľom prepravnej siete uvedené v prvom pododseku okrem prípadov, keď sú agregované údaje identické s individuálnymi údajmi zo zásobníkov, pre ktoré národný regulačný orgán povolil nezverejňovanie údajov.

5. Aby sa zabezpečili transparentné, objektívne a nediskriminačné tarify a uľahčilo sa efektívne využívanie infraštruktúr, prevádzkovatelia zariadení LNG a zásobníkov alebo príslušné regulačné orgány zverejňujú dostatočne podrobné informácie o pôvode, metodike a štruktúre taríf pre infraštruktúru s regulovaným prístupom tretích strán.

#### Článok 20

##### **Vedenie záznamov prevádzkovateľmi**

Prevádzkovatelia prepravných sietí, prevádzkovatelia zásobníkov a prevádzkovatelia zariadení LNG uchovávajú pre vnútroštátne orgány vrátane národného regulačného orgánu, národný orgán pre hospodársku súťaž a Komisiu po dobu piatich rokov všetky informácie uvedené v článkoch 18 a 19 a prílohe I časť 3.

#### Článok 21

##### **Pravidlá vyvažovania a poplatky za odchýlky**

1. Pravidlá vyvažovania sa tvoria spravodlivým, nediskriminačným a transparentným spôsobom a zakladajú sa na objektívnych kritériách. Pravidlá vyvažovania odrážajú skutočné potreby siete a zohľadňujú sa v nich zdroje, ktoré má prevádzkovateľ prepravnej siete k dispozícii. Pravidlá vyvažovania sú trhovo orientované.

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí poskytujú online dostatočné, dobre načasované a spoľahlivé informácie o stave vyváženej siete s cieľom umožniť im prijať včasné nápravné opatrenie.

Poskytované informácie odrážajú úroveň informácií, ktoré má prevádzkovateľ prepravnej siete k dispozícii, a zúčtovaciu lehotu, za ktorú sa počítajú poplatky za odchýlku.

Poskytovanie informácií podľa tohto odseku sa nespoplatňuje.

3. Poplatky za odchýlku, pokiaľ je to možné, odrážajú náklady a zároveň poskytujú vhodné stimuly pre užívateľov sietí, aby vyvažovali množstvo plynu, ktoré vtlačajú a odoberajú. Predchádzajú krízovým dotáciami medzi užívateľmi siete a nebránia vstupu nových účastníkov na trh.

Príslušné orgány alebo prípadne prevádzkovatelia prepravných sietí zverejňujú každú metodiku na výpočet poplatkov za odchýlku, ako aj konečné tarify.

4. Členské štáty zabezpečujú, aby sa prevádzkovatelia prepravných sietí usilovali zosúladiť svoje režimy vyvažovania a zefektívniť štruktúry a úrovne poplatkov za odchýlku, aby uľahčili obchod s plynom.

#### Článok 22

### Obchodovanie s právami na kapacitu

Každý prevádzkovateľ prepravných sietí, zásobníkov a zariadení LNG prijíma vhodné opatrenia, aby umožnil voľné obchodovanie s právami na kapacitu a uľahčil takéto obchodovanie transparentným a nediskriminačným spôsobom. Každý takýto prevádzkovateľ vypracuje harmonizované zmluvy o preprave, zmluvy o využívaní zariadenia LNG a zmluvy o uskladňovaní a postupy na primárnom trhu na uľahčenie sekundárneho obchodu s kapacitou a uzná prevod práv na primárnu kapacitu, ak mu ho užívateľ siete oznámili.

Harmonizované zmluvy o preprave a postupy týkajúce sa prepravy, zariadení LNG a uskladňovania sa oznamujú regulačným orgánom.

#### Článok 23

### Usmernenia

1. Ak je to vhodné, usmernenia ustanovujúce minimálny stupeň harmonizácie potrebný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia obsahujú:

- informácie o službách pre prístup tretích strán vrátane povahy, trvania a iných požiadaviek týkajúcich sa týchto služieb v súlade s článkami 14 a 15;
- informácie o zásadách, ktorými sa riadia mechanizmy pridelovania kapacít, a o uplatňovaní postupov riadenia preťaženia v prípade zmluvného preťaženia v súlade s článkami 16 a 17;
- podrobnosti o poskytovaní informácií, vymedzenie technických informácií, ktoré užívatelia siete potrebujú, aby získali účinný prístup do siete, a vymedzenie všetkých príslušných bodov, pre ktoré platia požiadavky transparentnosti, vrátane informácií, ktoré sa majú uverejniť o všetkých príslušných bodoch, a harmonogram, podľa ktorého sa informácie uverejňujú v súlade s článkami 18 a 19;
- informácie o metodike stanovenia taríf, ktorá sa týka cezhraničného obchodu so zemným plynom v súlade s článkom 13 a

e) informácie o oblastiach uvedených v článku 8 ods. 6.

Na tento účel Komisia konzultuje s agentúrou a ENTSO pre plyn.

2. Usmernenia pre prevádzkovateľov prepravných sietí týkajúce sa záležitostí uvedených v odseku 1 písm. a), b) a c) sú stanovené v prílohe I.

Komisia môže prijať usmernenia týkajúce sa záležitostí uvedených v odseku 1 tohto článku a zmeniť usmernenia uvedené v písmenách a), b) a c) uvedeného odseku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 28 ods. 2.

3. Uplatňovanie usmernení prijatých podľa tohto nariadenia a ich zmeny zohľadňujú rozdiely medzi národnými plynárenskými sieťami, a preto si nevyžadujú jednotné podrobné podmienky prístupu tretích strán na úrovni Spoločenstva. Môžu sa v nich však ustanoviť minimálne požiadavky, ktoré sú potrebné na dosiahnutie nediskriminačných a transparentných podmienok prístupu do siete pre vnútorný trh so zemným plynom, ktoré potom možno uplatňovať v kontexte rozdielov medzi vnútroštátnymi plynárenskými sieťami.

#### Článok 24

### Regulačné orgány

Regulačné orgány pri vykonávaní svojich povinností podľa tohto nariadenia zabezpečujú dodržiavanie tohto nariadenia a usmernení prijatých podľa článku 23.

Keď je to vhodné, spolupracujú medzi sebou navzájom, s Komisiou a s agentúrou v súlade s kapitolou VIII smernice 2009/73/ES.

#### Článok 25

### Poskytovanie informácií

Členské štáty a regulačné orgány poskytujú Komisii na požiadanie všetky informácie potrebné na účely článku 23.

Komisia určí primeranú lehotu, v ktorej sa má táto informácia poskytnúť, pričom berie do úvahy komplexnosť požadovanej informácie a naliehavosť, s akou je potrebná.

#### Článok 26

### Právo členských štátov ustanoviť podrobnejšie opatrenia

Týmto nariadením nie sú dotknuté práva členských štátov udržiavať alebo zavádzať opatrenia, ktoré obsahujú podrobnejšie ustanovenia ako tie, ktoré sú ustanovené v tomto nariadení alebo v usmerneniach uvedených v článku 23.

## Článok 27

**Sankcie**

1. Členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných na porušenia ustanovení tohto nariadenia a prijímú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia Komisii pravidlá zodpovedajúce ustanoveniam nariadenia (ES) č. 1775/2005 do 1. júla 2006 a bezodkladne jej oznamujú všetky následné zmeny a doplnenia, ktoré ich ovplyvňujú. Členské štáty oznámia Komisii tie pravidlá, ktoré nezodpovedajú ustanoveniam nariadenia (ES) č. 1775/2005 do 3. septembra 2009a bezodkladne jej oznamujú všetky následné zmeny a doplnenia, ktoré ich ovplyvňujú.

2. Sankcie podľa odseku 1 nie sú trestnoprávnej povahy.

## Článok 28

**Výbor**

1. Komisii pomáha výbor zriadený podľa článku 51 smernice 2009/73/ES.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

## Článok 29

**Správa Komisie**

Komisia monitoruje vykonávanie tohto nariadenia. V správe podľa článku 52 ods. 6 smernice 2009/73/ES tiež predkladá informácie o skúsenostiach získaných pri uplatňovaní tohto nariadenia. V správe sa najmä skúma, v akom rozsahu bolo toto nariadenie úspešné pri zabezpečovaní nediskriminačných a nákladovo efektívnych podmienok prístupu do siete pre plynárenské prepravné siete s cieľom prispieť k možnostiam výberu odberateľa na dobre fungujúcom vnútornom trhu a k dlhodobej bezpečnosti dodávok. Ak je to potrebné, k správe sa priložia vhodné návrhy a/alebo odporúčania.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 13. júla 2009

Za Európsky parlament  
predseda  
H.-G. PÖTTERING

## Článok 30

**Odchýlky a výnimky**

Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

- prepravné siete zemného plynu, ktoré sa nachádzajú v členských štátoch počas obdobia uplatňovania odchýlok udeľených podľa článku 49 smernice 2009/73/ES;
- významnú novú infraštruktúru, tj. prepojenia, zariadenia LNG a zásobníky a významné zvýšenia kapacity existujúcich infraštruktúr a modifikácie takejto infraštruktúry, ktoré umožňujú rozvoj nových zdrojov dodávok plynu v zmysle článku 36 ods. 1 a ods. 2 smernice 2009/73/ES, ktoré sú vyňaté z ustanovení článkov 9, 14, 32, 33, 34 alebo článku 41 ods. 6, 8 a 10 uvedenej smernice, pokiaľ sú vyňaté z ustanovení uvedených v tomto pododseku, s výnimkou článku 19 ods. 4 tohto nariadenia, alebo
- prepravné siete zemného plynu, ktorým boli udelené odchýlky podľa článku 48 smernice 2009/73/ES.

So zreteľom na písmeno a) prvého pododseku členské štáty, ktorým boli udelené odchýlky podľa článku 49 smernice 2009/73/ES, môžu požiadať Komisiu o dočasné odchýlky od uplatňovania tohto nariadenia až na obdobie dvoch rokov odo dňa skončenia platnosti odchýlky uvedenej v tomto bode.

## Článok 31

**Zrušovacie ustanovenie**

Nariadenie (ES) č. 1775/2005 sa zrušuje od 3. marca 2011. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

## Článok 32

**Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 3. septembra 2009.

Za Radu  
predseda  
E. ERLANDSSON

## PRÍLOHA I

## USMERNENIA PRE

1. **Služby pre prístup tretích strán týkajúce sa prevádzkovateľov prepravných sietí**
  1. Prevádzkovatelia prepravných sietí ponúkajú pevné a prerušiteľné služby na obdobie minimálne jedného dňa.
  2. Harmonizované zmluvy o preprave a spoločné sieťové predpisy sa vypracúvajú spôsobom, ktorý uľahčuje obchodovanie a opätovné využitie zmluvnej kapacity užívateľom siete bez toho, aby sa bránilo uvoľňovaniu kapacity.
  3. Prevádzkovatelia prepravných sietí vypracujú sieťové predpisy a harmonizované zmluvy po riadnej konzultácii s užívateľmi siete.
  4. Prevádzkovatelia prepravných sietí uplatňujú štandardizované postupy nominácie a renominácie. Vytvárajú informačné systémy a prostriedky elektronickej komunikácie na poskytovanie príslušných údajov užívateľom siete a na zjednodušenie transakcií, ako sú nominácie, uzatváranie zmlúv na využívanie kapacity a prevod práv na využívanie kapacity medzi užívateľmi siete.
  5. Prevádzkovatelia prepravných sietí zosúladujú postupy formálneho podávania žiadostí a lehoty na ich vybavenie podľa najlepšej odvetvovej praxe s cieľom minimalizovať lehoty na vybavenie. Po konzultácii s príslušnými užívateľmi siete najneskôr do 1. júla 2006 zabezpečia elektronické systémy rezervácie a potvrdzovania kapacity a postupy nominácie a renominácie, ktoré budú online.
  6. Prevádzkovatelia prepravných sietí samostatne nespokatňujú užívateľov siete za žiadosti o informácie a transakcie spojené s ich zmluvami o preprave, ktoré sa vykonávajú podľa štandardných pravidiel a postupov.
  7. Samostatne je možné spoplatňovať žiadosti o informácie, ktoré si vyžadujú mimoriadne alebo nadmerné výdavky, akými sú napr. štúdie o uskutočniteľnosti, za predpokladu, že tieto poplatky možno riadne odôvodniť.
  8. Prevádzkovatelia prepravných sietí spolupracujú s inými prevádzkovateľmi prepravných sietí pri koordinovaní údržby svojich príslušných sietí s cieľom minimalizovať akékoľvek prerušenie prepravných služieb poskytovaných užívateľom siete a prevádzkovateľom prepravných sietí v iných oblastiach a zabezpečiť rovnaké výhody plynuce z bezpečnosti dodávok vrátane tranzitu.
  9. Prevádzkovatelia prepravných sietí uverejňujú minimálne raz ročne vo vopred určenom termíne s primeraným časovým predstihom všetky plánované obdobia údržby, ktoré môžu ovplyvniť práva užívateľov siete vyplývajúce zo zmlúv o preprave, ako aj príslušné prevádzkové informácie. Toto zahŕňa urýchleného a nediskriminačného uverejnenia všetkých zmien plánovaných období údržby a oznámenia o neplánovanej údržbe čo najskôr po tom, ako má prevádzkovateľ prepravnej siete danú informáciu k dispozícii. Počas obdobia údržby prevádzkovatelia prepravných sietí pravidelne uverejňujú aktualizované informácie o podrobnostiach a očakávanej dĺžke trvania údržby a jej vplyvoch.
  10. Prevádzkovatelia prepravných sietí vedú a na požiadanie sprístupňujú príslušnému orgánu denník o skutočne vykonanej údržbe a prerušeniach prietoku, ktoré sa vyskytli. Informácie sa na požiadanie poskytujú aj ďalším subjektom, ktorých sa prerušenia týkajú.
2. **Zásady mechanizmov pridelovania kapacity a postupy riadenia preťaženia týkajúce sa prevádzkovateľov prepravných sietí a ich uplatňovanie v prípade zmluvného preťaženia**
  - 2.1. *Zásady mechanizmov pridelovania kapacity a postupy riadenia preťaženia týkajúce sa prevádzkovateľov prepravných sietí*
    1. Mechanizmy pridelovania kapacity a postupy riadenia preťaženia umožňujú rozvoj hospodárskej súťaže a pružné obchodovanie s kapacitou, pričom musia byť v súlade s trhovými mechanizmami vrátane spotových trhov a obchodných hubov. Musia byť flexibilné a schopné prispôbiť sa meniacej sa situácii na trhu.
    2. V týchto mechanizmoch a postupoch sa zohľadňuje integrita príslušnej siete, ako aj bezpečnosť dodávok.

3. Týmito mechanizmami a postupmi sa nebráni vstupu nových účastníkov na trh, ani sa nimi nevytvárajú neprimerané prekážky pre vstup na trh. Nesmú zabraňovať účastníkom na trhu vrátane nových účastníkov na trhu a spoločnostiam s malým podielom na trhu efektívne sa zúčastňovať na hospodárskej súťaži.
4. Tieto mechanizmy a postupy poskytujú vhodné ekonomické signály na efektívne a maximálne využívanie technickej kapacity a uľahčujú investície do novej infraštruktúry.
5. Užívateľom siete sa poskytujú informácie o typoch okolností, ktoré by mohli ovplyvniť dostupnosť zmluvnej kapacity. Informácie o prerušení by mali odrážať úroveň informácií, ktoré má k dispozícii prevádzkovateľ prepravnej siete.
6. Ak by v súvislosti s integritou siete vznikli ťažkosti pri plnení zmluvných záväzkov týkajúcich sa dodávky, prevádzkovatelia prepravných sietí by mali informovať užívateľov siete a usilovať sa o bezodkladné vyriešenie situácie nediskrimináčnym spôsobom.

Prevádzkovatelia prepravných sietí konzultujú s užívateľmi sietí postupy ešte pred ich uplatňovaním a odsúhlasia ich s regulačným orgánom.

#### 2.2. *Postupy riadenia preťaženia v prípade zmluvného preťaženia*

1. Ak zmluvná kapacita zostáva nevyužitá a príslušný užívateľ siete ju neponúka za primeranú cenu na sekundárnom trhu, prevádzkovatelia prepravných sietí sprístupnia túto kapacitu na primárnom trhu ako prerusiteľnú prostredníctvom zmlúv s rôznou dobou platnosti.
  2. Výnosy z uvoľnenej prerusiteľnej kapacity sa rozdeľujú podľa pravidiel ustanovených alebo schválených príslušným regulačným orgánom. Tieto pravidlá musia byť v súlade s požiadavkou účinného a efektívneho využitia siete.
  3. Po zohľadnení prevažujúcich špecifických okolností môžu príslušné regulačné orgány za uvoľnenú prerusiteľnú kapacitu určiť primeranú cenu.
  4. Ak je to vhodné, prevádzkovatelia prepravných sietí vyvíjajú primerané úsilie, aby ponúkli na trhu aspoň časti nevyužitej kapacity ako pevnú kapacitu.
3. **Vymedzenie technických informácií potrebných pre užívateľov siete na získanie účinného prístupu do siete, vymedzenie všetkých príslušných bodov na účely transparentnosti a informácie, ktoré sa majú uverejniť vo všetkých príslušných bodoch, a harmonogram ich uverejnenia**

#### 3.1. *Vymedzenie technických informácií potrebných pre užívateľov siete na účinný prístup do siete*

Prevádzkovatelia prepravných sietí uverejňujú o svojich sieťach a službách aspoň tieto informácie:

- a) podrobný a komplexný opis rozličných služieb, ktoré ponúkajú, a zodpovedajúce poplatky za tieto služby;
- b) rôzne typy zmlúv o preprave, ktoré sú pre tieto služby k dispozícii, a prípadne aj sieťový predpis a/alebo štandardné podmienky, v ktorých sú uvedené práva a povinnosti všetkých užívateľov siete, vrátane harmonizovaných zmlúv o preprave a iných súvisiacich dokumentov;
- c) harmonizované postupy, ktoré sa uplatňujú pri používaní prepravnej siete, vrátane vymedzenia kľúčových pojmov;
- d) ustanovenia o pridelovaní kapacity a postupy riadenia preťaženia, postupy proti hromadeniu prepravnej kapacity a postupy pre opätovné využitie prepravnej kapacity;
- e) pravidlá, ktoré sa uplatňujú na obchod s kapacitou na sekundárnom trhu vo vzťahu k prevádzkovateľovi prepravnej siete;
- f) ak je to vhodné, úrovne flexibility a tolerancie zahrnuté do prepravných a iných služieb bez osobitných poplatkov, ako aj každú flexibilitu ponúkanú navyše a príslušné poplatky;

- g) podrobný opis plynárenskej siete prevádzkovateľa prepravnej siete s uvedením všetkých príslušných bodov, ktoré prepájajú jeho sieť so sieťou iných prevádzkovateľov prepravných sietí a/alebo plynárenskou infraštruktúrou, napríklad infraštruktúrou pre skvapalnený zemný plyn (LNG) a infraštruktúrou potrebnou na poskytovanie podporných služieb v zmysle ich vymedzenia v článku 2 bod 14 smernice 2009/73/ES;
- h) informácie o kvalite plynu a o tlakových požiadavkách;
- i) pravidiel vzťahujúce sa na pripojenie do siete prevádzkovej prevádzkovateľom prepravnej siete;
- j) včas poskytované informácie o navrhovaných alebo uskutočnených zmenách služieb alebo podmienok vrátane informácií uvedených v písmenách a) až i).

### 3.2. Vymedzenie všetkých príslušných bodov na účely transparentnosti

Príslušné body zahŕňajú minimálne:

- a) všetky vstupné body do siete prevádzkovej prevádzkovateľom prepravnej siete;
- b) najdôležitejšie výstupné body a výstupné zóny pokrývajúce minimálne 50 % celkovej výstupnej kapacity siete daného prevádzkovateľa prepravnej siete vrátane všetkých výstupných bodov alebo výstupných zón pokrývajúcich viac ako 2 % celkovej výstupnej kapacity siete;
- c) všetky body spájajúce rozličné siete prevádzkovateľov prepravných sietí;
- d) všetky body spájajúce sieť prevádzkovateľa prepravnej siete s terminálom LNG;
- e) všetky podstatné body v sieti daného prevádzkovateľa prepravnej siete vrátane bodov spájajúcich túto sieť s plynárenskými hubmi. Všetky body sa považujú za podstatné, na ktorých sa na základe skúseností môže vyskytnúť fyzické preťaženie;
- f) všetky body spájajúce sieť daného prevádzkovateľa prepravnej siete s infraštruktúrou potrebnou na poskytovanie podporných služieb v zmysle ich vymedzenia v článku 2 ods. 14 smernice 2009/73/ES.

### 3.3. Informácie, ktoré sa majú uverejniť vo všetkých príslušných bodoch, a harmonogram ich uverejnenia

1. Vo všetkých príslušných bodoch prevádzkovateľa prepravných sietí pravidelne alebo priebežne a spôsobom zrozumiteľným pre užívateľa uverejňujú na internete tieto informácie o stave kapacity, rozdelené na denné obdobia:
  - a) maximálna technická kapacita prietoku v oboch smeroch,
  - b) celková zmluvná a prerušiteľná kapacita a
  - c) dostupná kapacita.
2. Prevádzkovatelia prepravných sietí uverejňujú pre všetky príslušné body dostupné kapacity na obdobie minimálne 18 mesiacov vopred, a aktualizujú tieto informácie minimálne každý mesiac alebo, ak sú k dispozícii nové informácie, častejšie.
3. Prevádzkovatelia prepravných sietí uverejňujú denné aktualizácie dostupnosti krátkodobých služieb (deň vopred a týždeň vopred) okrem iného na základe nominácií, prevažujúcich zmluvných záväzkov a pravidelných dlhodobých predpovedí dostupných ročných kapacít pre všetky príslušné body až na obdobie 10 rokov.
4. Prevádzkovatelia prepravných sietí priebežne uverejňujú historické mesačné maximá a minimá miery využívania kapacity a priemerné ročné prietoky vo všetkých príslušných bodoch za uplynulé tri roky.
5. Prevádzkovatelia prepravných sietí vedú denné záznamy o skutočných agregovaných prietokoch za obdobie aspoň troch mesiacov.
6. Prevádzkovatelia prepravných sietí vedú záznamy o všetkých zmluvách o využívaní kapacity a o všetkých iných relevantných informáciách vzťahujúcich sa na výpočet dostupných kapacít a poskytovanie prístupu k nim, ku ktorým majú príslušné vnútroštátne orgány prístup pri plnení svojich povinností.

7. Prevádzkovatelia prepravných sietí poskytujú užívateľsky pohodlné nástroje na výpočet taríf za dostupné služby a na overenie dostupnej kapacity online.
  8. Ak prevádzkovatelia prepravných sietí nie sú schopní uverejňovať informácie v súlade s bodmi 1, 3 a 7, konzultujú s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a vytvoria čo najskôr, ale najneskôr do 31. decembra 2006, vykonávací akčný plán.
-

## PRÍLOHA II

## TABUĽKA ZHODY

Nariadenie (ES) č. 1775/2005	Toto nariadenie
článok 1	článok 1
článok 2	článok 2
—	článok 3
—	článok 4
—	článok 5
—	článok 6
—	článok 7
—	článok 8
—	článok 9
—	článok 10
—	článok 11
—	článok 12
článok 3	článok 13
článok 4	článok 14
—	článok 15
článok 5	článok 16
—	článok 17
článok 6	článok 18
—	článok 19
—	článok 20
článok 7	článok 21
článok 8	článok 22
článok 9	článok 23
článok 10	článok 24
článok 11	článok 25
článok 12	článok 26
článok 13	článok 27
článok 14	článok 28
článok 15	článok 29
článok 16	článok 30
—	článok 31
článok 17	článok 32
príloha	príloha I



## SMERNICE

## SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2009/72/ES

z 13. júla 2009

o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 47 ods. 2 a články 55 a 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru <sup>(1)</sup>,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov <sup>(2)</sup>,konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy <sup>(3)</sup>,

keďže:

- (1) Cieľom vnútorného trhu s elektrinou, ktorý sa postupne zavádza v celom Spoločenstve od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Európskej únii, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšiť objem cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti.
- (2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou <sup>(4)</sup> významne prispela k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu s elektrinou.
- (3) Slobody, ako sú voľný pohyb tovaru, sloboda usadiť sa a sloboda poskytovať služby, ktoré občanom Európskej únie zaručuje zmluva, sú dosiahnuteľné len na úplne

otvorenom trhu, ktorý umožňuje všetkým spotrebiteľom slobodný výber svojich dodávateľov a všetkým dodávateľom slobodu zásobovať svojich odberateľov.

- (4) V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohla predávať elektrina za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup k sústave a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu.
- (5) Bezpečné dodávky elektriny sú veľmi dôležité pre vývoj európskej spoločnosti, implementáciu trvalo udržateľnej politiky v oblasti klimatických zmien a podporu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Mali by sa preto ďalej rozvíjať cezhraničné prepojenia, aby sa pre odberateľov a priemysel v rámci Spoločenstva zabezpečili dodávky všetkých zdrojov energie za čo najkonkurenčnejšie ceny.
- (6) Dobre fungujúci vnútorný trh s elektrinou by mal vytvárať pre výrobcov vhodné stimuly na investície do nových spôsobov výroby energie vrátane elektriny z obnoviteľných zdrojov a venovať pritom osobitnú pozornosť najizolovanejším krajinám a regiónom v rámci energetického trhu Spoločenstva. Dobre fungujúci trh by mal tiež vytvárať pre odberateľov primerané opatrenia na podporu účinnejšieho využívania energie, predpokladom čoho sú bezpečné dodávky energie.
- (7) V oznámení Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Energetická politika pre Európu“ sa zdôraznil význam dobudovania vnútorného trhu s elektrinou a vytvorenia rovnakých podmienok pre všetky elektroenergetické spoločnosti usadené v Spoločenstve. Oznámenia Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Vyhliadky vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou“ a „Vyšetrovanie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 1/2003 v odvetviach plynu a elektrickej energie v Európe (záverečná správa)“ ukázali, že súčasné pravidlá a opatrenia neposkytujú potrebný rámec na dosiahnutie cieľa, ktorým je dobre fungujúci vnútorný trh.

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.<sup>(3)</sup> Stanovisko Európskeho parlamentu z 18. júna 2008 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 (Ú. v. EÚ C 70 E, 24.3.2009, s. 1), pozícia Európskeho parlamentu z 22. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. júna 2009.<sup>(4)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37.

- (8) Členské štáty a národné regulačné orgány by mali s cieľom zabezpečiť hospodársku súťaž a dodávky elektriny za čo najkonkurenčnejšie ceny uľahčovať cezhraničný prístup nových dodávateľov elektriny z rôznych zdrojov energie, ako aj nových výrobcov energie.
- (9) Bez účinného oddelenia sústav od výrobných a dodávateľských činností (ďalej len „účinné oddelenie“) existuje podstatné riziko diskriminácie nielen pri prevádzkovaní sústavy, ale aj v súvislosti so stimulmi pre vertikálne integrované podniky primerane investovať do svojich sústav.
- (10) Pravidlá právneho a funkčného oddelenia ustanovené v smernici 2003/54/ES však nevedli k účinnému oddeleniu prevádzkovateľov prenosových sústav. Európska rada preto na zasadnutí 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy na „účinné oddelenie dodávateľských a výrobných činností od prevádzky sústav“.
- (11) Účinné oddelenie sa môže zabezpečiť len odstránením stimulov pre vertikálne integrované podniky vedúcich k diskriminácii konkurentov, pokiaľ ide o prístup k sústave a investície. Oddelenie vlastníctva, ktoré v sebe zahŕňa vymenovanie vlastníka sústavy za prevádzkovateľa sústavy a jeho nezávislosť od akýchkoľvek záujmov týkajúcich sa dodávky alebo výroby, jednoznačne predstavuje účinný a stabilný spôsob, ako vyriešiť vnútorný konflikt záujmov a zaistiť bezpečnosť dodávok. Z tohto dôvodu Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. júla 2007 o vyhlídkach vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou <sup>(1)</sup> označil oddelenie vlastníctva na úrovni prenosu za najúčinnější nástroj pre nediskriminačnú podporu investícií do infraštruktúry, spravodlivého prístupu k sústave pre nové spoločnosti a transparentnosti na trhu. Členské štáty by teda v rámci oddelenia vlastníctva mali byť povinné zabezpečiť, aby tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vykonávať kontrolu nad výrobným alebo dodávateľským podnikom a súčasne nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prenosovou sústavou a ani v súvislosti s nimi neuplatňovali žiadne práva. Naopak, kontrola nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy by mala vylučovať možnosť vykonávať kontrolu nad výrobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva. Výrobný alebo dodávateľský podnik by mal mať možnosť v rámci týchto obmedzení vlastniť v prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo prenosovej sústave minoritný podiel.
- (12) Akýkoľvek systém oddelenia by mal účinne odstraňovať každý konflikt záujmov medzi výrobcami, dodávateľmi a prevádzkovateľmi prenosovej sústavy s cieľom vytvoriť stimuly na potrebné investície a zaručiť prístup novým subjektom na trhu v transparentnom a účinnom regulačnom režime a nemal by vytvárať príliš zložitý regulačný režim pre národné regulačné orgány.
- (13) Vymedzenie pojmu „kontrola“ sa prevzalo z nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) <sup>(2)</sup>.
- (14) Keďže v niektorých prípadoch si oddelenie vlastníctva vyžaduje reštrukturalizáciu podnikov, mal by sa členským štátom, ktoré sa rozhodnú uplatniť oddelenie vlastníctva, poskytnúť dodatočný čas na uplatnenie príslušných ustanovení. Vzhľadom na vertikálne prepojenia medzi odvetviami elektriny a plynu by sa ustanovenia o oddelení mali uplatňovať v oboch týchto odvetviach.
- (15) V snahe zabezpečiť oddelením vlastníctva úplnú nezávislosť prevádzky sústavy od záujmov dodávateľských a výrobných podnikov a zabrániť výmene dôverných informácií by tá istá osoba nemala byť členom správnych rád prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy a zároveň podniku, ktorý vykonáva akúkoľvek výrobnú alebo dodávateľskú činnosť. Z toho istého dôvodu by tá istá osoba nemala byť oprávnená vymenúvať členov správnych rád prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy a zároveň vykonávať kontrolu nad výrobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva.
- (16) Zriadenie prevádzkovateľa sústavy alebo prevádzkovateľa prenosovej sústavy nezávislého od dodávateľských a výrobných záujmov by malo vertikálne integrovanému podniku umožniť zachovať si vlastníctvo aktív sústavy a súčasne zabezpečiť účinné oddelenie záujmov za predpokladu, že takýto nezávislý prevádzkovateľ sústavy alebo nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy vykonáva všetky funkcie prevádzkovateľa sústavy a že sa zaviedla dôkladná regulácia a rozsiahly regulačný kontrolný mechanizmus.
- (17) Ak je podnik, ktorý vlastní prenosovú sústavu, k 3. septembru 2009 súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty by preto mali mať možnosť vybrať si medzi oddelením vlastníctva a zriadením prevádzkovateľa sústavy alebo prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ktorý je nezávislý od dodávateľských a výrobných záujmov.
- (18) S cieľom v plnej miere chrániť záujmy akcionárov vertikálne integrovaných podnikov by členské štáty mali mať možnosť vybrať si, či uskutočnia oddelenie vlastníctva priamo zbavením sa majetku alebo rozdelením akcií integrovaného podniku na akcie podniku prevádzkovateľa sústavy a zvyšné akcie dodávateľského a výrobného podniku, pričom sa musia dodržať požiadavky vyplývajúce z oddelenia vlastníctva.

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ C 175 E, 10.7.2008, s. 206.

<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (19) Úplná účinnosť alternatívy zriadenia nezávislého prevádzkovateľa sústavy alebo nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy by sa mala zabezpečiť prostredníctvom osobitných dodatočných pravidiel. Pravidlá týkajúce sa nezávislých prevádzkovateľov prenosovej sústavy sú vhodným regulačným rámcom na zaručenie spravodlivej hospodárskej súťaže, dostatočných investícií, prístupu pre nové subjekty na trhu a integrácie trhov s elektrinou. Účinné oddelenie prostredníctvom nezávislých prevádzkovateľov prenosovej sústavy by sa malo opierať o organizačné opatrenia, opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzkovateľov prenosových sústav a o opatrenia týkajúce sa investícií, pripojenia nových výrobných kapacít k sústave a integrácie trhu prostredníctvom regionálnej spolupráce. Nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy by sa mala okrem iného zabezpečiť tiež určitými prechodnými obdobiami, počas ktorých nebude vo vertikálne integrovanom podniku možné vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú relevantnú činnosť, ktorá by poskytovala prístup k rovnakým informáciám ako riadiaca činnosť. Model účinného oddelenia prostredníctvom nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy spĺňa požiadavky stanovené Európskou radou na jej zasadnutí 8. a 9. marca 2007.
- (20) V záujme vytvorenia konkurencie na vnútornom trhu s elektrinou by veľkoodberatelia okrem odberateľov z radov domácností mali mať možnosť vybrať si dodávateľov a uzatvárať zmluvy na zabezpečenie svojej dodávky elektriny s viacerými dodávateľmi. Títo odberatelia by mali byť chránení pred doložkami o exkluzivite, ktorých cieľom je vylúčiť konkurenčné a/alebo doplnkové ponuky.
- (21) Členský štát má právo rozhodnúť sa, že bude na svojom území vyžadovať úplné oddelenie vlastníctva. V takomto prípade podnik nemá právo zriadiť nezávislého prevádzkovateľa sústavy alebo nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, navyše nesmie priamo ani nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy z členského štátu, ktorý si zvolil úplné oddelenie vlastníctva, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.
- (22) Podľa tejto smernice budú na vnútornom trhu s elektrinou existovať rozdielne druhy organizácie trhu. Opatrenia, ktoré by mohli členské štáty prijať na zabezpečenie rovnakých podmienok hospodárskej súťaže, by mali vychádzať z nadradených požiadaviek všeobecného záujmu. Otázka súladu takýchto opatrení so zmluvou a právom Spoločenstva by sa mala konzultovať s Komisiou.
- (23) Pri vykonávaní účinného oddelenia by sa mala dodržiavať zásada nediskriminácie medzi verejným a súkromným sektorom. Na tento účel by tá istá osoba nemala mať možnosť sama alebo spoločne vykonávať v rozpore so zásadami oddelenia vlastníctva alebo s alternatívou nezávislého prevádzkovateľa sústavy kontrolu zloženia, hlasovania alebo rozhodovania orgánov prevádzkovateľov prenosových sústav alebo prenosových sústav a súčasne výrobných alebo dodávateľských podnikov, ani si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek práva. Pokiaľ ide o oddelenie vlastníctva a alternatívu nezávislého prevádzkovateľa sústavy, za predpokladu, že príslušný členský štát môže preukázať, že sa táto požiadavka dodržiava, dva samostatné orgány verejnej moci by mali byť schopné kontrolovať výrobné a dodávateľské činnosti na jednej strane a činnosti prenosu na druhej strane.
- (24) Plne účinné oddelenie sieťových činností od dodávateľských a výrobných činností by sa malo uplatňovať v celom Spoločenstve na podniky Spoločenstva, ako aj na podniky mimo Spoločenstva. Regulačné orgány by mali mať na zabezpečenie zachovania vzájomnej nezávislosti sieťových činností a dodávateľských a výrobných činností v celom Spoločenstve právomoc zamietnuť certifikáciu prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí nedodržiavajú pravidlá oddelenia. Regulačné orgány by mali pri rozhodovaní o certifikácii v čo najväčšej miere prihliadať k stanovisku Komisie, by sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie týchto pravidiel v celom Spoločenstve. Komisia by mala mať právo vyjadriť svoje stanovisko k certifikácii vo vzťahu k vlastníčkovi prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľovi prenosovej sústavy kontrolovaných osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, aby sa zabezpečilo aj dodržiavanie medzinárodných záväzkov Spoločenstva a solidarita a energetická bezpečnosť v rámci Spoločenstva.
- (25) Bezpečnosť dodávky energie je zásadným prvkom verejnej bezpečnosti, a je preto neodmysliteľne spojené s účinným fungovaním vnútorného trhu s elektrinou a integráciou izolovaných trhov s elektrinou v členských štátoch. Elektrina sa k občanom Únie môže dostať len cez sústavu. Fungujúce trhy s elektrinou a predovšetkým sústavy a iné aktíva súvisiace s dodávkou elektriny sú nevyhnutné pre verejnú bezpečnosť, konkurencieschopnosť hospodárstva a blahobyt občanov Európskej únie. Osobám z tretích krajín by sa preto mala umožniť kontrola nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy, iba ak spĺňajú požiadavky na skutočné oddelenie, ktoré platia v Spoločenstve. Spoločenstvo sa domnieva, že odvetvie prenosových sústav elektriny má preň mimoriadny význam, a že sú preto potrebné, bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Spoločenstva, dodatočné ochranné opatrenia v oblasti zachovania bezpečnosti dodávky energie do Spoločenstva, aby sa zabránilo akémukoľvek ohrozeniu verejného poriadku a verejnej bezpečnosti v Spoločenstve a blahobytu občanov Európskej únie. Bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva si okrem iného vyžaduje posúdenie nezávislosti prevádzky sústavy, úrovne závislosti Spoločenstva a jednotlivých členských štátov na dodávke energie z tretích krajín, ako aj posúdenie domáceho aj zahraničného obchodu s energiou konkrétnej tretej krajiny i jej investícií do energetiky. Bezpečnosť dodávky by sa teda mala posudzovať na základe faktických okolností každého prípadu, ako aj práv a povinností vyplývajúcich z medzinárodného práva, najmä pokiaľ ide

o medzinárodné dohody medzi Spoločenstvom a dotknutou treťou krajinou. Komisia sa nabáda, aby vo vhodných prípadoch predkladala odporúčania na dojednanie relevantných dohôd s tretími krajinami, ktorých predmetom bude bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, alebo aby začlenila potrebné otázky do iných rokovaní s takými tretími krajinami.

- (26) Nediskriminačný prístup k distribučnej sústave určuje prístup k odberateľom na maloobchodnej úrovni. Priestor pre diskrimináciu, pokiaľ ide o prístup tretích strán a investície, je však menej významný na distribučnej úrovni ako na úrovni prenosu, pretože preťaženie a vplyv výrobných alebo dodávateľských záujmov je vo všeobecnosti na úrovni prenosu významnejší ako na distribučnej úrovni. Okrem toho sa právne a funkčné oddelenie prevádzkovateľov distribučných sústav stalo podľa smernice 2003/54/ES povinným až od 1. júla 2007 a jeho účinky na vnútorný trh s elektrinou sa ešte musia zhodnotiť. Platné pravidlá právneho a funkčného oddelenia môžu viesť k účinnému oddeleniu za predpokladu, že sa vymedzia jasnejšie, budú sa riadnym spôsobom vykonávať a podrobne monitorovať. Na vytvorenie rovnakých podmienok na úrovni maloobchodu by sa teda mala činnosť prevádzkovateľov distribučných sústav monitorovať tak, aby sa im zabránilo využívať vertikálnu integráciu, pokiaľ ide o ich konkurenčné postavenie na trhu, a to najmä vo vzťahu k odberateľom elektriny v domácnosti i k malým odberateľom elektriny mimo domácnosti.
- (27) Členské štáty by mali podporovať modernizáciu distribučných sústav napríklad prostredníctvom zavádzania inteligentných sústav, ktoré by sa mali budovať tak, aby podporovali decentralizovanú výrobu a zabezpečovali energetickú účinnosť.
- (28) V prípade malých sústav môže byť potrebné zabezpečiť poskytovanie podporných služieb prevádzkovateľmi prenosovej sústavy prepojenými s malými sústavami.
- (29) S cieľom vyhnúť sa neprímeranému finančnému a administratívne zaťaženiu malých prevádzkovateľov distribučných sústav by členské štáty mali mať možnosť vyňať v prípade potreby dotknuté podniky zo zákonných požiadaviek na oddelenie distribúcie.
- (30) Ak sa uzavretá distribučná sústava využíva na zabezpečovanie optimálnej účinnosti integrovanej dodávky energie, ktorá si vyžaduje konkrétne prevádzkové normy, alebo sa uzavretá distribučná sústava prevádzkuje najmä na využívanie vlastníkom sústavy, mala by z dôvodu osobitnej povahy vzťahu medzi prevádzkovateľom distribučnej sústavy a jej užívateľmi existovať možnosť oslobodiť prevádzkovateľa distribučnej sústavy od povinností, ktoré by boli zbytočnou administratívnou záťažou. Priemyselné a obchodné zóny a zóny spoločných služieb, ako sú napríklad železničné stanice, letiská, nemocnice, veľké táborská s integrovanými zariadeniami alebo chemické závody, môžu mať uzavretú distribučnú sústavu vzhľadom na osobitnú povahu ich činnosti.
- (31) Postupy na udeľovanie povolení by nemali viesť k administratívne zaťaženiu, ktoré nezodpovedá veľkosti a potenciálnemu vplyvu výrobcov elektriny. Neodôvodnene dlhé postupy udeľovania povolení môžu byť prekážkou prístupu na trh pre nových účastníkov.
- (32) Mali by sa prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie transparentných a nediskriminačných taríf za prístup do sústav. Tieto tarify by sa mali uplatňovať voči všetkým užívateľom sústavy na nediskriminačnom základe.
- (33) V smernici 2003/54/ES sa zaviedla požiadavka, aby členské štáty zriadili regulátorov s osobitnými právomocami. Skúsenosti však ukazujú, že účinnosť regulácie je často obmedzená z dôvodu nedostatočnej nezávislosti regulátorov od vlády a nedostatočných právomocí a slobody rozhodovať. Z tohto dôvodu Európska rada na zasadnutí 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy, ktoré zabezpečia ďalšiu harmonizáciu právomocí a posilnenie nezávislosti národných energetických regulátorov. Malo by sa umožniť, aby tieto národné regulačné orgány pokrývali tak odvetvie elektriny ako aj zemného plynu.
- (34) Ak má vnútorný trh s elektrinou správne fungovať, energetickí regulátori musia mať možnosť prijímať rozhodnutia vo všetkých relevantných regulačných záležitostiach a musia byť úplne nezávislí od akýchkoľvek iných verejných alebo súkromných záujmov. Toto nebráni súdnemu preskúmaniu ani parlamentnému dohľadu v súlade s ústavným právom členských štátov. Navyše, schvaľovanie rozpočtu regulátora zákonodarným orgánom členského štátu nepredstavuje prekážku rozpočtovej nezávislosti. Ustanovenia týkajúce sa nezávislosti pri implementácii vyčlenených rozpočtových prostriedkov regulačného orgánu by sa mali uplatňovať v rámci stanovenom vnútroštátnymi právnymi predpismi a pravidlami v oblasti rozpočtu. Členské štáty by mali podporovať nezávislosť národných regulačných orgánov od akýchkoľvek politických alebo ekonomických záujmov prostredníctvom rotačného systému, pričom by mali mať možnosť pritom náležite zohľadňovať dostupnosť ľudských zdrojov a veľkosť príslušného orgánu.
- (35) S cieľom zabezpečiť efektívny prístup na trh všetkým účastníkom trhu vrátane nových subjektov sú potrebné nediskriminačné mechanizmy na vyrovnávanie odchýlok,

- ktoré odzrkadľujú náklady. Bezprostredne po tom, ako trh s elektrinou dosiahne dostatočnú likviditu, by sa mal zabezpečiť efektívny prístup na trh ustanovením transparentných trhových mechanizmov na dodávku a nákup elektriny potrebnej v rámci požiadaviek na vyrovnávanie odchýlok. V prípade absencie takéhoto likvidného trhu by mali národné regulačné orgány aktívne zabezpečovať, aby tarify za vyrovnávanie odchýlok boli nediskriminačné a aby odzrkadľovali náklady. Zároveň by sa mali zabezpečiť náležité stimuly na vyrovnávanie dodávky a odberu elektriny tak, aby nebola ohrozená sústava. Prevádzkovatelia prenosovej sústavy by mali uľahčovať účasť koncových odberateľov a ich zoskupení na rezervných a vyrovnávacích trhoch.
- (36) Národné regulačné orgány by mali mať možnosť stanovovať a schvaľovať tarify alebo metodiky na výpočet taríf na základe návrhu prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa (prevádzkovateľov) distribučných sústav alebo na základe návrhu dohodnutého medzi týmito prevádzkovateľmi a užívateľmi sústavy. Pri vykonávaní týchto úloh by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby prenosové a distribučné tarify neboli diskriminačné a odzrkadľovali náklady a mali by zohľadňovať dlhodobé marginálne náklady sústavy, ktorým sa možno vyhnúť prostredníctvom distribuovanej výroby energie a riadenia na strane dopytu.
- (37) Energetickí regulátori by mali mať právomoc vydávať záväznú rozhodnutia pre elektroenergetické podniky a ukladať elektroenergetickým podnikom, ktoré si neplnia povinnosti, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, alebo navrhnúť, aby takéto sankcie uložil príslušný súd. Energetickí regulátori by mali mať aj právomoc rozhodovať bez ohľadu na uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže o vhodných opatreniach zabezpečujúcich prospech pre odberateľov prostredníctvom podpory efektívnej hospodárskej súťaže potrebnej pre riadne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou. Zriadenie virtuálnych elektrární – t. j. programov uvoľňovania elektriny, v rámci ktorých je podnik, ktorý vyrába elektrinu, povinný predat alebo dať k dispozícii určitý objem elektriny alebo udeliť na isté časové obdobie prístup k časti svojej výrobnnej kapacity dodávateľom, ktorí prejavili záujem – je jedným z možných opatrení na podporu efektívnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie riadneho fungovania trhu. Energetickým regulátorom by sa rovnako mala udeliť právomoc prispievať k zabezpečovaniu vysokej úrovne univerzálnej služby a služby vo verejnom záujme v súlade s otvorením sa trhu, ochrane zraniteľných odberateľov a úplnej účinnosti opatrení na ochranu spotrebiteľov. Týmto ustanoveniami by nemali byť dotknuté právomoci Komisie týkajúce sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže vrátane skúmania splnenia a zlúčení na úrovni Spoločenstva, ani predpisy o vnútornom trhu, napr. o voľnom pohybe kapitálu. Nezávislým orgánom, ku ktorému má právo odvolať sa subjekt dotknutý rozhodnutím národného regulátora, by mohol byť súd alebo iný súdny orgán s právomocou viesť súdne preskúmanie.
- (38) Akákoľvek harmonizácia právomocí národných regulačných orgánov by mala zahŕňať právomoc poskytovať elektroenergetickým podnikom stimuly a ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie. Okrem toho by regulačné orgány mali mať právomoc požadovať od elektroenergetických podnikov relevantné informácie, uskutočňovať primerané a dostatočné vyšetrovanie a urovnávať spory.
- (39) Vnútorný trh s elektrinou trpí nedostatkom likvidity a transparentnosti, čo bráni efektívnemu pridelovaniu prostriedkov, zabezpečovaniu proti riziku a novým vstupom na trh. Je potrebné posilniť hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok prostredníctvom ľahšej integrácie nových elektrární do elektrizačných sústav vo všetkých členských štátoch, a najmä motivovať nové subjekty k vstupu na trh. Je potrebné, aby narastala dôvera v trh, jeho likvidita a počet účastníkov na ňom, a preto by sa mal zintenzívniť regulačný dohľad nad podnikmi aktívnymi v oblasti dodávok elektriny. Takýmito požiadavkami by nemali byť dotknuté platné právne predpisy Spoločenstva o finančných trhoch a mali by byť s nimi v súlade. Energetický regulátor a regulátori finančného trhu musia spolupracovať, aby si navzájom umožnili získať prehľad o dotknutých trhoch.
- (40) Predtým ako Komisia prijme usmernenia, prostredníctvom ktorých sa vymedzia požiadavky na vedenie záznamov, by Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky<sup>(1)</sup> (ďalej len *agentúra*), a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov zriadený rozhodnutím Komisie 2009/77/ES<sup>(2)</sup> mali obsah týchto usmernení spoločne preskúmať a poradiť Komisii, pokiaľ ide o ich obsah. Agentúra a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov by mali spolupracovať aj s cieľom hlbšie skúmať otázky, či by sa na transakcie na základe zmlúv o dodávke elektriny a na deriváty elektriny mali vzťahovať požiadavky na transparentnosť pred obchodovaním a/alebo po obchodovaní a ak áno, aký by mal byť obsah týchto požiadaviek, a mali by poskytnúť v tejto súvislosti príslušné poradenstvo.
- (41) Členské štáty alebo regulačný orgán, ak tak členský štát stanoví, by mali podnecovať vypracúvanie zmlúv o prerušiteľnej dodávke.
- (42) Všetky priemyselné odvetvia a obchod Spoločenstva, vrátane malých a stredných podnikov a všetci občania Únie,

(1) Pozri stranu 1 tohto úradného vestníka.

(2) Ú. v. EÚ L 25, 29.1.2009, s. 18.

- ktorí majú hospodárske výhody z vnútorného trhu, by tiež mali mať možnosť využívať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, najmä odberatelia elektriny v domácnosti, a ak to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky, by mali mať možnosť využívať záruky služieb vo verejnom záujme, najmä vzhľadom na bezpečnosť dodávky a primerané tarify z dôvodov spravodlivosti, konkurencieschopnosti a nepriamo kvôli vytváraniu pracovných príležitostí. Títo odberatelia by tiež mali mať právo na voľbu, spravodlivosť, zastupovanie svojich záujmov a mechanizmy urovnávania sporov.
- (43) Takmer všetky členské štáty si zvolili zabezpečenie hospodárskej súťaže na trhu výroby elektriny prostredníctvom transparentného postupu na vydávanie povolení. Členské štáty by však mali zabezpečiť možnosť prispievať k bezpečnosti dodávky prostredníctvom výberového konania alebo rovnocenného postupu v prípade, že postupom na vydávanie povolení sa nevytvorila dostatočná kapacita na výrobu elektriny. Členské štáty by mali mať v záujme ochrany životného prostredia a podpory najnovších technológií možnosť vypisovať výberové konania na nové kapacity na základe uverejnených kritérií. Nové kapacity zahŕňajú okrem iného elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanú výrobu tepla a elektriny.
- (44) V záujme bezpečnosti dodávok by sa malo vykonávať monitorovanie rovnováhy medzi ponukou a dopytom v jednotlivých členských štátoch, na ktoré by mala nadväzovať správa o situácii na úrovni Spoločenstva zohľadňujúca kapacitu prepojení medzi jednotlivými oblasťami. Takéto monitorovanie by sa malo vykonávať dostatočne včas, aby sa mohli v prípade ohrozenia bezpečnosti dodávky prijať vhodné opatrenia. K zabezpečeniu stabilnej dodávky elektriny by mala prispievať výstavba a údržba potrebnej infraštruktúry sústavy vrátane kapacity prepojení. Údržba a výstavba potrebnej infraštruktúry sústavy vrátane kapacity prepojení a decentralizovanej výroby elektriny predstavujú dôležité prvky v rámci zabezpečovania stabilnej dodávky elektriny.
- (45) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby odberatelia elektriny v domácnosti, a pokiaľ to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky, mali právo byť zásobovaní elektrinou stanovenej kvality za jasne porovnateľné, transparentné a primerané ceny. S cieľom zabezpečiť udržiavanie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme v Spoločenstve by sa mali všetky opatrenia prijaté členskými štátmi na dosiahnutie cieľov tejto smernice pravidelne oznamovať Komisii. Komisia, aby mohla vydať odporúčania týkajúce sa opatrení, ktoré by sa mali prijať na vnútroštátnej úrovni s cieľom dosiahnuť vysoký štandard služby vo verejnom záujme, by mala pravidelne uverejňovať správy, v ktorých sa budú analyzovať opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni s cieľom dosiahnuť ciele služby vo verejnom záujme a v ktorých sa bude porovnávať ich účinnosť. Členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na ochranu zraniteľných odberateľov na vnútornom trhu s elektrinou. Takéto opatrenia sa môžu líšiť podľa konkrétnych okolností v jednotlivých členských štátoch a môžu zahŕňať špecifické opatrenia týkajúce sa platenia účtov za elektrinu alebo všeobecnejšie opatrenia prijaté v systéme sociálneho zabezpečenia. Ak sa univerzálna služba poskytuje aj malým podnikom, môžu sa opatrenia na zabezpečenie jej poskytovania odlišovať podľa toho, či sú zamerané na odberateľov elektriny v domácnosti alebo na malé podniky.
- (46) Rešpektovanie požiadaviek služby vo verejnom záujme je základnou požiadavkou tejto smernice a je dôležité, aby sa v tejto smernici určili spoločné minimálne normy dodržiavané všetkými členskými štátmi, ktoré budú zohľadňovať ciele ochrany spotrebiteľa, bezpečnosť dodávky, ochranu životného prostredia a rovnocenné úrovne hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch. Je dôležité, aby sa požiadavky služby vo verejnom záujme mohli vykladať vo vnútroštátnom kontexte, berúc do úvahy vnútroštátne pomery, pričom sa však musia dodržiavať právne predpisy Spoločenstva.
- (47) Členské štáty by mali mať možnosť určiť dodávateľa poslednej inštalácie. Týmto dodávateľom môže byť obchodné oddelenie vertikálne integrovaného podniku, ktorý je aj distribútorom, za podmienky, že spĺňa požiadavky tejto smernice na oddelenie.
- (48) Opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti vykonané členskými štátmi môžu zahŕňať najmä zabezpečenie primeraných hospodárskych stimulov, podľa potreby prostredníctvom všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva. Medzi tieto nástroje môžu patriť aj mechanizmy zodpovednosti na zaručenie nevyhnutných investícií.
- (49) Pokiaľ opatrenia prijaté členskými štátmi na splnenie povinností služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 zmluvy, podľa článku 88 ods. 3 zmluvy sú členské štáty povinné oznamovať ich Komisii.
- (50) Požiadavky služby vo verejnom záujme vrátane požiadaviek týkajúcich sa univerzálnej služby a spoločné minimálne normy, ktoré z nich vyplývajú, sa musia ďalej posilniť s cieľom zabezpečiť, aby všetci spotrebiteľia, najmä tí zraniteľní, mali prospech z hospodárskej súťaže a zo spravodlivých cien. Požiadavky služby vo verejnom záujme by sa mali vymedziť na vnútroštátnej úrovni s prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti. Členské štáty by však mali rešpektovať právo Spoločenstva. Občania Európskej únie a, ak to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky, by mali mať možnosť využívať záväzky služby vo verejnom

- záujme, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť dodávky a primerané ceny. Kľúčovým aspektom pri dodávke elektriny odberateľom je prístup k objektívnym a transparentným údajom o spotrebe. Spotrebiteľia by preto mali mať prístup k údajom o svojej spotrebe a k súvisiacim cenám a nákladom na služby, aby mohli vyzvať konkurenčné podniky na predloženie ponuky na základe týchto údajov. Spotrebiteľia by takisto mali mať právo na náležité informácie o svojej spotrebe energie. Zálohové platby by mali odrážať odhadovanú spotrebu elektriny a rôzne platobné systémy by mali byť nediskriminačné. Dostatočne pravidelné poskytovanie informácií spotrebiteľom o nákladoch na energiu bude motiváciou na úsporu energie, pretože odberateľom budú poskytovať priamu spätnú väzbu o účinkoch investícií do energetickej efektívnosti a zmene správania. V tejto súvislosti pomôže spotrebiteľom znížiť ich náklady na energiu úplné vykonávanie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/32/ES z 5. apríla 2006 o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách <sup>(1)</sup>.
- (51) Záujmy spotrebiteľov by mali byť stredobodom tejto smernice a hlavnou zodpovednosťou elektroenergetických podnikov by mala byť kvalita služieb. Existujúce práva spotrebiteľov sa musia posilniť a zaručiť a mali by byť transparentnejšie. Ochrana spotrebiteľa by mala zabezpečiť, aby všetci spotrebiteľia v širšom meradle Spoločenstva mali úžitok z konkurenčného trhu. Členské štáty alebo, ak tak ustanoví členský štát, regulačné orgány, by mali presadzovať práva spotrebiteľov.
- (52) Spotrebiteľia by mali mať jasné a zrozumiteľné informácie o svojich právach v oblasti energetického sektora. Komisia by po porade s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane členských štátov, národných regulačných orgánov, spotrebiteľských organizácií a elektroenergetických podnikov mala vypracovať dostupný a zrozumiteľný zoznam pre spotrebiteľov energie poskytujúci spotrebiteľom praktické informácie o ich právach. Tento zoznam by sa mal poskytnúť všetkým spotrebiteľom a mal by byť verejne prístupný.
- (53) Energetická chudoba je v Spoločenstve čoraz väčším problémom. Členské štáty, ktorých sa to týka a ktoré tak ešte neurobili, by mali vypracovať národné akčné plány a iné primerané rámce na riešenie problému energetickej chudoby zamerané na znížovanie počtu ľudí, ktorí sú takouto situáciou postihnutí. Členské štáty by mali každopádne zabezpečiť nevyhnutné dodávky energie pre zraniteľných odberateľov. V tejto súvislosti by sa mohol využiť integrovaný prístup, napríklad v rámci sociálnej politiky, a opatrenia by mohli zahŕňať sociálne politiky alebo zlepšovanie energetickej účinnosti v oblasti bývania. Táto smernica by mala napokon umožniť vnútroštátne politiky v prospech zraniteľných odberateľov.
- (54) Dostupnosť efektívnych prostriedkov urovnávania sporov pre všetkých spotrebiteľov zaručuje väčšiu ochranu spotrebiteľa. Členské štáty by mali zaviesť rýchle a efektívne postupy na vybavovanie sťažností.
- (55) Malo by byť možné, aby sa zavedenie inteligentných meracích systémov zakladalo na ekonomickom hodnotení. Ak by sa v tomto hodnotení dospelo k záveru, že zavedenie takýchto meracích systémov je ekonomicky prijateľné a nákladovo efektívne iba pre spotrebiteľov s určitou spotrebou elektriny, členské štáty to môžu pri zavádzaní inteligentných meracích systémov zohľadniť.
- (56) Trhové ceny by mali poskytovať vhodné stimuly na rozvoj sústavy a investície do nových spôsobov výroby elektriny.
- (57) Za najdôležitejšie by členské štáty mali považovať posilňovanie spravodlivej hospodárskej súťaže a ľahkého prístupu k rozličným dodávateľom, ako aj udeľovanie kapacít pre nové spôsoby výroby elektriny, aby tým umožnili spotrebiteľom plne využiť príležitosti liberalizovaného vnútorného trhu s elektrinou.
- (58) Členské štáty by mali s cieľom vytvoriť vnútorný trh s elektrinou posilňovať integráciu svojich národných trhov a spoluprácu medzi prevádzkovateľmi sústav na úrovni Spoločenstva a na regionálnej úrovni, ktorá zahŕňa aj izolované systémy, ktoré tvoria energetické ostrovy existujúce v Spoločenstve.
- (59) Jedným z hlavných cieľov tejto smernice by malo byť vytvorenie skutočného vnútorného trhu s elektrinou prostredníctvom prepojenej sústavy v celom Spoločenstve, a preto by regulačné otázky týkajúce sa cezhraničných prepojení a regionálnych trhov mali byť jednou z hlavných úloh regulačných orgánov, v prípade potreby v úzkej spolupráci s agentúrou.
- (60) Ďalším z hlavných cieľov tejto smernice by malo byť zabezpečenie spoločných pravidiel pre skutočne vnútorný trh a široká ponuka elektriny dostupnej každému. Na tento účel poskytnú nedeformované trhové ceny stimul pre cezhraničné prepojenia a investície do nových spôsobov výroby energie, ktoré z dlhodobého hľadiska povedú ku konvergencii cien.
- (61) Regulačné orgány by mali tiež poskytovať informácie o trhu, aby mohla Komisia vykonávať svoju úlohu ako pozorovateľ a monitorovať vnútorný trh s elektrinou a jeho vývoj z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého

(1) Ú. v. EÚ L 114, 27.4.2006, s. 64.

hľadiska vrátane takých aspektov, ako je výrobná kapacita, rozdielne zdroje výroby elektriny, prenosová a distribučná infraštruktúra, kvalita služieb, cezhraničný obchod, riadenie preťaženia sústavy, investície, veľkoobchodné a spotrebiteľské ceny, likvidita trhu a zlepšenia v oblasti životného prostredia a účinnosti. Národné regulačné orgány by mali orgánom pre hospodársku súťaž a Komisii oznamovať tie členské štáty, v ktorých ceny narúšajú hospodársku súťaž a riadne fungovanie trhu.

(62) Keďže cieľ tejto smernice, a to vytvorenie plne funkčného vnútorného trhu s elektrinou, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(63) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny<sup>(1)</sup> môže Komisia prijímať usmernenia na dosiahnutie potrebného stupňa harmonizácie. Takéto usmernenia, ktoré sú záväznými vykonávacími opatreniami, predstavujú, aj pokiaľ ide o niektoré ustanovenia tejto smernice, užitočný nástroj, ktorý sa môže v prípade potreby rýchlo upraviť.

(64) Opatrenia potrebné na vykonávanie tejto smernice by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu<sup>(2)</sup>.

(65) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijatie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľa tejto smernice. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tejto smernice jej doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(66) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva<sup>(3)</sup> sa členské štáty vyzývajú, aby pre seba a v záujme Spoločenstva vypracovali a zverejnili vlastné tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu.

(67) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa majú vykonať v smernici 2003/54/ES, je kvôli jasnosti a racionalizácii žiadúce, aby sa dotknuté ustanovenia prepracovali a spojili do jedného textu novej smernice.

(68) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

## KAPITOLA I

### PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

#### Článok 1

#### Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá výroby, prenosu, distribúcie a dodávky elektriny spolu s ustanoveniami týkajúcimi sa ochrany spotrebiteľa s cieľom zlepšiť a integrovať konkurenčný trh s elektrinou v Spoločenstve. Ustanovuje pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania elektroenergetického odvetvia, otvoreného prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na vyhlásovanie výberových konaní, udeľovania povolení a prevádzky sústav. Stanovuje tiež povinnosti univerzálnej služby a práva spotrebiteľov elektriny a objasňuje požiadavky týkajúce sa hospodárskej súťaže.

#### Článok 2

#### Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „výroba“ je výroba elektriny;
2. „výrobca“ je fyzická alebo právnická osoba vyrábajúca elektrinu;
3. „prenos“ je preprava elektriny v prepojenej sústave veľmi vysokého napätia a vysokého napätia s cieľom jej prepravy koncovým odberateľom alebo distribútorom, nezahŕňa však dodávku;
4. „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ je fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za prevádzku, zabezpečovanie údržby, a rozvoj prenosovej sústavy v danej oblasti a prípadne aj rozvoj jej prepojení s inými sústavami a za zabezpečovanie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt po prenose elektriny;
5. „distribúcia“ je preprava elektriny vo vysokonapäťových, strednonapäťových a nízkonapäťových distribučných sústavách s cieľom jej distribuovania odberateľom, nezahŕňa však dodávku;

<sup>(1)</sup> Pozri stranu 15 tohto úradného vestníka.

<sup>(2)</sup> Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

<sup>(3)</sup> Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.



6. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ je fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za prevádzku, zabezpečovanie údržby, a v prípade potreby rozvoj distribučnej sústavy v danej oblasti a prípadne aj rozvoj jej prepojení s inými sústavami a za zabezpečovanie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt po distribúcii elektriny;
7. „odberateľ“ je veľkoobchodný alebo koncový odberateľ elektriny;
8. „veľkoobchodný odberateľ“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá nakupuje elektrinu na účely jej ďalšieho predaja v rámci alebo mimo sústavy, v ktorej je usadená;
9. „koncový odberateľ“ je odberateľ, ktorý nakupuje elektrinu pre svoju vlastnú spotrebu;
10. „odberateľ elektriny v domácnosti“ je odberateľ, ktorý nakupuje elektrinu pre vlastnú spotrebu v domácnosti, okrem obchodných a profesionálnych činností;
11. „odberateľ elektriny mimo domácnosti“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá nakupuje elektrinu, ktorá nie je určená pre jej vlastnú spotrebu v domácnosti, vrátane výrobcov a veľkoobchodných odberateľov;
12. „oprávnený odberateľ“ je odberateľ, ktorý môže nakupovať elektrinu od dodávateľa podľa svojho výberu, v zmysle článku 33;
13. „spojovacie vedenie“ je zariadenie používané na prepájanie sústav;
14. „prepojená sústava“ je niekoľko prenosových a distribučných sústav navzájom prepojených prostredníctvom jedného alebo viacerých spojovacích vedení;
15. „priame vedenie“ je buď elektrické vedenie spájajúce izolované miesto výroby s izolovaným odberateľom, alebo elektrické vedenie spájajúce výrobcu elektriny a podnik dodávajúci elektrinu, ktorý priamo zásobuje svoje vlastné zariadenia, dcérske spoločnosti alebo oprávnených odberateľov;
16. „hospodárska priorita“ je klasifikácia zdrojov dodávky elektriny podľa hospodárskych kritérií;
17. „podporná služba“ je služba potrebná na prevádzku prenosovej alebo distribučnej sústavy;
18. „užívateľ sústavy“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá dodáva elektrinu do prenosovej alebo distribučnej sústavy, alebo ktorej je elektrina z týchto sústav dodávaná;
19. „dodávka“ je predaj elektriny odberateľom vrátane jej ďalšieho predaja;
20. „integrovateľ elektroenergetický podnik“ je vertikálne alebo horizontálne integrovateľ podnik;
21. „vertikálne integrovateľ podnik“ je elektroenergetický podnik alebo skupina elektroenergetických podnikov, v ktorých je na vykonávanie kontroly priamo alebo nepriamo oprávnená tá istá osoba alebo osoby a kde podnik alebo skupina podnikov vykonáva v súvislosti s elektrinou aspoň jednu z týchto činností: prenos alebo distribúcia elektriny, a zároveň aspoň jednu z činností: výroba alebo dodávka elektriny;
22. „príbuzné podniky“ sú prepojené podniky v zmysle článku 41 siedmej smernice Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983 o konsolidovaných účtovných závierkach, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (\*) zmluvy (1), a/alebo pridružené podniky v zmysle článku 33 ods. 1 uvedenej smernice, a/alebo podniky, ktoré patria tým istým akcionárom/spoločníkom;
23. „horizontálne integrovateľ podnik“ je podnik, ktorý vykonáva aspoň jednu z týchto činností: výroba elektriny na účely predaja, prenos, distribúcia alebo dodávka elektriny; ako aj inú činnosť nesúvisiacu s elektrinou;
24. „výberové konanie“ je postup, prostredníctvom ktorého sa pokrývajú ďalšie plánované požiadavky a doplňujúce kapacity dodávkami z nových alebo existujúcich výrobných kapacít;
25. „dlhodobé plánovanie“ je plánovanie potreby investícií do výrobných a prenosových a distribučných kapacít z dlhodobého hľadiska s cieľom uspokojovať dopyt po elektrine v sústave a zabezpečovať dodávky odberateľom;
26. „malá izolovaná sústava“ je každá sústava, ktorá mala v roku 1996 spotrebu menšiu ako 3 000 GWh, ak sa menej ako 5 % jej ročnej spotreby získava prostredníctvom prepojenia s inými sústavami;
27. „izolovaná mikrosústava“ je každá sústava, ktorá mala v roku 1996 spotrebu menšiu ako 500 GWh a ktorá nie je prepojená s inými sústavami;
28. „bezpečnosť“ je bezpečnosť dodávky a poskytovania elektriny, ako aj technická bezpečnosť;
29. „energetická účinnosť/riadenie na strane dopytu“ je komplexný alebo integrovateľ prístup zameraný na ovplyvňovanie množstva a časového plánu spotreby elektriny s cieľom znížiť primárnu spotrebu energie a zataženie počas špičky uprednostňovaním investícií do opatrení zabezpečujúcich energetickú účinnosť alebo iných opatrení, akými sú zmluvy o prerušiteľnej dodávke, pred investíciami na zvýšenie výrobných kapacít, ak sú uprednostnené investície najúčinnším a najhospodárnejším riešením s prihliadnutím na pozitívny vplyv zníženia spotreby energie na životné prostredie a súvisiace aspekty bezpečnosti dodávky a distribučných nákladov;

(\*) Názov smernice 83/349/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

(1) Ú. v. ES L 193, 18.7.1983, s. 1.

30. „obnoviteľné zdroje energie“ sú obnoviteľné nefosílné zdroje energie (veterná, slnečná a geotermálna energia, energia vln a prílivu, vodná energia, energia z biomasy, skládkového plynu, plynu z čističiek odpadových vôd a bioplynov);
31. „distribučná výroba“ sú podniky vyrábajúce elektrinu pripojené na distribučnú sústavu;
32. „zmluva o dodávke elektriny“ je zmluva na dodávku elektriny, nevzťahuje sa však na derivát elektriny;
33. „derivát elektriny“ je finančný nástroj špecifikovaný v bodoch 5, 6 alebo 7 oddielu C prílohy I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi <sup>(1)</sup>, ak sa tento nástroj týka elektriny;
34. „kontrola“ sú všetky práva, zmluvy alebo iné prostriedky, ktoré samostatne alebo v kombinácii a vzhľadom na príslušné skutočnosti alebo právne predpisy dávajú možnosť vykonávať rozhodujúci vplyv nad podnikom predovšetkým prostredníctvom:
- vlastníckych alebo užívacích práv k všetkým aktívam podniku alebo k ich časti;
  - práv alebo zmlúv, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podniku.
35. „elektroenergetický podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva aspoň jednu z týchto činností: výroba, prenos, distribúcia, dodávka alebo nákup elektriny a ktorá je v súvislosti s týmito činnosťami zodpovedná za obchodné a technické úlohy a/alebo údržbu; nezahŕňa však koncových odberateľov.

## KAPITOLA II

### VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ ORGANIZÁCIE ODVETVIA

#### Článok 3

#### Povinnosti služby vo verejnom záujme a ochrana spotrebiteľa

1. Členské štáty na základe svojej inštitucionálnej organizácie a s náležitým zreteľom na zásadu subsidiarity zabezpečujú, aby bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, elektroenergetické podniky fungovali v súlade so zásadami tejto smernice s cieľom dosiahnuť konkurencieschopný, bezpečný a vzhľadom na životné prostredie udržateľný trh s elektrinou, a aby tieto podniky neboli diskriminované z hľadiska ich práv alebo povinností.

2. So zreteľom na príslušné ustanovenia zmluvy, najmä na jej článok 86, členské štáty môžu podnikom fungujúcim v odvetví elektroenergetiky z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť, vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok a ochrany životného prostredia, vrátane energetickej účinnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a ochrany klímy. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a pre elektroenergetické podniky Spoločenstva zaručujú rovnosť prístupu k národným spotrebiteľom. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, riadeniu energetickej účinnosti/riadeniu na strane dopytu a v záujme plnenia cieľov v oblasti životného prostredia a cieľa pre energiu z obnoviteľných zdrojov uvedených v tomto odseku môžu členské štáty zavádzať dlhodobé plánovanie, pričom vezmú do úvahy, že o prístup do sústavy sa možno budú usilovať tretie strany.

3. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia elektriny v domácnosti, a ak to členské štáty uznajú za vhodné, aj malé podniky (konkrétne podniky s menej ako 50 zamestnancami a s ročným obratom alebo súvahou nepresahujúcou 10 miliónov EUR) využívali univerzálnu službu, teda právo na dodávku elektriny na ich území v stanovenej kvalite za primerané, jednoducho a jasne porovnateľné, transparentné a nediskriminačné ceny. Na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu členské štáty určiť dodávateľa poslednej inštancie. Členské štáty uložia distribučným spoločnostiam povinnosť pripojiť odberateľov do svojej sústavy za podmienok a pri dodržaní taríf stanovených v súlade s postupom ustanoveným v článku 37 ods. 6 Žiadne ustanovenie tejto smernice nebráni členským štátom, aby posilňovali trhovú pozíciu odberateľov elektriny v domácnosti a malých a stredných odberateľov podporovaním možností dobrovoľného združovania sa na účely zastupovania tejto skupiny odberateľov.

Prvý pododsek sa vykonáva transparentným a nediskriminačným spôsobom a nebráni otváraniu trhu ustanovenému v článku 33.

4. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia mali právo na to, aby im dodávateľ dodával elektrinu, ak s tým tento súhlasí, nezávisle od toho, v akom členskom štáte je tento dodávateľ zaregistrovaný za predpokladu, že sa dodávateľ riadi uplatniteľnými obchodnými pravidlami a pravidlami vyrovnávania. V tejto súvislosti prijímajú členské štáty všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby administratívne postupy nediskriminovali dodávateľské podniky, ktoré sú zaregistrované v inom členskom štáte.

5. Členské štáty zabezpečia, aby:

- v prípade, že si odberateľ pri zachovaní zmluvných podmienok želá zmeniť dodávateľa, príslušný prevádzkovateľ (prevádzkovatelia) vykonali) zmenu do troch týždňov, a
- odberatelia boli oprávnení získavať všetky relevantné údaje o spotrebe.

Členské štáty zabezpečia, aby práva uvedené v písmenách a) a b) boli priznané všetkým odberateľom nediskriminačným spôsobom, pokiaľ ide o náklady, úsilie alebo čas.

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1.

6. Finančná kompenzácia, iné formy kompenzácie a exkluzívne práva, ktoré členský štát udeľuje na plnenie povinností ustanovených v odsekoch 2 a 3, sa poskytujú nediskriminačným a transparentným spôsobom.

7. Členské štáty prijímú náležité opatrenia na ochranu koncových odberateľov a zabezpečia najmä, aby existovali dostatočné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov. V tejto súvislosti každý členský štát vymedzí koncept zraniteľných odberateľov, ktorý sa môže vzťahovať na energetickú chudobu a okrem iného môže ustanoviť zákaz odpojenia takýchto odberateľov v kritických časoch. Členské štáty zabezpečia dodržiavanie práv a povinností spojených so zraniteľnými odberateľmi. Prijímú najmä opatrenia na ochranu koncových odberateľov z odľahlých oblastí. Zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, najmä vzhľadom na transparentnosť týkajúcu sa zmluvných podmienok, všeobecných informácií a mechanizmov na urovnávanie sporov. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnený odberateľ bol naozaj ľahko schopný prejsť k novému dodávateľovi. Tieto opatrenia musia zahŕňať opatrenia uvedené v prílohe I, aspoň pokiaľ ide o odberateľov elektriny v domácnosti.

8. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, napríklad národné energetické akčné plány a výhody v systémoch sociálneho zabezpečenia na zabezpečenie nevyhnutných dodávok elektriny pre zraniteľných odberateľov alebo na podporu zlepšenia energetickej účinnosti, s cieľom zaoberať sa energetickou chudobou, a to i v širšom kontexte chudoby. Tieto opatrenia nesmú brániť účinnému otvoreniu trhu stanovenému v článku 33 ani fungovaniu trhu a v prípade potreby sa oznámia Komisii v súlade s odsekom 15 tohto článku. Toto oznámenie môže obsahovať aj opatrenia prijaté v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia.

9. Členské štáty zabezpečia, aby dodávatelia elektriny uvádzali na účtoch alebo súčasne zasielaných materiáloch a na propagačných materiáloch poskytovaných koncovým odberateľom:

- a) podiel každého zdroja energie na celkovom palivovom mixe dodávateľa za predchádzajúci rok zrozumiteľným a na vnútroštátnej úrovni jasne porovnateľným spôsobom;
- b) minimálne odkaz na existujúce referenčné zdroje, ako sú internetové stránky, na ktorých sú verejne dostupné informácie o vplyvoch na životné prostredie, aspoň v podobe údajov o emisiách CO<sub>2</sub> a rádioaktívnom odpade, ktorý vznikol pri výrobe elektriny z celkového palivového mixu dodávateľa za predchádzajúci rok;
- c) informácie týkajúce sa ich práv v súvislosti s dostupnými prostriedkami na urovanie sporu v prípade sporu.

Pokiaľ ide o písm. a) a b) prvého pododseku v súvislosti s elektrinou získavanou prostredníctvom výmeny elektriny alebo dovozu od podnikov, ktorý sa nachádza mimo Spoločenstva, možno použiť súhrnné číselné údaje poskytnuté pri takejto výmene alebo príslušným podnikom za predchádzajúci rok.

Regulačný orgán alebo iný príslušný národný orgán prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby informácie, ktoré dodávatelia poskytnú svojim odberateľom podľa tohto článku, boli spoľahlivé a aby sa poskytovali na vnútroštátnej úrovni jasne porovnateľným spôsobom.

10. Členské štáty vykonávajú opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti a ochrany životného prostredia, ktoré zahŕňajú v prípade potreby opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenie na strane dopytu a prostriedky na boj proti zmene klímy a opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávky. K takýmto opatreniam môže patriť najmä poskytovanie primeraných hospodárskych stimulov a prípadne aj využívanie všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva na údržbu a výstavbu potrebnej infraštruktúry sústav vrátane kapacít prepojenia.

11. V záujme podpory energetickej účinnosti členské štáty alebo regulačný orgán, ak tak členský štát určí, dôrazne odporučia, aby elektroenergetické podniky optimalizovali využívanie elektriny, napríklad poskytovaním služieb energetickeho hospodárenia, vyvíjaním pokrokových cenových vzorcov alebo podľa potreby zavádzaním inteligentných meracích systémov či inteligentných sústav.

12. Členské štáty zabezpečia ustanovenie jedného kontaktného miesta, ktoré bude spotrebiteľom poskytovať všetky potrebné informácie o ich právach, platných právnych predpisoch a dostupných prostriedkoch na urovnávanie sporov v prípade sporu. Takéto kontaktné miesta môžu byť súčasťou všeobecných informačných miest pre spotrebiteľov.

13. Členské štáty zabezpečia, aby existoval nezávislý mechanizmus, ako napríklad ombudsman pre odvetvie energetiky alebo orgán zastupujúci spotrebiteľov, na účinné vybavovanie sťažností a mimosúdne urovnávanie sporov.

14. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať ustanovenia článkov 7, 8, 32 a/alebo článku 34 do tej miery, pokiaľ by ich uplatňovanie z právnych alebo skutkových dôvodov bránilo plneniu povinností uložených elektroenergetickým podnikom vo všeobecnom hospodárskom záujme a pokiaľ by nebol ovplyvnený rozvoj obchodu v takom rozsahu, že by to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva. Medzi záujmy Spoločenstva okrem iného patrí hospodárska súťaž vzhľadom na oprávnených odberateľov v súlade s touto smernicou a článkom 86 zmluvy.

15. Členské štáty pri vykonávaní tejto smernice informujú Komisiu o všetkých opatreniach prijatých na plnenie povinností univerzálnej služby a služby vo verejnom záujme vrátane ochrany spotrebiteľa a životného prostredia a o ich možnom vplyve na národnú a medzinárodnú hospodársku súťaž bez ohľadu na to, či tieto opatrenia vyžadujú odchýlku od ustanovení tejto smernice alebo nie. Následne každé dva roky Komisiu informujú o všetkých zmenách týchto opatrení bez ohľadu na to, či vyžadujú odchýlku od tejto smernice alebo nie.

16. Komisia vypracuje po porade s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane členských štátov, národných regulačných orgánov, spotrebiteľských organizácií, elektroenergetických podnikov a na základe doposiaľ dosiahnutých úspechov aj sociálnych partnerov jasný a stručný zoznam pre spotrebiteľov energie s praktickými informáciami o ich právach. Členské štáty zabezpečia, aby dodávatelia elektriny alebo prevádzkovatelia distribučných sústav v spolupráci s regulačným orgánom prijali potrebné opatrenia na oboznámenie všetkých svojich spotrebiteľov s kópiou zoznamu pre spotrebiteľov energie a aby zabezpečili jeho zverejnenie.

#### Článok 4

### Monitorovanie bezpečnosti dodávky

Členské štáty zabezpečujú monitorovanie bezpečnosti dodávky. Pokiaľ to členské štáty považujú za vhodné, môžu touto úlohou poveriť regulačné orgány uvedené v článku 35. Toto monitorovanie sa vzťahuje najmä na rovnováhu medzi ponukou a dopytom na národnom trhu, úroveň očakávaného budúceho dopytu, predpokladané dodatočné kapacity, ktoré sa plánujú alebo sú vo výstavbe, a kvalitu a úroveň údržby sústav, ako aj opatrenia na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov. Príslušné orgány každé dva roky do 31. júla uverejnia správu, v ktorej sa uvádzajú zistenia vyplývajúce z monitorovania týchto záležitostí, ako aj všetky prijaté alebo plánované opatrenia na ich riešenie, a bezodkladne túto správu zašlú Komisii.

#### Článok 5

### Technické pravidlá

Regulačné orgány, ak tak stanovili členské štáty, alebo členské štáty zabezpečia určenie kritérií technickej bezpečnosti a vypracovanie a zverejnenie technických pravidiel, ktorými sa stanovujú minimálne technicko-konštrukčné a prevádzkové požiadavky na pripájanie do sústavy výrobných zariadení, distribučných sústav, priamo pripojených zariadení spotrebiteľov, okruhov prepojení a priamych vedení. Tieto technické pravidlá musia zabezpečovať interoperabilitu sústav a byť objektívne a nediskriminačné. V prípade potreby vydá agentúra príslušné odporúčania zamerané na dosiahnutie súladu s týmito pravidlami. Tieto pravidlá sa oznámia Komisii v súlade s článkom 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti <sup>(1)</sup>.

#### Článok 6

### Podpora regionálnej spolupráce

1. Členské štáty a regulačné orgány navzájom spolupracujú v záujme integrácie svojich národných trhov na jednej alebo viacerých regionálnych úrovniach ako prvý krok k vytvoreniu plne liberalizovaného vnútorného trhu. Regulačné orgány, ak tak stanovujú členské štáty, alebo členské štáty predovšetkým podporujú

a uľahčujú spoluprácu prevádzkovateľov prenosových sústav na regionálnej úrovni vrátane cezhraničných otázok s cieľom vytvoriť konkurencieschopný vnútorný trh s elektrinou, ako aj podporiť zosúladenie ich právneho, regulačného a technického rámca, a tiež uľahčujú integráciu izolovaných systémov, ktoré tvoria energetické ostrovy existujúce v Spoločenstve. Medzi zemepisné oblasti, ktorých sa táto regionálna spolupráca týka, patria zemepisné oblasti stanovené v súlade s článkom 12 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009. Táto spolupráca sa môže týkať i iných zemepisných oblastí.

2. Agentúra spolupracuje s národnými regulačnými orgánmi a prevádzkovateľmi prenosových sústav s cieľom zabezpečiť kompatibilitu regulačných rámcov medzi regiónmi a vytvoriť konkurencieschopný vnútorný trh s elektrinou. Agentúra predkladá vhodné opatrenia, ak sa domnieva, že treba vypracovať záväzné pravidlá tejto spolupráce.

3. Členské štáty prostredníctvom vykonávania tejto smernice zabezpečia, aby prevádzkovatelia prenosových sústav mali na regionálnej úrovni jeden alebo viaceré integrované systémy, ktoré by pokrývali dva alebo viacero členských štátov na účely pridelovania kapacity a kontroly bezpečnosti sústavy.

4. Ak majú vertikálne integrovaní prevádzkovatelia prenosových sústav účasť na spoločnom podniku vytvorenom na účely uskutočňovania tejto spolupráce, tento spoločný podnik vypracuje a plní program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté s cieľom zabezpečiť vylúčenie diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. V programe súladu sa stanovujú osobitné povinnosti zamestnancov na splnenie cieľa, ktorým je vylúčenie diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. Program podlieha schváleniu agentúrou. Dodržiavanie tohto programu nezávisle monitorujú subjekty zodpovedné za zabezpečenie súladu vertikálne integrovaných prevádzkovateľov prenosových sústav.

## KAPITOLA III

### VÝROBA

#### Článok 7

### Postup na udeľovanie povolení pre nové kapacity

1. Na výstavbu nových výrobných kapacít prijímajú členské štáty postup na udeľovanie povolení, ktorý sa bude uplatňovať v súlade s objektívnymi, transparentnými a nediskriminačnými kritériami.

2. Členské štáty ustanovia kritériá udeľovania povolení na výstavbu výrobných kapacít na svojom území. Pri určovaní príslušných kritérií členské štáty zohľadnia:

a) bezpečnosť a zabezpečenie elektrizačnej sústavy, zariadení a príslušenstva;

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37.

- b) ochranu verejného zdravia a bezpečnosti;
- c) ochranu životného prostredia;
- d) využitie pozemkov a ich rozmiestnenie;
- e) využitie verejných pozemkov;
- f) energetickú účinnosť;
- g) povahu primárnych zdrojov;
- h) údaje o žiadateľovi, ako je technická, ekonomická a finančná spôsobilosť;
- i) súlad s opatreniami prijatými podľa článku 3;
- j) prínos výrobných kapacít k splneniu všeobecného cieľa Spoločenstva na úrovni aspoň 20 % podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe Spoločenstva v roku 2020 uvedeného v článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie <sup>(1)</sup>; a
- k) prínos výrobných kapacít k úspore emisií.

3. Členské štáty zabezpečia, aby pre malú decentralizovanú a/alebo distribuovanú výrobu existoval osobitný postup udeľovania povolení, ktorý zohľadní ich obmedzenú veľkosť a potenciálny vplyv.

Členské štáty môžu pre tento osobitný postup udeľovania povolení stanoviť usmernenia. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné národné orgány vrátane plánovacích orgánov tieto usmernenia revidujú a môžu odporučiť zmeny.

Ak členské štáty stanovili osobitné využívanie pozemku umožňujúce postupy uplatňujúce sa na hlavné nové projekty infraštruktúry vo výrobných kapacitách, členské štáty v prípade potreby zahrnú výstavbu nových výrobných kapacít do rozsahu týchto postupov a implementujú ich nediskriminačným spôsobom a v príslušnom časovom horizonte.

4. Postupy na udeľovanie povolení a kritériá sa uverejňujú. Žiadatelia sú informovaní o dôvodoch akéhokoľvek odmietnutia udeliť povolenie. Dôvody musia byť objektívne, nediskriminačné, riadne podložené a náležite odôvodnené. Žiadateľovi sa umožňuje podať odvolanie.

#### Článok 8

### Výberové konanie na nové kapacity

1. Členské štáty v záujme bezpečnosti dodávky zabezpečia možnosť zabezpečenia nových kapacít alebo opatrení na riadenie energetickej účinnosti/riadenie na strane dopytu prostredníctvom výberového konania alebo akéhokoľvek rovnocenného postupu,

pokiaľ ide o transparentnosť a nediskrimináciu, na základe uverejnených kritérií. Tieto postupy sa však môžu začať iba v prípade, ak výrobné kapacity budované na základe postupu na udelenie povolenia alebo opatrenia na riadenie energetickej efektívnosti/riadenia na strane dopytu prijímané na základe takéhoto postupu nie sú dostatočné na zabezpečenie bezpečnosti dodávky.

2. Členské štáty môžu v záujme ochrany životného prostredia a podpory najnovších technológií zabezpečiť možnosť výberového konania na nové kapacity na základe uverejnených kritérií. Takéto výberové konanie sa môže vzťahovať na nové kapacity alebo opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenia na strane dopytu. Výberové konanie sa však môže začať iba v prípade, ak výrobné kapacity budované na základe postupu na udelenie povolenia alebo opatrenia prijatého na základe takéhoto postupu nie sú dostatočné na dosiahnutie týchto cieľov.

3. Podrobnosti výberového konania na prostriedky výroby kapacity a opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenia na strane dopytu sa uverejnia v Úradnom vestníku Európskej únie najmenej šesť mesiacov pred konečným termínom na predloženie ponúk.

Špecifikácie výberového konania sa sprístupnia ktorémukoľvek záujemcovi z radov podnikov usadených na území členského štátu tak, aby mal dostatočný čas na predloženie ponuky.

S cieľom zabezpečiť transparentnosť a nediskrimináciu obsahujú špecifikácie výberového konania podrobný opis špecifikácií zákazky a postupu, ktorým sa majú riadiť všetci uchádzači, a vyčerpávajúci zoznam kritérií, ktorými sa riadi výber uchádzačov a zadanie zákazky vrátane stimulov, ako sú dotácie, ktoré výberové konanie zahŕňa. Tieto špecifikácie sa tiež môžu týkať oblastí uvedených v článku 7 ods. 2

4. Vo výzvach na výberové konanie na potrebné výrobné kapacity sa musia zvažovať aj ponuky na dodávku elektriny s dlhodobými zárukami od existujúcich výrobných jednotiek za podmienky, že sa takto môžu uspokojiť dodatočné požiadavky.

5. Členské štáty určia orgán alebo verejný alebo súkromný subjekt nezávislý od výroby, prenosu, distribúcie a dodávky elektriny, ktorým môže byť aj regulačný orgán uvedený v článku 35 ods. 1, ktorý bude zodpovedný za organizáciu, monitorovanie a kontrolu výberového konania uvedeného v odsekoch 1 až 4 tohto článku. Pokiaľ je prevádzkovateľ prenosovej sústavy plne nezávislý od iných činností, ktoré sa netýkajú prenosovej sústavy v zmysle vlastníctva, môže sa určiť ako subjekt zodpovedný za organizáciu, monitorovanie a kontrolu výberového konania. Tento orgán alebo subjekt prijme všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie dôveryhodnosti informácií obsiahnutých v predložených ponukách.

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16.

## KAPITOLA IV

## PREVÁDZKA PRENOSOVEJ SÚSTAVY

## Článok 9

**Oddelenie prenosových sústav a prevádzkovateľov prenosových sústav**

1. Členské štáty zabezpečia, aby od 3. marca 2012:
  - a) každý podnik, ktorý vlastní prenosovú sústavu, konal ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy;
  - b) tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené:
    - i) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prenosovou sústavou, alebo si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek právo, ani
    - ii) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo nad prenosovou sústavou a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo;
  - c) tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo; a
  - d) tá istá osoba nebola oprávnená byť členom dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, a prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy.
2. Medzi práva uvedené v odseku 1 písm. b) a c) patria najmä:
  - a) právomoc vykonávať hlasovacie práva;
  - b) právomoc vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú; alebo
  - c) vlastníctvo väčšinového podielu.
3. Na účely odseku 1 písm. b) pojem „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ zahŕňa „podnik, ktorý vykonáva ťažobnú a dodávateľskú činnosť“ v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009

o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom<sup>(1)</sup>, a pojmy „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ a „prenosová sústava“ zahŕňajú „prevádzkovateľa prepravnej siete“ a „prepravnú sieť“ v zmysle uvedenej smernice.

4. Členské štáty môžu povoliť výnimky z ustanovení odseku 1 písm. b) a c) do 3. marca 2013 pod podmienkou, že prevádzkovatelia prenosových sústav nie sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku.

5. Povinnosť stanovená v odseku 1 písm. a) sa považuje za splnenú v situácii, keď dva alebo viaceré podniky vlastniace prenosové sústavy vytvorili spoločný podnik, ktorý v súvislosti s príslušnými prenosovými sústavami koná ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Žiadny iný podnik nemôže byť súčasťou spoločného podniku, pokiaľ nebol schválený podľa článku 13 ako nezávislý prevádzkovateľ sústavy alebo nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy na účely kapitoly V.

6. Ak osoba uvedená v odseku 1 písm. b), c) a d) je členský štát alebo iný verejnoprávny subjekt, dva samostatné verejnoprávne subjekty, ktoré vykonávajú na jednej strane kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prenosovou sústavou a na druhej strane kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, sa na účely vykonávania tohto článku nepovažujú za tú istú osobu alebo osoby.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa obchodné citlivé informácie uvedené v článku 16, ktoré má prevádzkovateľ prenosovej sústavy, ktorý bol súčasťou vertikálne integrovaného podniku, ani personál tohto prevádzkovateľa prenosovej sústavy, neposkytli podnikom, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť.

8. Ak k 3. septembru 2009 patrí prenosová sústava vertikálne integrovanému podniku, členský štát môže rozhodnúť o neuplatňovaní odseku 1.

Dotknuté členské štáty v takom prípade:

- a) určia nezávislého prevádzkovateľa sústavy v súlade s článkom 13 alebo
- b) uplatňujú ustanovenia kapitoly V.

9. Ak k 3. septembru 2009 patrí prenosová sústava vertikálne integrovanému podniku a ak sú zavedené opatrenia, ktoré zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy ako ustanovenia kapitoly V, členský štát sa môže rozhodnúť neuplatňovať odsek 1.

10. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa odseku 9 tohto článku predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v článku 10 ods. 4, 5 a 6 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. 714/2009, na základe ktorých Komisia overuje, či zavedené opatrenia jednoznačne zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy ako ustanovenia kapitoly V.

<sup>(1)</sup> Pozri stranu 94 tohto úradného vestníka.

11. Vertikálne integrovanému podniku, ktorý vlastní prenosovú sústavu, sa v žiadnom prípade nemôže zabrániť, aby prijal opatrenia na zabezpečenie súladu s ustanoveniami odseku 1.

12. Podniky, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú v žiadnom prípade získať priamo ani nepriamo kontrolu nad oddeleným prevádzkovateľom prenosovej sústavy z členského štátu, ktorý uplatňuje odsek 1, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.

#### Článok 10

##### Určenie a certifikácia prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prenosovej sústavy predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v odsekoch 4, 5 a 6 tohto článku a článku 3 nariadenia (ES) č. 714/2009.

2. Podniky, ktoré vlastnia prenosovú sústavu a ktoré podľa certifikačného postupu národný regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 9, schvaľujú a za prevádzkovateľov prenosových sústav určujú členské štáty. Určenie prevádzkovateľov prenosových sústav sa oznámi Komisii a uverejní sa v Úradnom vestníku Európskej únie.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav oznámia regulačnému orgánu všetky plánované transakcie, ktoré si môžu vyžadovať prehodnotenie dodržiavania požiadaviek článku 9 zo strany týchto prevádzkovateľov.

4. Regulačné orgány monitorujú trvalé dodržiavanie požiadaviek článku 9 zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav. S cieľom zabezpečiť takéto dodržiavanie začnú certifikačný postup:

- a) po prijatí oznámenia od prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa odseku 3;
- b) z vlastného podnetu, ak majú vedomosť o tom, že plánovaná zmena práv alebo vplyvu nad vlastníckmi prenosových sústav alebo prevádzkovateľmi prenosových sústav môže viesť k porušeniu článku 9, alebo ak majú dôvod domnievať sa, že k takému porušeniu došlo; alebo
- c) na základe odôvodnenej žiadosti Komisie.

5. Regulačné orgány prijímú rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy do štyroch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia od prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo odo dňa doručenia žiadosti Komisie. Po uplynutí tejto doby sa certifikácia považuje za udelenú. Explicitné alebo implicitné rozhodnutie regulačného orgánu nadobudne účinnosť až po ukončení postupu stanoveného v odseku 6.

6. Regulačný orgán Komisii bezodkladne oznámi explicitné alebo implicitné rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy a doručí jej všetky informácie, ktoré sa týkajú tohto rozhodnutia. Komisia koná v súlade s postupom ustanoveným v článku 3 nariadenia (ES) č. 714/2009.

7. Regulačné orgány a Komisia môžu od prevádzkovateľov prenosových sústav a podnikov, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

8. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosc citlivých obchodných informácií.

#### Článok 11

##### Certifikácia v prípade tretích krajín

1. Ak o certifikáciu žiada vlastník prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ prenosovej sústavy kontrolovaný osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, regulačný orgán to oznámi Komisii.

Regulačný orgán tiež bezodkladne informuje Komisiu o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav informujú regulačný orgán o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

3. Regulačný orgán prijme návrh rozhodnutia o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy do štyroch mesiacov od dátumu prijatia oznámenia od prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Certifikáciu zamietne, pokiaľ sa nepreukáže, že:

- a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9 a
- b) certifikáciou sa neohrozí bezpečnosť dodávky energie príslušného členského štátu ani Spoločenstva, pričom túto skutočnosť je potrebné preukázať regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu, ktorý určí daný členský štát. Pri zvažovaní tejto otázky regulačný orgán alebo iný určený príslušný orgán prihliada na:
  - i) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane akejkoľvek dohody uzavretej s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky energie,

- ii) práva a povinnosti členského štátu vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z dohôd, ktoré s ňou uzavrel, pokiaľ sú v súlade s právom Spoločenstva a
  - iii) iné osobitné skutočnosti a okolnosti prípadu a dotknutej tretej krajiny.
4. Regulačný orgán bezodkladne oznámi rozhodnutie Komisii spolu so všetkými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú.
5. Členské štáty ustanovia, aby regulačný orgán a/alebo určený príslušný orgán uvedený v odseku 3 písm. b) pred prijatím rozhodnutia regulačného orgánu o certifikácii požiadal Komisiu o stanovisko k skutočnosti, či:
- a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9 a
  - b) sa certifikáciou neohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva.
6. Komisia preskúma žiadosť uvedenú v odseku 5 bezodkladne po jej doručení. Stanovisko doručí národnému regulačnému orgánu alebo určenému príslušnému orgánu, podľa toho, kto oň požiadal, do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti.

Komisia môže pri vypracúvaní stanoviska požiadať o vyjadrenie agentúru, dotknutý členský štát a zainteresované strany. V prípade takejto žiadosti Komisie sa dvojmesačná lehota predlži o dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

7. Komisia pri posudzovaní, či kontrola osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín ohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, prihliada na:
- a) špecifiká daného prípadu a dotknutej tretej krajiny alebo tretích krajín a
  - b) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k tejto tretej krajine alebo tretím krajinám, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane dohôd uzatvorených s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky.
8. Národný regulačný orgán do dvoch mesiacov po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 6 prijme konečné rozhodnutie o certifikácii. Národný regulačný orgán pri prijímaní svojho konečného rozhodnutia v čo najširšej miere prihliada na stanovisko Komisie. Každý členský štát má vždy právo certifikáciu zamietnuť, ak by sa

jej udelením ohrozila jeho bezpečnosť z hľadiska dodávky energie alebo bezpečnosť dodávok energie iného členského štátu. Ak členský štát na posúdenie odseku 3 písm. b) určil iný príslušný orgán, môže požiadať národný regulačný orgán, aby prijal konečné rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posudkom tohto určeného príslušného orgánu. Konečné rozhodnutie národného regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne. Ak sa konečné rozhodnutie odlišuje od stanoviska Komisie, dotknutý členský štát spolu s týmto rozhodnutím poskytne a zverejní aj odôvodnenie takéhoto rozhodnutia.

9. Žiadne ustanovenie tohto článku nemá vplyv na právo členských štátov vykonávať v súlade s právnym poriadkom Spoločenstva vnútroštátnu zákonnú kontrolu s cieľom chrániť legitímne záujmy v oblasti verejnej bezpečnosti.

10. Komisia môže prijať usmernenia ustanovujúce podrobné pravidlá postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných pravkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2

11. Tento článok sa s výnimkou odseku 3 písm. a) vzťahuje aj na členské štáty, na ktoré sa vzťahuje odchýlka podľa článku 44.

## Článok 12

### Úlohy prevádzkovateľov prenosových sústav

Každý prevádzkovateľ prenosovej sústavy je zodpovedný za:

- a) zabezpečenie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primerané požiadavky na prenos elektriny, prevádzku, udržiavanie a rozvoj bezpečných, spoľahlivých a efektívnych prenosových sústav za hospodárnych podmienok s náležitým ohľadom na životné prostredie;
- b) zabezpečenie primeraných prostriedkov na splnenie povinností služby;
- c) prispievanie k bezpečnosti dodávky prostredníctvom primeranej prenosovej kapacity a spoľahlivosti sústavy;
- d) riadenie tokov elektriny v sústave, berúc do úvahy výmeny s inými prepojenými sústavami. Na tento účel je prevádzkovateľ prenosovej sústavy zodpovedný za zabezpečenie bezpečnej, spoľahlivej a efektívnej elektrizačnej sústavy a v tejto súvislosti za zabezpečenie dostupnosti všetkých podporných služieb vrátane služieb poskytovaných ako reakcia na dopyt, pokiaľ je táto dostupnosť nezávislá od akejkoľvek inej prenosovej sústavy, s ktorou je jeho sústava prepojená;
- e) poskytovanie prevádzkovateľovi akejkoľvek inej sústavy, s ktorou je jeho sústava prepojená, dostatočných informácií na zabezpečenie bezpečnej a účinnej prevádzky, koordinovaného rozvoja a interoperability prepojenej sústavy;



- f) zabezpečenie nediskriminácie užívateľov sústavy alebo skupín užívateľov sústavy, najmä v prospech s ním príbuzných podnikov;
- g) poskytovanie informácií užívateľom sústavy, ktoré potrebujú pre účinný prístup do sústavy; a
- h) výber poplatkov za preťaženie a platieb v rámci kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosovej sústavy v súlade s článkom 13 nariadenia (ES) č. 714/2009, udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie a poskytovanie odôvodneného vysvetlenia v prípade zamietnutia tohto prístupu, čo monitorujú národné regulačné orgány; prevádzkovatelia prenosovej sústavy pri plnení svojich úloh podľa tohto článku v prvom rade napomáhajú integrácii trhu.

### Článok 13

#### Nezávislí prevádzkovatelia sústav

1. Ak k 3. septembra 2009 patrí prenosová sústava vertikálne integrovanému podniku, členské štáty môžu rozhodnúť o neuplatňovaní článku 9 ods. 1 a určiť nezávislého prevádzkovateľa sústavy na návrh vlastníka prenosovej sústavy. Toto určenie podlieha schváleniu zo strany Komisie.

2. Členský štát môže schváliť a určiť nezávislého prevádzkovateľa sústavy iba za týchto podmienok:

- a) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že spĺňa požiadavky uvedené v článku 9 ods. 1 písm. b), c) a d);
- b) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že disponuje finančnými, technickými, materiálnymi a ľudskými zdrojmi požadovanými na vykonávanie svojich úloh vyplývajúcich z ustanovení článku 12;
- c) kandidujúci prevádzkovateľ sa zaviazal, že bude plniť 10-ročný plán rozvoja sústavy, ktorý monitoruje regulačný orgán;
- d) vlastník prenosovej sústavy preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení odseku 5. Na tento účel poskytne všetky návrhy zmluvných dojednaní s kandidujúcim podnikom a akýmkoľvek iným príslušným subjektom; a
- e) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení nariadenia (ES) č. 714/2009 vrátane spolupráce s prevádzkovateľmi prenosových sústav na európskej a regionálnej úrovni.

3. Podniky, ktoré regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 11 a odseku 2 tohto článku, schvaľujú a za nezávislých prevádzkovateľov sústav určujú členské štáty. Uplatňuje sa certifikačný postup uvedený buď v článku 10 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. 714/2009, alebo v článku 11 tejto smernice.

4. Každý nezávislý prevádzkovateľ sústavy je zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie vrátane výberu poplatkov za prístup, poplatkov za preťaženie a platieb v rámci kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav v súlade s článkom 13 nariadenia (ES) č. 714/2009, ako aj za prevádzku, údržbu a rozvoj prenosovej sústavy a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt prostredníctvom investičného plánovania. Pri rozvoji prenosovej sústavy je nezávislý prevádzkovateľ sústavy zodpovedný za plánovanie (vrátane postupu na udelenie povolenia) a výstavbu novej infraštruktúry a jej uvedenie do prevádzky. Na tieto účely koná nezávislý prevádzkovateľ sústavy ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy v súlade s touto kapitolou. Vlastník prenosovej sústavy nesmie byť zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie, ani za investičné plánovanie.

5. Ak bol určený nezávislý prevádzkovateľ sústavy, vlastník prenosovej sústavy:

- a) v plnej miere patrične spolupracuje s nezávislým prevádzkovateľom sústavy a podporuje ho na účely splnenia jeho úloh, v rámci čoho mu hlavne poskytuje všetky príslušné informácie;
- b) financuje investície, o ktorých rozhodol nezávislý prevádzkovateľ sústavy a ktoré schválil regulačný orgán, alebo dáva súhlas s ich financovaním akoukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa sústavy. Príslušné dojednania o financovaní podliehajú schváleniu regulačným orgánom. Regulačný orgán sa pred týmto schválením poradí s vlastníkom prenosovej sústavy a ostatnými zainteresovanými stranami;
- c) zabezpečuje krytie zodpovednosti súvisiacej s aktívami sústavy s výnimkou zodpovednosti súvisiacej s úlohami nezávislého prevádzkovateľa sústavy; a
- d) poskytuje záruky na uľahčenie financovania akéhokoľvek rozšírenia sústavy s výnimkou tých investícií, v ktorých prípade dal podľa písmena b) svoj súhlas na financovanie ktorejkoľvek zainteresovanej strany vrátane nezávislého prevádzkovateľa sústavy.

6. Príslušnému národnému orgánu pre hospodársku súťaž sa v úzkej spolupráci s regulačným orgánom udelia všetky príslušné právomoci na účinné monitorovanie dodržiavania povinností, ktoré vlastníkom prenosovej sústavy vyplývajú z ustanovení odseku 5.

### Článok 14

#### Oddelenie vlastníkov prenosovej sústavy

1. Ak bol vymenovaný nezávislý prevádzkovateľ sústavy, je vlastník prenosovej sústavy, ktorý je súčasťou vertikálne integrovaného podniku, aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s prenosom.

2. S cieľom zabezpečiť nezávislosť vlastníka prenosovej sústavy uvedenej v odseku 1 sa uplatňujú tieto minimálne kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie vlastníka prenosovej sústavy sa nemôžu zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného elektroenergetického podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú výrobu, distribúciu a dodávku elektriny;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie vlastníka prenosovej sústavy brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle, a
- c) vlastník prenosovej sústavy vypracuje program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečí primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa. Výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo subjekt zodpovedný za monitorovanie programu súladu regulačnému orgánu a táto správa sa uverejňuje.

3. Komisia môže prijať usmernenia na zabezpečenie úplného a efektívneho dodržiavania odseku 2 tohto článku zo strany vlastníka prenosovej sústavy. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2.

#### Článok 15

### Dispečing a vyrovnávanie

1. Bez toho, aby bola dotknutá dodávka elektriny na základe zmluvných záväzkov vrátane tých, ktoré vyplývajú zo špecifikácií výberového konania, je prevádzkovateľ prenosovej sústavy, pokiaľ vykonáva takúto činnosť, zodpovedný za dispečing výrobných zariadení vo svojej oblasti a za určovanie využitia spojovacích vedení s inými sústavami.

2. Dispečing výrobných zariadení a využitie spojovacích vedení sa určuje na základe kritérií, ktoré schvália národné regulačné orgány s príslušnou právomocou a ktoré musia byť objektívne, uverejnené a uplatňované nediskriminačným spôsobom, čím sa zabezpečí riadne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou. Kritériá musia vziať do úvahy hospodársku prioritu elektriny z dostupných výrobných zariadení alebo prenosov spojovacími vedeniami a technické obmedzenia sústavy.

3. Členský štát požiada prevádzkovateľov sústavy, aby konali v súlade s článkom 16 smernice 2009/28/ES pri dispečingu výrobných zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie. Od prevádzkovateľa sústavy môže tiež požadovať, aby pri dispečingu výrobných zariadení uprednostnil kombinovanú výrobu tepla a elektriny.

4. Členský štát môže z dôvodu bezpečnosti dodávky nariadiť, aby bola daná prednosť výrobným zariadeniam používajúcim domáce primárne palivové energetické zdroje v rozsahu, ktorý v akomkoľvek kalendárnom roku neprekračuje 15 % celkovej primárnej energie potrebnej na výrobu elektriny spotrebovanej v dotknutom členskom štáte.

5. Regulačné orgány, ak tak stanovili členské štáty, alebo členské štáty požadujú, aby prevádzkovatelia prenosových sústav dodržiavali minimálne normy pre údržbu a rozvoj prenosovej sústavy vrátane kapacity prepojenia.

6. Pokiaľ vykonávajú takúto činnosť, prevádzkovatelia prenosových sústav obstarávajú energiu, ktorú používajú na krytie energetických strát, a rezervnú kapacitu vo svojich sústavách transparentnými, nediskriminačnými a trhovými postupmi.

7. Pravidlá prijaté prevádzkovateľmi prenosových sústav na vyrovnávanie odchýlok v elektrizačnej sústave musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom ich sústav za odchýlky. Podmienky poskytovania takýchto služieb zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 37 ods. 6 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejnia sa.

#### Článok 16

### Zachovávanie dôvernosti informácií prevádzkovateľmi prenosových sústav a vlastníckmi prenosových sústav

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť poskytovať informácie, každý prevádzkovateľ prenosovej sústavy a každý vlastník prenosovej sústavy zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom. Najmä nezverejní žiadne citlivé obchodné informácie ostatných častí podniku, pokiaľ to nie je potrebné na uskutočnenie obchodnej transakcie. S cieľom zabezpečiť úplné dodržiavanie pravidiel o oddelení informácií členské štáty zabezpečia, aby vlastníci prenosovej sústavy a zvyšok podniku nevyužívali spoločné služby ako sú spoločné právne služby, okrem čisto administratívnych funkcií a funkcií informačných technológií (IT).

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom elektriny realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do sústavy.

3. Informácie potrebné na efektívnu hospodársku súťaž a účinné fungovanie trhu sa zverejnia. Touto povinnosťou nie je dotknuté zachovávanie dôvernosti citlivých obchodných informácií.

## KAPITOLA V

### NEZÁVISLÝ PREVÁDZKOVATEĽ PRENOSOVEJ SÚSTAVY

#### Článok 17

#### Aktíva, zariadenie, personál a identita

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav musia byť vybavení všetkými ľudskými, technickými, materiálnymi a finančnými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností vyplývajúcich z tejto smernice a na prenos elektriny, konkrétne:

- a) prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí vlastniť aktíva potrebné na prenos elektriny vrátane prenosovej sústavy;
- b) prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí zamestnávať personál potrebný na prenos elektriny vrátane plnenia všetkých úloh spojených s fungovaním podniku;
- c) prenájom personálu a poskytovanie služieb iným častiam vertikálne integrovaného podniku alebo prenájom personálu a prijímanie služieb od nich sa zakazuje. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy však môže poskytovať služby vertikálne integrovanému podniku, pokiaľ:
  - i) poskytovanie týchto služieb nediskriminuje medzi užívateľmi sústavy, je dostupné všetkým užívateľom sústavy za rovnakých podmienok a neobmedzuje ani nenaruša hospodársku súťaž v oblasti výroby alebo dodávky, a ani jej nebráni a
  - ii) regulačný orgán schválil podmienky poskytovania týchto služieb;
- d) bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí mať zo strany vertikálne integrovaného podniku včas prístupné príslušné finančné zdroje na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív na základe príslušnej žiadosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

2. Okrem činností uvedených v článku 12 prenos elektriny zahŕňa prinajmenšom tieto činnosti:

- a) zastupovanie prevádzkovateľa prenosovej sústavy a styk s tretími stranami a regulačnými orgánmi;
  - b) zastupovanie prevádzkovateľa prenosovej sústavy v rámci Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“);
  - c) udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie na nediskriminačnom základe medzi užívateľmi sústavy alebo skupinami užívateľov sústavy;
  - d) výber všetkých poplatkov, ktoré sa týkajú prenosovej sústavy vrátane poplatkov za prístup a vyrovnávacích poplatkov za podporné služby, ako napríklad nákup služieb (náklady na vyrovnávanie, energia na krytie strát);
  - e) prevádzka, údržba a rozvoj bezpečnej, efektívnej a hospodárnej prenosovej sústavy;
  - f) investičné plánovanie zabezpečujúce dlhodobú schopnosť sústavy uspokojovať primeraný dopyt a zaručujúce bezpečnosť dodávky;
  - g) zakladanie vhodných spoločných podnikov, a to aj s jedným alebo viacerými prevádzkovateľmi prenosových sústav, s burzami elektriny a s ďalšími príslušnými aktérmi s cieľom vytvoriť regionálne trhy alebo uľahčiť proces liberalizácie; a
  - h) všetky služby, ktoré súvisia s fungovaním podniku vrátane právnych služieb, účtovníctva a služieb IT.
3. Prevádzkovatelia prenosových sústav majú právnu formu v súlade s článkom 1 smernice Rady 68/151/EHS<sup>(1)</sup>.
4. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy dbá na to, aby nedošlo k zámene, pokiaľ ide o jeho podnikovú identitu, komunikáciu, označovanie a priestory, v súvislosti so samostatnou identitou vertikálne integrovaného podniku alebo akejkolvek jeho časti.
5. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy s nijakou časťou vertikálne integrovaného podniku spoločne nevyužíva systémy ani zariadenia IT, fyzické priestory ani systémy na ochranu pred neoprávneným vstupom, ani tých istých poradcov či externých dodávateľov systémov alebo zariadení IT, ani systémov na ochranu pred neoprávneným vstupom.
6. Účtovníctvo prevádzkovateľov prenosových sústav overujú iní audítori než tí, ktorí overujú účtovníctvo vertikálne integrovaného podniku alebo jeho časti.

<sup>(1)</sup> Prvá smernica Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého Spoločenstva (Ú. v. ES L 65, 14.3.1968, s. 8).

## Článok 18

**Nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy**

1. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prenosovej sústavy má:

- a) účinné rozhodovacie práva nezávislé od vertikálne integrovaného podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj prenosovej sústavy, a
- b) oprávnenie na získavanie peňazí na kapitálovom trhu najmä prostredníctvom pôžičiek a zvyšovaním základného imania.

2. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy vždy koná tak, aby zabezpečil, že má dostatočné zdroje, ktoré potrebuje na správne a efektívne vykonávanie prenosu a rozvoj a údržbu efektívnej, bezpečnej a hospodárnej prenosovej sústavy.

3. Dcérske spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú vlastniť žiadny priamy ani nepriamy podiel v prevádzkovateľovi prenosovej sústavy. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nesmie vlastniť priamy ani nepriamy podiel v žiadnej dcérskej spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, ani nesmie prijímať dividendy ani žiadny finančný výnos z tejto dcérskej spoločnosti.

4. Celková riadiaca štruktúra a podnikové stanovy prevádzkovateľa prenosovej sústavy musia zabezpečovať skutočnú nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy v súlade s touto kapitolou. Vertikálne integrovaný podnik neurčuje priamo ani nepriamo konkurenčné správanie prevádzkovateľa prenosovej sústavy, pokiaľ ide o každodennú činnosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy a riadenie siete alebo činnosti potrebné na prípravu 10-ročného plánu rozvoja sústavy, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

5. Prevádzkovatelia prenosových sústav pri plnení svojich úloh podľa článku 12 a článku 17 ods. 2 tejto smernice a v súlade s článkami 14, 15, a 16 nariadenia (ES) č. 714/2009 nediskriminujú rôzne osoby ani subjekty a neobmedzujú hospodársku súťaž pri výrobe alebo dodávke, ani ju nenarúšajú a nebránia jej.

6. Vo všetkých obchodných a finančných vzťahoch medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy vrátane pôžičiek od prevádzkovateľa prenosovej sústavy pre vertikálne integrovaný podnik sa dodržiavajú trhové podmienky. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy vedie podrobné záznamy o týchto obchodných a finančných vzťahoch a na požiadanie ich sprístupňuje regulačnému orgánu.

7. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy predkladá regulačnému orgánu na schválenie všetky obchodné a finančné dohody s vertikálne integrovaným podnikom.

8. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy informuje regulačný orgán o finančných zdrojoch uvedených v článku 17 ods. 1 písm. d), ktoré má k dispozícii na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív.

9. Vertikálne integrovaný podnik sa zdrží každého konania, ktoré by mohlo brániť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo ho poškodzovať pri plnení jeho povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly a nebude od prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyžadovať, aby na plnenie týchto povinností získal povolenie od vertikálne integrovaného podniku.

10. Dotknutý členský štát schvaľuje a za prevádzkovateľa prenosovej sústavy určuje podnik, ktorý regulačný orgán certifikoval ako podnik, ktorý spĺňa požiadavky tejto kapitoly. Uplatňuje sa certifikačný postup uvedený buď v článku 10 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. 714/2009, alebo v článku 11 tejto smernice.

## Článok 19

**Nezávislosť personálu a vedenia prevádzkovateľa prenosovej sústavy**

1. Rozhodnutia o vymenovaní a opätovnom vymenovaní, pracovných podmienkach vrátane odmeňovania a ukončení funkčného obdobia osôb, ktoré sú zodpovedné za riadenie, a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy prijíma dozorný orgán prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ktorý sa vymenúva v súlade s článkom 20.

2. Identita osôb, ktoré dozorný orgán navrhuje na vymenovanie alebo opätovné vymenovanie za osoby zodpovedné za vrcholné riadenie a/alebo za členov správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, podmienky, ktoré sa týkajú funkčného obdobia týchto osôb, jeho dĺžky a ukončenia, ako aj odôvodnenie každého návrhu rozhodnutia o ukončení tohto funkčného obdobia, sa oznamujú regulačnému orgánu. Podmienky a rozhodnutia uvedené v odseku 1 sa stávajú záväznými, len ak regulačný orgán nevzniesol námietky do troch týždňov po oznámení.

Regulačný orgán môže vzniesť námietky voči rozhodnutiam uvedeným v odseku 1:

- a) ak sa objavia pochybnosti o profesionálnej nezávislosti osoby, ktorá je navrhnutá na vymenovanie za osobu zodpovednú za riadenie a/alebo za člena správneho orgánu alebo
- b) v prípade predčasného ukončenia funkčného obdobia, ak existujú pochybnosti v súvislosti s dôvodmi tohto predčasného ukončenia.

3. Vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku ani k akejkoľvek z jeho častí alebo jeho majoritným akcionárom okrem prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmie priamo ani nepriamo existovať žiadna profesionálna pozícia, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah počas troch rokov pred vymenovaním osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správneho orgánu prevádzkovateľa prenosovej sústavy, na ktorých sa vzťahuje tento odsek.

4. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmú mať priamo či nepriamo vo vzťahu k akejkoľvek inej časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho akcionárom, ktorí získali kontrolu, žiadnu inú profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah.

5. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmú mať priamo ani nepriamo žiadny podiel v žiadnej časti vertikálne integrovaného podniku okrem prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ani od nej nesmú priamo či nepriamo prijímať žiadne finančné výhody. Ich odmeňovanie nesmie závisieť od činností či výsledkov vertikálne integrovaného podniku, ale len od činností alebo výsledkov prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

6. Účinné práva na odvolanie sa na regulačný orgán sa zaručujú v prípade každej sťažnosti, ktorú vznesú osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy proti predčasnému ukončeniu ich funkčného obdobia.

7. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmú mať vo vzťahu k akejkoľvek časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho akcionárom, ktorí získali kontrolu, okrem prevádzkovateľa prenosovej sústavy, počas najmenej štyroch rokov od ukončenia svojho funkčného obdobia v prevádzkovateľovi prenosovej sústavy žiadnu profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem ani obchodný vzťah.

8. Odsek 3 sa uplatňuje na väčšinu osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3, nesmú vo vertikálne integrovanom podniku vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú významnú činnosť počas najmenej šiestich mesiacov pred svojim vymenovaním.

Prvý pododsek tohto odseku a odseky 4 až 7 sa uplatňujú na všetky osoby vo výkonnom vedení a všetky osoby, ktorým sú tieto osoby priamo nadriadené vo veciach týkajúcich sa prevádzky, údržby a rozvoja sústavy.

#### Článok 20

##### Dozorný orgán

1. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí mať dozorný orgán, ktorý je poverený prijímaním rozhodnutí, ktoré môžu významne ovplyvniť hodnotu aktív spoločníkov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, najmä rozhodnutí, ktoré sa týkajú schválenia ročných a dlhodobějších finančných plánov, úrovne zadĺženia prevádzkovateľa prenosovej sústavy a výšky dividend vyplácaných spoločníkom. Medzi rozhodnutia, ktoré patria do pôsobnosti dozorného orgánu, nepatria rozhodnutia, ktoré sa týkajú

každodennej činnosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy a riadenia sústavy ani činností potrebných na prípravu 10-ročného plánu rozvoja sústavy, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

2. Dozorný orgán tvoria členovia zastupujúci vertikálne integrovaný podnik, členovia zastupujúci akcionárov tretích strán a v prípade, že to ustanovujú príslušné právne predpisy členského štátu, členovia zastupujúci iné zainteresované strany, ako sú napríklad zamestnanci prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

3. Článok 19 ods. 2 prvý pododsek a článok 19 ods. 3 až 7 sa vzťahujú minimálne na polovicu členov dozorného orgánu zníženú o jedného člena.

Článok 19 ods. 2 druhý pododsek písm. b) sa vzťahuje na všetkých členov dozorného orgánu.

#### Článok 21

##### Program súladu a subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu

1. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia prenosových sústav vypracovali a plnili program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie plnenia tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa. Program podlieha schváleniu regulačným orgánom. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci národného regulátora, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu nezávisle monitoruje plnenie programu.

2. Dozorný orgán vymenúva subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu, pričom tento postup podlieha schváleniu regulačným orgánom. Regulačný orgán môže schválenie subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu odmietnuť len pre nedostatočnú nezávislosť alebo nedostatočné odborné schopnosti. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu môže byť fyzická alebo právnická osoba. Na subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa vzťahuje článok 19 ods. 2 až 8.

3. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu zodpovedá za:

- a) monitorovanie plnenia programu súladu;
- b) vypracovanie výročnej správy, v ktorej uvedie opatrenia prijaté na plnenie programu súladu, a za jej predloženie regulačnému orgánu;
- c) podávanie správ dozornému orgánu a vydávanie odporúčaní týkajúcich sa programu súladu a jeho plnenia;
- d) podávanie správ regulačnému orgánu o každom závažnom porušení týkajúcom sa plnenia programu súladu; a
- e) podávanie správ regulačnému orgánu o každom obchodnom a finančnom vzťahu medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

4. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu predkladá regulačnému orgánu návrhy rozhodnutí o investičnom pláne alebo jednotlivých investíciách do sústavy. Predkladá ich najneskôr vo chvíli, keď riadiaci a/alebo príslušný správny orgán prevádzkovateľa prenosovej sústavy predkladajú tieto návrhy dozornému orgánu.

5. Ak vertikálne integrovaný podnik na valnom zhromaždení alebo prostredníctvom hlasovania členov dozorného orgánu, ktorých vymenoval, zabránil prijatiu rozhodnutia, čím sa zabránilo investícii, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja sústavy mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, alebo sa dosiahol jej odklad, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu o tom informuje regulačný orgán, ktorý potom koná v súlade s článkom 22.

6. Podmienky, ktoré sa týkajú mandátu alebo podmienok zamestnávania subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu vrátane doby trvania jeho mandátu, podliehajú schváleniu regulačným orgánom. Tieto podmienky zabezpečujú nezávislosť subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu a poskytujú mu všetky potrebné zdroje na vykonávanie jeho povinností. Počas svojho mandátu nesmie subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu priamo či nepriamo zastávať žiadnu inú pracovnú pozíciu, mať zodpovednosť alebo záujem vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku alebo jeho akejkolvek časti alebo k jeho majoritným vlastníkom podielov.

7. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu podáva regulačnému orgánu pravidelné ústne alebo písomné správy a má právo podávať pravidelné ústne alebo písomné správy dozornému orgánu prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

8. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa môže zúčastňovať všetkých zasadnutí riadiacích alebo správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, zasadnutí dozorného orgánu a valných zhromaždení. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa zúčastňuje všetkých zasadnutí, na ktorých sa rokuje o týchto záležitostiach:

- a) podmienky prístupu do sústavy uvedené v nariadení (ES) č. 714/2009, najmä pokiaľ ide o tarify, služby týkajúce sa prístupu tretích strán, pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia, transparentnosť, vyrovňovanie a sekundárne trhy;
- b) projekty vykonané na účely prevádzky, údržby a rozvoja prenosovej sústavy vrátane investícií na prepojenie a pripojenie;
- c) nákup alebo predaj energie potrebnej na prevádzku prenosovej sústavy.

9. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu monitoruje dodržiavanie ustanovení článku 16 zo strany prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

10. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup ku všetkým príslušným údajom, do všetkých kancelárií prevádzkovateľa prenosovej sústavy a ku všetkým informáciám potrebným na plnenie svojej úlohy.

11. Dozorný orgán môže po predchádzajúcom schválení regulačným orgánom odvolať subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu. Na žiadosť regulačného orgánu odvolá subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu z dôvodu nedostatočnej nezávislosti alebo odborných schopností.

12. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup do kancelárií prevádzkovateľa prenosovej sústavy bez predchádzajúceho oznámenia.

## Článok 22

### Rozvoj sústavy a právomoci na prijímanie investičných rozhodnutí

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav každoročne predkladajú regulačnému orgánu 10-ročný plán rozvoja sústavy založený na súčasnej a plánovanej ponuke a dopyte, po tom, čo konzultovali so všetkými zainteresovanými stranami. Plán rozvoja sústavy obsahuje účinné opatrenia na zaručenie primeranosti sústavy a bezpečnosti dodávky.

2. Tento 10-ročný plán rozvoja sústavy predovšetkým:

- a) uvádza pre účastníkov trhu hlavné prenosové infraštruktúry, ktoré je potrebné vybudovať alebo zmodernizovať v nasledujúcich desiatich rokoch;
- b) uvádza všetky investície, ktoré už boli schválené, a nové investície, ktoré sa budú musieť zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch; a
- c) ustanovuje časový rámec všetkých investičných projektov.

3. Pri príprave 10-ročného plánu rozvoja sústavy prevádzkovateľ prenosovej sústavy vypracuje primerané odhady vývoja výroby, dodávky, spotreby a výmen s inými krajinami, pričom zohľadní investičné plány pre regionálne sústavy a sústavy pre celé Spoločenstvo.

4. Regulačný orgán otvorene a transparentne konzultuje 10-ročný plán rozvoja sústavy so všetkými súčasnými alebo potenciálnymi užívateľmi sústavy. Od osôb alebo podnikov, ktoré tvrdia, že sú potenciálni užívatelia sústavy, sa môže vyžadovať, aby toto tvrdenie zdôvodnili. Regulačný orgán uverejní výsledky konzultačného postupu, najmä možné investičné potreby.

5. Regulačný orgán preskúma, či sa 10-ročný plán rozvoja sústavy vzťahuje na všetky investičné potreby, ktoré sa označili počas konzultačného postupu, a či je v súlade s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo (plán rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo) uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. 714/2009. V prípade akýchkoľvek pochybností o jeho súlade s plánom rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo regulačný orgán konzultuje s agentúrou. Regulačný orgán môže vyžadovať od prevádzkovateľa prenosovej sústavy, aby svoj 10-ročný plán rozvoja sústavy zmenil.

6. Regulačný orgán monitoruje a hodnotí vykonávanie 10-ročného plánu rozvoja sústavy.

7. Tam, kde prevádzkovateľ prenosovej sústavy nezrealizuje z iných dôvodov ako z nadradených dôvodov, ktoré sa vymykajú jeho kontrole, investíciu, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja sústavy mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, členské štáty s cieľom zabezpečiť realizáciu danej investície zabezpečia, aby v prípade, že táto investícia je na základe najnovšieho 10-ročného plánu rozvoja sústavy stále relevantná, mal regulačný orgán povinnosť prijať aspoň jedno z týchto opatrení:

- a) vyžadovať od prevádzkovateľa prenosovej sústavy, aby zrealizoval danú investíciu,
- b) zorganizovať v súvislosti s danou investíciou výberové konanie otvorené pre všetkých investorov, alebo
- c) uložiť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy povinnosť akceptovať zvýšenie základného imania na financovanie potrebných investícií a umožniť nezávislým investorom, aby mali podiel na imaní.

Ak regulačný orgán využil svoje oprávnenie podľa písmena b) prvého pododseku, môže od prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyžadovať, aby súhlasil s jedným alebo viacerými z týchto opatrení:

- a) financovanie akoukoľvek treťou stranou;
- b) výstavba akoukoľvek treťou stranou;
- c) vybudovanie príslušných nových aktív;
- d) prevádzkovanie príslušných nových aktív.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy poskytne investorom všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pripojí nové aktíva do prenosovej sústavy a celkovo vyvinie najlepšie úsilie s cieľom uľahčiť realizáciu investičného projektu.

Príslušné finančné dojednania podliehajú schváleniu regulačným orgánom.

8. Tam, kde regulačný orgán využil svoje oprávnenie podľa odseku 7 prvého pododseku, na náklady na dané investície sa vzťahujú príslušné predpisy o tarifách.

#### Článok 23

#### **Rozhodovacie právomoci týkajúce sa pripojenia nových elektrární do prenosovej sústavy**

1. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí vypracovať a uverejniť transparentné a účinné postupy na nediskriminačné pripojenie nových elektrární do prenosovej sústavy. Tieto postupy podliehajú schváleniu národnými regulačnými orgánmi.

2. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nie je oprávnený odmietnuť pripojenie novej elektrárne z dôvodu možných obmedzení dostupných kapacít sústavy v budúcnosti, ako napríklad preťaženie vo vzdialených častiach prenosovej sústavy. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy poskytne potrebné informácie.

3. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nie je oprávnený odmietnuť nový bod pripojenia z dôvodu, že tým vzniknú dodatočné náklady spojené s potrebným zvýšením kapacity prvkov sústavy, ktoré sú v blízkosti k bodu pripojenia.

#### KAPITOLA VI

#### **PREVÁDZKA DISTRIBUČNEJ SÚSTAVY**

#### Článok 24

#### **Určenie prevádzkovateľov distribučných sústav**

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby podniky, ktoré vlastnia alebo sú zodpovedné za distribučné sústavy, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov distribučných sústav na obdobie určené členskými štátmi vzhľadom na zväzovanie účinnosti a hospodárskej rovnováhy. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia distribučných sústav konali v súlade s článkami 25, 26 a 27.

#### Článok 25

#### **Úlohy prevádzkovateľov distribučných sústav**

1. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy zodpovedá za zabezpečenie toho, že sústava dlhodobo vyhovuje odôvodneným požiadavkám na distribúciu elektriny, za prevádzku, údržbu a v závislosti od ekonomických podmienok za rozvoj bezpečnej, spoľahlivej a účinnej distribučnej sústavy elektriny vo svojej oblasti s náležitým ohľadom na životné prostredie a energetickú účinnosť.

2. V žiadnom prípade nesmie diskriminovať užívateľov sústavy alebo skupiny užívateľov sústavy, najmä nie v prospech svojich príbuzných podnikov.

3. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytuje užívateľom sústavy informácie, ktoré potrebujú na účinný prístup do sústavy a jej užívanie.

4. Členský štát môže pri dispečingu výrobných zariadení od prevádzkovateľa distribučnej sústavy požadovať, aby dával prednosť výrobným zariadeniam využívajúcim obnoviteľné zdroje energie alebo odpad alebo vyrábajúcim kombinované teplo a elektrinu.

5. Každý prevádzkovateľ distribučnej sústavy, pokiaľ vykonáva takúto činnosť, zabezpečuje energiu na pokrývanie energetických strát a rezervné kapacity v sústave transparentnými, nediskriminačnými a trhovými postupmi. Touto požiadavkou nie sú dotknuté práva na používanie elektriny získanej na základe zmlúv uzatvorených pred 1. januárom 2002.

6. Pokiaľ je prevádzkovateľ distribučnej sústavy zodpovedný za vyrovnávanie distribučnej sústavy, pravidiel, ktoré prijíma na tento účel, vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom ich sústav za odchýlku musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi distribučných sústav vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú v súlade s článkom 37 ods. 6 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejňujú sa.

7. Pri plánovaní rozvoja distribučnej sústavy prevádzkovateľ distribučnej sústavy zvažuje opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenie na strane dopytu a/alebo distribuovanú výrobu, ktoré by mohli nahradiť potrebu modernizácie alebo nahradenia elektrárenských kapacít.

#### Článok 26

##### Oddelenie prevádzkovateľov distribučných sústav

1. Keď je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Týmto pravidlami nevzniká povinnosť oddeliť vlastníctvo aktív prevádzkovateľa distribučnej sústavy od vertikálne integrovaného podniku.

2. Ak je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je okrem požiadaviek uvedených v odseku 1 nezávislý i z hľadiska svojej organizácie a rozhodovania od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Aby sa to mohlo dosiahnuť, uplatňujú sa minimálne tieto kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa distribučnej sústavy sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného elektroenergetického podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodenné fungovanie výroby, prenosu a dodávky elektriny;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa distribučnej sústavy brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že sú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ distribučnej sústavy musí mať účinné rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného elektroenergetického podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj sústavy. Na účely plnenia týchto úloh musí prevádzkovateľ distribučnej sústavy disponovať potrebnými zdrojmi vrátane ľudských, technických, materiálnych a finančných zdrojov. Toto by nemalo brániť

existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať nad hospodárením a riadením, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanej nepriamo v súlade s článkom 37 ods. 6 Materskej spoločnosti toto konkrétne umožňuje schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa distribučnej sústavy a stanovovať celkové limity pre úroveň zadĺženia dcérskej spoločnosti. Materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie distribučných vedení, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu alebo ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja; a

- d) prevádzkovateľ distribučnej sústavy musí vypracovať program súladu, v ktorom sa uvedú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečí primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa. Výročnú správu, v ktorej sa uvedú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo subjekt zodpovedný za monitorovanie programu súladu, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej sústavy, regulačnému orgánu uvedenému v článku 35 ods. 1 a táto správa sa uverejňuje. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej sústavy je úplne nezávislý a má prístup ku všetkým informáciám prevádzkovateľa distribučnej sústavy a prepojených podnikov potrebným na splnenie svojej úlohy.

3. Ak je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty zabezpečia, aby sa činnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy monitorovali regulačnými alebo inými príslušnými subjektmi, aby nemohol svoju vertikálnu integráciu využiť na narušenie hospodárskej súťaže. Vertikálne integrovaní prevádzkovatelia distribučných sústav musia pri svojej komunikácii a označovaní dbať najmä na to, aby nedošlo k zámene v súvislosti so samostatnou identitou dodávateľskej pobočky vertikálne integrovaného podniku.

4. Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 1, 2 a 3 na integrované elektroenergetické podniky, ktoré poskytujú služby menej než 100 000 pripojeným odberateľom alebo obsluhujú malé izolované sústavy.

#### Článok 27

##### Povinnosť zachovania dôvernosti informácií prevádzkovateľmi distribučných sústav

Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť zverejňovať informácie, prevádzkovateľ distribučnej sústavy zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej obchodnej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom.



## Článok 28

**Uzavreté distribučné sústavy**

1. Členské štáty môžu stanoviť, že národné regulačné alebo iné príslušné orgány budú klasifikovať sústavu na distribúciu elektriny v rámci geograficky vymedzeného priemyselného, obchodného alebo zdieľaného miesta služby, ktorou sa bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, nezasobujú odberatelia elektriny v domácnosti, ako uzavretú distribučnú sústavu, ak:

- a) sú prevádzkové alebo výrobné postupy užívateľov tejto sústavy z osobitných technických alebo bezpečnostných dôvodov integrované alebo
- b) táto sústava distribuuje elektrinu primárne vlastníčkovi alebo prevádzkovateľovi sústavy alebo jeho príbuzným podnikom.

2. Členské štáty môžu stanoviť, aby národné regulačné orgány vyňali prevádzkovateľa uzavretej distribučnej sústavy z:

- a) požiadaviek podľa článku 25 ods. 5 týkajúcich sa zabezpečovania využívanej energie na pokrývanie energetických strát a rezervné kapacity vo vlastnej sústave v súlade s transparentnými, nediskriminačnými a trhovými postupmi;
- b) požiadavky podľa článku 32 ods. 1, aby tarify alebo metódy ich výpočtu boli pred nadobudnutím ich účinnosti schválené v súlade s článkom 37.

3. Ak sa udelí výnimka podľa odseku 2, uplatniteľné tarify alebo metódy ich výpočtu sa prehodnotia a schvália v súlade s článkom 37 na žiadosť užívateľa uzavretej distribučnej sústavy.

4. Príležitostné využívanie distribučnej sústavy malým počtom domácností, ktorých členovia sú v zamestnaneckom alebo inom vzťahu k vlastníčkovi distribučnej sústavy a ktoré sa nachádzajú v oblasti, ktorú zásobuje uzavretá distribučná sústava, nevyklučuje poskytnutie výnimiek podľa odseku 2.

## Článok 29

**Kombinovaný prevádzkovateľ**

Článok 26 ods. 1 nebráni činnosti prevádzkovateľa kombinovanej prenosovej a distribučnej sústavy za predpokladu, že tento prevádzkovateľ dodržiava ustanovenia článku 9 ods. 1 alebo článkov 13 a 14 alebo kapitoly V alebo sa naň vzťahuje článok 44 ods. 2.

## KAPITOLA VII

**ODDELENIE A TRANSPARENTNOSŤ ÚČTOVNÍCTVA**

## Článok 30

**Právo prístupu k účtovníctvu**

1. Členské štáty alebo ktorýkoľvek príslušný orgán, ktorý členské štáty určia, vrátane regulačných orgánov uvedených

v článku 35, majú do tej miery, do akej je to potrebné na vykonávanie ich činnosti, právo na prístup k účtovníctvu elektroenergetických podnikov podľa článku 31.

2. Členské štáty a ktorýkoľvek určený príslušný orgán vrátane regulačných orgánov zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií. Členské štáty môžu stanoviť zverejňovanie takýchto informácií, pokiaľ je to potrebné na vykonávanie činností príslušných orgánov.

## Článok 31

**Oddelenie účtovníctva**

1. Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby bolo účtovníctvo elektroenergetických podnikov vedené v súlade s odsekmi 2 a 3.

2. Elektroenergetické podniky bez ohľadu na svoje vlastnícke vzťahy alebo právnu formu vypracúvajú, predkladajú na audit a uverejňujú svoje ročné účtovné závierky v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré sa týkajú ročnej účtovnej závierky spoločností s ručením obmedzeným, prijatými podľa štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností (\*), vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (<sup>1</sup>) zmluvy.

Podniky, ktoré nemajú zákonnú povinnosť uverejňovať svoje účtovné závierky, uchovávajú v sídle spoločnosti kópiu, ktorá je určená pre verejnosť.

3. Elektroenergetické podniky vedú vo svojom vnútornom účtovníctve oddelené účtovníctvo pre každú zo svojich prenosových a distribučných činností tak, ako by to museli robiť v prípade, keby každú zo spomínaných činností vykonával samostatný podnik, s cieľom zabrániť diskriminácii, krížovým dotáciám a narušaniu hospodárskej súťaže. Vedú účtovníctvo, ktoré možno konsolidovať, aj pre iné činnosti v oblasti elektroenergetiky netýkajúce sa prenosu a distribúcie. Do 1. júla 2007 vedú oddelené účtovníctvo pre dodávky oprávneným odberateľom a dodávky neoprávneným odberateľom. V účtovníctve sa uvádzajú výnosy z vlastníctva prenosovej alebo distribučnej sústavy. Pokiaľ je to vhodné, vedú konsolidované účtovníctvo pre iné činnosti mimo oblasti elektroenergetiky. Vnútorné účtovné výkazy zahŕňajú súvahu a výkaz ziskov a strát pre každú činnosť.

4. Auditom uvedeným v odseku 2 sa overuje najmä to, či sa dodržiava povinnosť zabráňovať diskriminácii a krížovým dotáciám, ako je uvedené v odseku 3.

(\* ) Ú. v. ES L 222, 14.8.1978, s. 11.

(<sup>1</sup>) Názov smernice 78/660/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

## KAPITOLA VIII

## ORGANIZÁCIA PRÍSTUPU DO SÚSTAVY

## Článok 32

## Prístup tretích strán

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do prenosových a distribučných sústav na základe uverejnených taríf platných pre všetkých oprávnených odberateľov a uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie medzi užívateľmi sústavy. Členské štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 37, a aby tieto tarify a metodiky – ak sú schváľované iba metodiky – boli pre nadobudnutím účinnosti uverejnené.

2. Prevádzkovateľ prenosovej alebo distribučnej sústavy môže odmietnuť prístup, ak chýba potrebná kapacita. Pre takéto odmietnutia sa musia uviesť náležité opodstatnené dôvody, najmä so zreteľom na článok 3 a založené na objektívnych a technicky a ekonomicky odôvodnených kritériách. Regulačné orgány, ak tak stanovia členské štáty, alebo členské štáty, zabezpečia, aby sa tieto kritériá dôsledne uplatňovali a aby užívateľ sústavy, ktorému bol odmietnutý prístup, mohol využiť postup na urovanie sporu. V prípade odmietnutia prístupu regulačné orgány tiež zabezpečia, pokiaľ je to vhodné, aby prevádzkovateľ prenosovej alebo distribučnej sústavy poskytol príslušné informácie o opatreniach, ktoré budú potrebné pre posilnenie sústavy. Strane, ktorá o takéto informácie požiada, môže byť vyúčtovaný primeraný poplatok odrážajúci náklady na poskytnutie takýchto informácií.

## Článok 33

## Otváranie trhu a reciprocita

1. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnení odberatelia boli:
  - a) do 1. júla 2004 oprávnenými odberateľmi určenými v článku 19 ods. 1 až 3 smernice 96/92/ES. Členské štáty uverejnia do 31. januára každého roka kritériá pre definovanie takýchto oprávnených odberateľov;
  - b) od 1. júla 2004 všetci odberatelia elektriny okrem domácnosti;
  - c) od 1. júla 2007 všetci odberatelia.
2. S cieľom zabrániť odchýlke pri otváraní trhov s elektrinou:
  - a) zmluvy na dodávky elektriny s oprávneným odberateľom v systave iného členského štátu nie sú zakázané, ak sa odberateľ považuje za oprávneného v oboch príslušných sústavách; a

- b) v prípadoch, keď sa transakcie opísané v písmene a) odmietnu preto, že odberateľ je oprávneným iba v jednej z týchto dvoch sústav, môže Komisia, berúc do úvahy situáciu na trhu a spoločný záujem, nariadiť odmietajúcej strane vykonať požadovanú dodávku na žiadosť členského štátu, kde sa oprávnený odberateľ nachádza.

## Článok 34

## Priame vedenia

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia, aby:
  - a) všetci výrobcovia elektriny a dodávateľské elektroenergetické podniky usadené na ich území zásobovali ich vlastné zariadenia, dcérske spoločnosti a oprávnených odberateľov prostredníctvom priameho vedenia; a
  - b) každý oprávnený odberateľ na ich území bol zásobovaný prostredníctvom priameho vedenia výrobcom a dodávateľskými podnikmi.
2. Členské štáty stanovujú kritériá pre udeľovanie povolení na výstavbu priamych vedení na svojom území. Tieto kritériá musia byť objektívne a nediskriminačné.
3. Možnosť zásobovania elektrinou prostredníctvom priameho vedenia podľa odseku 1 tohto článku neovplyvňuje možnosť uzatvárania zmlúv na dodávku elektriny podľa článku 32.
4. Členské štáty môžu vydať povolenie na výstavbu priameho vedenia za predpokladu odmietnutia prístupu do sústavy podľa potreby na základe článku 32, alebo začatia konania na urovanie sporu podľa článku 37.
5. Členské štáty môžu odmietnuť udeliť povolenie na priame vedenie, ak by udelenie takéhoto povolenia porušilo článok 3. Takéto odmietnutie musí byť náležité odôvodnené.

## KAPITOLA IX

## NÁRODNÉ REGULAČNÉ ORGÁNY

## Článok 35

## Určenie a nezávislosť regulačných orgánov

1. Každý členský štát určí na vnútroštátnej úrovni jeden národný regulačný orgán.
2. Odsekom 1 tohto článku nie je dotknuté určovanie iných regulačných orgánov na regionálnej úrovni v niektorých členských štátoch za predpokladu, že v súlade s článkom 14 ods. 1 nariadenia (ES) č. 713/2009 existuje jeden vysoký predstaviteľ na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.

3. Odchylné od odseku 1 tohto článku môže členský štát určiť regulačné orgány pre malé sústavy v geograficky samostatných regiónoch, ktoré mali v roku 2008 nižšiu spotrebu ako 3 % celkovej spotreby členského štátu, ktorého sú súčasťou. Touto výnimkou nie je dotknuté vymenovanie jedného vysokého predstaviteľa v súlade s článkom 14 ods. 1 nariadenia (ES) č. 713/2009 na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.

4. Členské štáty zaručia nezávislosť regulačného orgánu a zabezpečia, aby vykonával svoje právomoci nestranným a transparentným spôsobom. Členské štáty na tento účel zabezpečia, aby bol regulačný orgán pri vykonávaní regulačných úloh, ktoré mu boli uložené na základe tejto smernice a súvisiacich právnych predpisov:

- a) právne oddelený a funkčne nezávislý od každého iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu;
- b) aby jeho personál a osoby zodpovedné za jeho riadenie:
  - i) konali nezávisle od akýchkoľvek trhových záujmov a
  - ii) pri plnení regulačných úloh nepožadovali ani neprijímali priame pokyny od žiadneho štátneho ani iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu. Touto požiadavkou nie je dotknutá prípadná úzka spolupráca s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi ani všeobecné politické usmernenia, ktoré vydáva vláda a ktoré sa netýkajú regulačných právomocí a povinností podľa článku 37.

5. S cieľom chrániť nezávislosť regulačného orgánu členské štáty zabezpečia najmä, aby:

- a) regulačný orgán mohol nezávisle od akéhokoľvek politického subjektu samostatne prijímať rozhodnutia, disponoval oddelenými ročnými rozpočtovými prostriedkami a bol nezávislý pri plnení vyčleneného rozpočtu a aby mal primerané ľudské a finančné zdroje na plnenie svojich povinností;
- b) členovia predstavenstva regulačného orgánu alebo, ak takéto predstavenstvo neexistuje, najvyššie vedenie regulačného orgánu bolo vymenované na dobu určitú v trvaní piatich až siedmich rokov s možnosťou jedného predĺženia.

So zreteľom na písm. b) prvého pododseku členské štáty zabezpečia primeraný rotačný systém pre predstavenstvo alebo najvyššie vedenie. Členovia predstavenstva alebo, ak toto neexistuje, najvyššieho vedenia môžu byť odvolaní počas ich funkčného obdobia, len ak prestanú spĺňať podmienky ustanovené v tomto článku alebo ak boli uznaní vinnými z protiprávneho konania podľa vnútroštátneho práva.

## Článok 36

### Všeobecné ciele regulačného orgánu

Regulačný orgán pri plnení regulačných úloh uvedených v tejto smernici prijíma v rámci svojich povinností a právomocí ustanovených v článku 37 a v prípade potreby aj po konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vrátane orgánov v oblasti hospodárskej súťaže a bez toho, aby boli dotknuté ich právomoci, všetky primerané opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov:

- a) podporovať konkurencieschopný, bezpečný a environmentálne udržateľný vnútorný trh s elektrinou v rámci Spoločenstva v úzkej spolupráci s agentúrou, regulačnými orgánmi iných členských štátov a Komisiou, podporovať efektívne otvorenie trhu pre všetkých odberateľov a dodávateľov v Spoločenstve a zabezpečovať primerané podmienky na efektívne a spoľahlivé fungovanie elektrizačných sústav s prihliadnutím na dlhodobé ciele;
- b) rozvíjať konkurencieschopné a správne fungujúce regionálne trhy v rámci Spoločenstva z hľadiska dosiahnutia cieľov uvedených v písmene a);
- c) odstraňovať obmedzenia týkajúce sa obchodovania s elektrinou medzi členskými štátmi, vrátane rozvoja vhodných cezhraničných prenosových kapacít na uspokojenie dopytu, a posilňovať integráciu národných trhov, čo môže uľahčiť toky elektriny v celom Spoločenstve;
- d) pomáhať pri dosahovaní rozvoja bezpečných, spoľahlivých a efektívnych nediskriminačných sústav orientovaných na spotrebiteľa nákladovo najefektívnejším spôsobom, podporovať primeranosť sústav a v súlade so všeobecnými cieľmi energetickej politiky aj energetickú účinnosť a integráciu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie veľkého a malého rozsahu, ako aj distribuovanú výrobu do prenosových a distribučných sústav;
- e) uľahčovať prístup nových výrobných kapacít do sústavy a najmä odstraňovať prekážky, ktoré by mohli brániť prístupu nových účastníkov trhu a elektriny z obnoviteľných zdrojov energie;
- f) zabezpečiť, aby sa prevádzkovateľom sústavy a užívateľom sústavy poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti výkonu sústavy a podporu integrácie trhu;
- g) zabezpečiť, aby odberatelia mali prospech z účinného fungovania ich národných trhov, podporovať efektívnu hospodársku súťaž a pomáhať pri zabezpečovaní ochrany spotrebiteľov;
- h) pomáhať pri dosahovaní vysokého štandardu univerzálnej služby a služby vo verejnom záujme, pokiaľ ide o dodávky elektriny, prispievať k ochrane zraniteľných odberateľov a ku kompatibilitě potrebných postupov pri výmene údajov pri zmene dodávateľa zo strany odberateľa.

## Článok 37

**Povinnosti a právomoci regulačného orgánu**

1. Regulačný orgán má tieto povinnosti:
    - a) v súlade s transparentnými kritériami stanovovať alebo schvaľovať prenosové alebo distribučné tarify alebo ich metodiky;
    - b) zabezpečovať, aby prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav, a prípadne aj vlastníci sústav, ako aj všetky elektroenergetické podniky, dodržiavali svoje povinnosti vyplývajúce z tejto smernice a iných príslušných právnych predpisov Spoločenstva vrátane tých, ktoré sa týkajú cezhraničných záležitostí;
    - c) spolupracovať v oblasti cezhraničných záležitostí s regulačným orgánom alebo orgánmi dotknutých členských štátov a s agentúrou;
    - d) dodržiavať a vykonávať všetky príslušné právne záväzné rozhodnutia agentúry a Komisie;
    - e) každoročne predkladať správu o svojej činnosti a plnení svojich povinností príslušným orgánom členských štátov, agentúre a Komisii; v tejto správe sa uvádzajú prijaté opatrenia a dosiahnuté výsledky pre každú úlohu uvedenú v tomto článku;
    - f) zabezpečovať, aby medzi činnosťami spojenými s prenosom, distribúciou a dodávkou neexistovali krížové dotácie;
    - g) monitorovať investičné plány prevádzkovateľov prenosových sústav a vo svojej výročnej správe poskytovať hodnotenie investičných plánov prevádzkovateľov prenosových sústav, pokiaľ ide o ich súlad s plánom rozvoja sústavy pre celé Spoločenstvo uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. 714/2009; takéto hodnotenie môže obsahovať odporúčania na zmenu týchto investičných plánov;
    - h) monitorovať dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a spoľahlivosti sústavy a preverovať jej fungovanie v minulosti, ako aj stanovovať alebo schvaľovať normy a požiadavky na kvalitu služby a dodávky, prípadne prispievať k tomu spoločne s ostatnými príslušnými orgánmi;
    - i) monitorovať úroveň transparentnosti vrátane veľkoobchodných cien a zabezpečovať, aby elektroenergetické podniky dodržiavali povinnosti týkajúce sa transparentnosti;
    - j) monitorovať úroveň a efektívnosť otvorenosti trhu a hospodárskej súťaže na veľkoobchodnej a maloobchodnej úrovni vrátane výmeny elektriny, cien pre odberateľov elektriny v domácnosti vrátane zálohových foriem platby, poplatkov za zmenu dodávateľa, za odpojenie a poplatkov za vykonávanie služieb údržby a sťažností odberateľov elektriny v domácnosti, ako aj narušenia alebo obmedzenia hospodárskej súťaže vrátane poskytovania všetkých relevantných informácií a predkladania príslušných prípadov príslušným orgánom pre hospodársku súťaž;
    - k) monitorovať výskyt reštriktívnych zmluvných praktík vrátane doložiek o výlučnosti, ktoré môžu brániť veľkým odberateľom okrem domácností uzatvoriť zmluvu s viacerými dodávateľmi súčasne alebo obmedziť ich možnosť zvoliť si takýto postup; v prípade potreby informovať národné orgány pre hospodársku súťaž o takýchto praktikách;
    - l) rešpektovať zmluvnú slobodu s ohľadom na zmluvy o prerušiteľnej dodávke, ako aj s ohľadom na dlhodobé zmluvy, ak sú zlučiteľné s právnymi predpismi Spoločenstva a sú v súlade s politikami Spoločenstva;
    - m) monitorovať čas, za ktorý prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav zabezpečili pripojenie a opravu;
    - n) spolu s ostatnými príslušnými orgánmi pomáhať pri zabezpečovaní toho, aby opatrenia na ochranu spotrebiteľa vrátane opatrení uvedených v prílohe I boli efektívne a aby sa presadzovali;
    - o) aspoň raz ročne uverejňovať odporúčania o súlade dodávateľských cien s ustanoveniami článku 3 a v prípade potreby poskytovať tieto odporúčania orgánom pre hospodársku súťaž;
    - p) zabezpečovať prístup k údajom o spotrebe odberateľov, poskytovať pre dobrovoľné použitie údaje o spotrebe v harmonizovanom, ľahko zrozumiteľnom formáte na vnútroštátnej úrovni a zabezpečovať rýchly prístup všetkých odberateľov k takýmto údajom podľa prílohy I písm. h);
    - q) monitorovať vykonávanie pravidiel vzťahujúcich sa na úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prenosových sústav, prevádzkovateľov distribučných sústav, dodávateľov a odberateľov a ďalších účastníkov trhu podľa nariadenia (ES) č. 714/2009;
    - r) monitorovať investície do výrobných kapacít vzhľadom na bezpečnosť dodávky;
    - s) monitorovať technickú spoluprácu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav zo Spoločenstva a z tretích krajín;
    - t) monitorovať vykonávanie ochranných opatrení uvedených v článku 42; a
    - u) prispievať ku kompatibilite postupov výmeny údajov pre najdôležitejšie trhové postupy na regionálnej úrovni.
  2. Pokiaľ tak členský štát ustanovil, monitorovacie povinnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať aj iné orgány ako regulačný orgán. Informácie zistené v rámci tohto monitorovania sa v takom prípade čo najskôr poskytnú regulačnému orgánu.
- Regulačný orgán bez toho, aby boli dotknuté jeho vlastné osobitné právomoci pri plnení povinností uvedených v odseku 1, v prípade potreby konzultuje s prevádzkovateľmi prenosových sústav a prípadne aj úzko spolupracuje s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pričom si zachováva nezávislosť a dodržiava zásady lepšej regulácie.

Žiadnym schválením zo strany regulačného orgánu alebo agentúry podľa tejto smernice nie je dotknutý oprávnený výkon právomocí regulačného orgánu podľa tohto článku v budúcnosti, ani žiadne sankcie uložené inými príslušnými orgánmi alebo Komisiou.

3. Ak bol podľa článku 13 určený nezávislý prevádzkovateľ sústavy, regulačný orgán okrem plnenia svojich povinností stanovených v odseku 1 tohto článku:

- a) monitoruje, či si vlastník prenosovej sústavy a nezávislý prevádzkovateľ sústavy plnia svoje povinnosti vyplývajúce z tohto článku, a ukladá sankcie za ich neplnenie v súlade s odsekom 4 písm. d);
- b) monitoruje vzťahy a komunikáciu medzi nezávislým prevádzkovateľom sústavy a vlastníkom prenosovej sústavy tak, aby sa zabezpečilo plnenie povinností zo strany nezávislého prevádzkovateľa sústavy, a predovšetkým schvaľuje zmluvy a koná ako orgán na urovanie sporov medzi nezávislým prevádzkovateľom sústavy a vlastníkom prenosovej sústavy v súvislosti so sťažnosťami ktorejkoľvek strany podanej podľa odseku 11;
- c) bez toho, aby bol dotknutý postup uvedený v článku 13 ods. 2 písm. c), schvaľuje v súvislosti s prvým 10-ročným plánom rozvoja sústavy investičné plánovanie a viacročný plán rozvoja sústavy, ktoré každoročne predkladá nezávislý prevádzkovateľ sústavy;
- d) zabezpečuje, aby tarify za prístup do sústavy, ktoré vyberajú nezávislí prevádzkovatelia sústav, zahŕňali odmenu pre vlastníka alebo vlastníkov sústavy, ktorá tvorí primeranú odmenu za používanie aktív sústavy a všetky nové investície do nej za predpokladu, že sú hospodárne a efektívne;
- e) má právomoc vykonávať inšpekcie v priestoroch vlastníka prenosovej sústavy a nezávislého prevádzkovateľa sústavy vrátane neohlásených inšpekcií; a
- f) monitoruje využívanie poplatkov za preťaženie, ktoré vybral nezávislý prevádzkovateľ sústavy v súlade s článkom 16 ods. 6 nariadenia (ES) č. 714/2009.

4. Členské štáty zabezpečia, aby regulačné orgány mali právomoci, ktoré im umožňujú vykonávať povinnosti uvedené v odsekoch 1, 3 a 6 efektívne a rýchlo. Na tento účel má regulačný orgán minimálne tieto právomoci:

- a) vydávať záväzné rozhodnutia týkajúce sa elektroenergetických podnikov;
- b) skúmať fungovanie trhov s elektrinou a rozhodovať o všetkých potrebných a primeraných opatreniach na podporu efektívnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie správneho

fungovania trhu a ukladať tieto opatrenia. Pri skúmaní záležitostí, ktoré súvisia s právom hospodárskej súťaže, je regulačný orgán tiež oprávnený podľa potreby spolupracovať s národným orgánom pre hospodársku súťaž a regulátormi finančného trhu alebo s Komisiou;

- c) požadovať od elektroenergetických podnikov informácie, ktoré potrebujú na plnenie svojich úloh vrátane odôvodnení k zamietnutiu prístupu tretích strán a informácií o opatreniach potrebných na posilnenie sústavy;
- d) elektroenergetickým podnikom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice alebo iných príslušných právne záväzných rozhodnutí regulačného orgánu alebo agentúry ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie. Toto zahŕňa právomoci ukladať prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo vertikálne integrovanému podniku, podľa situácie, sankcie za neplnenie ich príslušných povinností, ktoré vyplývajú z tejto smernice, alebo navrhovať uloženie takýchto sankcií, v maximálnej výške 10 % ročného obratu prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo až 10 % ročného obratu vertikálne integrovaného podniku; a
- e) má náležité práva vykonávať vyšetrovanie a príslušné právomoci vydávať pokyny pri urovnávaní sporov na základe odsekov 11 a 12.

5. V prípade, že bol prevádzkovateľ prenosovej sústavy určený podľa ustanovení kapitoly V, regulačnému orgánu sa okrem úloh a právomocí, ktoré mu boli uložené podľa odsekov 1 a 4 tohto článku, zveria minimálne tieto úlohy a právomoci:

- a) ukladať sankcie v súlade s odsekom 4 písm. d) za diskriminačné správanie v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- b) monitorovať komunikáciu medzi prevádzkovateľom prenosovej sústavy a vertikálne integrovaným podnikom tak, aby sa zabezpečilo dodržiavanie povinností zo strany prevádzkovateľa prenosovej sústavy;
- c) konať ako orgán na urovanie sporov medzi vertikálne integrovaným podnikom prevádzkovateľom prenosovej sústavy v súvislosti so sťažnosťami predloženými podľa odseku 11;
- d) monitorovať obchodné a finančné vzťahy vrátane úverov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy;
- e) schvaľovať všetky obchodné a finančné dohody medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy pod podmienkou, že spĺňajú trhové podmienky;

- f) v prípade oznámenia od subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu podľa článku 21 ods. 4 požadovať odôvodnenie od vertikálne integrovaného podniku. Toto odôvodnenie musí predovšetkým preukázať, že nenastal žiadny prípad diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- g) vykonávať inšpekcie, aj neohlásené, v priestoroch vertikálne integrovaného podniku a prevádzkovateľa prenosovej sústavy; a
- h) zverovať všetky alebo osobitné úlohy prevádzkovateľa prenosovej sústavy nezávislému prevádzkovateľovi sústavy vymenovanému podľa článku 13 v prípade, že si prevádzkovateľ prenosovej sústavy sústavne neplní povinnosti, ktoré vyplývajú z tejto smernice, a to najmä v prípade opakovaného diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku.
6. Regulačné orgány sú minimálne zodpovedné za stanovovanie alebo schvaľovanie metodík používaných na výpočet alebo stanovenie podmienok, a to v dostatočnom predstihu pred tým, ako nadobudnú účinnosť, pre:
- a) pripojenie a prístup do národných sústav vrátane taríf za prenos a distribúciu alebo ich metodík. Tieto tarify alebo metodiky musia umožniť potrebné investície do sústav tak, aby sa nimi zabezpečila prevádzkyschopnosť sústav;
- b) poskytovanie vyrovnávacích služieb, ktoré sa uskutočňujú najhospodárnejším spôsobom a vytvárajú vhodné stimuly pre užívateľov sústav, aby udržiavali v rovnováhe svoj odber a dodávky. Vyrovnávacie služby sa poskytujú spravodlivým a nediskriminačným spôsobom a sú založené na objektívnych kritériách; a
- c) prístup do cezhraničných infraštruktúr vrátane postupov na pridelovanie kapacity a riadenia v prípade preťaženia.
7. Metodiky alebo podmienky uvedené v odseku 6 sa zverejnia.
8. Regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní taríf alebo metodík a vyrovnávacích služieb zabezpečujú, aby sa prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj na podporu súvisiacich výskumných činností.
9. Regulačné orgány monitorujú riadenie v prípade preťaženia národných elektrizačných sústav vrátane spojovacích vedení a uplatňovanie pravidiel riadenia preťaženia. Na tento účel prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa na trhu predložia národným regulačným orgánom svoje pravidlá riadenia preťaženia vrátane pridelovania kapacity. Národné regulačné orgány môžu požiadať o zmenu týchto pravidiel.
10. Regulačné orgány majú právomoc v prípade potreby od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav vyžadovať, aby upravili podmienky vrátane taríf alebo metodík uvedených v tomto článku s cieľom zabezpečiť ich primeranosť a uplatňovanie nediskriminačným spôsobom. Národné regulačné orgány majú v prípade oneskorenia stanovenia prenosových a distribučných taríf právomoc stanoviť alebo schváliť predbežné prenosové a distribučné tarify alebo metodiky a rozhodnúť o vhodných kompenzačných opatreniach, ak sa konečné prenosové a distribučné tarify alebo metodiky líšia od týchto predbežných taríf alebo metodík.
11. Každá strana, ktorá podá sťažnosť na prevádzkovateľa prenosovej alebo distribučnej sústavy v súvislosti s povinnosťami prevádzkovateľa podľa tejto smernice, sa môže s touto sťažnosťou obrátiť na regulačný orgán, ktorý koná ako orgán na urovanie sporu a vydá rozhodnutie do dvoch mesiacov od doručenia sťažnosti. Táto lehota sa môže predĺžiť o dva mesiace, ak regulačný orgán požaduje ďalšie informácie. Takto predĺžená lehota sa môže ďalej predĺžiť so súhlasom sťažovateľa. Rozhodnutie regulačného orgánu je záväzné, pokiaľ sa nezruší v odvolacom konaní.
12. Každá strana, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie o metodikách prijaté podľa tohto článku a ktorá má v tejto súvislosti právo podať sťažnosť, alebo v prípade, že má regulačný orgán povinnosť konzultovať navrhnuté tarify alebo metodiky, môže najneskôr do dvoch mesiacov, alebo v kratšej lehote, ak tak stanovia členské štáty, od uverejnenia rozhodnutia alebo návrhu na rozhodnutie podať sťažnosť a požiadať o preskúmanie. Takáto sťažnosť nemá odkladný účinok.
13. Členské štáty vytvoria vhodné a efektívne mechanizmy na reguláciu, kontrolu a transparentnosť, aby sa zabránilo akémukoľvek zneužívaniu dominantného postavenia, najmä na ujmu odberateľov, a koristníckemu správaniu. V týchto mechanizmoch sa zohľadnia ustanovenia zmluvy, najmä jej článku 82.
14. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že sa nedodržiavali pravidlá o zachovávaní dôvernosti informácií uložené touto smernicou, prijali v súlade s vnútroštátnym právom proti zodpovedným fyzickým alebo právnickým osobám vhodné opatrenia vrátane správnych opatrení alebo trestných konaní.
15. Sťažnosťami uvedenými v odsekoch 11 a 12 nie je dotknuté vykonávanie práv na odvolanie podľa práva Spoločenstva a/alebo vnútroštátneho práva.
16. Rozhodnutia, ktoré prijímajú regulačné orgány, sú plne odôvodnené a opodstatnené a umožňujú súdne preskúmanie. Rozhodnutia sú verejne dostupné, pričom zachovávajú dôvernosc citlivých obchodných informácií.

17. Členské štáty zabezpečia, aby boli na vnútroštátnej úrovni vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na subjekt nezávislý od zúčastnených strán a od akejkoľvek vlády.

### Článok 38

#### Regulačný režim pre cezhraničné záležitosti

1. Regulačné orgány sa úzko radia a spolupracujú a agentúre i sebe navzájom poskytujú informácie potrebné na plnenie ich úloh vyplývajúcich z tejto smernice. Prijímajúci orgán zabezpečuje rovnakú úroveň dôveryhodnosti vymenených informácií, aká sa požaduje od poskytujúceho orgánu.

2. Regulačné orgány spolupracujú minimálne na regionálnej úrovni s cieľom:

- a) podporiť prijatie prevádzkových opatrení zameraných na umožnenie optimálneho riadenia sústavy, presadenie spoločných výmen elektriny a pridelovania cezhraničnej kapacity a dosiahnutie primeranej úrovne kapacity prepojenia, a to aj prostredníctvom nových prepojení v rámci regiónu a medzi regiónmi, s cieľom umožniť rozvoj efektívnej hospodárskej súťaže a zvýšiť bezpečnosť dodávky bez diskriminácie medzi dodávateľskými podnikmi v rôznych členských štátoch;
- b) koordinovať rozvoj všetkých sieťových predpisov pre príslušných prevádzkovateľov prenosových sústav a ostatných účastníkov trhu; a
- c) koordinovať rozvoj pravidiel týkajúcich sa riadenia preťaženia.

3. Národné regulačné orgány majú právo uzatvárať medzi sebou dohody o spolupráci s cieľom podporiť regulačnú spoluprácu.

4. Činnosti uvedené v odseku 2 sa vykonávajú podľa potreby v konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a bez toho, aby boli dotknuté ich konkrétne právomoci.

5. Komisia môže prijať usmernenia o rozsahu povinností regulačných orgánov, pokiaľ ide o ich vzájomnú spoluprácu a spoluprácu s agentúrou. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2

### Článok 39

#### Súlad s usmerneniami

1. Každý regulačný orgán a Komisia môžu požiadať agentúru o stanovisko k súladu rozhodnutia prijatého regulačným orgánom s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. 714/2009.

2. Agentúra poskytuje svoje stanovisko regulačnému orgánu, ktorý oň požiadal, alebo Komisii a regulačnému orgánu, ktorý prijal dané rozhodnutie, do troch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti.

3. Ak regulačný orgán, ktorý prijal rozhodnutie, nevyhovie stanovisku agentúry do štyroch mesiacov od dátumu doručenia tohto stanoviska, agentúra o tom informuje Komisiu.

4. Každý regulačný orgán môže informovať Komisiu, ak usúdi, že rozhodnutie, ktoré sa týka cezhraničného obchodu, prijaté iným regulačným orgánom nie je v súlade s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. 714/2009, a to do dvoch mesiacov odo dňa prijatia daného rozhodnutia.

5. Ak Komisia do dvoch mesiacov odvtedy, ako ju informovala agentúra podľa odseku 3 alebo regulačný orgán podľa odseku 4, alebo z vlastného podnetu do troch mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia zistí, že rozhodnutie regulačného orgánu vyvoláva závažné pochybnosti, čo sa týka jeho súladu s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. 714/2009, môže rozhodnúť o podrobnejšom preskúmaní veci. V takomto prípade vyzve regulačný orgán a strany konania pred regulačným orgánom, aby predložili svoje pripomienky.

6. Ak Komisia prijme rozhodnutie podrobnejšie vec preskúmať, najneskôr do štyroch mesiacov od prijatia takéhoto rozhodnutia vydá konečné rozhodnutie:

- a) nevzniesť námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu alebo
- b) vyžadujúce, aby dotknutý regulačný orgán vzal späť svoje rozhodnutie z dôvodu jeho nesúladu s usmerneniami.

7. Ak Komisia neprijme rozhodnutie podrobnejšie vec preskúmať alebo konečné rozhodnutie v lehotách stanovených v odsekoch 5 a 6, považuje sa to za nevzniesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

8. Regulačný orgán vyhovie rozhodnutiu Komisie o späťvzati svojho rozhodnutia v lehote dvoch mesiacov a informuje o tom Komisiu.

9. Komisia môže prijať usmernenia ustanovujúce podrobné pravidlá postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2.

## Článok 40

**Vedenie záznamov**

1. Členské štáty od dodávateľských podnikov vyžadujú, aby počas minimálne piatich rokov uchovávali k dispozícii pre vnútroštátne orgány vrátane národného regulačného orgánu, národných orgánov pre hospodársku súťaž a Komisiu na účely plnenia ich úloh príslušné údaje o všetkých transakciách týkajúcich sa zmlúv o dodávke elektriny a derivátov elektriny s veľkoobchodnými odberateľmi a s prevádzkovateľmi prenosových sústav.

2. Tieto údaje obsahujú podrobné informácie o takých charakteristikách príslušných transakcií, ako je napr. dĺžka trvania, pravidlá dodávky a vyrovnania, množstvo, dátumy a časy realizácie a ceny transakcií a spôsoby identifikácie príslušných veľkoobchodných odberateľov, a uvádzajú aj podrobné informácie o všetkých nespĺnených zmluvách o dodávke elektriny a derivátoch elektriny.

3. Pod podmienkou, že sa nezverejnia citlivé obchodné informácie o jednotlivých účastníkoch trhu alebo transakciách, môže regulačný orgán rozhodnúť, že časti týchto informácií poskytnú k dispozícii účastníkom trhu. Tento odsek sa nevzťahuje na informácie o finančných nástrojoch, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES.

4. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto článku môže Komisia prijať usmernenia, v ktorých sa vymedzia metódy a opatrenia týkajúce sa vedenia záznamov, ako aj forma a obsah údajov, ktoré sa majú uchovávať. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2

5. Pokiaľ ide o transakcie s derivátmi elektriny medzi dodávateľskými podnikmi a veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prenosových sústav, tento článok sa uplatňuje až po tom, ako Komisia prijme usmernenia uvedené v odseku 4.

6. Z ustanovení tohto článku nevyplývajú pre subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, vo vzťahu k orgánom uvedeným v odseku 1 nijaké ďalšie povinnosti.

7. Ak orgány uvedené v odseku 1 potrebujú prístup k údajom, ktoré uchovávajú subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, požadované údaje im poskytnú orgány zodpovedné podľa uvedenej smernice.

## KAPITOLA X

**MALOOBCHODNÉ TRHY**

## Článok 41

**Maloobchodné trhy**

Členské štáty s cieľom uľahčiť vývoj dobre fungujúcich a transparentných maloobchodných trhov v Spoločenstve zabezpečia, aby sa vymedzili úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prenosových

sústav, prevádzkovateľov distribučných sústav, dodávateľských podnikov a odberateľov a v prípade potreby ostatných účastníkov trhu, pokiaľ ide o zmluvné dojednania, záväzky voči odberateľom, pravidlá výmeny údajov a zúčtovania, zodpovednosť za vlastníctvo údajov a odpočet.

Tieto pravidlá sa zverejnia, musia byť navrhnuté s cieľom uľahčiť prístup odberateľov a dodávateľov do sústav a podliehajú preskúmvaniu regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

Veľkí odberatelia elektriny okrem domácností majú právo uzatvárať zmluvy s viacerými dodávateľmi súčasne.

## KAPITOLA XI

**ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

## Článok 42

**Ochranné opatrenia**

V prípade náhlej krízy na trhu s energiou, alebo ak je ohrozená fyzická bezpečnosť alebo ochrana osôb, prístrojov alebo zariadení alebo integrita sústavy, môže členský štát dočasne prijať potrebné ochranné opatrenia.

Takéto opatrenia musia pôsobiť čo najmenšie možné narušenie fungovania vnútorného trhu a nesmú mať širší rozsah, ako je nevyhnutne potrebné na nápravu náhlych ťažkostí, ktoré nastali.

Dotknutý členský štát o týchto opatreniach bezodkladne informuje ostatné členské štáty a Komisiu, ktorá môže rozhodnúť, či tento dotknutý členský štát musí zmeniť alebo zrušiť tieto opatrenia do tej miery, pokiaľ narušajú hospodársku súťaž a negatívne ovplyvňujú obchodovanie takým spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

## Článok 43

**Rovnaké podmienky hospodárskej súťaže**

1. Opatrenia, ktoré môžu členské štáty podľa tejto smernice prijať, aby zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže, musia byť v súlade so zmluvou, najmä jej článkom 30, a právnymi predpismi Spoločenstva.

2. Opatrenia uvedené v odseku 1 musia byť primerané, nediskrimináčne a transparentné. Takéto opatrenia môžu nadobudnúť účinnosť až po tom, ako sa oznámia Komisii a tá ich schváli.

3. Komisia koná na základe oznámenia uvedeného v odseku 2 do dvoch mesiacov od jeho doručenia. Táto lehota začne plynúť od nasledujúceho dňa po doručení všetkých informácií. Ak Komisia v uvedenej dvojmesačnej lehote nekoná, považuje sa to za nevznesenie námietok voči oznámeným opatreniam.



## Článok 44

**Odchýlky**

1. Členské štáty, ktoré môžu po nadobudnutí účinnosti tejto smernice preukázať, že existujú závažné ťažkosti pri fungovaní ich malých izolovaných sústav, môžu požiadať o odchýlku z príslušných ustanovení kapitol IV, VI, VII a VIII, ako aj kapitoly III v prípade izolovaných mikrosústav, pokiaľ ide o modernizáciu, vylepšovanie a rozširovanie existujúcich kapacít, a túto odchýlku im môže udeliť Komisia. Komisia pred prijatím rozhodnutia informuje o týchto žiadostiach členské štáty, pričom zohľadňuje zachovávanie dôvernosti informácií. Toto rozhodnutie sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

2. Článok 9 sa nevzťahuje na Cyprus, Luxembursko a/alebo Maltu. Na Maltu sa nevzťahuje ani články 26, 32 a 33.

Na účely článku 9 ods. 1 písm. b) sa pojem „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ nevzťahuje na koncových odberateľov, ktorí priamo alebo prostredníctvom podnikov, nad ktorými vykonávajú kontrolu samostatne alebo spoločne s inými, vykonávajú v súvislosti s elektrinou výrobnú a/alebo dodávateľskú činnosť, za predpokladu, že koncoví odberatelia sú aj po zohľadnení ich podielov elektriny vyrobenej v kontrolovaných podnikoch v celoročnom priemere čistými spotrebiteľmi elektriny a že hospodárska hodnota elektriny, ktorú predávajú tretím stranám, je v porovnaní s ich inými obchodnými operáciami nepatrná.

## Článok 45

**Postup preskúmania**

V prípade, že v správe uvedenej v článku 47 ods. 6 Komisia dospieje k záveru, že vzhľadom na účinný spôsob uskutočňovania prístupu do sústavy v členskom štáte, ktorým sa zabezpečuje plne účinný, nediskriminačný a nesťažovaný prístup do sústavy, nie sú určité povinnosti uložené podnikom touto smernicou (vrátane povinností týkajúcich sa právneho oddelenia prevádzkovateľov distribučných sústav) primerané sledovanému cieľu, daný členský štát môže pre dotknutú požiadavku predložiť Komisii žiadosť o udelenie výnimky.

Členský štát túto žiadosť bezodkladne oznamuje Komisii spolu s príslušnými informáciami potrebnými na preukázanie toho, že záver o zabezpečení účinného prístupu do sústavy, ku ktorému sa v správe dospelo, bude platiť aj naďalej.

Komisia do troch mesiacov od doručenia oznámenia prijme stanovisko k žiadosti dotknutého členského štátu a podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy na zmenu príslušných ustanovení tejto smernice. Komisia v návrhoch na zmenu tejto smernice môže navrhnúť udelenie výnimky dotknutému členskému štátu v súvislosti s uplatňovaním osobitných požiadaviek pod podmienkou, že uvedený členský štát vykonáva rovnako účinné opatrenia.

## Článok 46

**Výbor**

1. Komisii pomáha výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

## Článok 47

**Predkladanie správ**

1. Komisia monitoruje a skúma uplatňovanie tejto smernice a Európskemu parlamentu a Rade predloží správu o celkovom pokroku, a to prvý raz do 4. augusta 2004 a následne každý rok. Správa o pokroku obsahuje aspoň:

- a) získané skúsenosti a dosiahnutý pokrok pri vytváraní úplného a plne fungujúceho vnútorného trhu s elektrinou a prekážky, ktoré v tejto súvislosti pretrvávajú, vrátane aspektov súvisiacich s dominantným postavením na trhu, koncentraciou na trhu, koristníckym správaním a správaním, ktoré odporuje hospodárskej súťaži, a jeho účinkami v súvislosti s narúšaním trhu;
- b) rozsah, v akom boli požiadavky na oddelenie a tarifikáciu uvedené v tejto smernici úspešné pri zabezpečovaní spravodlivého a nediskriminačného prístupu do elektrizačnej sústavy v Spoločenstve a zodpovedajúce úrovne hospodárskej súťaže, rovnako ako aj hospodárske, environmentálne a sociálne dôsledky otvárania trhu s elektrinou pre odberateľov;
- c) preskúmanie záležitostí týkajúcich sa úrovni kapacity sústavy a bezpečnosti dodávky elektriny v Spoločenstve a najmä existujúcu a predpokladanú rovnováhu medzi dopytom a ponukou so zreteľom na fyzické kapacity pre výmenu medzi oblasťami;
- d) osobitná pozornosť sa venuje opatreniam, ktoré členské štáty prijali na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov;
- e) vykonávanie výnimky ustanovenej podľa článku 26 ods. 4 so zreteľom na možnú revíziu prahových hodnôt;
- f) celkové zhodnotenie pokroku dosiahnutého vzhľadom na dvojstranné vzťahy s tretími krajinami, ktoré vyrábajú a vyvážajú alebo dopravujú elektrinu, vrátane pokroku pri integritácii trhu, sociálnych a environmentálnych dôsledkov obchodovania s elektrinou a prístupu do sústav týchto tretej krajín;

- g) potrebu možných požiadaviek na harmonizáciu, ktoré nie sú spojené s ustanoveniami tejto smernice; a
- h) spôsob, ktorým členské štáty v praxi uplatnili požiadavky týkajúce sa označovania energie uvedeného v článku 3 ods. 9, a spôsob, ktorým sa v tejto súvislosti zohľadnili odporúčania Komisie.

Táto správa o pokroku môže prípadne obsahovať aj odporúčania, ktoré sa týkajú najmä rozsahu a rôznych foriem ustanovení o označovaní energie vrátane napríklad spôsobu, akým sa odkazuje na existujúce referenčné zdroje, a obsahu týchto zdrojov, a predovšetkým, akým spôsobom by sa mohli informácie týkajúce sa vplyvu na životné prostredie, a to minimálne informácie o emisiách CO<sub>2</sub> a rádioaktívnom odpade, ktoré vznikajú pri výrobe elektriny z rozličných energetických zdrojov, sprístupňovať transparentným, ľahko dostupným a porovnateľným spôsobom v celom Spoločenstve a tiež akým spôsobom by členské štáty mohli zjednodušiť opatrenia prijaté na kontrolu presnosti informácií poskytovaných dodávateľmi a aké opatrenia by mohli potláčať negatívne účinky spôsobené dominantným postavením na trhu a koncentráciou na trhu.

2. Každý druhý rok obsahuje správa o pokroku uvedená v odseku 1 aj analýzu rozdielnych opatrení prijatých členskými štátmi na plnenie povinností služby vo verejnom záujme spolu s preskúmaním účinnosti uvedených opatrení a najmä ich vplyvu na hospodársku súťaž na trhu s elektrinou. Táto správa môže podľa potreby zahŕňať aj odporúčania opatrení, ktoré sa na vnútroštátnej úrovni majú prijať na dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme alebo opatrení na zabránenie rozkladu trhu.

3. Komisia do 3. marca 2013 predloží v rámci všeobecného preskúmania Európskemu parlamentu a Rade podrobnú osobitnú správu, v ktorej uvedie, do akej miery boli požiadavky na oddelenie podľa kapitoly V úspešné pri zabezpečení plnej a skutočnej nezávislosti prevádzkovateľov prenosových sústav, pričom sa ako referencia použije skutočné a účinné oddelenie.

4. Komisia na účely hodnotenia podľa odseku 3 zohľadní najmä tieto kritériá: spravodlivý a nediskriminačný prístup do sústavy, efektívnu reguláciu, rozvoj sústavy na účely naplnenia potrieb trhu, nenarušené stimuly na investovanie, rozvoj infraštruktúry prepojení, efektívnu hospodársku súťaž na trhoch Spoločenstva s energiou a situáciu v oblasti bezpečnosti dodávky v Spoločenstve.

5. V prípade potreby, a najmä ak z podrobnej osobitnej správy uvedenej v odseku 3 vyplynie, že podmienky uvedené v odseku 4 nie sú v praxi zabezpečené, predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade návrhy s cieľom zabezpečiť plnú a skutočnú nezávislosť prevádzkovateľov prenosových sústav do 3. marca 2014.

6. Komisia do 1. januára 2006 zašle Európskemu parlamentu a Rade podrobnú správu o pokroku pri vytváraní vnútorného trhu s elektrinou. Táto správa sa zaoberá najmä:

- existenciou nediskriminačného prístupu do sústavy,
- efektívnou reguláciou,
- rozvojom infraštruktúry prepojení a bezpečnosťou dodávok v Spoločenstve,
- rozsahom, v akom pre malé podniky a odberatelia elektriny v domácnosti ťažia z plných výhod otvárania trhu, najmä v súvislosti so službou vo verejnom záujme a štandardami univerzálnej služby,
- rozsahom, v akom sú v praxi trhy otvorené efektívnej hospodárskej súťaži vrátane aspektov dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a korisťníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou,
- rozsahom, v akom odberatelia skutočne menia dodávateľov a opätovne dojednávajú tarify,
- vývojom cien vrátane cien za dodávku vo vzťahu k stupňu otvorenia trhov a
- skúsenosťami získanými pri uplatňovaní tejto smernice, čo sa týka efektívnej nezávislosti prevádzkovateľov sústav vo vertikálne integrovaných podnikoch, a či sa vypracovali iné dodatočné opatrenia týkajúce sa funkčnej nezávislosti a oddelenia účtovníctva, ktoré majú účinky zodpovedajúce právnomu oddeleniu.

Komisia podľa potreby predloží návrhy Európskemu parlamentu a Rade, najmä s cieľom zaručiť vysoký štandard služby vo verejnom záujme.

Komisia do 1. júla 2007 podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy najmä s cieľom zabezpečiť plnú a efektívnu nezávislosť prevádzkovateľov distribučných sústav. Podľa potreby sa tieto návrhy v súlade s právom hospodárskej súťaže zaoberajú aj opatreniami, ktorými sa riešia otázky dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a korisťníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou.

#### Článok 48

#### Zrušovacie ustanovenie

Smernica 2003/54/ES sa zrušuje od 3. marca 2011 bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu a uplatňovania uvedenej smernice. Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

## Článok 49

**Transpozícia**

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 3. marca 2011. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Tieto opatrenia uplatňujú od 3. marca 2011 s výnimkou článku 11, ktorý uplatňujú od 3. marca 2013.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

## Článok 50

**Nadobudnutie účinnosti**

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

## Článok 51

**Adresáti**

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli, 13. júla 2009

*Za Radu  
predseda*  
H.-G. PÖTTERING

*Za Radu  
predseda*  
E. ERLANDSSON

## PRÍLOHA I

## OPATRENIA NA OCHRANU SPOTREBITEĽOV

1. Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Spoločenstva v oblasti ochrany spotrebiteľov, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku <sup>(1)</sup> a smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách <sup>(2)</sup>, opatrenia uvedené v článku 3 majú odberateľom zabezpečiť, aby:

- a) mali právo uzavrieť so svojím poskytovateľom služieb v oblasti elektroenergetiky zmluvu, ktorá obsahuje:
- totožnosť a adresu dodávateľa,
  - poskytované služby, ponúkanú úroveň kvality služieb, ako aj lehotu na počiatočné pripojenie,
  - ponúkané druhy služieb údržby,
  - prostriedky, ktorými možno získať aktuálne informácie o všetkých uplatňovaných tarifách a poplatkoch za údržbu,
  - dobu trvania zmluvy, podmienky, za akých možno služby a zmluvu obnoviť a ukončiť, a informáciu, či je možné odstúpiť od zmluvy bez poplatku,
  - všetky kompenzačné a refundačné dojednania, ktoré sa uplatňujú v prípade, že sa nedodržia dohodnuté úrovne kvality služieb, vrátane chybného a oneskoreného účtovania,
  - spôsob začatia postupov na urovnávanie sporov podľa písmena f),
  - informácie o právach spotrebiteľa vrátane informácií o vybavovaní sťažností a o všetkých informáciách uvedených v tomto bode, ktoré sú jasne oznamované prostredníctvom faktúr alebo internetovej stránky elektroenergetického podniku.

Podmienky musia byť spravodlivé a vopred dobre známe. V každom prípade by sa tieto informácie mali poskytovať pred uzatvorením alebo potvrdením uzatvorenia zmluvy. Pokiaľ sa zmluvy uzatvárajú cez sprostredkovateľov, informácie týkajúce sa záležitostí uvedených v tomto bode sa takisto poskytujú pred uzatvorením zmluvy;

- b) dostávali primerané informácie o každom úmysle zmeniť zmluvné podmienky a aj informácie o svojom práve odstúpiť v tomto prípade od zmluvy. Poskytovatelia služieb svojim odberateľom transparentným a zrozumiteľným spôsobom priamo oznamujú každé zvýšenie poplatkov v náležitom čase, a nie neskôr, než je jedno bežné účtovacie obdobie po tom, ako zvýšenie nadobudne účinnosť. Členské štáty zabezpečia, aby odberatelia mohli slobodne odstúpiť od zmlúv, ak nesúhlasia s novými podmienkami, ktoré im oznámil ich poskytovateľ služieb v oblasti elektroenergetiky;
- c) dostávali transparentné informácie o uplatňovaných cenách a tarifách a o štandardných podmienkach týkajúcich sa prístupu k elektroenergetickým službám a ich využívania;
- d) mali na výber zo širokej ponuky spôsobov platby, ktoré nesmú neprímerane diskriminovať odberateľov. Systémy zálohových platieb musia byť spravodlivé a náležite odrážať pravdepodobnú spotrebu. Akýkoľvek rozdiel v podmienkach musí odrážať náklady dodávateľa týkajúce sa rôznych platobných systémov. Všeobecné podmienky musia byť spravodlivé a transparentné. Musia sa uvádzať jasne a zrozumiteľne a nesmú obsahovať mimozmluvné prekážky výkonu práv odberateľa, napríklad nadmernú zmluvnú dokumentáciu. Odberatelia musia byť chránení pred nespravodlivými alebo zavádzajúcimi spôsobmi predaja;
- e) im nebol účtovaný poplatok pri zmene dodávateľa;

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 144, 4.6.1997, s. 19.

<sup>(2)</sup> Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29.

- f) mali prospech z transparentných, jednoduchých a nenákladných postupov na vybavenie sťažností. Konkrétne majú všetci spotrebiteľia právo na primeranú kvalitu služieb a vybavovanie sťažností zo strany svojho poskytovateľa elektroenergetických služieb. Takéto postupy mimosúdneho urovnávania sporov musia umožňovať, aby sa spory urovnávali spravodlivo a rýchlo, podľa možnosti do troch mesiacov, pričom ak je to opodstatnené, musia zabezpečovať systém odškodnenia a/alebo kompenzácie. Mali by, vždy keď je to možné, byť v súlade s odporúčaním Komisie 98/257/ES z 30. marca 1998 o zásadách uplatniteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne urovanie spotrebiteľských sporov <sup>(1)</sup>;
  - g) pri prístupe k univerzálnej službe podľa ustanovení prijatých členskými štátmi podľa článku 3 ods. 3 boli informovaní o svojich právach týkajúcich sa univerzálnej služby;
  - h) mali k dispozícii svoje údaje o spotrebe a na základe výslovnej dohody a bezplatne mohli akémukoľvek registrovanému dodávateľskému podniku poskytnúť prístup k svojim údajom o spotrebe. Strana zodpovedná za správu týchto údajov je povinná tieto údaje takémuto podniku poskytnúť. Členské štáty určia formát údajov a postup pre dodávateľov a spotrebiteľov na získanie prístupu k údajom. Za túto službu sa spotrebiteľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
  - i) boli riadne informovaní o skutočnej spotrebe elektriny a nákladoch, a to dostatočne často na to, aby mohli svoju spotrebu elektriny regulovať. Uvedené informácie sa poskytujú v dostatočnom časovom rámci, ktorý zohľadňuje schopnosti meracieho zariadenia odberateľa a daný elektroenergetický produkt. Riadne sa zohľadňuje hospodárnosť takýchto opatrení. Za túto službu sa spotrebiteľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
  - j) dostávali konečné zúčtovanie po každej zmene dodávateľa elektriny najneskôr do šiestich týždňov po zmene dodávateľa.
2. Členské štáty zabezpečia zavedenie inteligentných meracích systémov, ktoré sú pomôckou pri aktívnej účasti spotrebiteľov na trhu s dodávkami elektriny. Zavedenie týchto meracích systémov môže byť predmetom ekonomického hodnotenia všetkých dlhodobých nákladov a prínosov pre trh a jednotlivých spotrebiteľov alebo otázky, ktorá forma inteligentného merania je ekonomicky výhodná a nákladovo efektívna a aký časový harmonogram ich rozmiestnenia je reálny.

Toto hodnotenie sa uskutoční do 3. septembra 2012.

V závislosti od tohto hodnotenia členské štáty alebo akýkoľvek príslušný orgán, ktorý poveria, pripravia harmonogram s cieľom až 10 rokov na zavedenie inteligentných meracích systémov.

Keď sa inštalácia inteligentných meracích zariadení zhodnotí pozitívne, do roku 2020 sa inteligentné meracie systémy nainštalujú u aspoň 80 % spotrebiteľov.

Členské štáty alebo akýkoľvek príslušný orgán, ktorý určia, zaručia, aby sa na ich územiach dosiahla interoperabilita týchto meracích systémov, a náležite zohľadnia príslušné normy a osvedčené postupy a význam rozvoja vnútorného trhu s elektrinou.

(1) Ú. v. ES L 115, 17.4.1998, s. 31.

## PRÍLOHA II

## TABUĽKA ZHODY

Smernica 2003/54/ES	Táto smernica
článok 1	článok 1
článok 2	článok 2
článok 3	článok 3
článok 4	článok 4
článok 5	článok 5
—	článok 6
článok 6	článok 7
článok 7	článok 8
článok 10	článok 9
článok 8	článok 10
—	článok 11
článok 9	článok 12
—	článok 13
—	článok 14
článok 11	článok 15
článok 12	článok 16
—	článok 17
—	článok 18
—	článok 19
—	článok 20
—	článok 21
—	článok 22
—	článok 23
článok 13	článok 24
článok 14	článok 25
článok 15	článok 26
článok 16	článok 27
článok 17	článok 29
článok 18	článok 30
článok 19	článok 31
článok 20	článok 32
článok 21	článok 33
článok 22	článok 34
článok 23 ods. 1 prvá a druhá veta	článok 35
—	článok 36
článok 23 zvyšok	článok 37
—	článok 38
—	článok 39
—	článok 40
—	článok 41
článok 24	článok 42

Smernica 2003/54/ES	Táto smernica
—	článok 43
článok 25	—
článok 26	článok 44
článok 27	článok 45
—	článok 46
článok 28	článok 47
článok 29	článok 48
článok 30	článok 49
článok 31	článok 50
článok 32	článok 51
príloha A	príloha I

**SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2009/73/ES****z 13. júla 2009****o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 47 ods. 2 a články 55 a 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru <sup>(1)</sup>,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov <sup>(2)</sup>,konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy <sup>(3)</sup>,

keďže:

- (1) Cieľom vnútorného trhu so zemným plynom, ktorý sa postupne zavádza v celom Spoločenstve od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Európskej únii, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšenie objemu cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti.
- (2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom <sup>(4)</sup> významne prispela k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu so zemným plynom.
- (3) Slobody, ako sú voľný pohyb tovaru, sloboda usadiť sa a sloboda poskytovať služby, ktoré občanom Európskej únie zaručuje zmluva, sú dosiahnuteľné len na úplne otvorenom trhu, ktorý umožňuje všetkým spotrebiteľom slobodný výber svojich dodávateľov a všetkým dodávateľom slobodu zásobovať svojich odberateľov.
- (4) V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohol predávať plyn za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup k sieti a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu.
- (5) V oznámení Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Energetická politika pre Európu“ sa zdôraznil význam dobudovania vnútorného trhu so zemným plynom a vytvorenia rovnakých podmienok pre všetky plynárenské podniky usadené v Spoločenstve. Oznámenia Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Vyhliadky vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou“ a „Vyšetrovanie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 1/2003 v odvetviach plynu a elektrickej energie v Európe (záverečná správa)“ ukázali, že súčasné pravidlá a opatrenia neposkytujú potrebný rámec na dosiahnutie cieľa, ktorým je dobre fungujúci vnútorný trh.
- (6) Bez účinného oddelenia sietí od ťažobných a dodávateľských činností (ďalej len „účinné oddelenie“) existuje riziko diskriminácie nielen pri prevádzke siete, ale aj v súvislosti so stimulmi pre vertikálne integrované podniky primerane investovať do svojich sietí.
- (7) Pravidlá právneho a funkčného oddelenia ustanovené v smernici 2003/55/ES však nevedli k účinnému oddeleniu prevádzkovateľov prepravných sietí. Európska rada preto 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy na „účinné oddelenie ťažobných a dodávateľských činností od prevádzky sietí“.
- (8) Účinné oddelenie sa môže zabezpečiť len odstránením stimulov pre vertikálne integrované podniky na diskrimináciu konkurentov, pokiaľ ide o prístup k sieti a investície. Oddelenie vlastníctva, čo v sebe zahŕňa vymenovanie vlastníka siete za prevádzkovateľa siete a jeho nezávislosť od akýchkoľvek záujmov týkajúcich sa dodávky alebo ťažby, jednoznačne predstavuje účinný a stabilný spôsob, ako vyriešiť vnútorný konflikt záujmov a zaistiť bezpečnosť dodávok. Z tohto dôvodu Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. júla 2007 o vyhlídkach vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou <sup>(5)</sup> označil oddelenie vlastníctva na úrovni prepravy za najúčinnejší nástroj pre nediskriminačnú podporu investícií do infraštruktúry, spravodlivého prístupu k sieti pre nové spoločnosti a transparentnosti na trhu. Členské štáty by teda v rámci oddelenia vlastníctva mali byť povinné zabezpečiť,

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.<sup>(2)</sup> Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.<sup>(3)</sup> Stanovisko Európskeho parlamentu z 9. júla 2008 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 (Ú. v. EÚ C 70 E, 24.3.2009, s. 37), pozícia Európskeho parlamentu z 22. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. júna 2009.<sup>(4)</sup> Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 57.<sup>(5)</sup> Ú. v. EÚ C 175 E, 10.7.2008, s. 206.



aby tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vykonávať kontrolu nad ťažobným alebo dodávateľským podnikom a súčasne nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravou sieťou a ani v súvislosti s týmto prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravou sieťou neuplatňovali žiadne práva. Naopak, kontrola nad prepravou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete by mala vylučovať možnosť vykonávať kontrolu nad ťažobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva. Ťažobný alebo dodávateľský podnik by mal môcť v rámci týchto obmedzení vlastniť v prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prepravnej sieti minoritný podiel.

(9) Akýkoľvek systém oddelenia by mal účinne odstraňovať každý konflikt záujmov medzi ťažobnými podnikmi, dodávateľmi a prevádzkovateľmi prepravných sietí s cieľom vytvoriť stimuly na potrebné investície a zaručiť prístup novým subjektom na trh v transparentnom a účinnom regulačnom režime a nemal by vytvárať veľmi zložitý regulačný režim pre národné regulačné orgány.

(10) Vymedzenie pojmu „kontrola“ sa prevzalo z nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) <sup>(1)</sup>.

(11) Keďže v niektorých prípadoch si oddelenie vlastníctva vyžaduje reštrukturalizáciu podnikov, mal by sa členským štátom, ktoré sa rozhodnú uplatniť oddelenie vlastníctva, poskytnúť dodatočný čas na uplatnenie príslušných ustanovení. Vzhľadom na vertikálne prepojenia medzi odvetvami elektriny a plynu by sa ustanovenia o oddelení mali uplatňovať v oboch týchto odvetviach.

(12) V snahe zabezpečiť oddelením vlastníctva úplnú nezávislosť prevádzky siete od záujmov dodávateľských a ťažobných podnikov a zabrániť výmene dôverných informácií by tá istá osoba nemala byť členom správnych rád prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a zároveň podniku, ktorý vykonáva akúkoľvek ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť. Z toho istého dôvodu by tá istá osoba nemala byť oprávnená vymenúvať členov správnych rád prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a zároveň vykonávať kontrolu nad ťažobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva.

(13) Zriadenie prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa prepravnej siete nezávislého od dodávateľských a ťažobných záujmov by malo vertikálne integrovanému podniku umožniť zachovať si svoje vlastníctvo aktív siete a súčasne zabezpečiť účinné oddelenie záujmov za predpokladu, že

takýto nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete vykonáva všetky funkcie prevádzkovateľa siete a že sa zaviedla dôkladná regulácia a rozsiahly regulačný kontrolný mechanizmus.

(14) Ak je podnik, ktorý vlastní prepravnú sieť, k 3. septembru 2009 súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty by preto mali mať možnosť vybrať si medzi oddelením vlastníctva a zriadením prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorý je nezávislý od dodávateľských a ťažobných záujmov.

(15) S cieľom v plnej miere chrániť záujmy akcionárov vertikálne integrovaných podnikov by členské štáty mali mať možnosť vybrať si, či vykonať oddelenie vlastníctva priamo zbavením sa majetku alebo rozdelením akcií integrovaného podniku na akcie sieťového podniku a zvyšné akcie dodávateľského a ťažobného podniku, pričom sa musia dodržať požiadavky vyplývajúce z oddelenia vlastníctva.

(16) Úplná účinnosť alternatívy zriadenia nezávislého prevádzkovateľa siete alebo nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete by sa mala zabezpečiť prostredníctvom osobitných dodatočných pravidiel. Pravidlá o nezávislom prevádzkovateľovi prepravnej siete poskytujú vhodný regulačný rámec na zaručenie spravodlivej hospodárskej súťaže, dostatočných investícií, prístupu nových subjektov na trh a integrácie trhov so zemným plynom. Účinné oddelenie prostredníctvom nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete by sa malo opierať o organizačné opatrenia a opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzkovateľov prepravnej siete a o opatrenia týkajúce sa investícií, pripojenia nových výrobných kapacít k sieti a integrácie trhov prostredníctvom regionálnej spolupráce. Nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete by sa mala okrem iného zabezpečiť aj určitými prechodnými obdobiami, počas ktorých nebude vo vertikálne integrovanom podniku možné vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú relevantnú činnosť, ktorá by poskytovala prístup k rovnakým informáciám, ako riadiaca činnosť. Model účinného oddelenia prostredníctvom nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete spĺňa požiadavky stanovené Európskou radou na jej zasadnutí, ktoré sa konalo 8. a 9. marca 2007.

(17) V záujme vytvorenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu so zemným plynom by veľkoodberatelia plynu mimo domácností mali mať možnosť vybrať si dodávateľov a uzatvárať zmluvy na zabezpečenie dodávok plynu s viacerými dodávateľmi. Títo odberatelia by mali byť chránení pred doložkami o výlučnosti, ktorých výsledkom je vylúčenie konkurenčných a/alebo doplnkových ponúk.

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (18) Členský štát má právo rozhodnúť sa, že bude na svojom území vyžadovať úplné oddelenie vlastníctva. V takomto prípade podnik nemá právo zriadiť nezávislého prevádzkovateľa siete alebo nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete. Podnik, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, navyše nesmie priamo ani nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete z členského štátu, ktorý si zvolil úplné oddelenie vlastníctva, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.
- (19) Podľa tejto smernice budú na vnútornom trhu so zemným plynom existovať rozdielne druhy organizácie trhu. Opatrenia, ktoré by mohli členské štáty prijať na zabezpečenie rovnakých podmienok hospodárskej súťaže by mali vychádzať z nadradených požiadaviek všeobecného záujmu. Otázka súladu takýchto opatrení so zmluvou a právom Spoločenstva by sa mala konzultovať s Komisiou.
- (20) Pri vykonávaní účinného oddelenia by sa mala dodržiavať zásada nediskriminácie medzi verejným a súkromným sektorom. Na tento účel by tá istá osoba nemala mať možnosť sama alebo spoločne vykonávať v rozpore so zásadami oddelenia vlastníctva alebo s alternatívnou nezávislou prevádzkovateľa siete kontrolu zloženia, hlasovania alebo rozhodovania orgánov prevádzkovateľov prepravných sietí alebo prepravných sietí a súčasne ťažobných alebo dodávateľských podnikov, ani si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek práva. Pokiaľ ide o oddelenie vlastníctva a alternatívu nezávislého prevádzkovateľa siete, za predpokladu, že príslušný členský štát môže preukázať, že sa táto požiadavka dodržiava, dva samostatné orgány verejnej moci by mali byť schopné kontrolovať ťažobné a dodávateľské činnosti na jednej strane a činnosti prepravy na druhej strane.
- (21) Plne účinné oddelenie sieťových činností od dodávateľských a výrobných činností by sa malo uplatňovať v celom Spoločenstve rovnako na podniky Spoločenstva ako aj podniky mimo Spoločenstva. Regulačné orgány by mali mať na zabezpečenie zachovania vzájomnej nezávislosti sieťových činností a dodávateľských a ťažobných činností v celom Spoločenstve právomoc zamietnuť certifikáciu prevádzkovateľov prepravných sietí, ktorí nedodržiavajú pravidlá oddelenia. Regulačné orgány by mali pri rozhodovaní o certifikácii v čo najväčšej miere prihliadať k stanovisku Komisie, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie týchto pravidiel v celom Spoločenstve. Komisia by mala mať právo vyjadriť svoje stanovisko k certifikácii vo vzťahu k vlastníkovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi prepravnej siete kontrolovanému osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, aby sa zabezpečilo aj dodržiavanie medzinárodných záväzkov Spoločenstva a solidarita a energetická bezpečnosť v rámci Spoločenstva.
- (22) Zabezpečenie dodávky energie je zásadným prvkom verejnej bezpečnosti, a je preto neodmysliteľne spojené s účinným fungovaním vnútorného trhu s plynom a integráciou izolovaných trhov s plynom v členských štátoch. Plyn sa k občanom Európskej únie môže dostať len cez sieť. Fungujúce otvorené trhy s plynom a predovšetkým sieť a iné aktíva súvisiace s dodávkou plynu sú nevyhnutné pre verejnú bezpečnosť, konkurencieschopnosť hospodárstva a blahobyt občanov Európskej únie. Osobám z tretích krajín by sa preto mala umožniť kontrola nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete, iba ak spĺňajú požiadavky na skutočné oddelenie, ktoré platia v Spoločenstve. Spoločenstvo sa domnieva, že odvetvie prepravných sietí plynu má preň mimoriadny význam, a že sú preto potrebné, bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Spoločenstva, dodatočné ochranné opatrenia v oblasti zachovania bezpečnosti dodávky energie do Spoločenstva, aby sa zabránilo akémukoľvek ohrozeniu verejného poriadku a verejnej bezpečnosti v Spoločenstve a blahobytu občanov Európskej únie. Bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva si okrem iného vyžaduje posúdenie nezávislosti prevádzky siete, úrovne závislosti Spoločenstva a jednotlivých členských štátov na dodávke energie z tretích krajín, ako aj posúdenie domáceho aj zahraničného obchodu s energiou konkrétnej tretej krajiny i jej investícií do energetiky. Bezpečnosť dodávky by sa teda mala posudzovať na základe faktických okolností každého prípadu, ako aj práv a povinností vyplývajúcich z medzinárodného práva, najmä pokiaľ ide o medzinárodné dohody medzi Spoločenstvom a dotknutou treťou krajinou. Komisia sa nabáda, aby vo vhodných prípadoch predkladala odporúčania na dojednanie relevantných dohôd s tretími krajinami, ktorých predmetom bude bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, alebo aby začlenila potrebné otázky do iných rokovaní s takýmito tretími krajinami.
- (23) Mali by sa prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie transparentných a nediskriminačných taríf za prístup k preprave. Tieto tarify by sa mali uplatňovať na všetkých užívateľov na nediskriminačnom základe. Ak sú zásobníky, akumulácia alebo podporné služby prevádzkované na trhu, na ktorom je dostatočná hospodárska súťaž, prístup možno umožniť na základe transparentných a nediskriminačných trhových mechanizmov.
- (24) Je potrebné zabezpečiť nezávislosť prevádzkovateľov zásobníkov, aby sa zlepšil prístup tretích strán do zásobníkov, ktoré sú z hľadiska dodávok odberateľom technicky a/alebo hospodársky nevyhnutné na zabezpečenie účinného prístupu do siete. Je preto vhodné, aby zásobníky prevádzkovali právne oddelené subjekty, ktoré majú účinné rozhodovacie práva, pokiaľ ide o aktíva potrebné na údržbu, prevádzku a rozvoj zásobníkov. Takisto je potrebné zvýšiť transparentnosť súvisiacu so skladovacou kapacitou, ktorá sa ponúka tretím stranám, tým, že sa členským štátom uloží povinnosť vymedziť a uverejniť nediskriminačný, jasný rámec, ktorým sa určí vhodný regulačný

režim uplatniteľný na zásobníky. Táto povinnosť by si nemala vyžadovať nové rozhodnutie o prístupových režimoch, ale mala by zlepšiť transparentnosť prístupového režimu do zásobníkov. Požiadavky na zachovávanie dôvernosti citlivých obchodných informácií sú osobitne dôležité, ak ide o informácie strategickej povahy alebo ak existuje len jediný užívateľ zásobníka.

(25) Nediskriminačný prístup do distribučnej siete určuje prístup k odberateľom na maloobchodnej úrovni. Priestor pre diskrimináciu, pokiaľ ide o prístup tretích strán a investície, je však menej významný na distribučnej úrovni ako na úrovni prepravy, pretože preťaženie a vplyv ťažobných záujmov je vo všeobecnosti na úrovni prepravy významnejší ako na distribučnej úrovni. Okrem toho sa právne a funkčné oddelenie prevádzkovateľov distribučných sietí stalo podľa smernice 2003/55/ES povinným až od 1. júla 2007 a jeho účinky na vnútorný trh so zemným plynom sa ešte musia zhodnotiť. Platné pravidlá právneho a funkčného oddelenia môžu viesť k účinnému oddeleniu za predpokladu, že sa vymedzia jasnejšie, budú sa riadnym spôsobom vykonávať a podrobne monitorovať. Na vytvorenie rovnakých podmienok na úrovni maloobchodu by sa teda mala činnosť prevádzkovateľov distribučných sietí monitorovať tak, aby sa im zabránilo využívať vertikálnu integráciu, pokiaľ ide o ich konkurenčné postavenie na trhu, a to najmä vo vzťahu k odberateľom plynu v domácnosti i malým odberateľom plynu mimo domácnosti.

(26) Členské štáty by mali prijať konkrétne kroky na podporu širšieho využívania bioplynu a plynu z biomasy, producentom ktorých sa musí zaručiť nediskriminačný prístup do plynárenskej siete za predpokladu, že takýto prístup je na trvalom základe zlučiteľný s príslušnými technickými predpismi a bezpečnostnými normami.

(27) S cieľom vyhnúť sa neprimeranému finančnému a administratívne zaťaženiu malých prevádzkovateľov distribučných sietí by členské štáty mali mať možnosť v prípade potreby vyňať dotknuté podniky zo zákonných požiadaviek na oddelenie distribúcie.

(28) Ak sa uzavretá distribučná sieť využíva na zabezpečenie optimálnej účinnosti integrovanej dodávky energie, ktorá si vyžaduje osobitné prevádzkové normy, alebo sa uzavretá distribučná sieť prevádzkuje najmä na využívanie vlastníkom siete, mala by z dôvodu osobitnej povahy vzťahu medzi prevádzkovateľom distribučnej siete a jej užívateľmi existovať možnosť oslobodiť prevádzkovateľa distribučnej

siete od povinností, ktoré by boli zbytočnou administratívnou záťažou. Priemyselné a obchodné zóny alebo zóny spoločných služieb, ako sú napríklad železničné stanice, letecké, nemocnice, veľké táboriská s integrovanými zariadeniami alebo chemické závody, môžu mať uzavretú distribučnú sieť vzhľadom na osobitnú povahu ich činnosti.

(29) V smernici 2003/55/ES sa zaviedla požiadavka, aby členské štáty zriadili regulátorov s osobitnými právomocami. Skúsenosti však ukazujú, že účinnosť regulácie je často obmedzená z dôvodu nedostatočnej nezávislosti regulátorov od vlády a nedostatočných právomocí a slobody rozhodovať. Z tohto dôvodu Európska rada 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy, ktoré zabezpečia ďalšiu harmonizáciu právomocí a posilnenie nezávislosti národných energetických regulátorov. Malo by sa umožniť, aby tieto národné regulačné orgány pokrývali tak odvetvie elektriny ako aj plynu.

(30) Ak má vnútorný trh so zemným plynom riadne fungovať, energetickí regulátori musia mať možnosť prijímať rozhodnutia vo všetkých relevantných regulačných záležitostiach a musia byť úplne nezávislí od akýchkoľvek iných verejných alebo súkromných záujmov. Toto nebráni súdnemu preskúmaniu ani parlamentnému dohľadu v súlade s ústavným právom členských štátov. Navyše, schvaľovanie rozpočtu regulátora zákonodarným orgánom členského štátu nepredstavuje prekážku rozpočtovej nezávislosti. Ustanovenia týkajúce sa nezávislosti pri implementácii vyčleneného rozpočtu regulačného orgánu by sa mali vykonávať v rámci, ktorý určujú vnútroštátne právne predpisy a pravidlá v oblasti rozpočtu. Členské štáty podporujú nezávislosť národných regulačných orgánov od akýchkoľvek politických alebo ekonomických záujmov prostredníctvom rotačného systému a môžu pritom náležite zohľadňovať dostupnosť ľudských zdrojov a veľkosť orgánu.

(31) S cieľom zabezpečiť efektívny prístup na trh všetkým účastníkom trhu vrátane nových subjektov sú potrebné nediskriminačné mechanizmy na vyvažovanie odchýlok, ktoré odzrkadľujú náklady. Efektívny prístup na trh by sa mal zabezpečiť ustanovením transparentných trhových mechanizmov na dodávku a nákup plynu potrebného v rámci požiadaviek na vyvažovanie odchýlok. Národné regulačné orgány by mali aktívne zabezpečovať, aby tarify za vyvažovanie odchýlok boli nediskriminačné a aby odzrkadľovali náklady. Zároveň by sa mali zabezpečiť náležité stimuly k vyrovnanému vstupu a odberu plynu tak, aby nebola ohrozená sieť.

- (32) Národné regulačné orgány by mali mať možnosť stanovovať a schvaľovať tarify alebo metodiky na výpočet taríf na základe návrhu prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa(ov) distribučných sietí alebo prevádzkovateľa zariadenia skvapalneného zemného plynu (LNG) alebo na základe návrhu dohodnutého medzi týmito prevádzkovateľmi a užívateľmi siete. Pri vykonávaní týchto úloh by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby prepravné a distribučné tarify neboli diskriminačné a odzrkadľovali náklady, a mali by zohľadňovať dlhodobé marginálne sieťové náklady, ktorým sa možno vyhnúť prostredníctvom riadenia na strane dopytu.
- (33) Energetickí regulátori by mali mať právomoc vydávať záväzné rozhodnutia pre plynárenské podniky a ukladať plynárenským podnikom, ktoré si neplnia svoje povinnosti, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, alebo navrhnuť, aby takéto sankcie uložil príslušný súd. Energetické regulačné orgány by mali mať právomoc aj rozhodovať bez ohľadu na uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže o vhodných opatreniach na zabezpečenie výhod pre odberateľov prostredníctvom podpory skutočnej hospodárskej súťaže potrebnej pre riadne fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom. Vytvorenie programov na sprístupňovanie zásobovania plynom predstavuje jedno z možných opatrení, ktoré možno použiť na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečovanie riadneho fungovania trhu. Energetickým regulátorom by sa rovnako mala udeliť právomoc prispievať k zabezpečeniu vysokej úrovne služby vo verejnom záujme v súlade s otvorením trhu, ochrane zraniteľných odberateľov a úplnej účinnosti opatrení na ochranu spotrebiteľov. Týmito ustanoveniami by nemali byť dotknuté právomoci Komisie týkajúce sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže vrátane skúmania splnenia a zlúčení na úrovni Spoločenstva, ani predpisy o vnútornom trhu, napr. o voľnom pohybe kapitálu. Nezávislým orgánom, ku ktorému má právo odvolať sa subjekt dotknutý rozhodnutím národného regulátora, by mohol byť súd alebo iný súdny orgán s právomocou viesť súdne preskúmanie.
- (34) Každá harmonizácia právomocí národných regulačných orgánov by mala zahŕňať právomoc poskytovať stimuly plynárenským podnikom a ukladať im účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie. Okrem toho by mali mať regulačné orgány právomoc požadovať od plynárenských podnikov relevantné informácie, uskutočňovať primerané a dostatočné vyšetrovanie a urovnávať spory.
- (35) Investície do významných nových infraštruktúr by sa mali vo veľkej miere podporovať pri zaručení správneho fungovania vnútorného trhu so zemným plynom. S cieľom zvýšiť pozitívny vplyv projektov v oblasti infraštruktúry, ktorým bola udelená výnimka, na hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok by sa mal vo fáze prípravy projektu testovať záujem trhu a mali by sa zaviesť pravidlá riadenia v prípade preťaženia. Ak sa infraštruktúra nachádza na území viac ako jedného členského štátu, žiadateľmi o výnimku by sa ako posledná inštancia mala zaoberať Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky<sup>(1)</sup> (ďalej len *agentúra*), aby sa lepšie zohľadnili cezhraničné vplyvy a aby sa zjednodušili administratívne postupy. Okrem toho, vzhľadom na výnimočný rizikový profil budovania takýchto významných projektov infraštruktúry, ktorým bola udelená výnimka, by sa navyše malo umožniť, aby boli podniky so záujmami v oblasti dodávky a ťažby v prípade dotknutých projektov dočasne a čiastočne oslobodené od povinnosti dodržiavať pravidlá oddelenia. Z dôvodov bezpečnosti dodávky by sa mala možnosť poskytnutia dočasných výnimiek vzťahovať najmä na nové plynovody v Spoločenstve, ktorými sa prepravuje plyn z tretích krajín do Spoločenstva. Výnimky udelené podľa smernice 2003/55/ES sa budú naďalej uplatňovať až do plánovaného dátumu skončenia platnosti v súlade s rozhodnutím o udelení výnimky.
- (36) Vnútorný trh so zemným plynom trpí nedostatkom likvidity a transparentnosti, čo bráni efektívnemu pridelovaniu prostriedkov, zabezpečeniu proti riziku a novým vstupom na trh. Je potrebné, aby narastala dôvera v trh, jeho likvidita a počet účastníkov na ňom, a preto by sa mal zintenzívniť regulačný dohľad nad podnikmi aktívnymi v oblasti dodávok plynu. Takýmito požiadavkami by nemali byť dotknuté platné právne predpisy Spoločenstva o finančných trhoch a mali by byť s nimi v súlade. Energetickí regulátori a regulátori finančného trhu musia spolupracovať, aby si navzájom umožnili získať prehľad o dotknutých trhoch.
- (37) Zemný plyn sa do Spoločenstva dováža najmä z tretích krajín, pričom trend je rastúci. Právne predpisy Spoločenstva by mali zohľadňovať charakteristické vlastnosti zemného plynu, ako sú určité štrukturálne nepružnosti vyplývajúce z koncentrácie dodávateľov, dlhodobých zmlúv alebo nedostatku likvidity v smere k odberateľom. Preto je potrebná väčšia transparentnosť vrátane transparentnosti pri tvorbe cien.
- (38) Predtým ako Komisia prijme usmernenia, prostredníctvom ktorých sa vymedzia požiadavky na vedenie záznamov, by agentúra a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov zriadený rozhodnutím Komisie 2009/77/ES<sup>(2)</sup> mali obsah týchto usmernení spoločne preskúmať a poradiť Komisii, pokiaľ ide o ich obsah.

(1) Pozri stranu x tohto úradného vestníka.

(2) Ú. v. EÚ L 25, 29.1.2009, s. 18.

Agentúra a Výbor európskych regulačných orgánov cených papierov by mali spolupracovať aj s cieľom hlbšie skúmať otázky, či by sa na transakcie na základe zmlúv o dodávke plynu a na deriváty na plyn mali vzťahovať požiadavky na transparentnosť pred obchodovaním a/alebo po obchodovaní a ak áno, aký by mal byť obsah týchto požiadaviek, a mali by poskytnúť v tejto súvislosti príslušné poradenstvo.

(39) Členské štáty alebo regulačný orgán, ak tak členský štát stanovil, by mali podporovať vypracovanie zmlúv o prerušiteľnej dodávke.

(40) V záujme bezpečnosti dodávky by sa malo vykonávať monitorovanie rovnováhy medzi ponukou a dopytom v jednotlivých členských štátoch, na ktoré by mala nadväzovať správa o situácii na úrovni Spoločenstva zohľadňujúca kapacitu prepojení medzi jednotlivými oblasťami. Takéto monitorovanie by sa malo vykonávať dostatočne včas, aby sa mohli v prípade ohrozenia bezpečnosti dodávky prijať vhodné opatrenia. K zabezpečeniu stabilnej dodávky plynu by mala prispievať výstavba a údržba potrebnej sieťovej infraštruktúry vrátane kapacity prepojení.

(41) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby pri dodržaní nevyhnutných požiadaviek na kvalitu mali bioplyn a plyn z biomasy a iných druhov plynu zaručený nediskriminačný prístup do plynárenskej siete za predpokladu, že takýto prístup je trvalo zlučiteľný s príslušnými technickými predpismi a bezpečnostnými normami. Takýmito predpismi a normami by sa malo zabezpečiť, aby bolo technicky možné tieto druhy plynu bezpečne vtlačať do sietí pre zemný plyn a prepravovať ich v nich, a tieto predpisy a normy by sa mali tiež venovať chemickým vlastnostiam týchto plynov.

(42) Dôležitou súčasťou dodávky plynu v členských štátoch budú aj naďalej dlhodobé zmluvy, ktoré je potrebné pre plynárenské dodávateľské podniky zachovať ako jednu z možností, pokiaľ nenarúšajú cieľ tejto smernice a sú v súlade so zmluvou vrátane pravidiel hospodárskej súťaže. Preto je potrebné brať dlhodobé zmluvy do úvahy pri plánovaní dodávateľskej a prepravnej kapacity plynárenských podnikov.

(43) S cieľom zabezpečiť udržiavanie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme v Spoločenstve by sa mali všetky opatrenia prijaté členskými štátmi na dosiahnutie cieľov tejto smernice pravidelne oznamovať Komisii. Komisia by mala pravidelne zverejňovať správu analyzujúcu opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni na dosiahnutie cieľov služby vo verejnom záujme a porovnávajúcu ich účinnosť, a to všetko s cieľom prijatia odporúčaní týkajúcich sa opatrení, ktoré sa majú prijať na vnútroštátnej úrovni na dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby odberatelia pri pripojení

na plynárenskú sieť boli informovaní o svojich právach na dodávku zemného plynu v stanovenej kvalite a za primerané ceny. Opatrenia členských štátov na ochranu koncových odberateľov sa môžu líšiť v závislosti od toho, či sú zamerané na odberateľov plynu v domácnosti alebo na malé a stredné podniky.

(44) Rešpektovanie požiadaviek služby vo verejnom záujme je základnou požiadavkou tejto smernice a je dôležité, aby sa v tejto smernici určili spoločné minimálne normy dodržiavané všetkými členskými štátmi, ktoré budú zohľadňovať ciele spoločnej ochrany, bezpečnosť dodávky, ochranu životného prostredia a rovnocenné úrovne hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch. Je dôležité, aby sa požiadavky služby vo verejnom záujme mohli vykladať vo vnútroštátnom kontexte, berúc do úvahy vnútroštátne pomery, pričom sa však musia dodržiavať právne predpisy Spoločenstva.

(45) Opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti vykonané členskými štátmi môžu zahŕňať najmä zabezpečenie primeraných hospodárskych stimulov, podľa potreby prostredníctvom všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva. Medzi tieto nástroje môžu patriť aj mechanizmy zodpovednosti na zaručenie nevyhnutných investícií.

(46) Pokiaľ opatrenia prijaté členskými štátmi na splnenie povinností služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 zmluvy, podľa článku 88 ods. 3 zmluvy sú členské štáty povinné oznamovať ich Komisii.

(47) Požiadavky služby vo verejnom záujme a spoločné minimálne normy, ktoré z nich vyplývajú, sa musia ďalej posilniť s cieľom zabezpečiť, aby všetci spotrebitelia, a najmä tí zraniteľní, mali prospech z hospodárskej súťaže a spravodlivých cien. Požiadavky služby vo verejnom záujme by sa mali vymedziť na vnútroštátnej úrovni s prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti. Členské štáty by však mali rešpektovať právo Spoločenstva. Občania Únie a, ak to členské štáty uznajú za vhodné, malé podniky by mali mať možnosť využívať služby vo verejnom záujme, predovšetkým pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok a primerané tarify. Kľúčovým aspektom pri dodávke odberateľom je prístup k objektívnym a transparentným údajom o spotrebe. Spotrebitelia by preto mali mať prístup k údajom o ich spotrebe a s tým súvisiacimi cenami a nákladmi na služby, aby mohli vyzvať konkurenčné podniky na predloženie ponuky na základe týchto údajov. Spotrebitelia by takisto mali mať právo na náležité informácie o svojej spotrebe energie. Zálohové platby by mali odrážať odhadovanú spotrebu zemného plynu a rôzne platobné systémy by nemali byť diskriminačné. Informácie o nákladoch na energiu, ktoré sa spotrebiteľom poskytujú dostatočne pravidelne, budú motiváciou na úsporu energie, pretože odberateľom poskytnú priamu spätnú väzbu o účinkoch investícií do energetickej efektívnosti a zmeny správania.

- (48) Záujmy spotrebiteľov by mali byť stredobodom tejto smernice a kvalita služieb by mala byť ústrednou zodpovednosťou plynárenských podnikov. Musia sa posilniť a zaručiť existujúce práva spotrebiteľov, pričom by mali byť transparentnejšie. Ochrana spotrebiteľa by mala zabezpečiť, aby všetci spotrebiteľia v širšom meradle Spoločenstva mali úžitok z konkurenčného trhu. Členské štáty alebo, ak tak ustanoví členský štát, regulačné orgány by mali presadzovať práva spotrebiteľov.
- (49) Spotrebiteľom by mali byť poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo sa týka ich práv vo vzťahu k energetickému sektoru. Komisia by po porade s príslušnými zúčastnenými stranami vrátane členských štátov, národných regulačných orgánov, spotrebiteľských organizácií a plynárenských podnikov mala vypracovať dostupný a zrozumiteľný zoznam pre spotrebiteľov energie poskytujúci spotrebiteľom praktické informácie o ich právach. Tento zoznam by sa mal poskytnúť všetkým spotrebiteľom a mal by byť verejne prístupný.
- (50) Energetická chudoba je v Spoločenstve čoraz väčším problémom. Členské štáty, ktorých sa to týka a ktoré tak ešte neurobili, by mali vypracovať národné akčné plány a iné primerané rámce na riešenie problému energetickej chudoby zamerané na znížovanie počtu ľudí, ktorí sú takouto situáciou postihnutí. Členské štáty by mali v každom prípade zabezpečiť nevyhnutné dodávky energie pre zraniteľných odberateľov. Mohol by sa pritom použiť integrovaný prístup, napr. v rámci sociálnej politiky, a opatrenia by mohli zahŕňať sociálne politiky alebo zlepšenie energetickej účinnosti v oblasti bývania. Táto smernica by mala napokon umožniť vnútroštátne politiky v prospech zraniteľných odberateľov.
- (51) Dostupnosť efektívnych prostriedkov urovnávania sporov pre všetkých spotrebiteľov zaručuje väčšiu ochranu spotrebiteľa. Členské štáty by mali zaviesť rýchle a efektívne postupy na vybavovanie sťažností.
- (52) Malo by byť možné, aby sa zavedenie inteligentných meracích systémov zakladalo na ekonomickom hodnotení. Ak by sa v tomto hodnotení dospelo k záveru, že zavedenie takýchto meracích systémov je ekonomicky opodstatnené a nákladovo efektívne len pre spotrebiteľov s určitým množstvom spotreby plynu, členské štáty to môžu zohľadniť pri zavádzaní inteligentných meracích systémov.
- (53) Trhové ceny by mali predstavovať vhodné stimuly na rozvoj siete.
- (54) Za najdôležitejšie by členské štáty mali považovať podporu spravodlivej hospodárskej súťaže a ľahkého prístupu k rôznym dodávateľom, aby tým umožnili spotrebiteľom plne využiť príležitosti liberalizovaného vnútorného trhu so zemným plynom.
- (55) V snahe prispieť k bezpečnosti dodávok a zároveň zachovať solidaritu medzi členskými štátmi, najmä v prípade krízy dodávky energie, je dôležité ustanoviť rámec regionálnej spolupráce v duchu solidarity. Takáto spolupráca sa po príslušnom rozhodnutí členských štátov môže opierať v prvom rade o trhové mechanizmy. Spolupráca na podporu regionálnej a bilaterálnej solidarity by nemala pre účastníkov trhu predstavovať neprimeranú záťaž alebo diskrimináciu medzi nimi.
- (56) Členské štáty by mali s cieľom vytvoriť vnútorný trh so zemným plynom posilňovať integráciu svojich národných trhov a spoluprácu medzi prevádzkovateľmi sietí na úrovni Spoločenstva a na regionálnej úrovni, ktorá zahŕňa aj izolované trhy s plynom, ktoré sa stále vyskytujú v Spoločenstve.
- (57) Jedným z hlavných cieľov tejto smernice by malo byť vytvorenie skutočného vnútorného trhu so zemným plynom prostredníctvom prepojenej siete v celom Spoločenstve a preto by jednou z hlavných úloh regulačných orgánov, v prípade potreby v úzkej spolupráci s agentúrou, mali byť regulačné otázky týkajúce sa cezhraničných prepojení a regionálnych trhov.
- (58) Ďalším z hlavných cieľov tejto smernice by malo byť zabezpečenie spoločných pravidiel pre skutočný vnútorný trh, ako aj širokej ponuky dodávky plynu. Na tento účel by nedefinované trhové ceny poskytli stimul pre cezhraničné prepojenia, ktoré z dlhodobého hľadiska povedú ku konvergencii cien.
- (59) Regulačné orgány by mali tiež poskytovať informácie o trhu, aby mohla Komisia vykonávať svoju úlohu ako pozorovateľ a monitorovať vnútorný trh so zemným plynom a jeho vývoj z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska vrátane takých aspektov, ako je ponuka a dopyt, prepravná a distribučná infraštruktúra, kvalita služieb, cezhraničný obchod, riadenie preťaženia, investície, veľkoobchodné a spotrebiteľské ceny, likvidita trhu a zlepšenia v oblasti životného prostredia a efektívnosti. Národné regulačné orgány by mali príslušným orgánom a Komisii oznamovať tie členské štáty, v ktorých ceny narúšajú hospodársku súťaž a riadne fungovanie trhu.

(60) Keďže cieľ tejto smernice, a to vytvorenie plne funkčného vnútorného trhu so zemným plynom, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(61) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn <sup>(1)</sup> môže Komisia prijímať usmernenia na dosiahnutie potrebného stupňa harmonizácie. Takéto usmernenia, ktoré sú záväznými vykonávacími opatreniami, predstavujú, aj pokiaľ ide o niektoré ustanovenia tejto smernice, užitočný nástroj, ktorý sa môže v prípade potreby rýchlo upraviť.

(62) Opatrenia potrebné na vykonávanie tejto smernice by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu <sup>(2)</sup>.

(63) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijatie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľa tejto smernice. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tejto smernice jej doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(64) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepejšej tvorbe práva <sup>(3)</sup> sa členské štáty vyzývajú, aby pre seba a v záujme Spoločenstva vypracovali a zverejnili vlastné tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu.

(65) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa majú vykonať v smernici 2003/55/ES, je kvôli jasnosti a racionalizácii žiaduce, aby sa dotknuté ustanovenia prepracovali a spojili do jedného textu novej smernice.

(66) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

## KAPITOLA I

### PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

#### Článok 1

##### Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá pre prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu. Ustanovuje pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania plynárenstva, prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na udeľovanie povolení na prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu a na prevádzku sietí.

2. Pravidlá stanovené v tejto smernici pre zemný plyn vrátane LNG sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom aj na bioplyn a plyn z biomasy a iné druhy plynu, pokiaľ sa takéto plyny dajú technicky a bezpečne vtláčať do siete pre zemný plyn a prepravovať v nej.

#### Článok 2

##### Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- „plynárenský podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba vykonávajúca aspoň jednu z týchto činností: ťažba, preprava, distribúcia, dodávka, nákup alebo uskladňovanie zemného plynu vrátane LNG, ktorá je zodpovedná za obchodné úlohy, technické úlohy a/alebo údržbu v súvislosti s týmito činnosťami, nezahŕňa však koncových odberateľov;
- „ťažobná sieť“ je každé potrubie alebo potrubná sieť prevádzkovaná a/alebo vybudovaná ako súčasť projektu ťažby ropy alebo plynu alebo používaná na prepravu zemného plynu z jedného alebo viacerých takýchto ťažobných miest do spracovateľského závodu, terminálu alebo koncového pobrežného vykládkového terminálu;
- „preprava“ je preprava zemného plynu cez sieť, ktorú tvoria najmä vysokotlakové plynovody, a ktorá nie je ťažobnou sieťou ani časťou vysokotlakového plynovodu používaného primárne na miestnu distribúciu zemného plynu, s cieľom dodať plyn odberateľom, ktorá však nezahŕňa dodávku;
- „prevádzkovateľ prepravnej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva prepravu a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby a v prípade potreby rozvoj prepravnej siete v danej oblasti, prípadne jej prepojenie s inými sieťami a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt po preprave zemného plynu;

<sup>(1)</sup> Pozri stranu 36 tohto úradného vestníka.

<sup>(2)</sup> Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

<sup>(3)</sup> Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

5. „distribúcia“ je preprava zemného plynu cez miestne alebo regionálne plynovodné siete na účely jeho dodania odberateľom, ale nezahrňuje dodávku;
6. „prevádzkovateľ distribučnej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva distribúciu a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby a v prípade potreby rozvoj distribučnej siete v danej oblasti, prípadne jej prepojenie s inými sieťami a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt po distribúcii zemného plynu;
7. „dodávka“ je predaj vrátane ďalšieho predaja zemného plynu vrátane LNG odberateľom;
8. „dodávateľský podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva dodávku;
9. „zásobník“ je zariadenie, ktoré sa používa na uskladňovanie zemného plynu a ktoré vlastní a/alebo prevádzkuje plynárenský podnik, vrátane tej časti zariadení LNG, ktorá slúži na uskladňovanie, ale okrem časti používanej na ťažobné činnosti a okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;
10. „prevádzkovateľ zásobníka“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva uskladňovanie a je zodpovedná za prevádzku zásobníka;
11. „zariadenie LNG“ je terminál, ktorý sa používa na skvapalnenie zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splyňovanie LNG, a zahŕňa podporné služby a dočasné uskladňovanie potrebné pre proces spätného splyňovania a následné dodanie do prepravnej siete, nezahŕňa však žiadnu časť terminálov LNG, ktoré sa používajú na uskladňovanie;
12. „prevádzkovateľ zariadenia LNG“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva skvapalňovanie zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splyňovanie LNG a je zodpovedná za prevádzku zariadenia LNG;
13. „sieť“ sú všetky prepravné siete, distribučné siete, zariadenia LNG a/alebo zásobníky, ktoré vlastní a/alebo prevádzkuje plynárenský podnik, vrátane akumulácie a jeho zariadení poskytujúcich podporné služby, a tie siete a zariadenia príbuzných podnikov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie prístupu k preprave, distribúcii a LNG;
14. „podporné služby“ sú všetky služby potrebné na prístup do prepravných sietí, distribučných sietí, zariadení LNG a/alebo zásobníkov vrátane vyvažovania zaťaženia, zmiešavania plynu a vstrekovania inertných plynov a na ich prevádzkovanie, avšak okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;
15. „akumulácia“ je uskladňovanie plynu jeho stlačením v plynárenských prepravných a distribučných sieťach, ale okrem zariadení vyhradených pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;
16. „prepojená sieť“ je niekoľko sietí, ktoré sú navzájom prepojené;
17. „prepojenie“ je prepravný plynovod, ktorý prechádza cez hranicu medzi členskými štátmi výlučne na účely prepojenia národných prepravných sietí týchto členských štátov;
18. „priamy plynovod“ je plynovod na prepravu zemného plynu, ktorý dopĺňa prepojenú sieť;
19. „integrovateľný plynárenský podnik“ je vertikálne alebo horizontálne integrovateľný podnik;
20. „vertikálne integrovateľný podnik“ je plynárenský podnik alebo skupina plynárenských podnikov, v ktorých je na vykonávanie kontroly priamo alebo nepriamo oprávnená tá istá osoba alebo osoby a kde podnik alebo skupina podnikov vykonáva aspoň jednu z týchto činností: preprava, distribúcia, prevádzkovanie zariadení LNG alebo uskladňovanie, a ťažbu alebo dodávku zemného plynu;
21. „horizontálne integrovateľný podnik“ je podnik, ktorý vykonáva aspoň jednu z týchto činností: ťažba, preprava, distribúcia, dodávka alebo uskladňovanie zemného plynu a neplynárenskú činnosť;
22. „príbuzný podnik“ je prepojený podnik v zmysle článku 41 siedmej smernice Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983 o konsolidovaných účtovných závierkach, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (\*) zmluvy (1), a/alebo pridružený podnik v zmysle článku 33 ods. 1 uvedenej smernice, a/alebo podnik, ktorý patrí tým istým akcionárom či spoločníkom;
23. „užívateľ siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva dodávku do siete alebo ktorá prijíma dodávku zo siete;
24. „odberateľ“ je veľkoobchodný alebo koncový odberateľ zemného plynu alebo plynárenský podnik, ktorý nakupuje zemný plyn;
25. „odberateľ plynu v domácnosti“ je odberateľ, ktorý nakupuje zemný plyn pre vlastnú spotrebu v domácnosti;
26. „odberateľ plynu mimo domácnosti“ je odberateľ, ktorý nakupuje zemný plyn, ktorý nie je využívaný na jeho vlastnú spotrebu v domácnosti;
27. „koncový odberateľ“ je odberateľ, ktorý nakupuje zemný plyn pre vlastné použitie;
28. „oprávnený odberateľ“ je odberateľ, ktorý môže slobodne nakupovať plyn od dodávateľa podľa vlastného výberu v zmysle článku 37;

(\*) Názov smernice 83/349/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

(1) Ú. v. ES L 193, 18.7.1983, s. 1.



29. „veľkoobchodný odberateľ“ je fyzická alebo právnická osoba okrem prevádzkovateľov prepravných sietí a prevádzkovateľov distribučných sietí, ktorá nakupuje zemný plyn na účely ďalšieho predaja vo vnútri alebo mimo siete, v ktorej je usadená;
30. „dlhodobé plánovanie“ je plánovanie dodávok a prepravnej kapacity plynárenských podnikov z dlhodobého hľadiska s cieľom uspokojovať dopyt po zemnom plyne v sieti a splňať požiadavku diverzifikácie zdrojov a zabezpečenia dodávok odberateľom;
31. „vznikajúci trh“ je členský štát, v ktorom prvá komerčná dodávka na základe jeho prvej dlhodobej zmluvy na dodávku zemného plynu nebola vykonaná skôr ako pred 10 rokmi;
32. „bezpečnosť“ je bezpečnosť dodávky zemného plynu, ako aj technická bezpečnosť;
33. „nová infraštruktúra“ je infraštruktúra nedokončená do 4. augusta 2003;
34. „zmluva o dodávke plynu“ je zmluva na dodávku zemného plynu, nevzťahuje sa však na derivát na plyn;
35. „derivát na plyn“ je finančný nástroj špecifikovaný v bodoch 5, 6 alebo 7 oddielu C prílohy I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi <sup>(1)</sup>, ak sa tento nástroj týka zemného plynu;
36. „kontrola“ sú všetky práva, zmluvy alebo iné prostriedky, ktoré samostatne alebo v kombinácii a vzhľadom na príslušné skutočnosti alebo právne predpisy umožňujúce vykonávať rozhodujúci vplyv nad podnikom, predovšetkým prostredníctvom:
- vlastníckych alebo užívacích práv k všetkým aktívam podniku alebo k ich časti;
  - práv alebo zmlúv, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podniku.

## KAPITOLA II

### VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ ORGANIZÁCIE ODVETVIA

#### Článok 3

#### Povinnosti služby vo verejnom záujme a ochrana spotrebiteľa

1. Členské štáty na základe svojej inštitucionálnej organizácie a s náležitým zreteľom na zásadu subsidiarity zabezpečujú, aby bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, plynárenské podniky fungovali v súlade so zásadami tejto smernice s cieľom dosiahnuť konkurencieschopný, bezpečný a vzhľadom na životné prostredie udržateľný trh so zemným plynom, a aby tieto podniky neboli diskriminované z hľadiska ich práv alebo povinností.

2. So zreteľom na príslušné ustanovenia zmluvy, najmä na jej článok 86, členské štáty môžu podnikom fungujúcim v plynárenskom odvetví z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok, a ochranu životného prostredia vrátane energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a ochrany klímy. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a plynárenským podnikom Spoločenstva musia zaručovať rovnosť prístupu k spotrebiteľom v jednotlivých štátoch. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, riadeniu energetickej efektívnosti/riadeniu na strane dopytu a v záujme plnenia cieľov v oblasti životného prostredia a cieľa energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v tomto odseku môžu členské štáty zavádzať dlhodobé plánovanie, pričom vezmú do úvahy, že o prístup do siete sa možno budú usilovať tretie strany.

3. Členské štáty prijímú náležité opatrenia na ochranu koncových odberateľov a zabezpečia najmä, aby existovali dostatočné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov. V tejto súvislosti každý členský štát vymedzí koncept zraniteľných odberateľov, ktoré môže odkazovať na energetickú chudobu, a môže okrem iného ustanoviť zákaz odpojenia takýchto odberateľov v krízových časoch. Členské štáty zabezpečia dodržiavanie práv a povinností spojených so zraniteľnými odberateľmi. Prijímú najmä vhodné opatrenia na ochranu koncových odberateľov v odľahlých oblastiach, ktorí sú pripojení na plynárenskú sieť. Členské štáty môžu pre odberateľov pripojených do plynárenskej siete určiť dodávateľov poslednej inštancie. Členské štáty zabezpečujú vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov, najmä vzhľadom na transparentnosť týkajúcu sa zmluvných podmienok, všeobecných informácií a mechanizmov riešenia sporov. Členské štáty zabezpečujú, aby oprávnený odberateľ mohol skutočne a ľahko prejsť k novému dodávateľovi. Tieto opatrenia musia zahŕňať opatrenia uvedené v prílohe I, aspoň pokiaľ ide o odberateľov plynu v domácnosti.

4. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, napríklad národné energetické akčné plány a výhody v systémoch sociálneho zabezpečenia na zabezpečenie nevyhnutných dodávok plynu pre zraniteľných odberateľov alebo na podporu zlepšenia energetickej efektívnosti s cieľom zaoberať sa energetickou chudobou, ak bola zistená, a to aj v širšom kontexte chudoby. Tieto opatrenia nesmú brániť účinnému otvoreniu trhu stanovenému v článku 37 ani fungovaniu trhu a v prípade potreby sa oznámia Komisii v súlade s odsekom 11 tohto článku. Toto oznámenie neobsahuje opatrenia, ktoré sa prijali v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia.

5. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia, ktorí sú pripojení do plynárenskej siete, mali právo na dodávky plynu od dodávateľa, ak s tým dodávateľ súhlasí, bez ohľadu na to, v akom členskom štáte je dodávateľ zaregistrovaný, pokiaľ dodávateľ dodržiava platné obchodné pravidlá a pravidlá vyvažovania a je to v súlade s požiadavkami na bezpečnosť dodávok. Členské štáty v tejto súvislosti prijímú všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby administratívne postupy nepredstavovali prekážku pre dodávateľské podniky, ktoré sú už zaregistrované v inom členskom štáte.

(1) Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1.

6. Členské štáty zabezpečia, aby:
- v prípade, že si odberateľ želá zmeniť dodávateľa a dodrží pritom zmluvné podmienky, príslušný(-i) prevádzkovateľ(-lia) vykonal(-li) zmenu do troch týždňov, a aby
  - odberatelia boli oprávnení získavať všetky relevantné údaje o spotrebe.

Členské štáty zabezpečia, aby práva uvedené v písmenách a) a b) prvého pododseku boli priznané všetkým odberateľom nediskriminačným spôsobom, pokiaľ ide o náklady, úsilie alebo čas.

7. Členské štáty vykonávajú vhodné opatrenia na dosiahnutie cieľov v oblasti sociálnej a hospodárskej súdržnosti a ochrany životného prostredia, ktoré môžu zahŕňať prostriedky na boj proti zmene klímy, a v oblasti bezpečnosti dodávky. K takýmto opatreniam môže patriť najmä poskytovanie primeraných hospodárskych stimulov a prípadne aj využívanie všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva na údržbu a výstavbu potrebnej infraštruktúry sietí vrátane kapacít prepojenia.

8. V záujme podpory energetickej efektívnosti členské štáty alebo, ak tak členský štát stanovil, regulačné orgány dôrazne odporúčajú, aby plynárenské podniky optimalizovali využívanie plynu, napríklad poskytovaním služieb energetického hospodárenia, vyvíjaním pokrokových cenových vzorcov alebo podľa potreby zavádzaním inteligentných meracích systémov či inteligentných sietí.

9. Členské štáty zabezpečia zriadenie jednotných kontaktných miest, aby sa spotrebiteľom poskytli všetky potrebné informácie o ich právach, platných právnych predpisoch a dostupných prostriedkoch riešenia sporov v prípade sporu. Tieto kontaktné miesta môžu byť súčasťou všeobecných informačných miest pre spotrebiteľov.

Členské štáty zabezpečia, aby sa zaviedol nezávislý mechanizmus, napr. ombudsman pre odvetvie energetiky alebo orgán zastupujúci spotrebiteľov, na účinné vybavovanie sťažností a mimosúdne urovnávanie sporov.

10. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať ustanovenia článku 4 v súvislosti s distribúciou do tej miery, pokiaľ by ich uplatňovanie z právnych alebo skutkových dôvodov bránilo plneniu povinností uložených plynárenským podnikom vo všeobecnom hospodárskom záujme a pokiaľ by nebol ovplyvnený rozvoj obchodu v takom rozsahu, že by to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva. Medzi záujmy Spoločenstva okrem iného patrí hospodárska súťaž vzhľadom na oprávnených odberateľov v súlade s touto smernicou a článkom 86 zmluvy.

11. Členské štáty pri vykonávaní tejto smernice informujú Komisiu o všetkých opatreniach prijatých na plnenie povinností služby vo verejnom záujme vrátane ochrany spotrebiteľa a životného prostredia a o ich možnom vplyve na národnú a medzinárodnú hospodársku súťaž bez ohľadu na to, či tieto opatrenia

vyžadujú odchýlku od ustanovení tejto smernice alebo nie. Nasledne každé dva roky Komisiu informujú o všetkých zmenách týchto opatrení bez ohľadu na to, či vyžadujú odchýlku od tejto smernice alebo nie.

12. Komisia po porade s príslušnými zúčastnenými stranami vrátane členských štátov, národných regulačných orgánov, spotrebiteľských organizácií a plynárenských podnikov vypracuje jasný a stručný zoznam pre spotrebiteľov energie poskytujúci praktické informácie o ich právach. Členské štáty zabezpečia, aby dodávateľia plynu alebo prevádzkovatelia distribučných sietí v spolupráci s regulačným orgánom prijali potrebné kroky na zaslanie kópie zoznamu pre spotrebiteľov energie všetkým svojim spotrebiteľom a zabezpečili, že bude verejne dostupný.

#### Článok 4

### Postup na udelenie povolenia

1. Za okolností, v ktorých je na výstavbu alebo prevádzku plynárenských zariadení potrebné povolenie (napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie), členské štáty alebo akýkoľvek nimi určený príslušný orgán udeľujú povolenie na výstavbu a/alebo prevádzku týchto zariadení, plynovodov a súvisiacich zariadení na svojom území v súlade s odsekmi 2 až 4. Členské štáty alebo akýkoľvek nimi určený príslušný orgán môžu na rovnakom základe udeľovať povolenia aj pre dodávku zemného plynu a pre veľkoobchodných odberateľov.

2. Ak majú členské štáty systém na udeľovanie povolení, ustanovia objektívne a nediskriminačné kritériá, ktoré musí podnik uchádzajúci sa o povolenie na výstavbu a/alebo prevádzku plynárenských zariadení alebo uchádzajúci sa o povolenie na dodávku zemného plynu spĺňať. Nediskriminačné kritériá a postupy na udeľovanie povolení sa uverejnia. Členské štáty zabezpečia, aby postupy udeľovania povolenia zariadeniam, plynovodom a súvisiacim zariadeniam v prípade potreby zohľadňovali význam projektu pre vnútorný trh so zemným plynom.

3. Členské štáty zabezpečia, aby dôvody na akékoľvek zamietnutie udelenia povolenia boli objektívne a nediskriminačné a aby boli žiadateľovi oznámené. Dôvody takéhoto zamietnutia sa zasielajú pre informáciu Komisii. Členské štáty stanovujú postup umožňujúci žiadateľovi, aby sa proti takémuto zamietnutiu odvolal.

4. Na účely rozvoja nových zásobovaných oblastí a účinnej prevádzky všeobecne a bez toho, aby bol dotknutý článok 38, členské štáty môžu rozhodnúť o zamietnutí udelenia ďalšieho povolenia na výstavbu a prevádzku distribučných plynárenských sietí v ktorejkoľvek konkrétnej oblasti, pokiaľ už v tejto oblasti boli vybudované takéto plynárenské siete alebo sú navrhnuté na vybudovanie a ak nie je naplno využitá existujúca alebo navrhovaná kapacita.

## Článok 5

**Monitorovanie bezpečnosti dodávky**

Členské štáty zabezpečujú monitorovanie bezpečnosti dodávky. Pokiaľ to členské štáty považujú za vhodné, môžu touto úlohou poveriť regulačné orgány uvedené v článku 39 ods. 1 Toto monitorovanie sa vzťahuje najmä na rovnováhu medzi ponukou a dopytom na národnom trhu, úroveň očakávaného budúceho dopytu a možnej dodávky, predpokladané dodatočné kapacity, ktoré sa plánujú alebo sú vo výstavbe, a kvalitu a úroveň údržby sietí, ako aj opatrenia na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov. Príslušné orgány každý rok do 31. júla uverejnia správu, v ktorej sa uvádzajú zistenia vyplývajúce z monitorovania týchto záležitostí, ako aj všetky prijaté alebo plánované opatrenia na ich riešenie, a bezodkladne túto správu zašlú Komisii.

## Článok 6

**Regionálna solidarita**

1. S cieľom zaručiť bezpečnú dodávku na vnútornom trhu so zemným plynom členské štáty spolupracujú, aby podporili regionálnu a bilaterálnu solidaritu.

2. Táto spolupráca sa vzťahuje na situácie, ktoré vedú alebo v krátkom čase pravdepodobne povedú k vážnemu prerušeniu dodávky v členskom štáte. Zahŕňa:

- a) koordináciu vnútroštátnych havarijných opatrení uvedených v článku 8 smernice Rady 2004/67/ES z 26. apríla 2004 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok zemného plynu<sup>(1)</sup>;
- b) identifikáciu a v prípade potreby rozvoj alebo modernizáciu prepojení týkajúcich sa elektriny a zemného plynu, a
- c) podmienky a praktické spôsoby vzájomnej pomoci.

3. Komisia a ostatné členské štáty musia byť o tejto spolupráci informovaní.

4. Komisia môže prijať usmernenia pre regionálnu spoluprácu v duchu solidarity. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 51 ods. 3.

## Článok 7

**Podpora regionálnej spolupráce**

1. Členské štáty a regulačné orgány navzájom spolupracujú v záujme integrácie svojich národných trhov na jednej alebo viacerých regionálnych úrovniach ako prvý krok k vytvoreniu plne liberalizovaného vnútorného trhu. Regulačné orgány, ak tak stanovia členské štáty, alebo členské štáty predovšetkým podporujú

a uľahčujú spoluprácu prevádzkovateľov prepravných sietí na regionálnej úrovni vrátane cezhraničných otázok s cieľom vytvoriť konkurencieschopný vnútorný trh so zemným plynom, podporujú zosúladienie ich právneho, regulačného a technického rámca a uľahčujú integráciu izolovaných trhov s plynom, ktoré sa stále vyskytujú v Spoločenstve. Medzi zemepisné oblasti, ktorých sa táto regionálna spolupráca týka, patria zemepisné oblasti definované v súlade s článkom 12 ods. 3 nariadenia (ES) č. 715/2009. Táto spolupráca sa môže týkať i iných zemepisných oblastí.

2. Agentúra spolupracuje s národnými regulačnými orgánmi a prevádzkovateľmi prepravných sietí s cieľom zabezpečiť kompatibilitu regulačných rámcov medzi regiónmi zameranú na vytvorenie konkurencieschopného vnútorného trhu so zemným plynom. Ak agentúra usúdi, že sú potrebné záväzné pravidlá pre takúto spoluprácu, predloží príslušné odporúčania.

3. Členské štáty prostredníctvom vykonávania tejto smernice zabezpečia, aby prevádzkovatelia prepravných sietí mali na regionálnej úrovni jeden alebo viaceré integrované systémy, ktoré by pokrývali dva alebo viacero členských štátov na účely pridelovania kapacity a kontroly bezpečnosti siete.

4. Ak majú vertikálne integrovaní prevádzkovatelia prepravných sietí účasť na spoločnom podniku vytvorenom na účely uskutočňovania tejto spolupráce, tento spoločný podnik vypracuje a plní program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté s cieľom zabezpečiť vylúčenie diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. V programe súladu sa stanovujú osobitné povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa, a to vylúčenia diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. Program podlieha schváleniu agentúrou. Dodržiavanie tohto programu nezávisle monitorujú subjekty zodpovedné za zabezpečenie súladu vertikálne integrovaných prevádzkovateľov prepravných sietí.

## Článok 8

**Technické pravidlá**

Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty zabezpečia určenie kritérií technickej bezpečnosti a vypracovanie a zverejnenie technických pravidiel, ktorými sa stanovujú minimálne technicko-konštrukčné a prevádzkové požiadavky na pripojenie k zariadeniam LNG, zásobníkom, ďalším prepravným alebo distribučným sieťam a priamym plynovodom. Tieto technické pravidlá musia zabezpečovať interoperabilitu sietí a byť objektívne a nediskriminačné. V prípade potreby vydá agentúra príslušné odporúčania zamerané na dosiahnutie súladu s týmito pravidlami. Pravidlá sa oznamujú Komisii v súlade s článkom 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov ako aj pravidiel týkajúcich sa služieb informačnej spoločnosti<sup>(2)</sup>.

(1) Ú. v. EÚ L 127, 29.4.2004, s. 92.

(2) Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37.

## KAPITOLA III

## PREPRAVA, USKLADŇOVANIE A ZARIADENIA LNG

## Článok 9

## Oddelenie prepravných sietí a prevádzkovateľov prepravných sietí

1. Členské štáty zabezpečia, aby od 3. marca 2012:
  - a) každý podnik, ktorý vlastní prepravnú sieť, konal ako prevádzkovateľ prepravnej siete;
  - b) tá istá osoba alebo tie isté osoby neboli oprávnené:
    - i) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou, alebo si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek právo, ani
    - ii) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo nad prepravnou sieťou a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo;
  - c) tá istá osoba alebo tie isté osoby neboli oprávnené vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo, a
  - d) tá istá osoba nebola oprávnená byť členom dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, podniku, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, a prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete.
2. Medzi práva uvedené v odseku 1 písm. b) a c) patria najmä:
  - a) právomoc vykonávať hlasovacie práva;
  - b) právomoc vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktorí podnik právne zastupujú, alebo
  - c) vlastníctvo väčšinového podielu.

3. Na účely odseku 1 písm. b) pojem „podnik, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť“ zahŕňa „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou<sup>(1)</sup> a pojmy „prevádzkovateľ prepravnej siete“ a „prepravná sieť“ zahŕňajú „prevádzkovateľa prenosovej sústavy“ a „prenosovú sústavu“ v zmysle uvedenej smernice.

4. Členské štáty môžu povoliť odchýlky z ustanovení odseku 1 písm. b) a c) do 3. marca 2013 pod podmienkou, že prevádzkovatelia prepravných sietí nie sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku.

5. Povinnosť stanovená v odseku 1 písm. a) tohto článku sa považuje za splnenú v situácii, keď dva alebo viaceré podniky vlastniace prepravné siete vytvorili spoločný podnik, ktorý v súvislosti s príslušnými prepravnými sieťami koná ako prevádzkovateľ prepravnej siete v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Žiadny iný podnik nemôže byť súčasťou spoločného podniku, pokiaľ nebol schválený na základe článku 14 ako nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete na účely kapitoly IV.

6. Ak osoba uvedená v odseku 1 písm. b), c) a d) je členský štát alebo iný verejnoprávny subjekt, dva samostatné verejnoprávne subjekty, ktoré vykonávajú na jednej strane kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou a na druhej strane kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, sa na účely vykonávania tohto článku nepovažujú za tú istú osobu alebo osoby.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa citlivé obchodné informácie uvedené v článku 16, ktoré má prevádzkovateľ prepravnej siete, ktorý bol súčasťou vertikálne integrovaného podniku, ani personál tohto prevádzkovateľa prepravnej siete, neposkytli podniku, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť.

8. Ak k 3. septembru 2009 patrí prepravná sieť vertikálne integrovanému podniku, členský štát môže rozhodnúť o neuplatňovaní odseku 1.

Dotknuté členské štáty v takom prípade:

- a) určia nezávislého prevádzkovateľa siete v súlade s článkom 14 alebo
- b) uplatňujú ustanovenia kapitoly IV.

9. Ak k 3. septembru 2009 patrí prepravná sieť vertikálne integrovanému podniku a ak sú zavedené opatrenia, ktoré zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete ako ustanovenia kapitoly IV, členský štát sa môže rozhodnúť neuplatňovať odsek 1

<sup>(1)</sup> Pozri stranu 55 tohto úradného vestníka.

10. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prepravnej siete podľa odseku 9 tohto článku predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v článku 10 ods. 4, 5 a 6 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. 715/2009, na základe ktorých Komisia overuje, či zavedené opatrenia jednoznačne zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete ako ustanovenia kapitoly IV.

11. Vertikálne integrovanému podniku, ktorý vlastní prepravnú sieť, sa v žiadnom prípade nemôže zabrániť, aby prijal opatrenia na zabezpečenie súladu s ustanoveniami odseku 1.

12. Podniky, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú v žiadnom prípade získať priamo alebo nepriamo kontrolu nad oddeleným prevádzkovateľom prepravnej siete z členského štátu, ktorý uplatňuje odsek 1, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.

#### Článok 10

##### Určenie a certifikácia prevádzkovateľov prepravných sietí

1. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prepravnej siete predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v odsekoch 4, 5 a 6 tohto článku a v článku 3 nariadenia (ES) č. 715/2009.

2. Podniky, ktoré vlastní prepravnú sieť a ktoré podľa certifikačného postupu národný regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 9, schvaľujú a za prevádzkovateľov prepravných sietí určujú členské štáty. Určenie prevádzkovateľov prepravných sietí sa oznámi Komisii a uverejní sa v Úradnom vestníku Európskej únie.

3. Prevádzkovatelia prepravných sietí oznámia regulačnému orgánu všetky plánované transakcie, ktoré si môžu vyžadovať predhodnotenie dodržiavania požiadaviek článku 9 zo strany týchto prevádzkovateľov.

4. Regulačné orgány monitorujú trvalé dodržiavanie požiadaviek článku 9 zo strany prevádzkovateľov prepravných sietí. S cieľom zabezpečiť takéto dodržiavanie začnú certifikačný postup:

- a) na základe oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete podľa odseku 3;
- b) z vlastného podnetu, ak majú vedomosť o tom, že plánovaná zmena práv alebo vplyvu nad vlastníckymi prepravných sietí alebo prevádzkovateľmi prepravných sietí môže viesť k porušeniu článku 9, alebo ak majú dôvod domnievať sa, že k takému porušeniu došlo, alebo
- c) na základe odôvodnenej žiadosti Komisie.

5. Regulačné orgány prijímajú rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete do štyroch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete alebo odo dňa doručenia žiadosti Komisie. Po uplynutí tejto doby sa certifikácia považuje za udelenú. Explicitné alebo implicitné rozhodnutie regulačného orgánu nadobudne účinnosť až po ukončení postupu stanoveného v odseku 6.

6. Regulačný orgán Komisii bezodkladne oznámi explicitné alebo implicitné rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete a doručí jej všetky informácie, ktoré sa týkajú tohto rozhodnutia. Komisia koná v súlade s postupom ustanoveným v článku 3 nariadenia (ES) č. 715/2009.

7. Regulačné orgány a Komisia môžu od prevádzkovateľov prepravných sietí a podnikov, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

8. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernú povahu citlivých obchodných informácií.

#### Článok 11

##### Certifikácia v prípade tretích krajín

1. Ak o certifikáciu žiada vlastník prepravnej siete alebo prevádzkovateľ prepravnej siete kontrolovaný osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, regulačný orgán to oznámi Komisii.

Regulačný orgán tiež bezodkladne informuje Komisiu o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete.

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí informujú regulačný orgán o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete.

3. Regulačný orgán prijme návrh rozhodnutia o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete do štyroch mesiacov od dátumu prijatia oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete. Certifikáciu zamietne, pokiaľ sa nepreukáže, že:

- a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9 a
- b) certifikáciou sa neohrozí bezpečnosť dodávky energie príslušného členského štátu ani Spoločenstva, pričom túto skutočnosť je potrebné preukázať regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu, ktorý určí daný členský štát. Pri zvažovaní tejto otázky regulačný orgán alebo iný určený príslušný orgán prihliada na:

- i) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane akejkoľvek dohody uzavretej s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky energie;
- ii) práva a povinnosti členského štátu vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z dohôd, ktoré s ňou uzavrel, pokiaľ sú v súlade s právom Spoločenstva, a
- iii) iné osobitné skutočnosti a okolnosti prípadu a dotknutej tretej krajiny.

4. Regulačný orgán bezodkladne oznámi rozhodnutie Komisii spolu so všetkými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú.

5. Členské štáty zabezpečia, aby regulačný orgán a/alebo určený príslušný orgán uvedený v odseku 3 písm. b) pred prijatím rozhodnutia regulačného orgánu o certifikácii požiadal Komisiu o stanovisko k skutočnosti, či:

- a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9 a
- b) či sa certifikáciou neohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva.

6. Komisia preskúma žiadosť uvedenú v odseku 5 bezodkladne po jej doručení. Stanovisko doručí národnému regulačnému orgánu alebo určenému príslušnému orgánu, podľa toho, kto oň požiadal, do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti.

Komisia môže pri vypracúvaní stanoviska požiadať o vyjadrenie agentúru, dotknutý členský štát a zainteresované strany. V prípade takejto žiadosti Komisie sa dvojmesačná lehota predĺži o dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

7. Komisia pri posudzovaní, či kontrola osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín ohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, prihliada na:

- a) špecifiká daného prípadu a dotknutej tretej krajiny alebo tretích krajín a
- b) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k tejto tretej krajine alebo tretím krajinám, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane dohôd uzatvorených s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky.

8. Národný regulačný orgán do dvoch mesiacov po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 6 prijme konečné rozhodnutie o certifikácii. Pri jeho prijímaní v čo najširšej miere prihliada na stanovisko Komisie. Každý členský štát má vždy právo certifikáciu zamietnuť, ak by sa jej udelením ohrozila jeho bezpečnosť z hľadiska dodávky energie alebo bezpečnosť dodávok energie iného členského štátu. Ak členský štát na posúdenie odseku 3 písm. b) určil iný príslušný orgán, môže požiadať národný regulačný orgán, aby prijal konečné rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posudkom tohto určeného príslušného orgánu. Konečné rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne. Ak sa konečné rozhodnutie líši od stanoviska Komisie, dotknutý členský štát poskytne a zverejní spolu s daným rozhodnutím aj odôvodnenie takéhoto rozhodnutia.

9. Žiadne ustanovenie tohto článku nemá vplyv na právo členských štátov vykonávať v súlade s právom Spoločenstva vnútroštátnu zákonnú kontrolu s cieľom chrániť legitímne záujmy v oblasti verejnej bezpečnosti.

10. Komisia môže prijať usmernenia, ktorými ustanoví podrobné pravidlá postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 51 ods. 3.

11. Tento článok sa s výnimkou odseku 3 písm. a) vzťahuje aj na členské štáty, na ktoré sa vzťahuje odchýlka podľa článku 49.

#### Článok 12

##### Určenie prevádzkovateľov zásobníkov a zariadení LNG

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby plynárenské podniky, ktoré vlastní zásobníky alebo zariadenia LNG, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov zásobníkov a zariadení LNG na obdobie určené členským štátom so zreteľom na zváženiu efektívnosti a ekonomickej rovnováhy.

#### Článok 13

##### Úlohy prevádzkovateľov prepravnej siete, zásobníkov a/alebo zariadenia LNG

1. Každý prevádzkovateľ prepravnej siete, zásobníkov a/alebo zariadenia LNG:

- a) v záujme zabezpečenia otvoreného trhu prevádzkuje, udržiava a rozvíja v daných ekonomických podmienkach bezpečné, spoľahlivé a efektívne prepravné zariadenia, zásobníky a/alebo zariadenia LNG s náležitým ohľadom na životné prostredie, a zabezpečuje primerané prostriedky na plnenie povinností v oblasti služieb;

- b) zdrží sa diskriminácie užívateľov siete alebo kategórií užívateľov siete, najmä v prospech svojich príbuzných podnikov;
- c) poskytuje každému ďalšiemu prevádzkovateľovi prepravnej siete, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi zásobníka, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi zariadenia LNG a/alebo každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej siete dostatok informácií na zabezpečenie toho, aby sa preprava a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali spôsobom, ktorý by bol v súlade s bezpečnou a efektívnou prevádzkou prepojenej siete; a
- d) poskytuje užívateľom siete informácie, ktoré potrebujú na efektívny prístup do siete.

2. Každý prevádzkovateľ prepravnej siete buduje dostatočnú cezhraničnú kapacitu na integrovanie európskej prepravnej infraštruktúry, ktorá uspokojí všetky hospodársky oprávnené a technicky uskutočniteľné požiadavky na kapacity a zohľadní bezpečnosť z hľadiska dodávok plynu.

3. Pravidlá prijaté prevádzkovateľmi prepravných sietí na vyvažovanie plynárenskej prepravnej siete vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom siete, ktorí sú v ich sieťach, za odchýlku sú objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi prepravných sietí vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 41 ods. 6 nediskriminačným a náklady odrážajúcim spôsobom a uverejnia sa.

4. Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty môžu požadovať, aby prevádzkovatelia prepravných sietí dodržiavali minimálne normy pre údržbu a rozvoj prepravnej siete vrátane kapacity spojenia.

5. Prevádzkovatelia prepravných sietí si obstarávajú energiu, ktorú využívajú na vykonávanie svojich činností, na základe transparentných, nediskriminačných a trhových postupov.

#### Článok 14

##### Nezávislí prevádzkovatelia sietí

1. Ak k 3. septembru 2009 patrí prepravná sieť vertikálne integrovanému podniku, členské štáty môžu rozhodnúť o neuplatňovaní článku 9 ods. 1 a určiť nezávislého prevádzkovateľa siete na návrh vlastníka prepravnej siete. Toto určenie podlieha schváleniu zo strany Komisie.

2. Členský štát môže schváliť a určiť nezávislého prevádzkovateľa siete, iba ak:

- a) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že spĺňa požiadavky uvedené v článku 9 ods. 1 písm. b), c) a d);

- b) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že disponuje finančnými, technickými, materiálnymi a ľudskými zdrojmi požadovanými na vykonávanie svojich úloh vyplývajúcich z ustanovení článku 13;

- c) kandidujúci prevádzkovateľ sa zaviazal, že bude plniť 10-ročný plán rozvoja siete, ktorý monitoruje regulačný orgán;

- d) vlastník prepravnej siete preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení odseku 5. Na tento účel poskytne všetky návrhy zmluvných dojednaní s kandidujúcim podnikom a akýmkoľvek iným príslušným subjektom, a

- e) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení nariadenia (ES) č. 715/2009 vrátane spolupráce s prevádzkovateľmi prepravných sietí na európskej a regionálnej úrovni.

3. Podniky, ktoré regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 11 a odseku 2 tohto článku, schvaľujú a za nezávislých prevádzkovateľov sietí určujú členské štáty. Uplatňuje sa buď certifikačný postup uvedený v článku 10 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. 715/2009 alebo v článku 11 tejto smernice.

4. Každý nezávislý prevádzkovateľ siete je zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie vrátane výberu poplatkov za prístup a poplatkov za preťaženie, za prevádzku, údržbu a rozvoj prepravnej siete a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt prostredníctvom investičného plánovania. Pri rozvoji prepravnej siete je nezávislý prevádzkovateľ siete zodpovedný za plánovanie (vrátane postupu na udelenie povolenia) a výstavbu novej infraštruktúry a jej uvedenie do prevádzky. Na tento účel koná nezávislý prevádzkovateľ siete ako prevádzkovateľ prepravnej siete v súlade s touto kapitolou. Vlastník prepravnej siete nesmie byť zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie, ani za investičné plánovanie.

5. Ak bol určený nezávislý prevádzkovateľ siete, vlastník prepravnej siete:

- a) v plnej miere patrične spolupracuje s nezávislým prevádzkovateľom siete a podporuje ho na účely splnenia jeho úloh, v rámci čoho mu hlavne poskytuje všetky príslušné informácie;

- b) financuje investície, o ktorých rozhodol nezávislý prevádzkovateľ siete a ktoré schválil regulačný orgán, alebo dáva súhlas na ich financovanie akoukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa siete. Príslušné dojednania o financovaní podliehajú schváleniu regulačným orgánom. Regulačný orgán sa pred týmto schválením poradí s vlastníkom prepravnej siete a ostatnými zainteresovanými stranami;

- c) zabezpečuje krytie zodpovednosti súvisiacej s aktívami siete s výnimkou zodpovednosti súvisiacej s úlohami nezávislého prevádzkovateľa siete, a
  - d) poskytuje záruky na uľahčenie financovania akéhokoľvek rozšírenia siete s výnimkou tých investícií, v prípade ktorých dal podľa písmena b) svoj súhlas na financovanie ktoroukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa siete.
6. Príslušnému národnému orgánu pre hospodársku súťaž sa v úzkej spolupráci s regulačným orgánom udelia všetky príslušné právomoci na účinné monitorovanie dodržiavania povinností, ktoré vlastníkovi prepravnej siete vyplývajú z ustanovení odseku 5.

#### Článok 15

### Oddelenie vlastníkov prepravnej siete a prevádzkovateľov zásobníkov

1. Ak bol vymenovaný nezávislý prevádzkovateľ siete, sú vlastníci prepravnej siete a prevádzkovateľ zásobníkov, ktorí sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku, aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislí od iných činností, ktoré nesúvisia s prepravou, distribúciou a uskladňovaním.

Tento článok sa uplatňuje len na zásobníky, ktoré sú technicky a/alebo hospodársky potrebné na zabezpečovanie efektívneho prístupu do siete na účely dodávky odberateľom podľa článku 33.

2. S cieľom zabezpečiť nezávislosť vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa zásobníkov uvedenú v odseku 1 sa uplatňujú tieto minimálne kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa zásobníkov sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú ťažbu a dodávku zemného plynu;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa zásobníkov brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ zásobníkov má efektívne rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj zásobníkov. To nebráni existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať na hospodárenie a riadenie, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanú nepriamo v súlade s článkom 41 ods. 6 Materskej spoločnosti to konkrétne umožní schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa zásobníkov a stanovovať celkové limity pre

úroveň zadĺženia jej dcérskej spoločnosti. Materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávanie pokynov týkajúcich sa každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie zásobníkov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu či ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja, a

- d) vlastníci prepravnej siete a prevádzkovateľ zásobníkov vypracujú program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie týchto cieľov. Výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo subjekt zodpovedný za monitorovanie programu súladu regulačnému orgánu a táto správa sa uverejňuje.

3. Komisia môže prijať usmernenia na zabezpečenie úplného a efektívneho dodržiavania odseku 2 tohto článku zo strany vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa zásobníka. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 51 ods. 3.

#### Článok 16

### Zachovávanie dôvernosti informácií prevádzkovateľmi prepravných sietí a vlastníckymi prepravných sietí

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 alebo ktorákokoľvek iná zákonná povinnosť poskytovať informácie, každý prevádzkovateľ prepravnej siete, zásobníkov a/alebo zariadenia LNG a každý vlastníci prepravnej siete zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom. Nezverejní najmä žiadne citlivé obchodné informácie ostatnej časti podniku, pokiaľ to nie je potrebné na uskutočnenie obchodnej transakcie. S cieľom zabezpečiť úplné dodržiavanie pravidiel o oddelení informácií členské štáty zabezpečia, aby vlastníci prepravnej siete vrátane, v prípade kombinovaného prevádzkovateľa, prevádzkovateľa distribučnej siete a ostatná časť podniku nevyužívali spoločné služby, ako sú spoločné právne služby, okrem čisto administratívnych funkcií a funkcií informačných technológií (IT).

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí, zásobníkov a/alebo zariadení LNG nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do siete.



3. Informácie potrebné na skutočnú hospodársku súťaž a účinné fungovanie trhu sa zverejnia. Touto povinnosťou nie je dotknutá ochrana citlivých obchodných informácií.

#### KAPITOLA IV

### NEZÁVISLÝ PREVÁDZKOVATEĽ PREPRAVNEJ SIETE

#### Článok 17

#### Aktíva, zariadenie, personál a identita

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí musia byť vybavení všetkými ľudskými, technickými, materiálnymi a finančnými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností vyplývajúcich z tejto smernice a na prepravu plynu, konkrétne:

- a) prevádzkovateľ prepravnej siete musí vlastniť aktíva potrebné na prepravu plynu vrátane prepravnej siete;
- b) prevádzkovateľ prepravnej siete musí zamestnávať personál potrebný na prepravu plynu vrátane plnenia všetkých úloh spojených s fungovaním podniku;
- c) prenájom personálu a poskytovanie služieb iným častiam vertikálne integrovaného podniku alebo prenájom personálu a prijímanie služieb od nich sa zakazuje. Prevádzkovateľ prepravnej siete však môže poskytovať služby vertikálne integrovanému podniku, pokiaľ:
  - i) poskytovanie týchto služieb nediskriminuje medzi užívateľmi siete, je dostupné všetkým užívateľom siete za rovnakých podmienok a neobmedzuje ani nenarušuje hospodársku súťaž v oblasti ťažby alebo dodávky, a ani jej nebráni a
  - ii) regulačný orgán schválil podmienky poskytovania týchto služieb;
- d) bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prepravnej siete musí mať včas na základe svojej príslušnej žiadosti prístupné zo strany vertikálne integrovaného podniku finančné zdroje na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív.

2. Okrem činností uvedených v článku 13 preprava plynu zahŕňa prinajmenšom tieto činnosti:

- a) zastupovanie prevádzkovateľa prepravnej siete a styk s tretími stranami a regulačnými orgánmi;

- b) zastupovanie prevádzkovateľa prepravnej siete v rámci Európskej siete prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn („ENTSO pre plyn“);
- c) udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie na základe nediskriminácie medzi užívateľmi siete alebo kategóriami užívateľov siete;
- d) výber všetkých poplatkov, ktoré sa týkajú prepravnej siete, vrátane poplatkov za prístup a vyvažovacích poplatkov za podporné služby, ako napríklad spracovanie plynu, nákup služieb (náklady na vyvažovanie, energia na krytie strát);
- e) prevádzka, údržba a rozvoj bezpečnej, efektívnej a hospodárnej prepravnej siete;
- f) investičné plánovanie zabezpečujúce dlhodobú schopnosť siete uspokojovať primeraný dopyt a zaručujúce bezpečnosť dodávky;
- g) zakladanie vhodných spoločných podnikov, a to aj s jedným alebo viacerými prevádzkovateľmi prepravných sietí, výmena plynu a s ďalšími príslušnými aktérmi s cieľom vytvoriť regionálne trhy alebo uľahčiť proces liberalizácie, a
- h) všetky služby, ktoré súvisia s fungovaním podniku, vrátane právnych služieb, účtovníctva a služieb IT.

3. Prevádzkovatelia prepravných sietí majú právnu formu v súlade s článkom 1 smernice Rady 68/151/EHS<sup>(1)</sup>.

4. Prevádzkovateľ prepravnej siete dbá na to, aby nedošlo k zámene, pokiaľ ide o jeho podnikovú identitu, komunikáciu, označovanie a priestory, v súvislosti so samostatnou identitou vertikálne integrovaného podniku alebo akejkoľvek jeho súčasti.

5. Prevádzkovateľ prepravnej siete s nijakou súčasťou vertikálne integrovaného podniku spoločne nevyužíva systémy ani zariadenia IT, fyzické priestory ani systémy na ochranu pred neoprávneným vstupom, ani tých istých poradcov či externých dodávateľov systémov alebo zariadení IT, ani systémov na ochranu pred neoprávneným vstupom.

6. Účtovníctvo prevádzkovateľov prepravných sietí overujú iní audítori než tí, ktorí overujú účtovníctvo vertikálne integrovaného podniku alebo jeho časti.

#### Článok 18

#### Nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete

1. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prepravnej siete má

<sup>(1)</sup> Prvá smernica Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého Spoločenstva (Ú. v. ES L 65, 14.3.1968, s. 8).

- a) účinné rozhodovacie práva nezávislé od vertikálne integrovaného podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj prepravnej siete; a
- b) oprávnenie na získavanie peňazí na kapitálovom trhu najmä prostredníctvom pôžičiek a zvyšovaním základného imania.

2. Prevádzkovateľ prepravnej siete vždy koná tak, aby si zabezpečil dostatočné zdroje, ktoré potrebuje na správne a efektívne vykonávanie prepravy a rozvoj a údržbu efektívnej, bezpečnej a hospodárnej prepravnej siete.

3. Dcérske spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú vlastníť žiadny priamy ani nepriamy podiel v prevádzkovateľovi prepravnej siete. Prevádzkovateľ prepravnej siete nesmie vlastníť priamy ani nepriamy podiel v žiadnej dcérskej spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, ani nesmie prijímať dividendy ani žiadny iný finančný výnos z tejto dcérskej spoločnosti.

4. Celková riadiaca štruktúra a podnikové stanovy prevádzkovateľa prepravnej siete musia zabezpečovať skutočnú nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete v súlade s touto kapitolou. Vertikálne integrovaný podnik neurčuje priamo ani nepriamo konkurenčné správanie prevádzkovateľa prepravnej siete, pokiaľ ide o každodennú činnosť prevádzkovateľa prepravnej siete a riadenie siete alebo činnosti potrebné na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

5. Prevádzkovatelia prepravných sietí pri plnení svojich úloh podľa článku 13 a článku 17 ods. 2 tejto smernice a v súlade s článkom 13 ods. 1, článkom 14 ods. 1 písm. a), článkom 16 ods. 2, 3 a 5, článkom 18 ods. 6 a článkom 21 ods. 1 nariadenia (ES) č. 715/2009 nediskriminujú rôzne osoby ani subjekty a neobmedzujú hospodársku súťaž pri ťažbe alebo dodávke, ani ju nenarúšajú a nebránia jej.

6. Vo všetkých obchodných a finančných vzťahoch medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete vrátane pôžičiek od prevádzkovateľa prepravnej siete pre vertikálne integrované podniky sa dodržiavajú trhové podmienky. Prevádzkovateľ prepravnej siete vedie podrobné záznamy o týchto obchodných a finančných vzťahoch a na požiadanie ich sprístupňuje regulačnému orgánu.

7. Prevádzkovateľ prepravnej siete predkladá regulačnému orgánu na schválenie všetky obchodné a finančné dohody s vertikálne integrovaným podnikom.

8. Prevádzkovateľ prepravnej siete informuje regulačný orgán o finančných zdrojoch uvedených v článku 17 ods. 1 písm. d), ktoré má k dispozícii na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív.

9. Vertikálne integrovaný podnik sa zdrží každého konania, ktoré by mohlo brániť prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo ho poškodzovať pri plnení jeho povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly, a nebude od prevádzkovateľa prepravnej siete vyžadovať, aby na plnenie týchto povinností získal povolenie od vertikálne integrovaného podniku.

10. Dotknutý členský štát schvaľuje a za prevádzkovateľa prepravnej siete určuje podnik, ktorý regulačný orgán certifikoval ako podnik, ktorý spĺňa požiadavky tejto kapitoly. Uplatňuje sa certifikačný postup uvedený buď v článku 10 tejto smernice a v článku 3 nariadenia (ES) č. 715/2009 alebo v článku 11 tejto smernice.

#### Článok 19

### Nezávislosť personálu a vedenia prevádzkovateľa prepravnej siete

1. Rozhodnutia o vymenovaní a opätovnom vymenovaní, pracovných podmienkach vrátane odmeňovania a ukončení funkčného obdobia osôb, ktoré sú zodpovedné za riadenie, a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete prijíma dozorný orgán prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorý sa vymenúva v súlade s článkom 20.

2. Identita osôb, ktoré dozorný orgán navrhuje na vymenovanie alebo opätovné vymenovanie za osoby zodpovedné za výkonné riadenie a/alebo za členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, podmienky, ktoré sa týkajú funkčného obdobia týchto osôb, jeho dĺžky a ukončenia, ako aj odôvodnenie každého návrhu rozhodnutia o ukončení tohto funkčného obdobia, sa oznamujú regulačnému orgánu. Podmienky a rozhodnutia uvedené v odseku 1 sa stávajú záväznými, len ak regulačný orgán nevzniesol námietky do troch týždňov po oznámení.

Regulačný orgán môže vzniesť námietky voči rozhodnutiam uvedeným v odseku 1:

- a) ak sa objavia pochybnosti o profesionálnej nezávislosti osoby, ktorá je navrhnutá na vymenovanie za osobu zodpovednú za riadenie a/alebo za člena správneho orgánu, alebo
- b) v prípade predčasného ukončenia funkčného obdobia, ak existujú pochybnosti v súvislosti s dôvodmi tohto predčasného ukončenia.

3. Vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku ani k akejkoľvek z jeho častí alebo jeho majoritným akcionárom okrem prevádzkovateľa prepravnej siete nesmie priamo ani nepriamo existovať žiadna profesijná pozícia, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah počas troch rokov pred vymenovaním osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správneho orgánu prevádzkovateľa prepravnej siete, na ktorých sa vzťahuje tento odsek.

4. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať priamo či nepriamo vo vzťahu k akejkoľvek inej časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho majoritným akcionárom žiadnu inú profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah.

5. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať priamo ani nepriamo žiadny podiel v žiadnej časti vertikálne integrovaného podniku okrem prevádzkovateľa prepravnej siete, ani od nej nesmú priamo či nepriamo prijímať žiadne finančné výhody. Ich odmeňovanie nesmie závisieť od činností či výsledkov vertikálne integrovaného podniku, ale len od činností alebo výsledkov prevádzkovateľa prepravnej siete.

6. Účinné práva na odvolanie sa na regulačný orgán sa zaručujú v prípade každej sťažnosti, ktorú vznesú osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete proti predčasnému ukončeniu ich funkčného obdobia.

7. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať vo vzťahu k akejkoľvek časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho akcionárom, ktorí získali kontrolu, okrem prevádzkovateľa prepravnej siete počas najmenej štyroch rokov od ukončenia svojho funkčného obdobia žiadnu profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem ani obchodný vzťah.

8. Odsek 3 sa uplatňuje na väčšinu osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete.

Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, na ktorých sa nevzťahuje odsek 3, nesmú vo vertikálne integrovanom podniku vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú významnú činnosť počas najmenej šiestich mesiacov pred svojim vymenovaním.

Prvý pododsek tohto odseku a odseky 4 až 7 sa uplatňujú na všetky osoby vo výkonnom vedení a všetky osoby, ktorým sú tieto osoby priamo nadriadené vo veciach týkajúcich sa prevádzky, údržby a rozvoja siete.

#### Článok 20

##### Dozorný orgán

1. Prevádzkovateľ prepravnej siete musí mať dozorný orgán, ktorý je poverený prijímaním rozhodnutí, ktoré môžu významne ovplyvniť hodnotu aktív akcionárov v rámci prevádzkovateľa prepravnej siete, a to najmä rozhodnutí, ktoré sa týkajú schválenia ročných a dlhodobějších finančných plánov, úrovne zadĺženia prevádzkovateľa prepravnej siete a výšky dividend vyplácaných akcionárom. Medzi rozhodnutia, ktoré patria do pôsobnosti dozorného orgánu, nepatria rozhodnutia, ktoré sa týkajú každodennej činnosti prevádzkovateľa prepravnej siete a riadenia siete ani činností potrebných na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

2. Dozorný orgán tvoria členovia zastupujúci vertikálne integrovaný podnik, členovia zastupujúci akcionárov z tretích strán a v prípade, že to ustanovujú príslušné právne predpisy členského štátu, členovia zastupujúci iné zainteresované strany, ako sú napríklad zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete.

3. Článok 19 ods. 2 prvý pododsek a článok 19 ods. 3 až 7 sa vzťahujú minimálne na polovicu členov dozorného orgánu zníženú o jedného člena.

Článok 19 ods. 2 druhý pododsek písm. b) sa vzťahuje na všetkých členov dozorného orgánu.

#### Článok 21

##### Program súladu a subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu

1. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia prepravných sietí vypracovali a plnili program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie týchto cieľov. Program podlieha schváleniu regulačným orgánom. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci národného regulátora, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu nezávisle monitoruje plnenie programu.

2. Dozorný orgán vymenúva subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu, pričom tento postup podlieha schváleniu regulačným orgánom. Regulačný orgán môže odmietnuť schválenie subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu iba z dôvodu nedostatočnej nezávislosti alebo nedostatočných odborných schopností. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu môže byť fyzická alebo právnická osoba. Na subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa vzťahujú ustanovenia článku 19 ods. 2 až 8.

3. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu zodpovedá za:

- a) monitorovanie plnenia programu súladu;
- b) vypracovanie výročnej správy, v ktorej uvedie opatrenia prijaté na plnenie programu súladu, a za jej predloženie regulačnému orgánu;
- c) podávanie správ dozornému orgánu a vydávanie odporúčaní týkajúcich sa programu súladu a jeho plnenia;
- d) podávanie správ regulačnému orgánu o každom závažnom porušení týkajúcom sa plnenia programu súladu; a
- e) podávanie správ regulačnému orgánu o každom obchodnom a finančnom vzťahu medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete.

4. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu predkladá regulačnému orgánu návrhy rozhodnutí o investičnom pláne alebo jednotlivých investíciách do siete. Predkladá ich najneskôr vo chvíli, keď riadiaci a/alebo príslušný správny orgán prevádzkovateľa prepravnej siete predkladajú tieto návrhy dozornému orgánu.

5. Ak vertikálne integrovaný podnik na valnom zhromaždení alebo prostredníctvom hlasovania členov dozorného orgánu, ktorých vymenoval, zabránil prijatiu rozhodnutia, čím sa zabránilo investícii, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja siete mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, alebo sa dosiahol jej odklad, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu o tom informuje regulačný orgán, ktorý potom koná v súlade s článkom 22.

6. Podmienky, ktoré sa týkajú mandátu alebo podmienok zamestnávania subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu vrátane trvania mandátu, podliehajú schváleniu regulačným orgánom. Tieto podmienky zabezpečujú nezávislosť subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu a poskytujú mu všetky zdroje potrebné na plnenie jeho povinností. Počas svojho mandátu nesmie subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku či k jeho časti ani k jeho ovládajúcim vlastníkom podielov priamo či nepriamo zastávať žiadnu inú pracovnú pozíciu a ani vo vzťahu k nim nesmie mať žiadnu zodpovednosť či záujem.

7. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu podáva regulačnému orgánu pravidelné ústne alebo písomné správy a má právo podávať pravidelné ústne alebo písomné správy dozornému orgánu prevádzkovateľa prepravnej siete.

8. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa môže zúčastňovať všetkých zasadnutí riadiacích alebo správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, zasadnutí dozorného orgánu a valných zhromaždení. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa zúčastňuje všetkých zasadnutí, na ktorých sa rokuje o týchto záležitostiach:

- a) podmienky prístupu do siete uvedené v nariadení (ES) č. 715/2009, najmä pokiaľ ide o tarify, služby týkajúce sa prístupu tretích strán, pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia, transparentnosť, vyvažovanie a sekundárne trhy;
- b) projekty vykonané na účely prevádzky, údržby a rozvoja prepravnej siete vrátane investícií do nových pripojení k prepravnej sieti, na zvýšenie kapacity a optimalizáciu existujúcej kapacity;
- c) nákup alebo predaj energie potrebnej na prevádzku prepravnej siete.

9. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu monitoruje dodržiavanie ustanovení článku 16 zo strany prevádzkovateľa prepravnej siete.

10. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup k všetkým príslušným údajom a do všetkých kancelárií prevádzkovateľa prepravnej siete a k všetkým informáciám potrebným na plnenie svojej úlohy.

11. Dozorný orgán môže po predchádzajúcom schválení regulačným orgánom odvolať subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu. Na žiadosť regulačného orgánu odvolá subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu z dôvodu nedostatočnej nezávislosti alebo odborných schopností.

12. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup do kancelárií prevádzkovateľa prepravnej siete bez predchádzajúceho oznámenia.

## Článok 22

### Rozvoj siete a právomoci na prijímanie investičných rozhodnutí

1. Prevádzkovatelia prepravnej siete každoročne predkladajú regulačnému orgánu 10-ročný plán rozvoja siete založený na súčasnej a plánovanej ponuke a dopyte, po tom, čo konzultovali so všetkými zainteresovanými stranami. Plán rozvoja siete obsahuje účinné opatrenia na zaručenie primeranosti siete a bezpečnosti dodávky.

2. Tento 10-ročný plán rozvoja siete predovšetkým:

- a) uvádza pre účastníkov trhu hlavné prepravné infraštruktúry, ktoré je potrebné vybudovať alebo zmodernizovať v nasledujúcich desiatich rokoch;
- b) uvádza všetky investície, ktoré už boli schválené, a nové investície, ktoré sa budú musieť zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, a
- c) ustanovuje časový rámec všetkých investičných projektov.

3. Pri príprave 10-ročného plánu rozvoja siete prevádzkovateľ prepravnej siete primerane predpokladá vývoj ťažby, dodávky, spotreby a výmen s inými krajinami, pričom zohľadňuje investičné plány pre regionálne siete a siete pre celé Spoločenstvo, ako aj investičné plány pre zásobníky a zariadenia na spätné splyňovanie LNG.

4. Regulačný orgán otvorene a transparentne konzultuje 10-ročný plán rozvoja siete so všetkými súčasnými alebo potenciálnymi užívateľmi siete. Od osôb alebo podnikov, ktoré tvrdia, že sú potenciálni užívatelia siete, sa môže vyžadovať, aby toto tvrdenie zdôvodnili. Regulačný orgán uverejní výsledky konzultačného postupu, najmä možné investičné potreby.

5. Regulačný orgán preskúma, či sa 10-ročný plán rozvoja siete vzťahuje na všetky investičné potreby, ktoré sa označili počas konzultačného postupu, a či je v súlade s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo (plán rozvoja siete pre

celé Spoločenstvo) uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. 715/2009. V prípade akýchkoľvek pochybností o jeho súlade s plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo regulačný orgán konzultuje s agentúrou. Regulačný orgán môže vyžadovať od prevádzkovateľa prepravnej siete, aby svoj plán zmenil.

6. Regulačný orgán monitoruje a hodnotí vykonávanie 10-ročného plánu rozvoja siete.

7. Ak prevádzkovateľ prepravnej siete nezrealizuje z iných dôvodov ako z nadradených dôvodov, ktoré sa vymykajú jeho kontrole, investíciu, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja siete mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, členské štáty s cieľom zabezpečiť realizáciu danej investície zabezpečia, aby sa v prípade, že táto investícia je na základe najnovšieho 10-ročného plánu rozvoja siete stále relevantná, regulačnému orgánu uložila povinnosť prijať aspoň jedno z týchto opatrení:

- a) vyžadovať od prevádzkovateľa prepravnej siete, aby zrealizoval danú investíciu;
- b) zorganizovať v súvislosti s danou investíciou výberové konanie otvorené pre všetkých investorov;
- c) uložiť prevádzkovateľovi prepravnej siete povinnosť akceptovať zvýšenie základného imania na financovanie potrebných investícií a umožniť nezávislým investorom, aby mali podiel na imaní.

Ak regulačný orgán využil svoje právomoci podľa písm. b) prvého pododseku, môže od prevádzkovateľa prepravnej siete požadovať, aby súhlasil s jedným alebo viacerými z týchto opatrení:

- a) financovanie akoukoľvek treťou stranou,
- b) výstavba akoukoľvek treťou stranou,
- c) vybudovanie príslušných nových aktív alebo
- d) prevádzkovanie príslušných nových aktív.

Prevádzkovateľ prepravnej siete poskytne investorom všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pripojí nové aktíva do prepravnej siete a celkovo vyvinie najlepšie úsilie s cieľom uľahčiť realizáciu investičného projektu.

Príslušné finančné dojednania podliehajú schváleniu regulačným orgánom.

8. Ak regulačný orgán využil svoje právomoci podľa odseku 7 prvý pododsek, na náklady na dané investície sa vzťahujú príslušné predpisy o tarifách.

## Článok 23

### Rozhodovacie právomoci týkajúce sa pripojenia zásobníkov, a priemyselných odberateľov k prepravnej sieti zariadení na spätné splyňovanie LNG

1. Prevádzkovateľ prepravnej siete musí vypracovať a uverejniť transparentné a účinné postupy a tarify na nediskriminačné pripojenie zásobníkov, zariadení na spätné splyňovanie LNG a priemyselných odberateľov k prepravnej sieti. Tieto postupy podliehajú schváleniu regulačným orgánom.

2. Prevádzkovateľ prepravnej siete nie je oprávnený odmietnuť pripojenie nového zásobníka, zariadenia na spätné splyňovanie LNG ani priemyselného odberateľa z dôvodu možných obmedzení dostupných kapacít siete v budúcnosti ani z dôvodu dodatočných nákladov spojených s potrebným zvýšením kapacity. Prevádzkovateľ prepravnej siete je povinný pre nové pripojenie zabezpečiť dostatočnú vstupnú a výstupnú kapacitu.

## KAPITOLA V

### DISTRIBÚCIA A DODÁVKA

## Článok 24

### Určenie prevádzkovateľov distribučných sietí

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby podniky, ktoré vlastnia alebo sú zodpovedné za distribučné siete, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov distribučných sietí na obdobie, ktoré stanovia členské štáty so zreteľom na zváženiu efektívnosti a ekonomickej rovnováhy, a zabezpečia, aby títo prevádzkovatelia konali v súlade s článkami 25, 26 a 27.

## Článok 25

### Úlohy prevádzkovateľov distribučných sietí

1. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete je zodpovedný za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete spĺňať oprávnené nároky na distribúciu plynu a za prevádzkovanie, udržiavanie a rozvíjanie bezpečnej, spoľahlivej a efektívnej siete vo svojej oblasti za daných ekonomických podmienok s náležitým ohľadom na životné prostredie a energetickú efektívnosť.

2. Prevádzkovateľ distribučnej siete nesmie v žiadnom prípade diskriminovať užívateľov siete alebo kategórie užívateľov siete, najmä nie v prospech svojich príbuzných podnikov.

3. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete poskytuje každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej siete, prepravnej siete, zariadenia LNG a/alebo zásobníkov dostatok informácií na zabezpečenie toho, aby sa preprava a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali spôsobom, ktorý je v súlade s bezpečnou a efektívnou prevádzkou prepojenej siete.

4. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete poskytuje užívateľom siete informácie, ktoré potrebujú na efektívny prístup do siete a na jej využívanie.

5. Pokiaľ je prevádzkovateľ distribučnej siete zodpovedný za vyvažovanie distribučnej siete, pravidiel, ktoré prijíma na tento účel, vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom siete za odchýlku musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi distribučných sietí vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 41 ods. 6 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejnia sa.

#### Článok 26

### Oddelenie prevádzkovateľov distribučných sietí

1. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Týmto pravidlami nevzniká povinnosť oddeliť vlastníctvo aktív distribučnej siete od vertikálne integrovaného podniku.

2. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je okrem požiadaviek podľa odseku 1 nezávislý i z hľadiska svojej organizácie a rozhodovania od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Aby sa toto mohlo dosiahnuť, uplatňujú sa tieto minimálne kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa distribučnej siete sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú ťažbu, prepravu a dodávku zemného plynu;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa distribučnej siete brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že sú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ distribučnej siete musí mať účinné rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj siete. Na účely plnenia týchto úloh musí prevádzkovateľ distribučnej siete disponovať potrebnými zdrojmi vrátane ľudských, technických, finančných a materiálnych zdrojov. Toto by nemalo brániť existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať na hospodárenie a riadenie, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanú nepriamo v súlade s článkom 41 ods. 6. Materskej spoločnosti toto konkrétne umožňuje schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa distribučnej siete a stanovovať celkové limity pre úroveň zadlženia dcérskej spoločnosti. Materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávanie pokynov týkajúcich sa

každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie distribučných plynovodov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu ani ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja, a

- d) prevádzkovateľ distribučnej siete musí vypracovať program súladu, v ktorom sa uvádzajú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečuje primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa. Výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo orgán zodpovedný za monitorovanie programu súladu, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej siete, regulačnému orgánu uvedenému v článku 39 ods. 1 a táto správa sa uverejňuje. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej siete je úplne nezávislý a má prístup ku všetkým informáciám prevádzkovateľa distribučnej siete a prepojených podnikov potrebným na splnenie svojej úlohy.

3. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty zabezpečia, aby sa činnosti prevádzkovateľa distribučnej siete monitorovali regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými subjektmi tak, aby nemohol svoju vertikálnu integráciu využiť na narušenie hospodárskej súťaže. Vertikálne integrovaní prevádzkovatelia distribučných sietí musia pri svojej komunikácii a označovaní dbať najmä na to, aby nedošlo k zámene v súvislosti so samostatnou identitou dodávateľskej pobočky vertikálne integrovaného podniku.

4. Členské štáty môžu rozhodnúť o neuplatňovaní odsekov 1, 2 a 3 na integrované plynárenské podniky, ktoré poskytujú služby menej ako 100 000 pripojeným odberateľom.

#### Článok 27

### Povinnosti zachovávaní dôvernosti informácií prevádzkovateľmi distribučných sietí

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 alebo ktorákoli iná zákonná povinnosť zverejňovať informácie, každý prevádzkovateľ distribučnej siete zachováva dôvernú povinnosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej obchodnej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom.

2. Prevádzkovatelia distribučných sietí nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do siete.

## Článok 28

**Uzavretá distribučná sieť**

1. Členské štáty môžu stanoviť, aby národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány klasifikovali sieť, ktorá distribuuje plyn v rámci geograficky obmedzeného územia priemyselných a obchodných zón alebo zón spoločných služieb a ktorá bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, nezasobuje odberateľov plynu v domácnosti, ako uzavretú distribučnú sieť, ak:

- a) sú prevádzkové alebo výrobné postupy užívateľov tejto siete z osobitných technických alebo bezpečnostných dôvodov integrované, alebo
- b) táto sieť distribuuje plyn predovšetkým vlastníčkovi alebo prevádzkovateľovi siete alebo ich príbuzným podnikom.

2. Členské štáty môžu stanoviť, aby národné regulačné orgány oslobodili prevádzkovateľa uzavretej distribučnej siete od povinnosti stanovenej v článku 32 ods. 1, aby tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 41.

3. Ak je udelená výnimka podľa odseku 2, uplatňované tarify alebo metodiky ich výpočtu sa prehodnotia a schvaľujú v súlade s článkom 41 na žiadosť užívateľa uzavretej distribučnej siete.

4. Príležitostné používanie malým počtom domácností, ktorých členovia sú v zamestnaneckom alebo podobnom vzťahu k vlastníčkovi distribučnej siete, a ktoré sa nachádzajú v oblasti zásobovanej uzavretou distribučnou sieťou, nevyklučuje udelenie takýchto výnimiek.

## Článok 29

**Kombinovaný prevádzkovateľ**

Článok 26 ods. 1 nebráni činnosti prevádzkovateľa siete, ktorá kombinuje prepravu, zariadenia LNG, zásobníky a distribúciu, za predpokladu, že tento prevádzkovateľ dodržiava ustanovenia článku 9 ods. 1 alebo článkov 14 a 15 alebo kapitoly IV alebo sa naň vzťahuje článok 49 ods. 6.

## KAPITOLA VI

**ODDELENIE A TRANSPARENTNOSŤ ÚČTOVNÍCTVA**

## Článok 30

**Právo prístupu k účtovníctvu**

1. Členské štáty alebo ktorýkoľvek príslušný orgán, ktorý členské štáty určia, vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 39 ods. 1 a orgánov na urovanie sporov uvedených v článku 34 ods. 3, majú do tej miery, do akej je to potrebné na vykonávanie ich činnosti, právo na prístup k účtovníctvu plynárenských podnikov podľa článku 31.

2. Členské štáty a ktorýkoľvek určený príslušný orgán vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 39 ods. 1 a orgánov na urovanie sporov zachovávajú dôvernoscť citlivých obchodných informácií. Členské štáty môžu stanoviť zverejňovanie takýchto informácií, pokiaľ je to potrebné na vykonávanie činností príslušných orgánov.

## Článok 31

**Oddelenie účtovníctva**

1. Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby bolo účtovníctvo plynárenských podnikov vedené v súlade s odsekmi 2 až 5 tohto článku. Ak sa na plynárenské podniky uplatňuje na základe článku 49 ods. 2 a 4 odchýlka od tohto ustanovenia, musia v súlade s týmto článkom viesť aspoň svoje vnútorné účtovníctvo.

2. Plynárenské podniky bez ohľadu na svoje vlastnícke vzťahy alebo právnu formu vypracúvajú, predkladajú na audit a uverejňujú svoje ročné účtovné závierky v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré sa týkajú ročnej účtovnej závierky spoločnosti s ručením obmedzeným, prijatými podľa štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností (\*), vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (<sup>1</sup>) zmluvy.

Podniky, ktoré nie sú zo zákona povinné uverejňovať svoje ročné účtovné závierky, uchovávajú v sídle spoločnosti ich kópie, ktoré sú k dispozícii verejnosti.

3. Plynárenské podniky vedú vo svojom vnútornom účtovníctve oddelené účtovníctvo pre svoju prepravnú činnosť, distribučnú činnosť, prevádzkovanie zariadení LNG a uskladňovanie tak, ako by to museli robiť v prípade, keby každú zo spomínaných činností vykonával samostatný podnik, s cieľom zabrániť diskriminácii, krízovým dotáciám a narušeniu hospodárskej súťaže. Vedú účtovníctvo, ktoré možno konsolidovať, aj pre iné plynárenské činnosti, ktoré nesúvisia s prepravou, distribúciou, prevádzkovaním zariadení LNG a uskladňovaním. Do 1. júla 2007 vedú oddelené účtovníctvo pre dodávky oprávneným odberateľom a dodávky neoprávneným odberateľom. V účtovníctve sa uvádzajú výnosy z vlastníctva prepravnej alebo distribučnej siete. Pokiaľ je to vhodné, vedú konsolidované účtovníctvo pre iné, neplynárenské činnosti. Vnútorné účtovné výkazy zahŕňajú súvahu a výkaz ziskov a strát pre každú činnosť.

4. Auditom uvedeným v odseku 2 sa overuje najmä to, či sa dodržiava povinnosť zabraňovať diskriminácii a krízovým dotáciám, ako je uvedené v odseku 3.

(\* ) Názov smernice 78/660/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

(<sup>1</sup>) Ú. v. ES L 222, 14.8.1978, s. 11.

5. Podniky si vo svojom vnútornom účtovníctve určia pravidlá účtovania o aktívach a pasívach, nákladoch a výnosoch, ako aj odpisoch, ktorými sa riadia pri zostavovaní samostatných účtovných výkazov uvedených v odseku 3, a to bez toho, aby boli dotknuté platné vnútroštátne účtovné pravidlá. Tieto vnútorné pravidlá sa môžu meniť a dopĺňať len vo výnimočných prípadoch. Tieto zmeny a doplnenia sa oznamujú a riadne zdôvodňujú.

6. V prílohách k ročným účtovným závierkam sa uvádzajú všetky transakcie určitého objemu uskutočnené s príbuznými podnikmi.

## KAPITOLA VII

### ORGANIZÁCIA PRÍSTUPU DO SIETE

#### Článok 32

##### Prístup tretích strán

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do prepravnej a distribučnej siete a do zariadení LNG na základe uverejnených taríf platných pre všetkých oprávnených odberateľov vrátane dodávateľských podnikov a uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie medzi užívateľmi siete. Členské štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 41 regulačným orgánom uvedeným v článku 39 ods. 1 a aby tieto tarify a metodiky – ak sú schvaľované len metodiky – boli pred nadobudnutím účinnosti uverejnené.

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí majú prístup do siete iných prevádzkovateľov prepravných sietí, ak je to nevyhnutné na účel vykonávania ich činností vrátane činností, ktoré súvisia s cezhraničnou prepravou.

3. Ustanovenia tejto smernice nesmú brániť uzatváraniu dlhodobých zmlúv, pokiaľ sú v súlade s pravidlami Spoločenstva pre hospodársku súťaž.

#### Článok 33

##### Prístup do zásobníkov

1. Pri organizácii prístupu do zásobníkov a akumulácii plynu môžu členské štáty, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na poskytovanie efektívneho prístupu do siete na účely dodávok odberateľom, ako aj pre organizáciu prístupu k podporným službám, zvoliť jeden z postupov uvedených v odsekoch 3 a 4 alebo oba z nich. Tieto postupy musia spĺňať kritériá objektivity, transparentnosti a nediskriminácie.

Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty vymedzia a uverejnia kritériá, podľa ktorých sa určí systém uplatniteľný pre prístup do zásobníkov a akumulácii plynu. Zverejnia alebo uložia prevádzkovateľom zásobníkov a prepravných

sietí povinnosť zverejniť, ktoré zásobníky alebo ich časti a ktorá akumulácia plynu sa ponúka na základe rôznych postupov uvedených v odsekoch 3 a 4.

Povinnosťou uvedenou v druhej vete druhého pododseku nie je dotknuté právo voľby, ktoré sa členským štátom zaručuje v prvom pododseku.

2. Ustanovenia odseku 1 sa neuplatňujú na podporné služby a dočasné uskladňovanie, ktoré súvisia so zariadeniami LNG a sú nevyhnutné pre proces spätného splyňovania a následné dodanie do prepravnej siete.

3. V prípade dohodnutého prístupu členské štáty alebo, ak tak stanovili členské štáty, regulačné orgány prijímajú nevyhnutné opatrenia pre plynárenské podniky a oprávnených odberateľov buď vo vnútri, alebo mimo územia pokrytého prepojenou sieťou, aby bolo možné dohodnúť prístup do zásobníkov a akumulácii plynu, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na zabezpečenie efektívneho prístupu do siete alebo na organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Strany sú povinné dohodnúť prístup do zásobníkov, akumulácii plynu a ďalším podporným službám v dobrej viere.

O zmluve o prístupe do zásobníkov, akumulácii plynu a ďalším podporným službám sa rokuje s príslušným prevádzkovateľom zásobníkov alebo plynárenskými podnikmi. Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty požadujú od prevádzkovateľov zásobníkov a plynárenských podnikov, aby uverejnili svoje hlavné obchodné podmienky použitia zásobníkov, akumulácie plynu a ďalších podporných služieb do 1. januára 2005 a následne každý rok.

Pri vypracovávaní podmienok uvedených v druhom pododseku prevádzkovatelia zásobníkov a plynárenské podniky konzultujú s užívateľmi siete.

4. V prípade regulovaného prístupu prijímajú regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty potrebné opatrenia, ktoré poskytnú plynárenským podnikom a oprávneným odberateľom vo vnútri alebo mimo územia pokrytého prepojenou sieťou právo na prístup do zásobníkov, akumulácii plynu a ďalším podporným službám na základe uverejnených taríf a/alebo ďalších podmienok a povinností pre použitie týchto zásobníkov a akumulácie plynu, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na poskytovanie efektívneho prístupu do siete alebo organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty sa radia s užívateľmi siete pri zostavovaní týchto taríf alebo metodík na určenie týchto taríf. Toto právo na prístup sa môže oprávneným odberateľom poskytovať tak, že sa im umožní uzatvárať zmluvy o dodávke s inými konkurenčnými plynárenskými podnikmi, než je vlastník a/alebo prevádzkovateľ siete alebo príbuzný podnik.



## Článok 34

**Prístup do ťažobných sietí**

1. Členské štáty prijímajú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby plynárenské podniky a oprávnení odberatelia bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú, boli schopní získať prístup do ťažobných sietí vrátane zariadení poskytujúcich technické služby spojené s takýmto prístupom v súlade s týmto článkom s výnimkou tých častí takýchto sietí a zariadení, ktoré sa používajú na miestnu ťažobnú prevádzku na mieste ťažobného poľa, kde sa plyn ťaží. Tieto opatrenia oznámia Komisii v súlade s ustanoveniami článku 54.

2. Prístup uvedený v odseku 1 sa poskytuje spôsobom určeným členskými štátmi v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Členské štáty uplatňujú ciele spravodlivého a otvoreného prístupu, dosiahnutia konkurencieschopného trhu so zemným plynom a zabránenia každému zneužitiu dominantného postavenia pri zohľadnení bezpečnosti a pravidelnosti dodávok, kapacity, ktorá je alebo sa môže dať k dispozícii, a ochrany životného prostredia. Môžu prihliadať k:

- a) potrebe odmietnuť prístup, ak existujú nezhody medzi technickými špecifikáciami, ktoré nemožno primeraným spôsobom prekonať;
- b) potrebe vyhnúť sa ťažkostiam, ktoré nemožno primeraným spôsobom prekonať a ktoré by mohli mať nepriaznivý vplyv na efektívnu, súčasnú a plánovanú budúcu ťažbu uhlíkov vrátane ťažby z polí s hraničnou ekonomickou realizovateľnosťou;
- c) potrebe rešpektovať náležité opodstatnené primerané potreby vlastníka alebo prevádzkovateľa ťažobnej siete na prepravu a spracovanie plynu a záujmy všetkých ostatných užívateľov ťažobnej siete alebo príslušných spracovateľských alebo manipulačných zariadení, ktoré môžu byť dotknuté, a
- d) potrebe uplatňovať svoje zákonné a správne postupy v súlade s právom Spoločenstva na udeľovanie povolení na ťažbu alebo rozvoj v oblasti ťažby.

3. Členské štáty zabezpečia zavedenie mechanizmov na urovnávanie sporov vrátane orgánu nezávislého od zmluvných strán s prístupom ku všetkým podstatným informáciám, aby umožnili rýchle urovnávanie sporov vzťahujúcich sa k prístupu do ťažobných sietí s prihliadnutím na kritériá uvedené v odseku 2 a počet zmluvných strán, ktoré môžu byť zapojené do rokovania o prístupe k takýmto sieťam.

4. V prípade cezhraničných sporov sa uplatňujú mechanizmy urovnania sporov toho členského štátu, do ktorého pôsobnosti patrí ťažobná sieť, ktorá odmieta poskytnúť prístup. Ak pri tomto cezhraničnom spore patrí dotknutá sieť do pôsobnosti viacerých členských štátov, dotknuté členské štáty sa navzájom poradia s cieľom zabezpečiť, aby sa ustanovenia tejto smernice uplatňovali jednotne.

## Článok 35

**Odmietnutie prístupu**

1. Plynárenské podniky môžu odmietnuť prístup do siete na základe nedostatku kapacity alebo ak by im takýto prístup do siete bránil vo vykonávaní povinností služby vo verejnom záujme uvedených v článku 3 ods. 2, ktoré im boli uložené, alebo z dôvodu vážnych ekonomických a finančných ťažkostí so zmluvami o nákupe so záväzkom úhrady minimálneho odberu (take-or-pay) s ohľadom na kritériá a postupy ustanovené v článku 48 a na alternatívu zvolenú členskými štátmi v súlade s odsekom 1 uvedeného článku. Takéto odmietnutie musí byť náležite odôvodnené.

2. Členské štáty môžu prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby plynárenské podniky odmietajúce poskytnúť prístup do siete na základe nedostatku kapacity alebo nedostatočného prepojenia vykonali potrebné rozšírenia, pokiaľ je to ekonomicky výhodné alebo ak je ich ochotný zaplatiť potenciálny odberateľ. V prípade, že členské štáty uplatňujú článok 4 ods. 4, členské štáty takéto opatrenia prijímajú.

## Článok 36

**Nová infraštruktúra**

1. Nová významná plynárenská infraštruktúra, t. j. prepojenia, zariadenia LNG a zásobníky sa môžu na požiadanie na stanovený čas vyňať z pôsobnosti ustanovení článkov 9, 32, 33 a 34 a článku 41 ods. 6, 8 a 10 za týchto podmienok:

- a) investícia musí zvyšovať hospodársku súťaž v oblasti dodávok plynu a bezpečnosť dodávok;
- b) úroveň rizika spojeného s investíciou je taká, že investícia by sa neuskutočnila, ak by nebola udelená výnimka;
- c) infraštruktúru musí vlastníť fyzická alebo právnická osoba, ktorá je minimálne v zmysle svojej právnej formy oddelená od prevádzkovateľov sietí, v ktorých sa táto infraštruktúra vybuduje;
- d) od užívateľov tejto infraštruktúry sa vyberajú poplatky a
- e) výnimka nie je na ujmu hospodárskej súťaže ani účinného fungovania vnútorného trhu so zemným plynom, ani efektívneho fungovania regulovanej siete, ku ktorej je infraštruktúra pripojená.

2. Odsek 1 sa uplatňuje aj v prípade významného zvýšenia kapacity existujúcej infraštruktúry a modifikácií takejto infraštruktúry, ktoré umožňujú rozvoj nových zdrojov dodávok plynu.

3. O výnimkách podľa odsekov 1 a 2 môže v jednotlivých prípadoch rozhodovať regulačný orgán uvedený v kapitole VIII.

4. Ak sa dotknutá infraštruktúra nachádza na území viac ako jedného členského štátu, regulačným orgánom dotknutých členských štátov môže agentúra predložiť do dvoch mesiacov odo dňa predloženia žiadosti o výnimku poslednému z týchto regulačných orgánov poradné stanovisko, z ktorého môžu pri svojom rozhodnutí vychádzať.

Keď sa všetky dotknuté orgány dohodnú na udelení výnimky v priebehu šiestich mesiacov, informujú o tomto rozhodnutí agentúru.

Agentúra vykonáva úlohy udelené regulačným orgánom dotknutých členských štátov podľa tohto článku:

- a) ak všetky dotknuté regulačné orgány neboli schopné dosiahnuť dohodu do šiestich mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z nich alebo
- b) na základe spoločnej žiadosti dotknutých regulačných orgánov.

Všetky dotknuté regulačné orgány môžu spoločne požiadať o predĺženie lehoty uvedenej v treťom pododseku písm. a), a to najviac o tri mesiace.

5. Agentúra predtým, ako prijme rozhodnutie, konzultuje s príslušnými regulačnými orgánmi a so žiadateľmi.

6. Výnimka sa môže týkať celej kapacity novej infraštruktúry alebo jej časti alebo existujúcej infraštruktúry s významne zvýšenou kapacitou.

Pri rozhodovaní o udelení výnimky je potrebné v jednotlivých prípadoch brať do úvahy potrebu stanoviť podmienky týkajúce sa doby trvania výnimky a nediskriminačného prístupu k infraštruktúre. Pri rozhodovaní o týchto podmienkach je potrebné brať do úvahy predovšetkým dodatočnú kapacitu, ktorá sa má vybudovať, alebo zmenu v existujúcej kapacite, časový horizont projektu a okolnosti v danom členskom štáte.

Regulačný orgán pred udelením výnimky rozhodne o pravidlách a mechanizmoch riadenia a pridelovania kapacity. V týchto pravidlách sa vyžaduje, aby sa pred pridelením kapacity v novej infraštruktúre vrátane kapacity na vlastné použitie všetci potenciálni užívatelia infraštruktúry vyzvali, aby vyjadrili, či majú záujem o získanie zmluvnej kapacity. Regulačný orgán vyžaduje, aby pravidlá riadenia preťaženia zahŕňali povinnosť ponúkať nevyužitú kapacitu na trhu a aby mali užívatelia infraštruktúry právo obchodovať so svojimi zmluvnými kapacitami na sekundárnom trhu. Regulačný orgán pri hodnotení kritérií uvedených v odseku 1 písm. a), b) a e) prihliada k výsledkom uvedeného postupu pridelovania kapacity.

Rozhodnutie o udelení výnimky vrátane všetkých podmienok uvedených v druhom pododseku tohto odseku sa musí riadne odôvodniť a uverejniť.

7. Bez ohľadu na odsek 3 môžu členské štáty ustanoviť, že regulačný orgán alebo prípadne agentúra musí na účely formálneho rozhodnutia predkladať príslušnému orgánu v členskom štáte svoje stanovisko k žiadosti o výnimku. Takéto stanovisko sa uverejní spolu s rozhodnutím.

8. Regulačný orgán bezodkladne po prijatí každej žiadosti o výnimku zasiela Komisii jej kópiu. Príslušný orgán bezodkladne oznámi Komisii rozhodnutie spolu so všetkými relevantnými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú. Tieto informácie sa môžu Komisii zaslať v súhrnnej forme tak, aby sa jej umožnilo prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Tieto informácie obsahujú najmä:

- a) podrobný opis dôvodov, na základe ktorých regulačný orgán alebo členský štát udelil alebo odmietol udeliť výnimku spolu s odkazom na odsek 1 vrátane príslušného bodu alebo bodov uvedeného odseku, na základe ktorého sa toto rozhodnutie prijalo, vrátane finančných informácií odôvodňujúcich potrebu výnimky;
- b) vykonané analýzy týkajúce sa vplyvu udelenia výnimky na hospodársku súťaž a efektívne fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom;
- c) odôvodnenie časového obdobia a podiel na celkovej kapacite dotknutej plynárenskej infraštruktúry, pre ktorú sa výnimka udeľuje;
- d) ak sa výnimka týka prepojenia, výsledok konzultácie s príslušnými regulačnými orgánmi, a
- e) prínos infraštruktúry k diverzifikácii dodávok plynu.

9. Do dvoch mesiacov odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia môže Komisia prijať rozhodnutie, ktorým požiada regulačný orgán o zmenu alebo stiahnutie rozhodnutia o udelení výnimky. Táto dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť o dodatočnú lehotu dvoch mesiacov, ak Komisia potrebuje ďalšie informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií. Pôvodná dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť aj s obojstranným súhlasom Komisie a regulačného orgánu.

Oznámenie sa považuje za stiahnuté, ak požadované informácie neboli poskytnuté v lehote uvedenej v žiadosti, pokiaľ sa pred uplynutím uvedenej lehoty táto lehota s obojstranným súhlasom Komisie a regulačného orgánu nepredĺži, alebo ak regulačný orgán v náležite odôvodnenom vyhlásení neinformuje Komisiu o tom, že oznámenie považuje za úplné.

Regulačný orgán vyhovie rozhodnutiu Komisie o zmene alebo stiahnutí rozhodnutia o udelení výnimky v lehote jedného mesiaca a informuje o tom Komisiu.

Komisia zachováva dôvernosc citlivých obchodných informácií.

Schválenie rozhodnutia o udelení výnimky Komisiou stráca účinnosť po uplynutí dvoch rokov od jeho prijatia, ak sa výstavba infraštruktúry dovedy nezačala, a po uplynutí piatich rokov od jeho prijatia, ak sa infraštruktúra dovedy neuviedla do prevádzky, pokiaľ Komisia nerozhodne, že akékoľvek omeškanie je spôsobené závažnými prekážkami mimo kontroly osoby, ktorej bola výnimka udelená.

10. Komisia môže prijať usmernenia k uplatňovaniu podmienok ustanovených v odseku 1 tohto článku a ustanoviť postup pre uplatňovanie odsekov 3, 6, 8 a 9 tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 51 ods. 3.

#### Článok 37

##### Otváranie trhu a reciprocita

1. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnení odberatelia boli:
  - a) do 1. júla 2004 oprávnenými odberateľmi v zmysle článku 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/30/ES z 22. júna 1998 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom<sup>(1)</sup>. Členské štáty uverejnia do 31. januára každého roka kritériá pre definovanie takýchto oprávnených odberateľov;

(<sup>1</sup>) Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 1.

- b) od 1. júla 2004 všetci odberatelia plynu mimo domácností;
  - c) od 1. júla 2007 všetci odberatelia.
2. S cieľom zabrániť odchýlke pri otváraní trhov s plynom:
    - a) zmluvy na dodávky s oprávneným odberateľom v sieti iného členského štátu nie sú zakázané, ak sa odberateľ považuje za oprávneného v obidvoch príslušných sieťach, a
    - b) v prípadoch, keď sa transakcie opísané v písmene a) odmietnu preto, že odberateľ je oprávneným iba v jednej z týchto dvoch sietí, môže Komisia, berúc do úvahy situáciu na trhu a spoločný záujem, nariadiť odmietajúcej strane vykonať požadovanú dodávku na žiadosť jedného z členských štátov týchto dvoch sietí.

#### Článok 38

##### Priame plynovody

1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, ktoré umožnia, aby:
  - a) plynárenské podniky usadené na ich území zásobovali oprávnených odberateľov prostredníctvom priameho plynovodu a
  - b) každý takýto oprávnený odberateľ na ich území bol zásobovaný prostredníctvom priameho plynovodu plynárenskými podnikmi.
2. Keď sa na výstavbu alebo prevádzku priamych plynovodov požaduje povolenie (napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie), členské štáty alebo každý nimi určený príslušný orgán ustanovia kritériá pre udeľovanie povolení na výstavbu alebo prevádzku takýchto plynovodov na svojom území. Tieto kritériá musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné.
3. Členské štáty môžu vydať povolenie na výstavbu priameho plynovodu za predpokladu odmietnutia prístupu do siete na základe článku 35 alebo začatia konania na urovanie sporu podľa článku 41.

#### KAPITOLA VIII

##### NÁRODNÉ REGULAČNÉ ORGÁNY

#### Článok 39

##### Určenie a nezávislosť regulačných orgánov

1. Každý členský štát určí na národnej úrovni jeden národný regulačný orgán.

2. Odsekom 1 tohto článku nie je dotknuté určovanie iných regulačných orgánov na regionálnej úrovni v niektorých členských štátoch za predpokladu, že v súlade s článkom 14 ods. 1 nariadenia (ES) č. 713/2009 existuje jeden vysoký predstaviteľ na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.

3. Odchylné od odseku 1 tohto článku môže členský štát určiť regulačné orgány pre malé siete v geograficky samostatných regiónoch, ktoré mali v roku 2008 nižšiu spotrebu ako 3 % celkovej spotreby členského štátu, ktorého sú súčasťou. Touto výnimkou nie je dotknuté vymenovanie jedného vysokého predstaviteľa v súlade s článkom 14 ods. 1 nariadenia (ES) č. 713/2009 na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.

4. Členské štáty zaručia nezávislosť regulačného orgánu a zabezpečia, aby vykonával svoje právomoci nestranným a transparentným spôsobom. Členské štáty na tento účel zabezpečia, aby bol regulačný orgán pri vykonávaní regulačných úloh, ktoré mu boli uložené na základe tejto smernice a súvisiacich právnych predpisov:

a) právne oddelený a funkčne nezávislý od každého iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu;

b) aby jeho personál a osoby zodpovedné za jeho riadenie

i) konali nezávisle od akýchkoľvek trhových záujmov a

ii) pri plnení regulačných úloh nepožadovali ani neprijímali priame pokyny od žiadneho štátneho ani iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu. Touto požiadavkou nie je dotknutá prípadná úzka spolupráca s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi ani všeobecné politické usmernenia, ktoré vydáva vláda a ktoré sa netýkajú regulačných právomocí a povinností podľa článku 41.

5. S cieľom chrániť nezávislosť regulačného orgánu členské štáty zabezpečia najmä, aby:

a) regulačný orgán mohol nezávisle od akéhokoľvek politického subjektu samostatne prijímať rozhodnutia a ročne dostával osobitné rozpočtové príspevky, a pritom bol nezávislý pri plnení prideleného rozpočtu, a aby mal primerané ľudské a finančné zdroje na plnenie svojich povinností, a

b) členovia predstavenstva regulačného orgánu alebo, ak predstavenstva neexistuje, najvyššieho vedenia regulačného orgánu boli vymenovaní na pevne stanovenú dobu piatich až siedmich rokov, ktorú možno jedenkrát predĺžiť.

So zreteľom na písm. b) prvého pododseku členské štáty zabezpečia pre predstavenstvo alebo najvyššie vedenie vhodný rotačný systém. Členovia predstavenstva alebo, ak predstavenstvo neexistuje, členovia najvyššieho vedenia môžu byť odvolaní počas svojho funkčného obdobia len v tom prípade, ak už nespĺňajú podmienky ustanovené v tomto článku alebo ak boli uznaní vinými z priestupku podľa vnútroštátneho práva.

#### Článok 40

#### Všeobecné ciele regulačného orgánu

Regulačný orgán pri plnení regulačných úloh uvedených v tejto smernici prijíma v rámci svojich povinností a právomocí ustanovených v článku 41 a v prípade potreby aj s konzultáciami s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vrátane orgánov pre hospodársku súťaž a bez toho, aby boli dotknuté ich právomoci, všetky primerané opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov:

a) podporovať konkurencieschopný, bezpečný a z environmentálneho hľadiska trvalo udržateľný vnútorný trh so zemným plynom v rámci Spoločenstva v úzkej spolupráci s agentúrou, regulačnými orgánmi iných členských štátov a Komisiou a efektívne otvorenie trhu pre všetkých odberateľov a dodávateľov v Spoločenstve a zabezpečovať primerané podmienky pre efektívne a spoľahlivé fungovanie plynárenských sietí s ohľadom na dlhodobé ciele;

b) rozvíjať konkurencieschopné a správne fungujúce regionálne trhy v rámci Spoločenstva z hľadiska dosiahnutia cieľov uvedených v písmene a);

c) odstrániť obmedzenia týkajúce sa obchodovania so zemným plynom medzi členskými štátmi, vrátane rozvoja vhodných cezhraničných prepravných kapacít na uspokojenie dopytu a posilňovať integráciu národných trhov, čo môže uľahčiť tok zemného plynu v celom Spoločenstve;

d) pomáhať pri dosahovaní rozvoja bezpečného, spoľahlivého a efektívneho nediskriminačného systému zameraného na spotrebiteľa nákladovo najefektívnejším spôsobom, podporovať primeranosť systému a, v súlade so všeobecnými cieľmi energetickej politiky aj energetickú efektívnosť a integráciu výroby plynu z obnoviteľných zdrojov energie veľkého a malého rozsahu a distribuovanej výroby do prepravných a distribučných sietí;

e) uľahčovať prístup do siete novým výrobným kapacitám, najmä odstrániť prekážky, ktoré by mohli brániť prístupu nových účastníkov trhu a výrobe plynu z obnoviteľných zdrojov energie;

- f) zabezpečiť, aby sa prevádzkovateľom siete a užívateľom siete poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti výkonu siete a podporu integrácie trhu;
- g) zabezpečiť, aby odberatelia mali prospech z účinného fungovania národných trhov, podporovať skutočnú hospodársku súťaž a pomáhať zabezpečovať ochranu spotrebiteľov;
- h) pomáhať pri dosahovaní vysokého štandardu služby vo verejnom záujme, pokiaľ ide o zemný plyn, prispievať k ochrane zraniteľných odberateľov a k zlučiteľnosti postupov výmeny údajov potrebných pri zmene dodávateľa.
- h) monitorovať dodržiavanie a skúmať doterajšiu účinnosť pravidiel bezpečnosti a spoľahlivosti siete, ako aj stanovovať alebo schvaľovať normy a požiadavky na kvalitu služby a dodávok alebo k tomu prispievať spolu s ostatnými príslušnými orgánmi;
- i) monitorovať úroveň transparentnosti vrátane veľkoobchodných cien a zabezpečovať, aby plynárenské podniky dodržiavali povinnosti týkajúce sa transparentnosti;
- j) monitorovať úroveň a efektívnosť otvorenosti trhu a hospodárskej súťaže na veľkoobchodnej a maloobchodnej úrovni vrátane výmen zemného plynu, cien pre odberateľov plynu v domácnosti vrátane systému zálohových platieb, miery zmeny dodávateľa, miery odpájania, poplatkov za vykonávanie služieb údržby a sťažností odberateľov plynu v domácnosti, ako aj narušenia alebo obmedzenia hospodárskej súťaže vrátane poskytovania všetkých relevantných informácií a predkladania všetkých dôležitých prípadov príslušným orgánom pre hospodársku súťaž;

#### Článok 41

#### Povinnosti a právomoci regulačného orgánu

1. Regulačný orgán má tieto povinnosti:
  - a) v súlade s transparentnými kritériami stanovovať alebo schvaľovať regulované tarify za prepravu alebo distribúciu alebo metódy ich výpočtu;
  - b) zabezpečovať, aby prevádzkovatelia prepravných a distribučných sietí, a prípadne aj vlastníci sietí, ako aj všetky plynárenské podniky dodržiavali svoje povinnosti vyplývajúce z tejto smernice a iných príslušných právnych predpisov Spoločenstva vrátane tých, ktoré sa týkajú cezhraničných záležitostí;
  - c) spolupracovať v oblasti cezhraničných záležitostí s regulačným orgánom alebo orgánmi dotknutých členských štátov a s agentúrou;
  - d) dodržiavať a vykonávať všetky príslušné právne záväzné rozhodnutia agentúry a Komisie;
  - e) každoročne predkladať správu o svojej činnosti a plnení svojich povinností príslušným orgánom členských štátov, agentúre a Komisii. V tejto správe sa uvádzajú prijaté opatrenia a dosiahnuté výsledky pre každú úlohu uvedenú v tomto článku;
  - f) zabezpečovať, aby medzi činnosťami spojenými s prepravou, distribúciou, uskladňovaním, zariadeniami LNG a dodávkou neexistovali krížové dotácie;
  - g) monitorovať investičné plány prevádzkovateľov prepravných sietí a vo svojej výročnej správe poskytovať hodnotenie investičných plánov prevádzkovateľov prepravných sietí, pokiaľ ide o ich súlad s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. 715/2009; súčasťou tohto hodnotenia môžu byť odporúčania na zmenu týchto investičných plánov;
  - k) monitorovať výskyt reštriktívnych zmluvných praktík vrátane doložiek o výlučnosti, ktoré môžu brániť veľkým odberateľom mimo domácností uzatvoriť zmluvu s viacerými dodávateľmi súčasne alebo obmedziť ich možnosť zvoliť si takýto postup, a v prípade potreby informovať o takýchto praktikách národné orgány pre hospodársku súťaž;
  - l) dodržiavať zmluvnú slobodu, pokiaľ ide o zmluvy o prerušiteľnej dodávke, ako aj o dlhodobé zmluvy, za predpokladu, že sú zlučiteľné s právom Spoločenstva a politikami Spoločenstva;
  - m) monitorovať čas, za ktorý prevádzkovatelia prepravnej a distribučnej siete zabezpečili pripojenie a opravu;
  - n) monitorovať a skúmať podmienky prístupu do zásobníkov, k akumulácii plynu a iným podporným službám v zmysle článku 33. V prípade, že je režim prístupu do zásobníkov vymedzený podľa článku 33 ods. 3, táto úloha nezahŕňa preskúmanie taríf;
  - o) spolu s ostatnými príslušnými orgánmi pomáhať zabezpečiť účinnosť a presadzovanie opatrení na ochranu spotrebiteľa vrátane opatrení stanovených v prílohe I;
  - p) minimálne raz ročne uverejňovať odporúčania o súlade dodávateľských cien s ustanoveniami článku 3 a poskytovať ich v prípade potreby orgánom pre hospodársku súťaž;
  - q) zabezpečovať prístup k údajom o spotrebe odberateľov, poskytovať pre dobrovoľné použitie údaje o spotrebe v ľahko zrozumiteľnom harmonizovanom formáte na vnútroštátnej úrovni a zabezpečovať rýchly prístup všetkých odberateľov k týmto údajom podľa prílohy I písm. h);

- r) monitorovať vykonávanie pravidiel vzťahujúcich sa na úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov distribučných sietí, dodávateľov a odberateľov a ďalších účastníkov trhu podľa nariadenia (ES) č. 715/2009;
- s) monitorovať správne uplatňovanie kritérií, na základe ktorých sa stanovuje, či zásobník patrí do rozsahu pôsobnosti článku 33 ods. 3 alebo 4, a
- t) monitorovať vykonávanie ochranných opatrení uvedených v článku 46;
- u) prispievať k zlučiteľnosti postupov výmeny údajov pre najdôležitejšie trhové postupy na regionálnej úrovni.
2. Pokiaľ tak členský štát ustanovil, monitorovacie povinnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať aj iné orgány ako regulačný orgán. Informácie zistené v rámci tohto monitorovania sa v takomto prípade čo najskôr poskytnú regulačnému orgánu.
- Regulačný orgán sa bez toho, aby boli dotknuté ich vlastné osobitné právomoci, pri plnení povinností uvedených v odseku 1 podľa potreby radí s prevádzkovateľmi prepravných sietí a prípadne aj úzko spolupracuje s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pričom si zachováva nezávislosť a dodržiava zásady lepšej regulácie.
- Žiadnym schválením zo strany regulačného orgánu alebo agentúry podľa tejto smernice nie je dotknutý oprávnený výkon právomocí regulačného orgánu podľa tohto článku v budúcnosti, ani žiadne sankcie uložené inými príslušnými orgánmi alebo Komisiou.
3. Ak bol podľa článku 14 určený nezávislý prevádzkovateľ siete, regulačný orgán okrem plnenia svojich povinností ustanovených v odseku 1 tohto článku:
- a) monitoruje, či si vlastník prepravnej siete a nezávislý prevádzkovateľ siete plnia svoje povinnosti vyplývajúce z tohto článku, a ukladá sankcie za ich neplnenie v súlade s odsekom 4 písm. d);
- b) monitoruje vzťahy a komunikáciu medzi nezávislým prevádzkovateľom siete a vlastníkom prepravnej siete tak, aby sa zabezpečilo plnenie povinností zo strany nezávislého prevádzkovateľa siete, a predovšetkým schvaľuje zmluvy a koná ako orgán na urovanie sporov medzi nezávislým prevádzkovateľom siete a vlastníkom prepravnej siete v súvislosti so sťažnosťami ktorejkoľvek strany podľa odseku 11;
- c) bez toho, aby bol dotknutý postup uvedený v článku 14 ods. 2 písm. c), schvaľuje v súvislosti s prvým 10-ročným plánom rozvoja siete investičné plánovanie a viacročný plán rozvoja siete, ktoré každoročne predkladá nezávislý prevádzkovateľ siete;
- d) zabezpečuje, aby tarify za prístup do siete, ktoré vyberá nezávislý prevádzkovateľ siete, zahŕňali náhradu pre vlastníka siete alebo vlastníkov siete, ktorá tvorí primeranú kompenzáciu za používanie aktív siete a všetky nové investície do nej za predpokladu, že sú hospodárne a efektívne, a
- e) má právomoc vykonávať inšpekcie v priestoroch vlastníka prepravnej siete a nezávislého prevádzkovateľa siete vrátane neohlásených inšpekcií.
4. Členské štáty zabezpečia, aby regulačné orgány mali právomoci, ktoré im umožnia plniť povinnosti uvedené v odsekoch 1, 3 a 6 efektívne a rýchlo. Na tento účel má regulačný orgán minimálne tieto právomoci:
- a) vydávať záväzné rozhodnutia týkajúce sa plynárenských podnikov;
- b) skúmať fungovanie trhov s plynom a rozhodovať o všetkých potrebných a primeraných opatreniach na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie správneho fungovania trhu a ukladať tieto opatrenia. Pri skúmaní záležitostí, ktoré súvisia s právom hospodárskej súťaže, je regulačný orgán tiež oprávnený podľa potreby spolupracovať s národným orgánom pre hospodársku súťaž a s regulátormi finančného trhu alebo Komisiou;
- c) požadovať od plynárenských podnikov všetky informácie, ktoré potrebuje na plnenie svojich úloh vrátane odôvodnenia každého zamietnutia prístupu tretích strán, ako aj informácie o opatreniach potrebných na posilnenie siete;
- d) plynárenským podnikom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice alebo iných príslušných právne záväzných rozhodnutí regulačného orgánu alebo agentúry ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie. Toto zahŕňa právomoc ukladať prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo vertikálne integrovanému podniku podľa situácie sankcie za neplnenie ich príslušných povinností, ktoré vyplývajú z tejto smernice, alebo navrhovať uloženie takýchto sankcií, v maximálnej výške 10 % ročného obratu prevádzkovateľa prepravnej siete alebo až 10 % ročného obratu vertikálne integrovaného podniku, a
- e) má náležité práva vykonávať vyšetrovanie a príslušné právomoci vydávať pokyny pri urovaní sporov podľa odsekov 11 a 12.
5. V prípade, že bol prevádzkovateľ prepravnej siete určený podľa ustanovení kapitoly IV, regulačnému orgánu sa okrem úloh a právomocí, ktoré mu boli uložené podľa odsekov 1 a 4 tohto článku, zveria minimálne tieto úlohy a právomoci:

- a) ukladať sankcie v súlade s odsekom 4 písm. d) za diskriminačné správanie v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- b) monitorovať komunikáciu medzi prevádzkovateľom prepravnej siete a vertikálne integrovaným podnikom tak, aby sa zabezpečilo dodržiavanie povinností zo strany prevádzkovateľa prepravnej siete;
- c) konať ako orgán na urovanie sporov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete v súvislosti s každou sťažnosťou predloženou podľa odseku 11;
- d) monitorovať obchodné a finančné vzťahy vrátane úverov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete;
- e) schvaľovať všetky obchodné a finančné dohody medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete pod podmienkou, že splňajú trhové podmienky;
- f) v prípade oznámenia od subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu podľa článku 21 ods. 4 požadovať od vertikálne integrovaného podniku odôvodnenie. V tomto odôvodnení sa musí predovšetkým preukazovať, že nenastal žiadny prípad diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- g) vykonávať inšpekcie, aj neohlásené, v priestoroch vertikálne integrovaného podniku a prevádzkovateľa prepravnej siete a
- h) zverovať všetky alebo osobitné úlohy prevádzkovateľa prepravnej siete nezávislému prevádzkovateľovi siete vymenovanému podľa článku 14 v prípade, že si prevádzkovateľ prepravnej siete sústavne neplní povinnosti, ktoré vyplývajú z tejto smernice, a to najmä v prípade opakovaného diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku.
6. Regulačné orgány sú zodpovedné minimálne za ustanovenie alebo schválenie metodík používaných na výpočet alebo stanovenie podmienok, a to v dostatočnom časovom predstihu predtým, ako nadobudnú účinnosť, pre:
- a) pripojenie a prístup do národných sietí vrátane prepravných a distribučných taríf a podmienky a tarify súvisiace s prístupom do zariadení LNG. Týmto tarifikami alebo metodikami sa musia umožniť investície do sietí a zariadení LNG potrebné na zabezpečenie životaschopnosti sietí a zariadení LNG;
- b) poskytovanie služieb vyvažovania, ktoré sa uskutočňujú čo najhospodárnejším spôsobom a vytvárajú vhodné stimuly pre užívateľov siete, aby udržiavali v rovnováhe svoj vstup a odber; služby vyvažovania sa poskytujú spravodlivým a nediskriminačným spôsobom a sú založené na objektívnych kritériách, a
- c) prístup do cezhraničnej infraštruktúry vrátane postupov na pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia.
7. Metodiky alebo podmienky uvedené v odseku 6 sa uverejňujú.
8. Regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní taríf alebo metodík a vyvažovacích služieb zabezpečujú, aby sa prevádzkovateľom prepravných a distribučných sietí poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj na podporu súvisiacich výskumných činností.
9. Regulačné orgány monitorujú riadenie preťaženia národných prepravných sietí pre zemný plyn vrátane prepojení, ako aj vykonávanie pravidiel riadenia preťaženia. Prevádzkovatelia prepravných sietí alebo operátori trhu predložia na tento účel národným regulačným orgánom svoje pravidlá riadenia preťaženia vrátane pravidiel pridelovania kapacity. Národné regulačné orgány môžu požadovať zmeny týchto pravidiel.
10. Regulačné orgány majú právomoc v prípade potreby od prevádzkovateľov prepravných a distribučných sietí, zásobníkov a zariadení LNG vyžadovať, aby upravili podmienky vrátane taríf a metodík uvedených v tomto článku s cieľom zabezpečiť ich primeranosť a uplatňovanie nediskriminačným spôsobom. V prípade, že je režim prístupu do zásobníkov vymedzený podľa článku 33 ods. 3, ich úloha nezahŕňa úpravy taríf. Regulačné orgány majú v prípade oneskorenia pri stanovovaní prepravných a distribučných taríf právomoc stanoviť alebo schváliť predbežné prepravné a distribučné tarify alebo metodiky a rozhodnúť o vhodných kompenzačných opatreniach, ak sa konečné tarify alebo metodiky líšia od týchto predbežných taríf alebo metodík.
11. Každá strana, ktorá podá sťažnosť na prevádzkovateľa prepravnej siete, zásobníka, zariadenia LNG alebo distribučnej siete v súvislosti s povinnosťami tohto prevádzkovateľa vyplývajúcimi z tejto smernice, sa môže s touto sťažnosťou obrátiť na regulačný orgán, ktorý koná ako orgán na urovanie sporu a vydá rozhodnutie do dvoch mesiacov od doručenia sťažnosti. Táto lehota sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak regulačný orgán požiada o ďalšie informácie. Takto predĺžená lehota sa môže ďalej predĺžiť so súhlasom sťažovateľa. Rozhodnutie regulačného orgánu je záväzné, pokiaľ sa nezruší v odvolacom konaní.
12. Každá strana, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie o metodikách prijaté podľa tohto článku a ktorá má v tejto súvislosti právo sa sťažovať, alebo v prípade, že má regulačný orgán povinnosť konzultovať navrhnuté tarify alebo metodiky, môže najneskôr do dvoch mesiacov, alebo v kratšej lehote, ak tak ustanovia členské štáty, od uverejnenia rozhodnutia alebo jeho návrhu podať sťažnosť a požiadať o preskúmanie. Takáto sťažnosť nemá odkladný účinok.

13. Členské štáty vytvoria vhodné a efektívne mechanizmy na reguláciu, kontrolu a transparentnosť, aby sa zabránilo akémukoľvek zneužívaniu dominantného postavenia najmä v neprospech odberateľov a koristníckemu správaniu. V týchto mechanizmoch sa zohľadnia ustanovenia zmluvy, najmä jej článku 82.

14. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že sa nedodrжали pravidiel o zachovávaní dôvernosti uložené touto smernicou, prijali v súlade s vnútroštátnym právom proti zodpovedným fyzickým alebo právnickým osobám vhodné opatrenia vrátane správnych alebo trestných konaní.

15. Sťažnosťami uvedenými v odsekoch 11 a 12 nie je dotknuté vykonávanie práv na odvolanie podľa práva Spoločenstva a/alebo vnútroštátneho práva.

16. Rozhodnutia, ktoré prijíma regulačný orgán, sú plne odôvodnené a opodstatnené, umožňujú súdne preskúmanie. Rozhodnutia sú verejnosti prístupné, pričom však zachovávajú dôverný charakter citlivých obchodných informácií.

17. Členské štáty zabezpečia, aby na národnej úrovni existovali vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na orgán nezávislý od zúčastnených strán a od akejkoľvek vlády.

#### Článok 42

##### Regulačný režim pre cezhraničné záležitosti

1. Regulačné orgány úzko spolupracujú a radia sa a agentúre i seba navzájom poskytujú informácie potrebné na plnenie svojich úloh vyplývajúcich z tejto smernice. Prijímajúci orgán zabezpečuje rovnakú úroveň dôvernosti vymenených informácií, aká sa požaduje od poskytujúceho orgánu.

2. Regulačné orgány spolupracujú minimálne na regionálnej úrovni s cieľom:

a) podporiť prijatie prevádzkových opatrení zameraných na umožnenie optimálneho riadenia siete, presadenie spoločných výmen plynu a pridelovania cezhraničnej kapacity a dosiahnutie primeranej úrovne kapacity prepojenia, a to aj prostredníctvom nových prepojení v rámci regiónu a medzi regiónmi, s cieľom umožniť rozvoj skutočnej hospodárskej súťaže a zvýšiť bezpečnosť dodávky bez toho, aby dochádzalo k diskriminácii medzi dodávateľskými podnikmi v rôznych členských štátoch;

b) koordinovať vývoj všetkých sieťových predpisov pre príslušných prevádzkovateľov prepravných sietí a ostatných účastníkov trhu a

c) koordinovať rozvoj pravidiel riadenia preťaženia.

3. Národné regulačné orgány majú právo uzatvárať medzi sebou dohody o spolupráci s cieľom podporiť regulačnú spoluprácu.

4. Činnosti uvedené v odseku 2 sa vykonávajú podľa potreby v konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a bez toho, aby boli dotknuté ich konkrétne právomoci.

5. Komisia môže prijať usmernenia o rozsahu povinností regulačných orgánov, pokiaľ ide o ich vzájomnú spoluprácu a spoluprácu s agentúrou. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 51 ods. 3.

#### Článok 43

##### Súlad s usmerneniami

1. Každý regulačný orgán a Komisia môžu požiadať agentúru o stanovisko k súladu rozhodnutia prijatého regulačným orgánom s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. 715/2009.

2. Agentúra poskytuje svoje stanovisko regulačnému orgánu, ktorý oň požiadal, alebo Komisii a regulačnému orgánu, ktorý prijal dané rozhodnutie, do troch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti.

3. Ak regulačný orgán, ktorý prijal rozhodnutie, nevyhovie stanovisku agentúry do štyroch mesiacov od dátumu doručenia tohto stanoviska, agentúra o tom informuje Komisiu.

4. Každý regulačný orgán môže informovať Komisiu, ak usúdi, že rozhodnutie, ktoré sa týka cezhraničného obchodu, prijaté iným regulačným orgánom, nie je v súlade s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. 715/2009, a to do dvoch mesiacov odo dňa prijatia daného rozhodnutia.

5. Ak Komisia do dvoch mesiacov odvtedy, ako ju informovala agentúra podľa odseku 3 alebo regulačný orgán podľa odseku 4, alebo z vlastného podnetu do troch mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia, zistí, že toto rozhodnutie regulačného orgánu vyvoláva závažné pochybnosti, pokiaľ ide o jeho súlad s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. 715/2009, môže rozhodnúť o podrobnejšom preskúmaní veci. V takomto prípade vyzve regulačný orgán a strany konania pred regulačným orgánom, aby predložili svoje pripomienky.



6. Ak Komisia prijme rozhodnutie podrobnejšie vec preskúmať, najneskôr do štyroch mesiacov od dátumu prijatia takéhoto rozhodnutia vydá konečné rozhodnutie:

- a) nevzniesť námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu alebo
- b) vyžadujúce, aby dotknutý regulačný orgán stiahol svoje rozhodnutie z dôvodu jeho nesúladu s usmerneniami.

7. Ak Komisia neprijme rozhodnutie o podrobnejšom preskúmaní veci alebo konečné rozhodnutie v lehotách stanovených v odsekoch 5 a 6, považuje sa to za nevznesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

8. Regulačný orgán vyhovie rozhodnutiu Komisie o stiahnutí svojho rozhodnutia v lehote dvoch mesiacov a informuje o tom Komisiu.

9. Komisia môže prijať usmernenia, ktorými ustanoví podrobné pravidlá postupu pre regulačné orgány, agentúru a Komisiu, pokiaľ ide o dodržiavanie súladu medzi rozhodnutiami regulačných orgánov a usmerneniami uvedenými v tomto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 51 ods. 3.

#### Článok 44

##### Vedenie záznamov

1. Členské štáty od dodávateľských podnikov vyžadujú, aby počas minimálne piatich rokov uchovávali k dispozícii pre vnútroštátne orgány vrátane regulačného orgánu, národných orgánov pre hospodársku súťaž a Komisiu na účely plnenia ich úloh príslušné údaje o všetkých transakciách týkajúcich sa zmlúv o dodávke plynu a derivátov na plyn s veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prepravných sietí, ako aj prevádzkovateľmi zásobníkov a zariadení LNG.

2. Tieto údaje obsahujú podrobné informácie o takých charakteristikách príslušných transakcií, ako je dĺžka trvania, pravidlá dodávky a vyrovnania, množstvo, dátumy a časy realizácie a ceny transakcií a spôsoby identifikácie príslušných veľkoobchodných odberateľov, a uvádzajú aj podrobné informácie o všetkých nespĺnených zmluvách o dodávke plynu a derivátov na plyn.

3. Pod podmienkou, že sa nezverejnia citlivé obchodné informácie o jednotlivých účastníkoch trhu alebo transakciách, môže regulačný orgán rozhodnúť, že časti týchto informácií poskytnú k dispozícii účastníkom trhu. Tento odsek sa nevzťahuje na informácie o finančných nástrojoch, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES.

4. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto článku môže Komisia prijať usmernenia, v ktorých sa vymedzia metódy a opatrenia týkajúce sa vedenia záznamov, ako aj forma a obsah údajov, ktoré sa majú uchovávať. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 51 ods. 3.

5. Pokiaľ ide o transakcie s derivátmi na plyn medzi dodávateľskými podnikmi a veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prepravnej siete, ako aj prevádzkovateľmi zásobníkov a zariadení LNG, tento článok sa uplatňuje až po tom, ako Komisia prijme usmernenia uvedené v odseku 4.

6. Z ustanovení tohto článku nevyplývajú pre subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, vo vzťahu k orgánom uvedeným v odseku 1 nijaké ďalšie povinnosti.

7. Ak orgány uvedené v odseku 1 potrebujú prístup k údajom, ktoré uchovávajú subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, požadované údaje im poskytnú orgány zodpovedné podľa uvedenej smernice.

#### KAPITOLA IX

##### MALOOBCHODNÉ TRHY

#### Článok 45

##### Maloobchodné trhy

Členské štáty s cieľom uľahčiť vývoj dobre fungujúcich a transparentných maloobchodných trhov v Spoločenstve zabezpečia, aby sa vymedzili úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov distribučných sietí, dodávateľských podnikov a odberateľov a v prípade potreby ostatných účastníkov trhu, pokiaľ ide o zmluvné dojednania, záväzky voči odberateľom, pravidlá výmeny údajov a zúčtovania, zodpovednosť za vlastníctvo údajov a odpočet.

Tieto pravidlá sa zverejnia, musia byť navrhnuté s cieľom uľahčiť prístup odberateľov a dodávateľov do sietí a podliehajú preskúmvaniu regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

#### KAPITOLA X

##### ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

#### Článok 46

##### Ochranné opatrenia

1. V prípade náhlej krízy na trhu s energiou, alebo ak je ohrozená fyzická bezpečnosť alebo ochrana osôb, prístrojov alebo zariadení alebo integrita siete, môže členský štát dočasne prijať potrebné ochranné opatrenia.

2. Takéto opatrenia by mali spôsobiť čo najmenšie možné narušenie fungovania vnútorného trhu a nesmú byť širšieho rozsahu, ako je nevyhnutne potrebné na nápravu náhlych ťažkostí, ktoré nastali.

3. Dotknutý členský štát o týchto opatreniach bezodkladne informuje ostatné členské štáty a Komisiu, ktorá môže rozhodnúť, či tento dotknutý členský štát musí zmeniť alebo zrušiť tieto opatrenia do tej miery, pokiaľ narúšajú hospodársku súťaž a negatívne ovplyvňujú obchodovanie takým spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

#### Článok 47

##### Rovnaké podmienky hospodárskej súťaže

1. Opatrenia, ktoré môžu členské štáty podľa tejto smernice prijať, aby zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže, musia byť v súlade so zmluvou, najmä jej článkom 30, a právny-mi predpismi Spoločenstva.

2. Opatrenia uvedené v odseku 1 musia byť primerané, nedis-kriminačné a transparentné. Tieto opatrenia môžu nadobudnúť účinnosť až po tom, ako sa oznámia Komisii a tá ich schváli.

3. Komisia koná na základe oznámenia uvedeného v odseku 2 do dvoch mesiacov od jeho doručenia. Uvedená lehota začne plynúť dňom nasledujúcim po doručení všetkých informácií. Ak Komisia v uvedenej dvojmesačnej lehote nekoná, považuje sa to za nevznesenie námietok voči oznámeným opatreniam.

#### Článok 48

##### Odchýlky súvisiace so záväzkami úhrady minimálneho odberu (take-or-pay)

1. Ak plynárenský podnik má alebo predpokladá, že by mohol mať, vážne ekonomické a finančné ťažkosti z dôvodu záväzkov úhrady minimálneho odberu prijaté v jednej alebo viacerých zmluvách o nákupe plynu, môže zaslať dotknutému členskému štátu alebo ním určenému príslušnému orgánu žiadosť o dočasnú odchýlku z uplatňovania článku 32. Žiadosti sa predkladajú pre jednotlivé prípady na základe uváženia členských štátov buď pred odmietnutím prístupu do siete alebo po ňom. Členské štáty tiež môžu dať plynárenskému podniku na výber, či žiadosť predloží pred odmietnutím prístupu do siete alebo po ňom. Ak plynárenský podnik odmietol prístup, žiadosť sa musí predložiť bezodkladne. Žiadosti sa musia doložiť všetkými dôležitými informáciami o povahe a rozsahu problému a o úsilí vynaloženom plynárenským podnikom na jeho vyriešenie.

Ak neexistujú nijaké primerané alternatívne riešenia, môže členský štát alebo určený príslušný orgán so zreteľom na odsek 3 rozhodnúť o udelení odchýlky.

2. Členský štát alebo určený príslušný orgán bezodkladne Komisii oznamuje svoje rozhodnutie o udelení odchýlky spolu so všetkými podstatnými informáciami týkajúcimi sa tejto odchýlky. Tieto informácie sa môžu Komisii zaslať v súhrnnej forme tak, aby sa jej umožnilo prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Komisia môže do ôsmich týždňov od doručenia tohto oznámenia požiadať členský štát alebo určený príslušný orgán, aby svoje rozhodnutie udeliť odchýlku zmenil alebo stiahol.

Ak dotknutý členský štát alebo určený príslušný orgán tejto požiadavke do štyroch týždňov nevyhoví, urýchlene sa v súlade s poradným postupom uvedeným v článku 51 ods. 2 prijme konečné rozhodnutie.

Komisia zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.

3. Pri rozhodovaní o odchýlkach podľa odseku 1 zohľadňujú členské štáty alebo určené príslušné orgány a Komisia predovšetkým tieto kritériá:

- a) cieľ dosiahnuť konkurencieschopný trh s plynom;
- b) potrebu plniť povinnosti služby vo verejnom záujme a zabezpečiť bezpečnosť dodávky;
- c) postavenie plynárenského podniku na trhu s plynom a skutočný stav hospodárskej súťaže na tomto trhu;
- d) vážnosť ekonomických a finančných ťažkostí, ktorými plynárenské podniky a prepravné podniky alebo oprávnení odberatelia čelia;
- e) dátumy podpísania a podmienky príslušnej zmluvy alebo zmlúv vrátane rozsahu, v akom umožňujú zmeny na trhu;
- f) úsilie vynaložené na vyriešenie problému;
- g) mieru, do akej mohol podnik v čase prijatia záväzkov úhrady minimálneho odberu rozumne predpokladať vzhľadom na ustanovenia tejto smernice, že môže čeliť závažným ťažkostiam;
- h) úroveň prepojenia siete s inými sieťami a stupeň vzájomnej prevádzkyschopnosti týchto sietí a
- i) vplyv, ktorý by udelenie výnimky malo na správne uplatňovanie tejto smernice vo vzťahu k hladkému fungovaniu vnútorného trhu so zemným plynom.

Rozhodnutie o žiadosti o udelenie odchýlky týkajúcej sa zmlúv o úhrade minimálneho odberu uzatvorených pred 4. augustom 2003 by nemalo viesť k situácii, v ktorej nie je možné nájsť ekonomicky realizovateľné alternatívne odbytiská. Za závažné ťažkosti sa v každom prípade nepovažujú situácie, ak predaj zemného plynu neklesne pod úroveň minimálneho odberu garantovaného v zmluvách o nákupe plynu na princípe úhrady za minimálny odber alebo ak je možné príslušnú zmluvu o nákupe plynu na princípe úhrady za minimálny odber upraviť, alebo plynárenský podnik je schopný nájsť alternatívne odbytiská.

4. Plynárenské podniky, ktorým nebola udelená odchýlka podľa odseku 1 tohto článku, nesmú odmietnuť alebo musia prestať odmietajú poskytovať prístup do siete z dôvodu záväzkov úhrady minimálneho odberu prijatých v zmluve o nákupe plynu. Členské štáty zabezpečia dodržiavanie príslušných ustanovení článkov 32 až 44.

5. Každá odchýlka udelená na základe vyššie uvedených ustanovení sa musí náležite zdôvodniť. Rozhodnutie Komisia uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

6. Komisia do 4. augusta 2008 predloží správu o skúsenostiach získaných pri uplatňovaní tohto článku, aby umožnila Európskemu parlamentu a Rade vo vhodnom čase uvážiť potrebu jeho úpravy.

#### Článok 49

##### Vznikajúce a izolované trhy

1. Členské štáty, ktoré nie sú priamo pripojené na prepojenú sieť iného členského štátu a majú len jedného hlavného vonkajšieho dodávateľa, sa môžu odchýliť od uplatňovania článkov 4, 9, 37 a/alebo 38. Dodávateľský podnik s viac ako 75 % podielom na trhu sa považuje za hlavného dodávateľa. Táto odchýlka automaticky uplynie v okamihu, keď aspoň jedna z podmienok uvedených v tomto pododseku prestane platiť. Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.

Cyprus sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4, 9, 37 a/alebo 38. Platnosť tejto odchýlky skončí, keď Cyprus prestane spĺňať podmienky izolovaného trhu.

Články 4, 9, 37 a/alebo 38 sa nevzťahujú na Estónsko, Lotyšsko a/alebo Fínsko do okamihu, pokiaľ sa niektorý z týchto členských štátov priamo nepripojí na prepojenú sieť niektorého iného členského štátu s výnimkou Estónska, Lotyšska, Litvy a Fínska. Uplatňovaním tohto pododseku nie sú dotknuté odchýlky ustanovené v prvom pododseku tohto odseku.

2. Členský štát, ktorý spĺňa podmienky vymedzenia vznikajúceho trhu a ktorý by v dôsledku vykonávania tejto smernice musel prekonávať závažné problémy, sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4 a 9, článku 13 ods. 1 a 3, článkov 14 a 24, článku 25 ods. 5, článkov 26, 31 a 32, článku 37 ods. 1 a/alebo článku 38. Platnosť tejto odchýlky automaticky skončí okamihom, keď členský štát prestane spĺňať podmienky vymedzenia vznikajúceho trhu. Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.

Cyprus sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4 a 9, článku 13 ods. 1 a 3, článkov 14 a 24, článku 25 ods. 5, článkov 26, 31 a 32, článku 37 ods. 1 a/alebo článku 38. Platnosť tejto odchýlky sa skončí okamihom, keď Cyprus prestane spĺňať podmienky vznikajúceho trhu.

3. V deň, kedy uplynie platnosť odchýlky uvedenej v odseku 2 prvý pododsek, znamená definícia oprávnených odberateľov otvorenie trhu minimálne v rozsahu 33 % celkovej ročnej spotreby plynu na vnútroštátnom trhu s plynom. Článok 36 ods. 1 písm. b) sa začne uplatňovať o dva roky neskôr a článok 37 ods. 1 písm. c) sa začne uplatňovať o tri roky neskôr. Kým sa nezačne uplatňovať článok 37 ods. 1 písm. b), môže sa členský štát uvedený v odseku 2 tohto článku rozhodnúť neuplatňovať článok 32, pokiaľ ide o podporné služby a dočasné uskladňovanie pre proces spätného splynovania s následným dodaním do prepravnej siete.

4. Ak by vykonanie tejto smernice spôsobovalo závažné problémy v geograficky obmedzenej oblasti členského štátu, najmä čo sa týka rozvoja prepravnej a hlavnej distribučnej infraštruktúry, môže členský štát s ohľadom na podporu investícií požiadať Komisiu o dočasnú odchýlku z uplatňovania článkov 4 a 9, článku 13 ods. 1 a 3, článkov 14 a 24, článku 25 ods. 5, článkov 26, 31 a 32, článku 37 ods. 1 a/alebo článku 38 s cieľom rozvoja v tejto oblasti.

5. Komisia môže udeliť odchýlku uvedenú v odseku 4 najmä s prihliadnutím na tieto kritériá:

- potrebu investícií do infraštruktúry, ktorej prevádzkovanie by nebolo ekonomické v konkurenčnom trhovom prostredí,
- úroveň a vyhliadky návratnosti potrebných investícií,
- veľkosť a vyspelosť plynárenskej siete v dotknutej oblasti,
- vyhliadky pre dotknutý trh s plynom,
- geografickú veľkosť a charakteristiky dotknutej oblasti alebo regiónu a sociálno-ekonomické a demografické faktory.

Odchýlka pre plynárenskú infraštruktúru inú ako distribučnú infraštruktúru sa môže udeliť len v prípade, že v tejto oblasti zatiaľ nebola vybudovaná žiadna plynárenská infraštruktúra alebo ak bola plynárenská infraštruktúra vybudovaná pred menej ako 10 rokmi. Dočasná odchýlka sa nesmie udeliť na obdobie dlhšie ako 10 rokov od prvej dodávky plynu v tejto oblasti.

Odchýlka pre distribučnú infraštruktúru sa môže udeliť na obdobie, ktoré nesmie presiahnuť 20 rokov od prvej dodávky plynu touto infraštruktúrou v danej oblasti.

6. Článok 9 sa nevzťahuje na Cyprus, Luxembursko a/alebo Maltu.

7. Komisia, predtým, ako prijme rozhodnutie podľa odseku 5, informuje členské štáty o žiadostiach podaných na základe odseku 4, pričom prihliada na dôverný charakter informácií. Toto rozhodnutie, ako aj odchýlky podľa odsekov 1 a 2, sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

8. Grécko sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4, 24, 25, 26, 32, 37 a/alebo 38 tejto smernice pri geografických oblastiach a lehotách uvedených v licenciách vydaných pred 15. marcom 2002 v súlade so smernicou 98/30/ES kvôli rozvoju a výhradnému využívaniu distribučných sietí v určitých geografických oblastiach.

#### Článok 50

##### Postup preskúmania

V prípade, že v správe uvedenej v článku 52 ods. 6 Komisia dospieje k záveru, že vzhľadom na účinný spôsob uskutočňovania prístupu do siete v členskom štáte, ktorým sa zabezpečuje plne účinný, nediskriminačný a nestážovaný prístup do siete, nie sú určité povinnosti uložené podnikom touto smernicou (vrátane povinností týkajúcich sa právneho oddelenia prevádzkovateľov distribučných sietí) primerané sledovanému cieľu, daný členský štát môže pre dotknutú požiadavku predložiť Komisii žiadosť o udelenie výnimky.

Členský štát bezodkladne oznamuje túto žiadosť Komisii spolu s príslušnými informáciami potrebnými na preukázanie toho, že záver o zabezpečení účinného prístupu do siete, ku ktorému sa v správe dospelo, bude platiť aj naďalej.

Komisia do troch mesiacov od doručenia oznámenia prijme stanovisko k žiadosti dotknutého členského štátu a podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy na zmenu príslušných ustanovení tejto smernice. Komisia v návrhoch na zmenu tejto smernice môže navrhnúť udelenie výnimky dotknutému členskému štátu v súvislosti s uplatňovaním osobitných požiadaviek pod podmienkou, že uvedený členský štát vykonáva rovnako účinné opatrenia.

#### Článok 51

##### Výbor

1. Komisii pomáha výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

#### Článok 52

##### Predkladanie správ

1. Komisia monitoruje a skúma uplatňovanie tejto smernice a Európskemu parlamentu a Rade predkladá správu o celkovom pokroku, a to po prvý raz do 31. decembra 2004, a následne každý rok. Správa o pokroku obsahuje aspoň:

- a) získané skúsenosti a dosiahnutý pokrok pri vytváraní úplného a plne fungujúceho vnútorného trhu so zemným plynom a prekážky, ktoré v tejto súvislosti pretrvávajú, vrátane aspektov súvisiacich s dominantným postavením na trhu, koncentraciou na trhu, koristníckym správaním a správaním, ktoré odporuje hospodárskej súťaži;
- b) odchýlky udelené podľa tejto smernice vrátane vykonávania odchýlky ustanovenej v článku 26 ods. 4 so zreteľom na možnú revíziu prahových hodnôt;
- c) rozsah, v akom boli požiadavky na oddelenie a tarifikáciu uvedené v tejto smernici úspešné pri zabezpečovaní spravodlivého a nediskriminačného prístupu do plynárenskej siete v Spoločenstve a zodpovedajúce úrovne hospodárskej súťaže, rovnako ako aj hospodárske, environmentálne a sociálne dôsledky otvárania trhu s plynom pre odberateľov;
- d) preskúmanie záležitostí týkajúcich sa úrovni kapacity siete a bezpečnosti dodávky zemného plynu v Spoločenstve, a najmä existujúcu a predpokladanú rovnováhu medzi dopytom a ponukou so zreteľom na fyzické kapacity pre výmenu medzi oblasťami a rozvoj uskladňovania (vrátane otázky primeranosti regulácie trhu v tejto oblasti);
- e) osobitná pozornosť sa venuje opatreniam, ktoré členské štáty prijali na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov;
- f) celkové zhodnotenie pokroku dosiahnutého vzhľadom na dvojstranné vzťahy s tretími krajinami, ktoré ťažia a vyvážajú alebo prepravujú zemný plyn, vrátane pokroku pri integrácii trhu, v obchode a prístupe do sietí týchto tretích krajín;
- g) potrebu možných požiadaviek na harmonizáciu, ktoré nie sú spojené s ustanoveniami tejto smernice.

Správa o pokroku môže podľa potreby obsahovať odporúčania a opatrenia zamerané proti negatívnym účinkom dominantného postavenia a koncentrácie na trhu.

V tejto správe sa môže Komisia po konzultácii s ENTSO pre plyn zaoberať aj možnosťou vytvoriť jediného európskeho prevádzkovateľa prepravnej siete.

2. Každý druhý rok obsahuje správa o pokroku uvedená v odseku 1 aj analýzu rozdielnych opatrení prijatých členskými štátmi na plnenie povinností služby vo verejnom záujme spolu s preskúmaním účinnosti uvedených opatrení a najmä ich vplyvu na hospodársku súťaž na trhu s plynom. Táto správa môže podľa potreby zahŕňať aj odporúčania opatrení, ktoré sa na vnútroštátnej úrovni majú prijať na dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme alebo opatrení na zabránenie rozkladu trhu.

3. Komisia do 3. marca 2013 predloží v rámci všeobecného preskúmania Európskemu parlamentu a Rade podrobnú osobitnú správu, v ktorej uvedie, do akej miery boli požiadavky na oddelenie podľa kapitoly IV úspešné pri zabezpečení plnej a skutočnej nezávislosti prevádzkovateľov prepravných sietí, pričom sa ako referencia použije skutočné a účinné oddelenie.

4. Komisia na účely hodnotenia podľa odseku 3 zohľadní najmä tieto kritériá: spravodlivý a nediskriminačný prístup do siete, efektívnu reguláciu, rozvoj siete na účely naplnenia potrieb trhu, nenarušené stimuly na investovanie, rozvoj infraštruktúry prepojení, skutočnú hospodársku súťaž na trhoch Spoločenstva s energiou a situáciu v oblasti bezpečnosti dodávky v Spoločenstve.

5. V prípade potreby, a najmä ak z podrobnej osobitnej správy uvedenej v odseku 3 vyplynie, že podmienky uvedené v odseku 4 nie sú v praxi zabezpečené, predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade návrhy s cieľom zabezpečiť plnú a skutočnú nezávislosť prevádzkovateľov prepravných sietí do 3. marca 2014.

6. Komisia najneskôr 1. januára 2006 zašle Európskemu parlamentu a Rade podrobnú správu o pokroku pri vytváraní vnútorného trhu so zemným plynom. V tejto správe sa zaoberá najmä:

- existenciou nediskriminačného prístupu do siete,
- efektívnou reguláciou,
- rozvojom infraštruktúry prepojení, podmienkami tranzitu a bezpečnosťou dodávok v Spoločenstve,
- rozsahom, v akom malé podniky a odberatelia plynu v domácnosti ťažia z plných výhod otvárania trhu, najmä v súvislosti so štandardami služby vo verejnom záujme,
- rozsahom, v akom sú v praxi trhy otvorené efektívnej hospodárskej súťaži vrátane aspektov týkajúcich sa dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a koristníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou,
- rozsahom, v akom odberatelia skutočne menia dodávateľov a opätovne dojednávajú tarify,

— vývojom cien vrátane cien za dodávku vo vzťahu k stupňu otvorenia trhov,

— či existuje účinný a nediskriminačný prístup pre tretie strany do zásobníkov plynu, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na zabezpečenie efektívneho prístupu do siete;

— skúsenosťami získanými pri uplatňovaní tejto smernice, čo sa týka efektívnej nezávislosti prevádzkovateľov sietí vo vertikálne integrovaných podnikoch, a či sa vypracovali iné dodatočné opatrenia týkajúce sa funkčnej nezávislosti a oddelenia účtovníctva, ktoré majú účinky zodpovedajúce právnomu oddeleniu.

Komisia podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy najmä s cieľom zaručiť vysoký štandard služby vo verejnom záujme.

Komisia do 1. júla 2007 podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy najmä s cieľom zabezpečiť plnú a efektívnu nezávislosť prevádzkovateľov distribučných sietí. Podľa potreby sa tieto návrhy v súlade s právom hospodárskej súťaže zaoberajú aj opatreniami, ktorými sa riešia otázky dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a koristníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou.

#### Článok 53

##### Zrušovacie ustanovenie

Smernica 2003/55/ES sa zrušuje od 3. marca 2011 bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu a uplatňovania uvedenej smernice. Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

#### Článok 54

##### Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 3. marca 2011. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Tieto opatrenia uplatňujú od 3. marca 2011 s výnimkou článku 11, ktorý uplatňujú od 3. marca 2013.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 56

**Adresáti**

Táto smernica je určená členským štátom.

Článok 55

**Nadobudnutie účinnosti**

V Bruseli 13. júla 2009

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

*Za Európsky parlament*  
*predseda*  
H.-G. PÖTTERING

*Za Radu*  
*predseda*  
E. ERLANDSSON

## PRÍLOHA I

## OPATRENIA NA OCHRANU SPOTREBITEĽA

1. Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Spoločenstva v oblasti ochrany spotrebiteľa, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku <sup>(1)</sup> a smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách <sup>(2)</sup>, opatrenia uvedené v článku 3 majú odberateľom zabezpečiť, aby:

- a) mali právo uzavrieť so svojim poskytovateľom služieb v oblasti plynárenstva zmluvu, ktorá obsahuje:
- totožnosť a adresu dodávateľa,
  - poskytované služby, ponúkanú úroveň kvality služieb, ako aj lehotu na počiatočné pripojenie,
  - druhy ponúkaných služieb údržby,
  - prostriedky, ktorými možno získať aktuálne informácie o všetkých uplatňovaných tarifách a poplatkoch za údržbu,
  - dobu trvania zmluvy, podmienky, za akých možno služby alebo zmluvu obnoviť alebo zrušiť, a či je možné odstúpiť od zmluvy bez poplatkov,
  - všetky kompenzačné a refundačné dojednania, ktoré sa uplatňujú v prípade, že sa nedodrží dohodnutá úroveň kvality služieb vrátane chybného alebo oneskoreného účtovania,
  - spôsob začatia postupov urovnávania sporov podľa písmena f) a
  - informácie o právach spotrebiteľa vrátane informácií o vybavovaní sťažností a o všetkých informáciách uvedených v tomto bode, ktoré sú jasne oznamované prostredníctvom faktúr alebo internetovej stránky plynárenského podniku.

Podmienky musia byť spravodlivé a vopred dobre známe. V každom prípade by sa tieto informácie mali poskytovať pred uzatvorením alebo potvrdením uzatvorenia zmluvy. Pokiaľ sa zmluvy uzatvárajú cez sprostredkovateľov, informácie týkajúce sa záležitostí uvedených v tomto bode sa takisto poskytujú pred uzatvorením zmluvy;

- b) dostávali primerané informácie o každom úmysle zmeniť zmluvné podmienky a aj informácie o svojom práve odstúpiť od zmluvy. Poskytovatelia služieb transparentným a zrozumiteľným spôsobom svojim odberateľom priamo oznamujú každé zvýšenie poplatkov v náležitom čase, avšak nie neskôr, než je jedno bežné zúčtovacie obdobie po tom, ako toto zvýšenie nadobudne účinnosť. Členské štáty zabezpečia, aby odberatelia mohli slobodne odstúpiť od zmlúv, ak nesúhlasia s novými podmienkami, ktoré im oznámil ich poskytovateľ plynárenských služieb;
- c) dostávali transparentné informácie o uplatňovaných cenách a tarifách a o štandardných podmienkach týkajúcich sa prístupu k plynárenským službám a ich využívania;
- d) mali na výber zo širokej ponuky spôsobov platby, ktoré nesmú neprímerane diskriminovať odberateľov. Systémy zálohových platieb sú spravodlivé a náležitým spôsobom odrážajú odhadovanú spotrebu. Akýkoľvek rozdiel v podmienkach musí odrážať náklady dodávateľa týkajúce sa rôznych platobných systémov. Všeobecné podmienky musia byť spravodlivé a transparentné. Musia sa uvádzať jasne a zrozumiteľne a nesmú obsahovať mimozmluvné prekážky výkonu práv odberateľov, ako je nadmerná zmluvná dokumentácia. Odberatelia musia byť chránení pred nespravodlivými alebo zavádzajúcimi spôsobmi predaja;
- e) im nebol účtovaný poplatok pri zmene dodávateľa;
- f) mali prospech z transparentných, jednoduchých a nenákladných postupov na riešenie sťažností. Všetci spotrebiteľia majú právo na dobrú úroveň služieb a vybavovanie sťažností zo strany ich dodávateľa zemného plynu. Tieto postupy mimosúdneho urovnávania sporov musia umožňovať, aby sa spory urovnávali spravodlivo a rýchlo, pokiaľ možno v priebehu troch mesiacov, a poskytovať tam, kde je to opodstatnené, systém odškodnenia a/alebo kompenzácie. Mali by byť, vždy keď je to možné, v súlade so zásadami uvedenými v odporúčaní Komisie 98/257/ES z 30. marca 1998 o zásadách uplatniteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne vyrovnanie spotrebiteľských sporov <sup>(3)</sup>;

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 144, 4.6.1997, s. 19.

<sup>(2)</sup> Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29.

<sup>(3)</sup> Ú. v. ES L 115, 17.4.1998, s. 31.

- g) odberatelia pripojení na plynárenskú sieť boli podľa platných vnútroštátnych právnych predpisov informovaní o svojich právach byť zásobovaní zemným plynom stanovenej kvality za primerané ceny;
  - h) mali k dispozícii svoje údaje o spotrebe a na základe výslovnej dohody a bezplatne mohli akémukoľvek registrovanému dodávateľskému podniku poskytnúť prístup k svojim údajom o spotrebe. Strana zodpovedná za správu týchto údajov je povinná tieto údaje takémuto podniku poskytnúť. Členské štáty určia formát údajov a postup pre dodávateľov a spotrebiteľov na získanie prístupu k údajom. Za túto službu sa spotrebiteľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
  - i) boli riadne informovaní o skutočnej spotrebe plynu a nákladoch, a to dostatočne často na to, aby mohli svoju spotrebu plynu regulovať. Uvedené informácie sa poskytujú vo vhodných časových rámcoch, pričom sa zohľadní schopnosť meracieho zariadenia odberateľa. Riadne sa zohľadňuje hospodárnosť takýchto opatrení. Za túto službu sa odberateľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
  - j) po každej zmene dodávateľa plynu dostávali záverečné vyúčtovanie, a to najneskôr do šiestich týždňov po uskutočnení zmeny dodávateľa.
2. Členské štáty zabezpečia zavedenie inteligentných meracích systémov, ktoré napomáhajú aktívnej účasti spotrebiteľov na trhu s dodávkami plynu. Zavedenie takýchto meracích systémov môže byť predmetom ekonomického posúdenia všetkých dlhodobých nákladov a prínosov pre trh, ako aj jednotlivých spotrebiteľov, alebo posúdenia, ktorá forma inteligentného merania je ekonomicky výhodná a nákladovo efektívna a aký časový harmonogram je realistický na ich distribúciu.

Takéto posúdenie sa uskutoční do 3. septembra 2012.

V prípade takéhoto posúdenia členské štáty alebo akýkoľvek príslušný orgán, ktorý určia, vypracuje harmonogram zavádzania inteligentných meracích systémov.

Členské štáty alebo akýkoľvek príslušný orgán, ktorý určia, zabezpečia interoperabilitu týchto meracích systémov, ktoré sa majú zaviesť na ich území, a náležite zohľadnia používanie primeraných noriem a osvedčených postupov, ako aj význam rozvoja vnútorného trhu so zemným plynom.



## PRÍLOHA II

## TABUĽKA ZHODY

Smernica 2003/55/ES	Táto smernica
článok 1	článok 1
článok 2	článok 2
článok 3	článok 3
článok 4	článok 4
článok 5	článok 5
—	článok 6
—	článok 7
článok 6	článok 8
článok 9	článok 9
článok 7	článok 10
—	článok 11
článok 7	článok 12
článok 8	článok 13
—	článok 14
—	článok 15
článok 10	článok 16
—	článok 17
—	článok 18
—	článok 19
—	článok 20
—	článok 21
—	článok 22
—	článok 23
článok 11	článok 24
článok 12	článok 25
článok 13	článok 26
článok 14	článok 27
článok 15	článok 29
článok 16	článok 30
článok 17	článok 31
článok 18	článok 32
článok 19	článok 33
článok 20	článok 34
článok 21	článok 35
článok 22	článok 36
článok 23	článok 37
článok 24	článok 38
článok 25 ods. 1 prvá a druhá veta	článok 39
—	článok 40

Smernica 2003/55/ES	Táto smernica
článok 25 zvyšná časť	článok 41
—	článok 42
—	článok 43
—	článok 44
—	článok 45
článok 26	článok 46
—	článok 47
článok 27	článok 48
článok 28	článok 49
článok 29	článok 50
článok 30	článok 51
článok 31	článok 52
článok 32	článok 53
článok 33	článok 54
článok 34	článok 55
článok 35	článok 56
príloha A	príloha I



**Predplatné na rok 2005 (bez DPH) vrátane poštovného**

Úradný vestník EÚ, séria L + G, len tlačene vydané	22 úradných jazykov EÚ	1 000 EUR ročne (*)
Úradný vestník EÚ, séria L + G, len tlačene vydané	22 úradných jazykov EÚ	100 EUR mesačne (*)
Úradný vestník EÚ, séria L + G, tlačene vydané + ročný CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačene vydané	22 úradných jazykov EÚ	700 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačene vydané	22 úradných jazykov EÚ	70 EUR mesačne
Úradný vestník EÚ, séria C, len tlačene vydané	22 úradných jazykov EÚ	400 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C, len tlačene vydané	22 úradných jazykov EÚ	40 EUR mesačne
Úradný vestník EÚ, séria L + G, mesačný (auktívny) CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	500 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S). Verejná obstarávanie a výberové konania, CD-ROM, dva vydania za týždeň <sup>1</sup>	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	300 EUR ročne (= 30 EUR mesačne)
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyky v konkurznej sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

(\*) Cena jednotlivo: do 50 strán: 5 EUR  
 do 88 do 94 strán: 10 EUR  
 nad 94 strán: cena určená individuálne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a G (Informácia a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v Úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcia Európskej únie má sú viazaná povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v irskom jazyku a overiť ich v tomto jazyku, sa Úradné vestníky uverejnené v irskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k Úradnému vestníku (séria S – Verejná obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom CD-ROM-e.

Predplatelia Úradného vestníka Európskej únie môžu získať rôzne prínohy k Úradnému vestníku, ktoré sa budú zasielať na základe jednoduchej žiadosti. O vydaní týchto prínoh budú informovaní prostredníctvom oznámení pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do Úradného vestníka Európskej únie.

**Predaj a predplatné**

Platené publikácie, ktoré vydáva Úrad pre občianske súkromie sú k dispozícii u komerčných distribútorov. Zoznam komerčných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

[http://publications.europa.eu/other/agen\\_s/index\\_sk.htm](http://publications.europa.eu/other/agen_s/index_sk.htm)

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke si možno prehliadať Úradný vestník Európskej únie, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>

